

Bộ Giáo dục và Đào tạo
Trường Đại học Sư phạm TP. HCM

CAO XUÂN HẠO – HOÀNG DŨNG

Đề tài khoa học cấp Bộ

**THUẬT NGỮ NGÔN NGỮ HỌC
ANH - VIỆT
VIỆT - ANH**

Mã số: B0001.23.04

2004

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM TP. HỒ CHÍ MINH

CAO XUÂN HẠO – HOÀNG DŨNG

Đề tài khoa học cấp Bộ

THUẬT NGỮ NGÔN NGỮ HỌC

ANH – VIỆT

VIỆT – ANH

Mã số: B0001.23.04

2004

CAO XUÂN HẠO - HOÀNG DŨNG

THUẬTNGỮ

NGÔN NGỮ HỌC

ANH - VIỆT

VIỆT - ANH

2004

LỜI NÓI ĐẦU

Cuốn *Từ điển đối chiếu* này (gồm khoảng gần 7000 thuật ngữ tiếng Anh và cũng gần chừng ấy thuật ngữ tiếng Việt) có thể được coi như là sự khai triển của bản *Dự thảo Thuật ngữ Ngôn ngữ học* do Cao Xuân Hạo và Phan Ngọc biên soạn năm 1969 (từ nay xin gọi tắt là *Dự thảo 1969*) theo yêu cầu của Viện Ngôn ngữ học, Ủy ban Khoa học Xã hội và Khoa Ngữ văn của các trường Đại học Tổng hợp và Sư phạm ở Hà Nội (gồm khoảng gần 1000 thuật ngữ). Những thuật ngữ trong bản *Dự thảo* ấy trong mấy chục năm kể theo đã dần dần được các giảng viên và tác giả sách giáo khoa sử dụng hầu như toàn bộ (có bổ sung, và chỉnh lý một số từ).

Hồi ấy một số bạn đồng nghiệp có đề nghị dùng những thuật ngữ "dễ hiểu hơn" thay cho các thuật ngữ của chúng tôi (chẳng hạn thay *âm vô thanh* bằng *âm điếc* hay *tiếng điếc*, thay *âm hữu thanh* bằng *âm kêu* hay *âm ồn*, thay *âm yết hầu* và *âm thanh hầu* bằng *âm họng* hay *âm cổ*, v.v.. Những ý kiến này (phần lớn có liên quan đến xu hướng tìm cách thay thế các từ ngữ "Hán-Việt" bằng những từ ngữ "'thuần Việt" và xuất phát từ quan điểm "đại chúng hóa", chủ trương làm sao cho người ít học có thể hiểu ngay các thuật ngữ chuyên môn mà không cần xem định nghĩa của từng khái niệm hữu quan) - tuy có sức thuyết phục rất mạnh đối với một số người có trách nhiệm và đã được một vài tác giả đem dùng thử, nhưng rồi sau một thời gian ngắn cũng dần dần bị loại trừ. Trong khi đó, một số thuật ngữ không được chính xác trong *Dự thảo 1969* như *âm quặt lưỡi* hay *nguyên âm dòng trước/dòng giữa, dòng sau* thì lại đi hẳn vào thói quen sử dụng của nhiều tác giả mãi cho đến ngày nay⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Để tiết kiệm thời gian, chúng tôi sẽ không nhắc đến những đóng góp của các tác giả làm từ điển như Lê Đức Trọng, Nguyễn Như Ý, cũng như các tác giả sách giáo khoa như Trần Trọng Kim, Bùi Kỳ và Phạm Duy Khiêm, Nguyễn Lân, tuy các tác giả này đã có công rất lớn trong việc xây dựng hệ thống thuật ngữ ngôn ngữ học của ta. Chỉ xin nói rằng nếu không có sự đóng góp của họ, chúng tôi không thể làm bất cứ việc gì trong khi biên soạn cuốn sách này.

Một trong những ưu điểm (có phần hiếm hoi) của bản *Dự thảo 1969* so với những thuật ngữ hiện đang lưu hành ở Trung Quốc và một số nước khác thuộc khu vực chịu ảnh hưởng của chữ Hán là tính hệ thống của một loạt thuật ngữ mà nó đề nghị. Chẳng hạn trong khi ở Trung Quốc khái niệm "*morpheme*" được từ vựng hóa thành "*từ tố*" thì Dự thảo 1969 đề nghị dùng thuật ngữ "*hình vị*". Thuật ngữ này (đối lập với *hình tố - morph*) không những hoàn toàn phù hợp với toàn bộ hệ thống các đơn vị "*-emic*" (so với "*-etic*") của ngôn ngữ (cf. *phoneme, phonemic* (âm vị) / *phone, phonic, phonetic* (âm tố) / *seme, sememe, sememic* (nghĩa vị), *semantic, semic* (nghĩa tố); *lexeme* (từ vị) / *word, lexic(al)* (từ, từ tố); *grapheme* (tự vị) / *graph, graphic* (chữ, tự, tự tố), v.v.), mà còn giải thoát cái đơn vị biểu nghĩa cơ bản này của mọi ngôn ngữ ra khỏi sự lệ thuộc nhân tạo vào một đơn vị không cơ bản là "*từ*", một thứ đơn vị không phổ quát (mà không phải thứ tiếng nào cũng có - nếu có thì chỉ với tư cách một phương tiện gọi tên, nghĩa là không phải một đơn vị vừa có nghĩa, vừa có cương vị ngữ pháp). Cái nguyên lý này, chúng tôi hết sức cố gắng tuân theo trong khi bổ sung vốn thuật ngữ của bản *Dự thảo 1969*.

Có một điều cần lưu ý là trong vốn thuật ngữ ngôn ngữ học hiện dùng ở Trung Quốc, và cả trong các thứ tiếng châu Âu nữa, thỉnh thoảng có những di sản vốn là sự ngộ nhận của một giai đoạn lịch sử nhất định, nhiều khi rất xa xưa, nhưng đã trở thành thông dụng đến mức không có cách gì thay đổi được nữa. Thuật ngữ động từ của tiếng Trung Quốc là một dẫn chứng tiêu biểu.

Ta đều biết rằng động từ vốn được dùng để dịch chữ *verb(e)* trong nhiều thứ tiếng châu Âu (cf. t. Hy Lạp *λογος* hay *κατηγορηα*; t. La Tinh *verbum*) đều có nghĩa là "*lời*". Trong ngôn ngữ học đại cương từ cổ đại đến nay chưa bao giờ có một thuật ngữ tương ứng với *verbum* có chứa đựng một yếu tố nào có nghĩa là

"động"¹⁽²⁾. Sở dĩ trong tiếng Trung Quốc dùng thuật ngữ *động từ* cho khái niệm *verbum* là do một sự ngộ nhận có từ trước thế kỷ XVIII, yên trí rằng đặc trưng của *verbum* là biểu thị những sự thể "động", trong khi *adjectivum* biểu thị những sự thể "tĩnh" (cf. cặp thuật ngữ song đôi *động từ* và *tĩnh từ* từng thịnh hành trong một thời gian đáng kể, trước khi thuật ngữ thứ hai được thay bằng *hình dung từ*, rồi *tính từ*).

Lẽ ra, cứ theo truyền thống mà dùng động từ cũng không sao, nếu hai chữ này không gây ra những sự hiểu lầm quan trọng đến như vậy. Có khá nhiều nhà ngữ học (chuyên nghiệp) bị hai chữ này đánh lừa đến mức gọi những "động từ" như thương, yêu, ở, có, còn, biết là những "hành động" ("hành động thương", "hành động biết")

⁽²⁾ Cf. Thánh Kinh: "Buổi nguyên sơ từng có Lời" ("Au début c'était le Verbe").

Trong số những sự cải cách hợp lý được thực hiện trước sau 1945 còn có thể kể việc thay chữ *từ* bằng chữ *ngữ* trong những thuật ngữ chỉ chức năng cú pháp chứ không phải thành phần từ loại, và do đó mà phân biệt *danh từ* với *danh ngữ* hay *vị từ* với *vị ngữ* - một sự phân biệt quan trọng mà nhiều tác giả trước 1945 không thấy cần có.

Tuy vậy ngay sau 1945 cũng có những sáng kiến cách tân về thuật ngữ mà không có mấy ai thấy cần hưởng ứng. Lệ như thay chữ *ngữ* bằng chữ *tổ* trong *chủ ngữ*, *trạng ngữ*, *định ngữ*, v.v.. Lý do duy nhất của sự khước từ này là nhu cầu phân biệt giữa những chức năng cú pháp của câu (*chủ ngữ*, *vị ngữ*, *bổ ngữ*, *trạng ngữ*, *phụ ngữ*) với những thành phần cấu tạo từ (*căn tổ*, *phụ tổ*, *tiền tổ*, *hậu tổ*, *trung tổ*, v.v.). Hình như ở đây, đối với tiếng Việt, có một chỗ cần bàn thêm, có liên quan đến sự chuyển biến lịch đại của tiếng Hán. Thời trung đại, tiếng Hán vốn là một ngôn ngữ đơn lập khá gần với cơ cấu của tiếng Việt ngày nay. Hồi ấy trong tiếng Hán những từ như *bát*, *vô*, *phi*, *đô*, *cánh* là những vị từ chính danh (tuy là những vị từ có ý nghĩa tình thái, đặt trước bổ ngữ chỉ đối tượng trực tiếp của nó; còn, *tiền*, *hậu*, *môn*, *giả*, *tử*, là những danh từ chính danh, đặt sau định ngữ của nó. Nhưng ngày nay, với xu thế chuyển thành ngôn ngữ chấp dính của tiếng Hán, những yếu tố vốn là từ trung tâm danh ngữ này đang (hay đã?) trở thành phụ tố (tiền tố và hậu tố của những từ song tiết). Vậy trong tiếng Việt hiện đại vấn đề cần được giải quyết ra sao đây? Chúng tôi nghĩ rằng dù sao tiếng Việt cũng đơn lập một cách cực đoan và không có chút xu thế nào biến thành tiếng chấp dính (vì nó là thứ tiếng "chính trước phụ sau" một cách nhất quán trong khi tiếng Hán có trật tự chính trước phụ sau với các ngữ vị từ, nhưng lại phụ trước chính sau với các ngữ danh từ, và chính đây là cội nguồn duy nhất của xu thế "danh từ mất nghĩa từ vựng để biến thành phụ tố" và từ đó phụ tố - đặc trưng tiêu biểu của các ngôn ngữ chấp dính và biến hình - mới bắt đầu xuất hiện được).

trong khi những "tính từ" *như nhanh, chậm, thông thả, thoăn thoắt* thì lại gọi là những "tính chất" hay "trạng thái tĩnh", thậm chí "vĩnh cửu bất biến", trong khi ai cũng biết rằng *thương, yêu*, là những tình cảm, *biết* là một tri thức, *có* là một quan hệ sở hữu, nghĩa là những trạng thái tĩnh có chiều dài nhất định trong thời gian, còn *nhanh, chậm* là những tốc độ di chuyển (động). Nguyên nhân của sự mắc lừa này quá rõ: chẳng qua khi dịch *thương, yêu*, v.v. ra tiếng Pháp (hay một) thứ tiếng Âu châu khác, ta đều có những *verbes*, trong khi dịch *nhanh, chậm* v.v. ra các thứ tiếng này, ta đều có những *adjectifs* (qualificatifs).

Cho nên chúng tôi xin mạnh dạn đề nghị gạt những tên gọi sai trái này ra khỏi hệ thống thuật ngữ ngôn ngữ học của tiếng Việt, mặc dầu có khá nhiều người đã người đã quá quen gọi như vậy, không phải chỉ vì chúng tôi cố đi tìm cho bằng được sự chính xác vì ham chuộng cái đẹp của sự chính xác, mà còn chính là vì tác hại quá lớn của những tên gọi ấy đối với công việc thực tiễn của người muốn tìm cho ra cơ cấu đích thực của tiếng Việt⁽³⁾. Trong tiếng Hán, vị có nghĩa là "nói". Vậy vị từ có thể coi là hoàn toàn tương ứng với *verbum*, cũng như hoàn toàn tương ứng với cái từ loại có thể tự nó đảm đương chức năng vị ngữ trong câu tiếng Việt. Vậy trong cuốn sách này chúng tôi sẽ theo gương một số tác giả ngày càng đông đảo mà dùng và chỉ dùng thuật ngữ vị từ cho khái niệm "*verbum*".

⁽³⁾ Việc này có liên quan đến cả thuật ngữ "adjective", vốn là tên gọi tắt (lược bỏ trung tâm) của một trong hai thứ danh từ của tiếng Ấn Âu (cf. t. La *Tinh Nomen adjectivum*, t. Nga *Im'a prilagatel'noje*, đối lập với *Nomen adjectivum* và *Im'a sushchestvitel'noje*) chứ không phải của một loại vị từ chỉ tính chất hay trạng thái tĩnh như trong tiếng Việt. Trong tiếng Việt, giữa các vị từ động *như đánh, đi, buông, lấy*, và các vị từ tĩnh *như biết, hiểu, có, ở, cảm, dài, ngắn, đen, trắng* có một sự khu biệt lớn về ngữ pháp (x. Cao Xuân Hạo, *Tiếng Việt. Máy vấn đề ngữ âm, ngữ pháp, ngữ nghĩa*, Hà Nội, 1998), tuy chưa đủ để xếp bất kỳ nhóm nào vào một từ loại khác với từ loại vị từ (verbs).

Về sau, với sự xuất hiện của những trào lưu tương đối mới trong ngôn ngữ học, một số tác giả bắt đầu dùng những thuật ngữ cũ vốn chỉ những khái niệm quen thuộc để chỉ những khái niệm hoàn toàn mới của các trào lưu này, tạo nên rất nhiều sự ngộ nhận đáng tiếc. Chẳng hạn trong suốt thời kỳ thống trị của tâm lý học hành vi luận (behaviorism) trong ngôn ngữ học miêu tả với cách hình dung hoạt động ngôn ngữ như một chuỗi tiếp nối của những kích thích và những phản ứng (*stimuli and responses*) chi phối toàn bộ hành vi ngôn ngữ (*linguistic behavior*) không những của con người mà cả của các đơn vị ngôn ngữ nữa (cf. *grammatical behavior, distributional behavior, v.v.*) thì đến khi lý thuyết về *Hành động ngôn ngữ* (*Speech act Theory*) ra đời, những tác giả viết về lý thuyết này, vốn không tiếp xúc nhiều với sách vở ngôn ngữ học của thời trước đó, lại dùng chính những thuật ngữ hành vi luận (*hành vi ngôn ngữ - hay ngữ vi, hành vi tại lời, hành vi hỏi, hành vi bác bỏ, v.v.*) để nói về những việc làm mà J. L. Austin đã viết cả một cuốn sách để chứng minh từng điểm một rằng đó là những *hành động* (*acts*) hiểu theo nghĩa đen, chẳng khác gì những hành động bằng chân tay, nghĩa là có chủ ý và nhằm tạo ra một sức tác động vật chất vào người nghe, không khác bao nhiêu với những hành động dùng vũ lực, chẳng qua ở đây phương tiện được dùng là (*phát*) *ngôn*, là *lời nói* - cần lưu ý phân biệt *speech iparole*) với *language (la langue-ngữ)* - chứ không phải là sức mạnh của cơ bắp.

Nhìn chung, mỗi tác giả khi dùng một thuật ngữ thường chỉ nghĩ đến một khái niệm nhất định thích hợp với văn cảnh cụ thể đang cần xử lý, chứ không mấy khi đặt nó vào cả hệ thống thuật ngữ và nhất là vào cái hệ đối vị của những thuật ngữ cần phải phân biệt với nó. Cho nên công việc của người làm từ điển thuật ngữ, khác với người viết hay dịch sách, luôn luôn đòi hỏi phải đặt những từ được chọn vào toàn bộ hệ đối vị của nó, sao cho nó được phân biệt rạch ròi với tất cả những từ ngữ khác, ít nhất là trong hệ đối vị của nó.

Trong cuốn sách nhỏ này, chúng tôi cũng xin chỉnh lại những thuật ngữ không thỏa mãn được yêu cầu ấy (những lý do của việc

chỉnh lý một số thuật ngữ thiếu chính xác đã được trình bày ở nhiều chỗ khác (chẳng hạn xem chuyên mục *Viết nhịu* trong *Ngôn ngữ và Đời sống 2000-2001*).

Thống nhất thuật ngữ khoa học bao giờ cũng là một nhu cầu cấp thiết, nhất là trong một ngành khoa học còn non trẻ như ngành ngôn ngữ học của chúng ta. Sự thống nhất này có thể giúp chúng ta tránh được ít nhất là một nửa những cuộc tranh luận vô bổ đã từng diễn ra chỉ vì tác giả này không hiểu tác giả kia muốn nói gì. Chúng tôi biết rất rõ rằng đây là một công việc khó khăn, không thể làm xong trong một thời gian ngắn. Thậm chí cũng không thể đem bàn bạc trong những cuộc hội nghị dù có kéo dài bao lâu, với số người tham dự đông đến nhường nào. Chỉ có quá trình thử thách qua thực tiễn sử dụng do viên trọng tài THỜI GIAN cùng với toàn thể giới ngôn ngữ học nắm quyền định đoạt mới thực sự có giá trị.

Cho nên chúng tôi xin mạnh dạn trình bày những kết quả thu được sau một thời gian khá dài làm công việc sưu tầm, đối chiếu và thử ứng dụng trong những văn cảnh cụ thể cũng như trong khi giảng bài. Cuốn sách nhỏ này, chúng tôi quan niệm như là một xuất bản phẩm có tính chất thí nghiệm mà không trước thì sau thế nào cũng phải có người nào đó đứng ra làm, dù biết rõ rằng mình có thể thành một vật hiến tế vô danh trên bàn thờ Thần Ngôn ngữ học. Các bạn đồng nghiệp của chúng tôi sẽ là những vị quan tòa đáng kính và đáng tin cậy sẽ cùng với kinh nghiệm và THỜI GIAN quyết định việc này. Với lòng biết ơn sâu xa, chúng tôi chờ đợi những lời phán xét của các vị quan tòa ấy.

Thành phố Hồ Chí Minh, tháng 10 năm 2004

Cao Xuân Hạo và Hoàng Dũng

QUY ƯỚC VỀ MỘT SỐ KÝ HIỆU

adj. tính từ

adv. trạng phó từ

cf. so sánh với (thường là trái với)

cv. cũng viết là

Đ. tiếng Đức

eg. thí dụ

h. hiếm khi dùng

Hy tiếng Hy Lạp

Lat. tiếng La Tinh

n. danh từ "

Ng. tiếng Nga

nh. cũng như

Ph. tiếng Pháp

pl. số phức

t. tiếng

v. vị từ

vs. (versus): tương phản với **X.** xem

[]: phiên âm ngữ âm học

[]: âm tiết có trọng âm (hay dài)

[0]: âm tiết-không có trọng âm (hay ngắn)

(): có thể dùng hay bỏ

(~): thay cho từ ngữ đã dùng trong mục từ

/: hoặc là

PHẦN

ANH – VIỆT

A

abbreviated clause (nh. reduced clause)	tiểu cú giản lược
abbreviation (1)	viết tắt
abbreviation (2) (nh. ellipsis, reduction (2))	tinh lược; giản lược
abbreviatory convention	quy ước giản lược
abduction	phép suy diễn
abductive change	sự chuyển biến theo phép suy diễn
abessive	"vô" cách
ability (cf. possibility)	khả năng (cf. tính khả hữu)
ablative	ly cách
ablaut (nh. gradation (2), vowel alternation)	luân phiên nguyên âm (giữa các hình thái có quan hệ với nhau)
ablaut basis	cơ sở ablaut
abnormal plosion	nổ bất thường (giai đoạn ~)
abridged	thu gọn
abridgement	thu gọn (sự ~)
abrupt closure	khép đột ngột (động tác ~)
abrupt release (nh. instantaneous release)	buông đột ngột
absence of nexus	không có lõi chủ vị
absolute case (nh. absolutive)	tuyệt đối cách
absolute clause	tiểu cú tuyệt đối
absolute comparative	tỷ cấp tuyệt đối
absolute construction	kết cấu tuyệt đối
absolute equivalent	đơn vị tương đương tuyệt đối
absolute idea	ý niệm tuyệt đối

absolute neutralization	trung hòa hóa tuyệt đối
absolute phrase	ngữ (đoạn) tuyệt đối
absolute point of reference	điểm quy chiếu tuyệt đối
absolute possessive	sở hữu (cách) tuyệt đối
absolute superlative	cực cấp tuyệt đối
absolute synonymy	đồng nghĩa tuyệt đối
absolute universal	phổ niệm tuyệt đối
absolutive case	tuyệt cách
absolutive-patient	tuyệt cách chỉ bị thể
abstract (n.)	toát yếu
abstract (v.)	trừ xuất
abstract case	cách trừ tượng
abstract form	hình thái trừ xuất
abstract noun	danh từ trừ tượng
abstraction	trừ xuất (việc ~)
abstractness	trừ tượng (tính ~)
absurd	phi lý
acataphasia	rối loạn ngôn ngữ (chứng ~)
accent (1)	giọng
accent (2) (word/sentence ~)	trọng âm (từ/câu)
accent (3)	dấu chỉ cách phát âm đặc biệt
accented	mang trọng âm / thanh điệu
accentual pattern	mô hình trọng âm
accentuation	cách phân bố trọng âm
acceptability (acceptable, adj.; cf. grammaticality)	chấp nhận được
access to direct objecthood	khả năng thành bổ ngữ trực tiếp
accessibility	khả năng truy cập
accessibility hierarchy	tôn ty truy cập
accessibility scale	thang độ truy cập
accessible	khả cập; khả truy cập
accidence	vĩ tổ, biến tổ (x. inflexion)

accidental	ngẫu nhiên; bàng tính
accidentalization	quy về một hệ hình (sự ~)
accommodation (nh. convergence (3))	thích ứng (với môi trường ngôn ngữ)
accommodative aspect	thể thích ứng
accommodation	thích nghi
accomplishments	thành tích / thành tựu
accusative (nh. objective (case))	đôi cách
achievements	thành quả
achronical	phi thời gian tính; không phân biệt đồng đại hay lịch đại
achronism	thái độ phi thời
acoustic feature	nét / đặc trưng âm học
acoustic image	hình ảnh âm thanh; âm hình
acoustic filtering	lọc âm (hiện tượng / cách ~)
acoustic phonetics	ngữ âm học âm học / thanh học
acoustic cue	dấu hiệu nhận diện âm học
acoustics	âm học; thanh học
acquisition	thụ đắc (quá trình ~)
acrolect (1)	tiếng á-chuẩn
acrolect (2) (cf. basilect, hyperlect, mesolect, paralect)	tiếng có uy tín nhất
acronym	tên gọi tắt (bằng chữ đầu)
acronymy	(cấu tạo từ bằng cách) chắp chữ đầu từ
acrostic	câu thơ gồm các tiếng đầu / cuối của bài thơ
act	hành động
act of communication	hành động giao tiếp
act of saying / speaking	hành động nói
act of speech	hành động ngôn từ

actant	diễn tố
actant model	mô hình diễn tố
actantial structure	cấu trúc diễn tố (x. valency)
actantial theory	lý thuyết diễn tố
action	hành động
action noun	danh từ hành động
action-schema	lược đồ hành động
action-state network	hành động - trạng thái (mối tương quan giữa ~)
action verb	vị từ hành động
activation	sự phát động
activation cost	phí tổn của việc xác định cũ-mới trong giao tiếp
active articulator	khí quan cấu âm chủ động
active consciousness	ý thức tự giác chủ động (W. Chafe)
active language knowledge (nh. productive language knowledge; cf. passive language knowledge)	tri thức ngôn ngữ năng động
active vocabulary (cf. passive vocabulary)	vốn từ chủ động
active voice (cf. middle voice, passive ~)	thái chủ động
activity	hoạt động
actor	hành thể; người hành động
actor-action-goal	hành thể-hành động-đối tượng (mô hình câu nhận định điển hình)
actual division of the sentence	(cách) phân đoạn thực tại (của câu)
actual topic	(chủ) đề thực tại

actual world	thế giới hiện thực
actualization (nh. realization, manifestation)	hiện thực hóa
actualizing classifier	loại từ (có tác dụng) hiện thực hoa
actuation (of change)	khởi phát (sự biến đổi)
actum	hình thái cách (trong một số ngôn ngữ không biến hình, eg. t.Tây Tạng)
aculalia	lời nói vô nghĩa của người thất ngữ
acute (cf. grave)	bổng
acute accent	dấu sắc
acuteness	âm sắc bổng; ~ "sáng"
adage	ngạn ngữ
adaptation (1)	thích ứng; ứng dụng (sự ~)
adaptation (2)	phông thuật (bản ~)
additional articulation (nh. secondary articulation)	cấu âm phụ; cấu âm bổ sung
additive	cộng tố; phụ gia
additive bilingualism (cf. subtractive bilingualism)	song ngữ cộng thêm (cộng đồng đa số học thêm ngôn ngữ của người thiểu số)
additive clauses	(những) tiểu cú phụ gia
additive emphatic	cộng tố cường điệu
additive de-emphatic	cộng tố phi cường điệu
address	hồ gửi (cách ~)
address form (nh. address term, form/term of address)	cách xưng hô; từ ngữ xưng hô
address term	từ ngữ xưng hô
addressee (nh. allocutor)	người nhận (thông điệp)
addresser (nh. locutor)	người gửi (thông điệp)
adequacy	thỏa đáng (sự ~)

adessive (case)	cách kể cận
adherent	bàng trợ (yếu tố ~)
adhesion	sự kết dính; sự kết liên
adhesive	âm tố kết dính
adhortative	x. exhortative
aditive	hướng cách (t. Basque)
adjacency constraint	chế định do kể cận
adjacency pair	cặp kể cận
adjacency principle	nguyên tắc kể cận
adjacent	kê cận
adjectival complement	phụ ngữ (của) tính từ
adjectival modifier	phụ ngữ (là) tính từ
adjectival noun	tính danh từ
adjectival phrase	x. adjective phrase
adjectival predicate	vị ngữ tính từ
adjectival pronoun	đại từ tính từ
adjective	tính từ
adjective-based adverbial phrase	trạng ngữ gốc tính từ
adjective clause	tiểu cú tính từ
adjective numeral	số từ tính từ (tính)
adjective order	trình tự của tính từ (khi làm định ngữ)
adjective phrase	ngữ (đoạn) tính từ; tính ngữ
adjectivization	tính từ hóa (sự ~)
adjectivized	tính từ hóa
adjectivizer	tác tử tính từ hóa
adjoined clause	tiểu cú phụ cận
adjunct (1) (cũ; cf. adnex)	phụ ngữ
adjunct (2)	trạng ngữ (ngoài cấu trúc câu)
adjunct (3) (cf. conjunct, disjunct, subjunct)	trạng ngữ của vị từ

adjunction (1)	ngữ
adjunction (2)	ghép thêm (việc/cách ~)
adlative (case)	phương thức phụ ngữ
admirative (mood)	cách chỉ đích (t. Phần-U)
adnex (cu; cf. adjunct)	thức khâm phục (t. Albani)
adnominal (modifier)	kết ngữ
adoptive form	(phụ ngữ) của danh từ
adposition (cf. preposition, postposition)	hình thái siêu chính
adpositional predicate	giới từ
adstratum (cf. substratum, superstratum)	vị ngữ giới từ tính
adultomorphic	gia tăng
adultocentric	x. adultocentric
advanced tongue root	lấy người lớn làm trung tâm (quan điểm ~)
adverb	gốc lưỡi đưa về phía trước
adverb clause	phó từ; trạng từ
adverb particle (nh. prepositional adverb)	tiểu cú trạng ngữ
adverb phrase	tiểu từ trạng ngữ
adverbial	ngữ (đoạn) trạng từ
adverbial phrase	trạng ngữ (tính ~)
adversative	ngữ đoạn trạng ngữ
adversative relation	trở ngại (biểu hiện ý ~)
aerometry	quan hệ trắc trở
aesthetic distance	đo lường hơi (việc / cách ~)
affectation	khoảng cách thẩm mỹ
affected	lối nói kiêu cách
affected actor	bị tác động
	vai hành thể bị tác động

affected object (cf. effected object)	bổ ngữ bị tác động
affected patient	vai bị thể bị tác động
affectedness	tính bị tác động
affective	cảm xúc (có tính ~)
affective meaning (nh. attitudinal / emotive/ expressive meaning)	nghĩa cảm xúc
affinity	sự tương cận; sự gần gũi
affirmation	khẳng định (sự/lời ~)
affirmative (nh. positive)	(câu, thức) khẳng định
affix	phụ tố
affix hopping	bước nhảy phụ tố
affixal	thuộc phụ tố; phụ tố tính
affixal negation	phủ định bằng phương thức phụ tố
affixation	phương thức phụ tố
affixing language	ngôn ngữ dùng phụ tố
affricate	âm tắc-xát
agency	sự tác động
agent	tác thể; người/vật tác động
agent-oriented modality (cf. speaker-oriented modality)	tình thái hướng vào tác thể
agentive	tác cách
agentive object	bổ ngữ tác cách
agentivity	tính cách tác thể
agentivity scale	thang độ của tính cách tác thể
agentless passive	thái bị động không có tác thể
agglutinating	chấp dính
agglutinating language (cf. inflecting language, isolating)	ngôn ngữ chấp dính

language, fusional language)	
aggregate noun (nh. plurale tantum)	danh từ tập hợp
agnation	đồng ngôn liệu (quan hệ-)
AGR	x. agreement
agrammatis (cf. aphasia, agraphia, alexia, anomia)	chứng mất ngữ pháp
agraphia (nh. dysgraphia)	chứng mất khả năng viết
agreement (agree, v.) (nh. concord)	phù ứng
aim	mục tiêu; mục đích
air chamber	buồng hơi
airstream	luồng hơi
airstream mechanism	cơ chế luồng hơi
Aktionsart (Đ.)	thể (x. aspect)
AL	x. artificial intelligence
alethic (modality)	tất chân (tình thái-)
alexia (nh. dyslexia, word blindness)	chứng mất khả năng đọc (chữ)
algorithm	thuật toán
alienable	khả ly
alienable possession (cf. inalienable possession)	sở hữu khả ly
alienation	x. de-automatization
allative	hướng cách; đích cách
allegorical	phúng dụ (có tính ~)
allegory	phúng dụ (phép ~)
allegro form	dạng phát âm nhanh
alliteration	hiệp âm đầu; hiệp thủy âm
allocutor (nh. addressee)	người nhận
allo-form	biến thể
allograph	tha tự; biến thể chữ viết

allomorph	biến thể hình vị; tha hình
allophone	biến thể âm vị; tha âm
alloseme	biến thể nghĩa vị; tha nghĩa tố
allusion	nhắc nhở; ám chỉ
alphabet	bảng tự mẫu
alphabetic writing	văn tự ghi âm tố / văn tự ABC
alterity	tha biệt (tính ~)
alternant	yếu tố luân phiên
alternation	luân phiên (hiện tượng ~)
alternative (class)	song tuyển (chủng loại ~)
alternative (question)	song tuyển (câu hỏi ~)
alveolar	âm lợi
alveolarity	tính chất lợi
alveo-/alveolo-palatal (cf. palato-alveolar)	lợi ngạc (âm ~)
alveolar ridge	vành lợi
alveolum	x. alveolar ridge
ambient clause	câu tả môi trường
ambient dummy subject	chủ ngữ rỗng dùng trong câu tả môi trường
ambiguous	lưỡng nghĩa
ambiguity	lưỡng nghĩa (tính ~)
ambilingual	lưỡng ngữ (có khả năng ~)
ambisyllabicity	lưỡng thuộc (thuộc cả âm tiết trước lẫn âm tiết sau)
ambivalent	lưỡng trị
amelioration (of meaning) (nh. melioration; cf. deterioration, pejoration)	biến đổi tốt nghĩa
amphibrach (cf. amphimacer, anapaest, antibacchius, antispast, bacchius, choreus, choriamb, dactyl, di-iamb,	mô hình trọng âm hay trường độ [010]

dibrach, disponde, dochmiac, epitrite, iamb, ionic majore, ionic minore, mollossus, paeon, proceleusmatic, pyrrhic, sponde, trochee)

amphimacer (nh. cretic; cf. amphibrach)

amphisbaenic rhyme

mô hình trọng âm hay trường độ [101]

vần ngược

amplitude

anachronism (1)

anachronism (2) (linguistic ~)

anacoluthon (cf. aposiopesis)

biên độ

lẫn lộn thời đại

x. archaism

gián cú; câu gián đoạn

điểm đặc (tật-)

anacrusis

analepsis (cf. prolepsis)

analogic change

analogic creation

analogical pathway

analogist (cf. anomalist)

analogous environment

analogy (nh. over-extention,

overgeneralization; over regularization)

alphabetic notation

analysis

analysis-by-synthesis

analytic

analytic approach (cf. synthetic approach)

analytic comparison

analytic language (cf. synthetic language)

trần thuật hồi cố

chuyển biến do loại suy

sáng tạo theo phép loại suy

con đường tương tự

phái loại suy

chu cảnh tương tự

loại suy (phép ~)

cách ghi phi tự mẫu (O. Jespersen)

phân tích bằng / qua tổng hợp

phân tích bằng/ qua tổng hợp

phân tích tính

tiếp cận bằng phân tích (cách ~)

so sánh phân tích tính

ngôn ngữ phân tích tính

analytic procedure	thủ pháp / thủ tục phân tích
analytic proposition	mệnh đề phân tích tính
anapaest (cf. amphibrach)	mô hình trọng âm hay trường độ [001]
anaphor	hồi chỉ (yếu tố ~)
anaphora (cf. cataphora, exophora)	hồi chỉ
anaphoric	hồi chỉ (có tính ~)
anaphoric antecedence	tiền lệ của hồi chỉ
anaphoric ellipsis	tính lược hồi chỉ
anaphoric grounding	cơ sở hồi chỉ
anaphorical chain	chuỗi / tổ hợp hồi chỉ
anaptyxis (cf. epenthesis, prothesis)	thêm nguyên âm
anarthria	x. dysarthria
anatomy	giải phẫu học; cách cấu tạo
anastrophe	phép đảo
ancestor language	nh. parent language
anchored information (cf. unanchored ~)	thông tin có căn cứ (E. Prince)
and-relation	quan hệ "và"
andronymic	họ / tên chồng
angled brackets (cf. braces, curly brackets, round brackets, square brackets)	dấu ngoặc nhọn (< >)
animacy	tính động vật
animate	động; (chỉ) động vật
animate noun (cf. inanimate noun)	danh từ động vật
anomalist (cf. analogist)	phái bất thường; phái phản loại suy
anomaly	bất thường (hiện tượng ~)

anomia (nh. dysnomia)	chứng quên tên gọi
answer	lời (giải) đáp; câu trả lời
antecedent	tiền lệ (ngữ); tiền sử chỉ
antepenultimate	(âm tiết) thứ ba (kể từ âm tiết cuối)
anterior (cf. non-anterior)	hàng trước (nguyên âm ~)
anteriority	tính có trước (trong thời gian)
anthropocentrism	đĩ nhân vi trung (quan điểm ~)
anthropological linguistics	ngôn ngữ học nhân học
anthropomorphism	nhân tính hóa (cách tiếp cận ~)
anthroponomastics	nhân danh học
anthroponym	nhân danh
anthropophonics	nhân âm học (Baudouin de Courtenay) (= ngôn âm học)
antibacchius (nh. palimbacchius; cf. amphibrach)	mô hình trọng âm hay trường độ [110]
anticipation	x. prolepsis
anticipation error (cf. perseveration error, reversal error)	lỗi đồng hóa ngược
anticipatory	tảo vị
anticipatory anaphora	x. cataphora
anticipatory assimilation	X. regressive assimilation
anticipatory coarticulation	đồng cấu âm sớm
anticipatory subject	chủ ngữ tảo vị
anticlimax (nh. bathos)	(lối hành văn) ức dương (đang cao cả bỗng rơi tồm vào chỗ tầm thường)
antilanguage (1)	biệt ngữ xã hội
antilanguage (2)	phản ngôn ngữ (loại văn dùng quá nhiều từ ngữ lệch chuẩn hay từ ngữ mới xuất hiện)

antipassive	phản bị động (thái ~)
antinomy	mâu thuẫn nội tại
antinovel	phản tiêu thuyết
antiresonance	phản cộng minh
antithesis	phản đề; phép đối chọi
antispast (cf. amphibrach)	mô hình trọng âm hay trường độ [0110]
anti-universalism	phản phổ quát luận
antonomasia (1)	danh ngữ miêu tả (dùng thay cho một tên riêng)
antonomasia (2)	tên riêng (dùng như một danh từ) chỉ loại (vd. Sở Khanh)
antonym	từ trái nghĩa
antonymic pair	cặp trái nghĩa
antonymy (cf. complementarity, converseness)	(quan hệ) trái nghĩa
aorist	tác thuật (thì / thể ~)
aperiodic	(sóng âm) không có chu kỳ
aperture	độ mở; khai độ
apex (nh. tip)	chóp lưỡi
aphaeresis	lược âm đầu
aphasia (aphasic, adj.; nh. dysphasia)	chứng thất ngữ
aphesis (aphetic, adj.)	lược nguyên âm đầu
aphonia (nh. dysphonia)	chứng mất tiếng
aphorism (cf. proverb)	cách ngôn
apical	chóp lưỡi (âm ~)
apical-dorsal vowel	nguyên âm chóp lưỡi-mặt lưỡi
apico-alveolar	chóp lưỡi lợi (âm ~)
apico-dental	chóp lưỡi răng (âm ~)
apico-labial	chóp lưỡi môi

apico-post-alveolar	chóp lưỡi sau lợi (âm ~)
apocope	lược / rụng âm cuối
apodeictic	tắt chân - tắt yếu (tình thái ~)
apodosis (cf. protasis)	thuyết trong câu điều kiện
apo koinou	(cấu trúc) đồng chức
apophony	x. ablaut
aposisis (cf. anacoluthon)	câu lửng
apostrophe (1)	hô ngữ khiếm diện (gọi người vắng mặt)
apostrophe (2)	dấu phẩy treo
apostrophe s	s có dấu phẩy treo
apparent-time analysis (cf. real-time analysis)	phân tích theo thời gian biểu kiến
appellative (noun) (h.)	(danh từ) chung phái sinh từ danh từ riêng
apperception	nhận biết
applicability	khả năng ứng dụng
application	ứng dụng (tâm ~)
applicative	ứng dụng (có tính ~)
applicative (aspect)	thể ưng ý (đối với một chủ thể)
applied linguistics	ngôn ngữ học ứng dụng
apposition	đồng chức / đồng vị (ngữ ~)
appositional clause	tiểu cú đồng chức / đồng vị
appositive clause	nh. appositional clause
appositional compound	từ ghép đồng chức
appositive compound	nh. appositional clause
appraisal	khen ngợi (có tính ~)
appraisor	từ / hình vị có ý khen ngợi (C. Morris)
apraxia (nh. dyspraxia)	chứng câm do liệt cơ
apprehensional (clause, etc.)	(tiểu cú, v.v.) có nghĩa e sợ
approbation	tán đồng (sự / lời ~)

appropriate (appropriacy, appropriateness, n.)	thích hợp; thích ứng
approximant (nh. frictionless continuant)	âm tiếp cận
appropriate word method	phương pháp "điền từ thích hợp"
approximation	tiếp cận; ước lượng
approximative system	hệ thống xấp xỉ
a priori synthetic	tổng hợp tính tiên nghiệm
arbitrariness (arbitrary, adj.)	võ đoán (tính ~)
arbitrary reference	sở chỉ võ đoán
arboreal	cấu trúc hình cây; cây
arc	cung
Arc Pair Grammar	Ngữ pháp Song cung
archaic	cổ
archaism (nh. anachronism (2))	từ ngữ cổ
archetype	nguyên mẫu
archiphoneme	siêu âm vị
areal (cf. non-areal)	khu vực; địa lý
areal linguistics	ngôn ngữ học khu vực
argot	tiếng lóng
argument (1)	luận chứng / luận cứ
argument (2)	tham tố
argument slot	ngăn (dành cho) tham tố
argumentation	lập luận (cách ~)
arhyzotonic	có trọng âm không ở căn tố
arity	x. valency
arrangement	cách sắp xếp
article	quán từ
articulation (articulate, v.) (1)	cấu âm
articulation (2)	phân đoạn (sự / cách ~)

articulator	khí quan cấu âm
articulatory definition	định nghĩa bằng thuật ngữ câu âm
articulatory gesture	cử chỉ cấu âm
articulatory region	vùng cấu âm
articulatory phonetics	ngữ / ngôn âm học cấu âm
articulatory phonology	âm vị học cấu âm
articulatory setting	thể cấu âm
articulatory target	đích cấu âm
artificial	nhân tạo
artificial intelligence	trí tuệ nhân tạo
artificial language	ngôn ngữ nhân tạo
arytenoid cartilage	xương sụn hình chóp
ascender (cf. descender)	thượng tự
ascension	nh. raising (2)
ascribe	phân nhiệm; phân vai; gán nghĩa
ascriptive (cf. equative)	(câu) bắt đảo
aside	(nói) để
aspect	thể
aspectualizer	tác tử chỉ thể
aspirate	phụ âm bật hơi
aspirated	bật hơi
aspiration	cấu âm hơi / sự bật hơi
assertion	lời nhận định / khẳng định
assertive (act) (cf. non-assertive)	(hành động) khẳng định
assertive territory (cf. non-assertive territory)	miền khẳng định
assibilation	xuýt hóa
assimilation (assimilate, v.)	đồng hóa
association	(sự) liên tưởng

associative	liên tưởng
associative field	trường liên tưởng
associative meaning	nghĩa liên tưởng
associative object	bổ ngữ liên tưởng
associative relation (nh. paradigmatic relation)	quan hệ liên tưởng
associative response	phản ứng liên tưởng
assonance	hiệp vần nguyên âm
assumption	giả định
asterisk	dấu hoa thị
asterisked form (nh. starred form)	hình thái có đánh dấu hoa thị
asyllabic (cf. syllabic)	phi âm tiết tính
asymmetric dualism	song tính không cân đối
asyndetic co-ordination	đẳng kết vô kết từ/vô liên từ
asyndeton	lược bỏ kết từ/liên từ
asyntactic compound	từ ghép phi cú pháp
atelic (cf. telic)	vô đích
atelic verb phrase	vị ngữ vô đích
atemporal	phi thời gian; vô thời gian
athematic	(nguyên âm) phi thân từ
atomic phonology	âm vị học nguyên tử
atomistic approach	cách tiếp cận nguyên tử luận
attack	cách khởi âm
atonic	phi trọng âm/khinh âm
attachment	gắn bó (nghĩa/vai) (vào một đối tượng nhất định)
attention	sự chú ý
attention focusing rule	quy tắc về tiêu điểm chú ý
attenuative	giảm lượng
attested form (cf. reconstructed form)	dạng hữu chứng

attitude (of speaker)	thái độ (của người nói)
attitude scale	thang thái độ
attitudinal	biểu thái; (thuộc) thái độ
attitudinal disjunct (nh. content disjunct)	trạng ngữ biểu thái
attitudinal meaning (nh. emotive / expressive meaning)	x. affective meaning
attitudinal satellite	vệ tố chỉ thái độ
attraction	sức hút; hấp lực
attribute (1)	đặc trưng; thuộc tính
attribute (2)	định ngữ; tính ngữ
attributive adjective (cf. predicative adjective)	tính từ làm định ngữ
attributive clause	tiểu cú định tính
attributive meaning	nghĩa định tính
attributive noun	danh từ làm định ngữ
audible	nghe thấy được
audibility	mức khả thính
audiogram	thính đồ
audiolingual (method)	x. audiooral
audiology	thính giác học
audiometer	thính kế
audio-oral (method)	nghe - nói (phương pháp ~)
audiovisual (method)	thính thị (phương pháp ~)
auditory discrimination	khả năng phân biệt bằng thính giác
auditory impression	ấn tượng thính giác
auditory (method)	nghe/nói (phương pháp ~)
auditory phonetics	ngữ / ngôn âm học thính giác
auditory threshold	ngưỡng thính giác
auditory target (cf. target)	đích thính giác

articulation)	
augmentative (cf. diminutive)	tăng kích (có tác dụng ~)
a-umlaut	âm a-umlaut (chuyển thành [ä])
aural language (nh. oral language)	khẩu ngữ; ngôn ngữ nói
authentic (materials)	(tư liệu) thực
authorial voice	tiếng nói của "tác giả "
autism	chứng tự kỷ
autolexical syntax	cú pháp từ vựng tự lập
automatic data processing	cách xử lý dữ liệu tự động
automatic morphophonemics	hình âm vị học tự động
automatic processing	cách xử lý tự động
automatic (speech) recognition	cách nhận diện tự động
automatic translation	cách dịch tự động
automatic variation	sự biến thiên tự động
autonomous phoneme	âm vị độc lập
autonomous speech	x. idioglossia
autonomous syntax	cú pháp độc lập
autosegment	âm đoạn tự lập
autosegmental phonology	âm vị học tự đoạn
autosemantic word	từ tự nghĩa; thực từ
auxiliary (1)	phụ trợ; trợ ngữ
auxiliary (verb ~) (2)	vị từ phụ trợ; trợ vị từ
auxiliary language	ngôn ngữ phụ trợ
avalent (verb)	vô trị (vị từ ~)
aversive	"tránh "cách
avoidance strategy	chiến lược tránh né
avoidance style (nh. mother-in-law language)	lối nói tránh

axial properties	thuộc tính trục (quy định nội dung nghĩa của từ và sự kết hợp với các nghĩa tố và từ khác)
axiom	công lý
axiom of existence	công lý về sự hiện hữu
axiom of identity	công lý về căn cước vật sở chỉ
axiological sccale (nh. evaluative sccale)	thang độ định giá
axis	trục
akusma (t. Nga) (cf. kinakema, kinema)	biểu tượng nét khu biệt âm học (Trường Kazan)

B

babbling	tiếng nói bập bẹ
baby-talk (1)	lời nói của trẻ con
baby-talk (2) (nh. caregiver (-taker) speech, fatherese, motherese, mother-talk)	lời nói của người lớn với trẻ con
back (vowel)	(nguyên âm) hàng sau
bacchius (cf. amphibrach)	mô hình trọng âm hay trường độ[011]
backchaining (nh. backward build-up)	lặp lùi (kỹ thuật ~)
back channel	kênh phản hồi
back channeling	phản hồi "đang nghe "
back-formation	phái sinh ngược (hiện tượng ~)
background assumption	giả thiết làm nền
background information	thông tin nền
background knowledge	tri thức nền

backgrounding (cf. foregrounding)	đẩy lùi vào hậu cảnh
backlooping	x. loopback
backshift	sự biến đổi thì (khi đổi lời nói trực tiếp sang lời nói gián tiếp)
back slang	tiếng lóng đọc ngược (trật tự âm)
backup	thuyết minh lại (một văn bản)
backward anaphora	nh. cataphora
backward rhyme	nh. amphisbaenic rhyme
backward build-up	nh. backchaining
bahuvrihi compound	từ ghép sở hữu
balanced bilingual	song ngữ cân bằng
balance of the system	tính cân đối của hệ thống
ballistic	đạn đạo; đường đạn (bay)
-bar	dấu ngang dùng sau một chữ cái (như X-) chỉ trật tự các phạm trù cú pháp
barbarism (1)	lỗi nói / viết ngoại quốc
barbarism (2) (cu) (cf. solecism)	lỗi dùng từ
bare infinitive	dạng nguyên trần (của vị từ tiếng Anh không có <i>to</i>)
barrier	hàng rào (dùng trong lý thuyết Chi phối và Ràng buộc)
barred i	<i>i</i> có vạch ngang (= [i])
barred u	<i>u</i> có vạch ngang (= [u])
bars (nh. slants, solidi)	vạch nghiêng
base	gốc; từ cán
base component	thành tố gốc
base form (nh. root, stem)	dạng / hình thái gốc
base language	ngôn ngữ cơ sở

base-rule	quy tắc cơ sở
basic	cơ bản
basic form	hình thái cơ bản
basic word order	trật tự từ cơ bản
basic sentence	câu cơ bản
basilect (cf.acrolect (2), hyperlect, mesolect, paralect)	tiếng cơ sở
baow-waow theory	thuyết gâu-gâu
bathos	x. anticlimax
be informative	nói cho có nội dung
be perpicuous	nói rõ ý
be relevant	nói vào đề
habitative	ứng xử (câu ~)
behaviour	hành vi; thái độ, cách ứng xử
behavioural	hành vi / thái độ (thuộc ~)
behaviourism	hành vi luận
behaviouristic analysis	cách phân tích hành vi luận
bel	mười decibels
belief	niềm tin; quan niệm
benefactive	hưởng cách
benefactor	người làm hộ; ân nhân
beneficiary	người hưởng lợi (vai ~)
beneficiens	người hưởng lợi (nh. beneficiary)
biconditional	x. equivalence
bidialectal	song phương ngữ (người/cộng đồng ~)
bidialectalism	chế độ song phương ngữ
bifocal	(âm) hai tiêu điểm
bilabial	hai môi / môi môi (âm ~)
bilabial articulation	(cấu âm) hai môi
bilabial hole fricative	âm xát môi-môi chún tròn

bilabial slit fricative	âm xát môi-môi khe hẹp
bilateral articulation (of a lateral consonant) (cf. unilateral)	cách cấu âm hai bên (của âm bên)
bilateral (opposition) (cf. multilateral)	(đối lập) hai chiều
bilingual	song ngữ
bilingualism	chế độ song ngữ
binariness	tính sóng đôi; tính lưỡng phân
binarism	lưỡng phân luận
binary	song đôi; sóng đôi; lưỡng phân
binarity	x. binariness
binary branching	phân nhánh đôi
binary contrast (nh. binary opposition)	đối lập lưỡng phân (thế ~)
binary feature (cf. unary/single-valued/singular feature; multivalued feature)	đặc trưng lưỡng phân ([± x])
binary opposition (nh. binary contrast)	đối lập lưỡng phân (thế ~)
binary plural (nh. summation plural; cf. plurale tantum)	danh từ số phức song đôi
binding	liên hệ; ràng buộc
binding scale	thang liên hệ
binding theory	lý thuyết ràng buộc (lý thuyết về các quan hệ cú pháp - sở chỉ trong câu)
binomial	đẳng lập song kết (ngữ ~)
binomial nomenclature	danh mục song thức
biplinguistics	sinh học ngôn ngữ học
bisyllable	từ song tiết
bit (binary digit)	bít

bi-transitive sentence	câu song chuyển (tác)
bi-transitive verb	vị từ song chuyển (tác)
biuniqueness	tương ứng một đối một (trong âm vị học)
bivalent	song trị
black box modelling	phương pháp / mô hình "hộp đen"
black English	tiếng Anh của người da đen
blank verse	thơ không vần
blade (nh. lamina)	đầu lưỡi
blame	(lời) chê trách
blasphemy	(lời) báng bổ
"bleaching "	(nghĩa) phai bạc; bị "tẩy trắng"
bleeding (cf. feeding)	"trích máu"
blend (nh. portmanteau word)	từ trộn
blocking	hãm (có tác dụng ngăn cản việc vận dụng một quy tắc ngữ pháp)
bookish word	từ (chỉ dùng trong) sách vở
block language	lối văn cô đặc thành đoạn ngữ
body language	ngôn ngữ thân thể
bonding relation	quan hệ liên kết cách quãng
boolean	x. binary
bootstrapping	đoán nghĩa của từ qua thái độ ngữ pháp
borrowing (nh. loan(word))	vay mượn; từ mượn
bottom-up (cf. top-down)	(thao tác phân tích ngữ pháp) từ dưới lên
boulmai modality	tình thái mong ước
boustrophedon	lối viết chữ theo hình đường cày (một dòng từ trái sang phải, rồi một dòng từ phải sang trái,

	v.v.)
bound (n.)	giới hạn
bound (adj.)	ràng buộc
bound expression (nh. fixed / frozen / set expression)	biểu thức ràng buộc
bound form	đơn vị / hình thái ràng buộc
bound morpheme	hình vị ràng buộc
bound morphology	hình thái học ràng buộc
bound root	căn tố ràng buộc
boundary	biên giới
boundary-marker	dấu định biên; chỉ tố biên giới
boundary marking	đánh dấu biên giới / định biên (cách ~)
boundary-symbol	x. boundary-marker
boundary tone	thanh định biên
bounded (1) (boundedness, n.)	phân lập (danh từ ~)
bounded (2)	hữu kết (vị từ ~)
bounded (3)	giới hạn (đơn vị tiết tấu không nhiều hơn hai âm tiết)
boundedness (1)	tính phân lập (của danh từ)
boundedness (2)	tính hữu kết (của vị từ)
bounder	kết tố
bounding theory	lý thuyết giới hạn
braces (nh. curly brackets; cf. angled brackets, round brackets, square brackets)	dấu ngoặc ôm ({})
brachygraphy	giản ký
bracketing	đóng ngoặc (cho các thành phần câu)
brackets (cf. angled brackets, braces, curly brackets, round brackets, square brackets)	dấu ngoặc

branch	chi (ngôn ngữ)
branching	liên hệ nhánh; đường nhánh
branching node	nút phân nhánh; đầu nhánh
brand-new (information)	mới tinh / mới toanh (thông tin ~)
breath-group	nhóm thở (nh. phonological phrase, intonation-group, tone-group, tone-unit)
breathed	vô thanh (âm)
breathy	có tiếng thở (âm ~)
breathy voice (1)	phát âm một hơi
breathy voice (2)	tiếng thều thào; tiếng thì thầm
breve	dấu chỉ nguyên âm ngắn
bridging inference	suy diễn bắc cầu (khi có mâu thuẫn trong cách hiểu văn bản / thông điệp)
bright vowel	nguyên âm sáng (~ hàng trước)
broad negation	phủ định rộng
broad transcription	phiên âm thoáng
broken plural (Lat. pluralis fractus)	số phức sai lệch
broken tone	thanh gãy
bronchus (pl. bronchi)	cuồng phổi
buccal	(âm) miệng
bunching	âm có vị trí lưỡi cao và căng
bundle	chùm

C

cacology	xú ngữ (từ ngữ sai do chập chững)
-----------------	-----------------------------------

cacophony	trúc)
cacuminal (cu, nh. retroflex)	khở âm
cadence (1)	uốn lưỡi; quặt lưỡi
cadence (2)	chỗ hạ giọng cuối câu
caesura	nhịp điệu trong thơ /nhạc
calculus	cách ngắt câu trong thơ
calligraphic writing	phép tính
calligraphy	cách viết đẹp
caique (nh. loan translation)	nghệ thuật viết chữ; thư pháp
cancelling (of a presupposition)	sao phỏng
canonical	vô hiệu hóa một tiền giả định
canonical orientation	chuẩn; đúng mẫu
(encounter)	định hướng chuẩn
capital	chữ (viết / in) hoa
cardinal number	số đếm
cardinal point	điểm mốc
cardinal vowel	nguyên âm mốc
care giver / ~ taker	x. baby-talk (2)
case	cách / Cách
case attraction (nh. case attraction)	sức hút của Cách
case differenciation	(hiện tượng) đồng hoá Cách
case filter	sự phân hóa về Cách
case form	bộ lọc Cách
case frame (cf. frame feature)	hình thái Cách
case grammar	khung Cách
case-marking	ngữ pháp Cách
case-marking morphology	đánh dấu Cách (cách ~)
	hình thái học đánh dấu Cách

case meaning	ý nghĩa Cách
case phrase	ngữ (đoạn) Cách
case role	vai của Cách
case stacking	chồng Cách
case structure of predicate	cấu trúc Cách của vị ngữ
case syncretism	trung hòa hóa về Cách
case theory	lý thuyết Cách
catachresis	ẩn dụ nghịch lý; nghịch dụ
catalectic (line of verse) (nh. truncated)	câu thơ thất luật
catalysis	phục hồi về sau của một quan hệ cú pháp căn cứ vào về trước
cataphora (x. anticipatory anaphora; cf. anaphora, exophora)	khứ chỉ
cataphoric	khứ chỉ (có tính ~)
cataphoric ellipsis	tính lược khứ chỉ
categorial component	thành tố phạm trù
categorial grammar	ngữ pháp phạm trù
categorial rule	quy tắc phạm trù
categoric judgement	phán đoán có tính phạm trù; phán đoán dứt khoát
category	phạm trù
category feature	đặc trưng phạm trù
category-neutral	trung hoà về phạm trù
category variable	biến số phạm trù
categorema (Aristotle)	phạm trù ngữ (nh. thuyết ngữ)
catenative (verb) (n., adj.)	vị từ "chuỗi" (chẳng hạn như <i>need</i> trong I <i>need to do it</i> , nối chủ ngữ (<i>I</i>) với vị từ nguyên dạng (<i>to do</i>))
causal	nguyên nhân (chỉ ~)
causal clause	tiểu cú nguyên nhân

causal relation	quan hệ nhân quả
causality	tính nhân quả
causation	sự gây khiến
causation chain	chuỗi nhân quả; chuỗi gây khiến
causative affix	phụ tố gây khiến
causative construction	kết cấu gây khiến
causative verb (1)	vị từ gây hậu quả (như giết)
causative verb (2)	vị từ tham dự vào kết cấu gây khiến (như làm (cho), khiến (cho))
causativity	tính gây khiến
causee	vai kẻ bị gây khiến
causer	vai kẻ gây khiến
cavity	khoang; cộng minh trường
cavity feature (cf. major class feature, manner of articulation, prosodic feature, source feature)	đặc trưng về cộng minh trường
ceneme	không vị
cenemic script	x. phonographic script
center	trung tâm; tâm
central (cf. peripheral)	thuộc trung tâm (cf. thuộc ngoại vi)
central (vowel)	giữa (nguyên âm ~)
central adjective	tính từ điển hình
central coordinator (cf. marginal coordinator)	tác tử đẳng kết điển hình
central determiner (cf. postdeterminer, predeterminer)	trung định ngữ; định ngữ giữa
central meaning	nh. lexical meaning
central modal (cf. semi-modal)	vị từ tình thái điển hình

central preposition (of marginal preposition)	giới từ điển hình
centrality (of the verb)	tính trung tâm (của vị từ)
centralization	nhích về phía giữa
centralization diacritic	dấu chỉ âm giữa
centrifugal	ly tâm
centrifuge (Ph.)	ly tâm
centring diphthong	nguyên âm đôi hướng trung
centripetal	hướng tâm
centripete (Ph.)	hướng tâm
centum language (cf. satəm language)	ngôn ngữ kentum (những thứ tiếng Ấn Âu vẫn giữ cách đọc <i>c</i> là [k] chứ không phải là [tʃ] hay [s])
ception	tri giác và tư duy (S. Palmer & L. Talmy)
cerebral (cu, nh. retroflex)	(âm) uốn lưỡi; quặt lưỡi
certainty	chắc chắn (tính ~)
chain	chuỗi kết hợp
chain shift	biến đổi dây chuyền
chaining structure	cấu trúc xâu chuỗi (trên trục kết hợp)
challenge	(lời / sự) thách thức
change	chuyển biến; biến đổi
channel	kênh truyền thông
channel-noise	nhiễu trên kênh truyền thông
chanting	tiếng ca nghi lễ
character (1)	chữ, ký tự
character (2)	nhân vật
character (3)	cá tính; đặc tính; đặc trưng
characterising sentence	câu định tính
characterology	đặc trưng học

chart	bảng; biểu đồ
chart of consonants	bảng phụ âm
chart of vowels	bảng nguyên âm
checked	có thanh hầu hóa
checked syllable	âm tiết kín; âm tiết chặt
checking tag (nh. reversed polarity tag; cf. copy tag)	câu hỏi đuôi có tác dụng kiểm nghiệm
chere	hiệu vị
cherology	khoa nghiên cứu ngôn ngữ dấu hiệu
chest	ngực
chest-pulse	nhịp thở của phổi
chest-register	âm vực ngực
chiasmus	phép đảo đối
child language acquisition	quá trình thụ đắc ngôn ngữ của trẻ con
choice	sự lựa chọn
Chomskyan	lý thuyết của Chomsky (thuộc ~)
choree	x. trochee
choreus (cf. amphibrach; tribrach)	mô hình trọng âm hay trường độ [000] [do thay thế một âm tiết dài bằng hai âm tiết ngắn]
choriamb (cf. amphibrach)	mô hình trọng âm hay trường độ [1001]
chomeur	đanh ngữ bị "thất nghiệp "
chromatic accent	trọng âm nhạc tính
chrone	thời tổ (sự thể hiện cụ thể của thời vị)
chrone language	ngôn ngữ dùng thời vị
chroneme	thời vị
chunking constant	cắt khúc
	x. free modifier

circularity	luẩn quẩn (tính ~)
circumfix (nh. confix)	tiền-hậu tố; phụ tố chu vi
circumflex	thanh uốn vòng
circumlocution (nh. periphrasis (2))	lối nói vòng
circumstance	hoàn cảnh; chu cảnh
circumstant	chu tố
circumstantial	chu tố (có tính); (thuộc) chu cảnh, tình huống
circumstantial modality	tình thái hoàn cảnh
circumstantial role	vai chu tố
citation form (1)	hình thái dẫn
citation form (2)	hình thái phát âm rời
clashing	mô hình trọng âm hay trường độ [1 1]
class	lớp; chủng loại
class dialect	x. social dialect
claseme	đơn vị nghĩa loại
classical linguistics	ngữ học cổ điển
classification	phân loại
classified (noun) (cf. nonclassified (noun))	(danh từ) biệt loại
classifier (1)	loại từ; loại tố (hình vị chỉ loại)
classifier (2) (cf. measure)	từ chỉ loại; định ngữ chỉ loại (M.A.K Halliday)
classifying adjective	tính từ chỉ loại
classifying genitive	sinh cách chỉ loại
clausal	(thuộc/ có tính) câu đơn / tiểu cú
clausal topic	đề làm thành tiểu cú
clause	tiểu cú; câu đơn
clause chaining	cách kết chuỗi tiểu cú

clause fragment	chiết đoạn câu đơn / tiểu cú
clausemate	yếu tố cùng thuộc một tiểu cú
clause object	tiểu cú làm bổ ngữ
clause relation	mối quan hệ giữa các tiểu cú
clause union	sự hợp nhất tiểu cú
clavicular breathing	thở bằng cách nâng xương đòn
clear [1] (cf. dark [1])	âm [1] sáng; âm [1] không mạc hoa
cleft construction	kết cấu chẻ
cleft-focus	kết cấu chẻ nêu tiêu điểm
cleft-focus negation	kết cấu chẻ phủ định tiêu điểm
cleft-focusing	nêu tiêu điểm bằng kết cấu chẻ
cleft palate	ngạc hở
cleft sentence	câu chẻ (nêu bật danh ngữ)
cliche	quán ngữ; sáo ngữ
click	âm nút
cline (nh. gradience)	dãy tiệm tiến
clinical linguistics	ngôn ngữ bệnh học
clipping	cắt từ
clitic doubling	kết cấu khinh âm ghép đôi
clitic pronouns	đại từ khinh âm
cliticization	phép kết hợp phụ tố / phụ ngữ khinh âm
close approximation	cấu âm khép
close contact	tiếp xúc chặt
close juncture	tiếp điểm khép
close transition	chuyển tiếp khép
close (vowel)	hẹp (nguyên âm ~)
closed class (nh. finite class)	chủng loại khép
closed syllable (cf. open syllable)	âm tiết kín
closed text (cf. open text)	văn bản khép

closing	kết thúc hội thoại
closing diphthong	nguyên âm đôi khép dần
closure (1) (cf. close approximation; open approximatuiou)	câu âm tắc
closure (2)	cách kết cục (của một tác phẩm văn chương)
cloze testing (procedure)	trắc nghiệm bằng việc điền từ (thủ pháp ~)
cluster	phức cấu; tổ hợp (âm)
cluster effect	hiệu quả phức cấu
clustering	phức; phức hợp
co-agent	đồng tác thể
coalescence (nh. convergence (2), merger)	hòa đúc/ hòa nhập (âm vị)
coalescent assimilation (nh. reciprocal assimilation)	đồng hóa hợp nhất
co-articulation	đồng cấu âm
cochlea / cochleae	ốc tai
coda	kết âm; vĩ âm
code	mã
code mixing	trộn mã
code switching (cf. dialect switching, transcodification)	chuyển mã
codification	sự lập mã
coding	x. encoding
coding density	mật độ mã hóa
coding point	tiêu điểm mã hóa
coding strategy	chiến lược mã hóa
cognate	(từ / hình vị) đồng nguyên
cognate object	đối tượng cùng gốc
cognition	nhận thức; tri nhận

cognition-utterance verb	vị từ nhận thức-nói năng
cognitive grammar (nh. space grammar)	ngữ pháp nhận thức
cognitive linguistics	ngữ học nhận thức
cognitive meaning	nghĩa nhận thức
cognitive semantics	nghĩa học nhận thức
coherence	mạch lạc (tính ~)
coherence (logical/temporal ~)	mạch lạc (logic / thời gian)
coherence relation	quan hệ mạch lạc
cohesion (1)	sự liên kết (trong văn bản)
cohesion (2)	khả năng kết hợp
cohesiveness (nh. uninterruptedness)	tính nguyên khối (không chêm xen vào được, của từ)
cohyponym (cf. hyponym, superordinate)	đồng hạ danh
coinage	tạo từ ngữ mới (việc ~)
coinate	từ mới đặt
coindexation / coindexing	đánh dấu sự đồng nhất (bằng chữ hay số cỡ nhỏ ghi sau thành tố hữu quan)
collective (noun)	tập thể (danh từ ~)
colligation	quan hệ khả kết
collision	sự xung đột
collocable	khả kết
collocate	từ / yếu tố khả kết
collocation (1)	quan hệ kết hợp
collocation (2)	kết ngôn; ngữ cố định
colloquial	hội thoại (có tính)
colloquialism	từ ngữ hội thoại; khẩu ngữ
colour (of a vowel)	màu sắc (của nguyên âm) (M. Joos)
colour term	từ ngữ chỉ màu sắc

combination	kết hợp; phối hợp
combinatorial explosion	tiếng bật ra chỉ có khi kết hợp (với một từ kế theo)
combinatorial variant	biến thể kết hợp
combinatorics	(nghiên cứu về) cách kết hợp từ
combining form	dạng thức kết hợp
command (1) (cf. imperative)	câu lệnh (xét về lực ngôn trung)
command (2)	điều khiển
comma	dấu phẩy
comment	thuyết; bình luận
comment clause	tiểu cú bình luận
commissive (speech act)	kết ước (hành động ~)
commissive utterance	câu kết ước
commitative	liên đới (cách ~)
commitment	sự liên đới
common core	cốt lõi chung
common gender (cf. dual gender)	giống chung
common noun (cf. proper noun)	đanh từ chung
common sense	lương thức
communicant	người (tham gia) giao tiếp; người có hành động giao tiếp
communication	giao tiếp
communicative approach (to teaching)	cách dạy tiếng theo hướng giao tiếp
communicative competence (nh. pragmatic competence)	thâm năng giao tiếp
communicative dynamism	tỷ lực thông báo
communicative function	chức năng giao tiếp
communicative transaction	kết ước giao tiếp
commutation	quan hệ giao hoán

commutation test	trắc nghiệm giao hoán
compact (sound) (cf. diffuse)	(âm) đặc
comparative	so sánh
comparative clause (cf. comparison clause)	tiểu cú so sánh
comparative (degree)	tỷ cấp; cấp so sánh
comparative element	yếu tố/ngữ so sánh
comparative linguistics	ngôn ngữ học so sánh
comparative method	phương pháp so sánh (của ngôn ngữ học lịch sử)
comparative philology	x. comparative linguistics
comparative reconstruction	phục nguyên bằng cách so sánh
comparative sentence	câu so sánh
comparison (cf. simile)	so sánh (sự ~)
comparison clause (cf. comparative clause)	tiểu cú (có ý) so sánh
compensation	bù đắp / đền bù / bù trừ (sự ~) (trong cách cấu âm)
compensatory lengthening	kéo dài để bù lại âm đã mất
competence (cf. performance)	thâm năng
competence grammar (cf. competence grammar)	ngữ pháp thâm năng
competition	sự ganh đua; sự cạnh tranh
competitive dialog(ue)	đối thoại (có tính) tranh cãi
complement	bổ ngữ; phụ ngữ
complement clause	tiểu cú phụ ngữ
complementarity (1)	tính bổ sung (trong cách phân bố)
complementarity (2) (cf. converseness)	quan hệ trái nghĩa loại trừ
complementation (1)	việc / cách dùng phụ ngữ
complementation (2) (h.)	thế phân bố bổ sung

complementary (n.; adj.)	(từ) ở thế trái nghĩa loại trừ
complementary distribution (cf. distributional equivalence, distributional inclusion, overlapping distribution)	thế phân bố bổ sung
complementary formation	cấu tạo bổ sung
complementary term	x. complementary
complementizer	tác tử phụ ngữ hóa
complete assimilation (cf. partial assimilation; nh. identical assimilation)	đồng hóa toàn bộ
complete feedback	thông tin phản hồi trọn vẹn
complete reduplication (cf. partial reduplication)	lấy hoàn toàn
complete sentence	câu hoàn chỉnh
completive (aspect) (nh. terminative)	hoàn tất (thể ~)
complex	phức (hợp)
complex noun phrase	danh ngữ phức
complex nucleus	hạt nhân phức
complex sentence	câu phức
complex stop	âm tắc phức
complex symbol	ký hiệu phức
complex term	thuật ngữ phức hợp
complex tone	thanh trắc phức
complex transitive (verb) (cf. monotransitive verb, ditransitive verb)	vị từ ngoại động phức chuyển
complex word	từ phức
complexity	phức tính; tính phức hợp
complementizer	tác tử phụ ngữ hóa
component	thành tố

component structure	cấu trúc thành tố
component of cognitive system	thành tố của hệ nhận thức
componential analysis	phân tích nghĩa tố
composition (nh. compounding)	phép ghép từ
compositional meaning	nghĩa cấu tạo
compound	ghép
compound bilingualism	song ngữ ghép
compounding (nh. composition)	phép ghép từ
compound letter	chữ cái ghép
compound sentence	câu ghép
compound stress	trọng âm phức hợp (trong từ ghép)
compound tense	thì phức (hợp)
compound tone	thanh phức (hợp)
compound word	từ ghép; từ phức
comprehension (cf. understanding)	sự lĩnh hội; sự hiểu biết
computational linguistics	ngữ học điện toán
computational stylistics	phong cách học điện đoán
computer language (nh. machine language)	ngôn ngữ điện toán
conation	nỗ lực (tình thái ~)
conative (function)	tác động (chức năng ~)
concatenation	sự kết nối; sự kết hợp
conceptual category	phạm trù khái niệm
conceptual meaning (nh. cognitive meaning)	nghĩa khái niệm
conceptual primitive	nguyên tố khái niệm
conceptualism	khái niệm luận

conceptualization	khái niệm hóa (việc / cách ~)
concession	nhân nhượng (sự ~)
concession-contrarexpectation relation	quan hệ nhân nhượng - phản dự kiến
concessive clause	tiểu cú nhân nhượng
concessive mood	thức nhân nhượng
conclusive	X. telic
concord	X. agreement
concord of tenses	sự phù ứng giữa các thì trong câu
concordance (Ph.)	X. agreement
concrete	cụ thể
concrete entity	thực thể cụ thể
condition	điều kiện
conditional	điều kiện (câu / tiểu cú / thức)
condition-consequence relation	quan hệ điều kiện - hậu quả
conditional clause	tiểu cú điều kiện
conditional mood	thức điều kiện
conditional variant (nh. contextual variant)	biến thể có điều kiện
conditioned (sound) change	biến chuyển / biến âm có điều kiện
conditioned variant	biến thể có điều kiện
conductive deafness (cf. sensorineural deafness)	chứng điếc do đường dẫn âm
conflict	sự xung đột; sự đối kháng
configuration	cấu hình
configurational language	các ngôn ngữ có tính cấu hình
confix	X. circumfix
confrontation	đối chất

congratulation	lời khen, lời mừng
congruence / congruity	sự phù hợp
congruent	phù hợp
conjoined clauses	những câu đơn được ghép lại
conjoining	X. co-ordination
conjugation	biến ngôi (hệ ~)
conjunct (cf. adjunct (3), disjunct, subjunct)	trạng ngữ liên kết; liên kết ngữ
conjunct reduction (nh. non- constituent / incomplete / reduced coordination, gapping)	sự giản hóa liên kết
conjunction (1)	liên kết (sự ~)
conjunction (2)	liên từ
conjunction of subordination	liên từ phụ thuộc
conjunctive	liên ngữ; kết ngữ
conjunctive adverb	phó từ liên kết
connected speech	lời nói mạch lạc
connective	kết ngữ; kết từ
connective pronoun (x. relative ~)	đại từ liên kết
connector	tác tử liên kết
connotation	ý liên tưởng
connotative meaning	nghĩa liên tưởng
conscience	ý thức
consciousness	trạng thái hữu thức; tính tự giác
consecutive (1)	kế theo
consecutive (2)	chỉ kết quả
consecutive clause	tiểu cú kết quả
consistent (language)	nhất quán (ngôn ngữ ~)
consistent SVO / SVO etc. language	ngôn ngữ svo / sov v.v. nhất quán

consensus	sự đồng thuận
consenter	chỉ tổ đồng thuận
consequent clause	X. apodosis
consonance (nh. consonantal assonance; cf. rhyme)	lặp phụ âm đứng trước và sau nguyên âm (eg. <i>slip - slop</i>)
consonant	phụ âm
consonant cluster	tổ hợp phụ âm
consonantal	phụ âm tính
consonantal assonance (cf. rhyme)	X. consonance
consonantal writing	văn tự chỉ có ký tự phụ âm
conspiracy	sự hợp lực
constant (1)	hằng số; hằng tổ
constant (2) (cf. neutralizable)	thế đối lập thường xuyên
constative (utterance) (cf. performative)	nhận định (câu ~)
constellation	quan hệ hợp quần / không tương thuộc
constituency	quan hệ cấu thành; hệ thành tố
constituency grammar	X. constituent structure
constituent	grammar
constituent analysis	thành tố; thành phần
constituent ordering	phân tích thành tố
constituent structure	cách sắp xếp trật tự thành tố
grammar	ngữ pháp cấu trúc thành tố
constraint	ché định; hạn lệ
constraint on applicability of transformation	hạn lệ về khả năng ứng dụng ngữ pháp cải biến
constraint on derivation	hạn lệ về khả năng phái sinh
constriction	cấu âm thắt / bóp
construal (rule of)	quy tắc về quan hệ giữa các

construct	yếu tố hồi chỉ với tiền lệ
construction	kiến tạo (khái niệm được ~) kết cấu
constructional homonymity	X. structural ambiguity
construe	phân tích quan hệ cú pháp; có quan hệ cú pháp (với yếu tố nào đó)
construing	việc thuyết minh nội dung (khái niệm) của câu (R. Langacker)
consultant	X. informant
contact clause	tiểu cú liên hệ trực kết
contact language	X. pidgin
contact mutation (nh. umlaut)	X. mutation
contact relative (nh. zero relative)	tiểu cú liên hệ tiếp xúc
container verb	vị từ "thùng chứa" (có bổ ngữ là một câu danh hóa)
contamination	nhiễm hợp; nhiễm kết
content	nội dung
content clause	tiểu cú nội dung
content disjunct (nh. attitudinal disjunct)	trạng ngữ nội dung; trạng ngữ ngôn liệu
content / contentive word	X. lexical word
context	ngôn cảnh; văn cảnh; chu cảnh
context-bound	bị ngôn cảnh ràng buộc
context-free	không lệ thuộc ngôn/văn cảnh
context-free grammar	ngữ pháp không tính đến ngôn / văn cảnh
context-of-culture	ngôn cảnh văn hóa
context-of-situation (nh. situational context; extralinguistic context)	bối cảnh tình huống
context-of-utterance	ngữ cảnh phát ngôn

context-sensitive / context- sensitivity (cf. context-free)	chịu ảnh hưởng của ngôn cảnh
context-sensitive grammar	ngữ pháp có tính đến ngôn / văn cảnh
contextual feature (cf. inherent feature, rule feature)	đặc trưng do chu cảnh quy định
contextual variant (nh. conditional variant)	biến thể do chu cảnh quy định
contextually determined	do ngôn / văn cảnh quy định
contiguous	kế cận
contingency	tính bàng biên; tính chu cảnh
continuant	âm liên tục; âm có trường độ
continuous (aspect)	x. progressive (aspect)
continuum	thể liên tục
contoid (cf. vocoid)	âm tổ phụ âm tính; âm cản khí
contour	điệu hình (đi lên, đi xuống, tăng, giảm, v.v.)
contour tone (nh. dynamic tone, kinetic tone; cf. register tone)	thanh dùng điệu hình
contour tone language (cf. register tone language)	ngôn ngữ có thanh dùng điệu hình
contraction (1)	lược âm
contraction (2)	từ lược âm
contradiction in terms	mâu thuẫn trong thuật ngữ; mâu thuẫn ngữ nội
contradictory (1)	mâu thuẫn
contradictory (2) (nh. complementarity)	trái nghĩa mâu thuẫn
contrafactive (nh. counterfactive)	phản hiện thực
contrafactivity	tính phản hiện thực

contrary (1)	trái nghĩa
contrary (propositions) (2)	(mệnh đề) tương phản
contrary formation	cấu tạo ngược nghĩa
contrast(1)	X. distinctive
contrast(2)	X. opposition
contrast (in praesentia)	tương phản (trong kết hợp)
contrasting (topics)	tương phản (đề ~)
contrastive analysis	X. contrastive linguistics
contrastive focus	tiêu điểm tương phản
contrastive linguistics	ngôn ngữ học đối chiếu
contrastive (study)	đối chiếu (nghiên cứu ~)
control(1)	kiểm định (quyền)
control(2)	chủ ý (sự)
control agreement principle	nguyên lý về quyền kiểm định sự phù ứng
control theory	lý thuyết kiểm định
controlled	chủ ý(có)
controller (1)	X. governor
controller (2)	kiểm tố
controller's privilege	đặc quyền kiểm định
convention	ước lệ
conventional	ước định
conventional implicature (cf. conversational implicature)	hàm ngôn ước định
conventional name (nh. exonym)	ước danh
conventional sign	dấu hiệu ước định; ký hiệu
conventionalism (cf. realism)	X. nominalism
conventionality	tính ước định
convergence (1)	quá trình hội tụ (của các phương ngữ)
convergence (2) (nh.	hòa nhập

coalescence, merger)	
convergence (3)(nh. accommodation)	biến đổi thích ứng (với môi trường ngôn ngữ)
conversation	hội thoại
conversation analysis	phân tích hội thoại
conversational inference	suy diễn trong hội thoại
conversational implicature	hàm ngôn hội thoại
conversational maxim(s) (nh. maxim(s) of conversation)	phương châm hội thoại
conversational maxim of quantity	phương châm hội thoại về lượng
conversational maxim of quality	phương châm hội thoại về chất
conversational maxim of relevance	phương châm hội thoại về tính quan yếu
conversational maxim of manner	phương châm hội thoại về cách thức
(conversational) turn	lượt nói (trong hội thoại)
converse	từ trái nghĩa nghịch đảo
converseness (cf. antonymy, complementarity)	quan hệ trái nghĩa nghịch đảo
conversion (nh. zero derivation)	chuyển (từ) loại
conviction	xác tín
convince (cf. persuade)	thuyết phục
convincing	có sức thuyết phục
conviviality	sự hòa mục
co-object	đồng bổ ngữ
co-occurrence	sự cùng xuất hiện
co-operative principle	nguyên lý hợp tác
co-ordinate clause	câu ghép
co-ordinate bilingualism	thế song ngữ cộng tồn

co-ordinated (clauses, sentences, constructions, predicates, etc)	(tiểu cú / câu / kết cấu / vị ngữ v.v.) đẳng kết
co-ordinating conjunction	liên từ đẳng kết
co-ordination (1)	đẳng kết (quan hệ ~)
co-ordination (2) (nh. syndetic co-ordination)	đẳng kết có liên từ
co-ordinator (nh. co-ordinating conjunction)	tác tử đẳng kết
coprolalia	chứng nói tục
copula (nh. linking verb)	hệ từ
copula support	bộ đỡ của hệ từ
copulative conjunction	liên từ nối kết
copy tag (cf. checking tag)	câu hỏi đuôi sao chép (tính khẳng định hay phủ định của vế câu chính)
copying	sao chép
core	lõi; cốt lõi
core grammar	ngữ pháp cốt lõi
core of meaning	hạt nhân của nghĩa
core predication	vị ngữ nòng cốt
core rule	quy tắc lõi; quy tắc hạt nhân
co-reference	đồng sở chỉ (quan hệ ~)
co-referent	vật đồng chỉ
co-referential	đồng sở chỉ
co-referentiality	quan hệ đồng sở chỉ
co-representational grammar	ngữ pháp đồng thể hiện
corollary	hệ luận
coronal	âm vành lưỡi
corpus	kho/vốn ngữ liệu
corpus-based	căn cứ vào vốn dữ liệu
correct	chính; đúng chuẩn

correctness	tính đúng chuẩn
correlated pair	cặp/đôi tương liên
correlation	tương liên (thế ~)
correlation in typology	tương liên trong loại hình học
correlation mark	đặc trưng tương liên
correlation of accent	tương liên về trọng âm
correlation of aspiration	tương liên bật hơi (thế ~)
correlation of contact	tương liên về tiếp xúc (thế ~)
correlation of gemination	tương liên phụ âm điệp (thế ~)
correlation of labiovelarization	tương liên môi mạc hóa (thế ~)
correlation of nasality	tương liên về tính mũi (thế ~)
correlation of occlusion	tương liên về tính tắc (thế ~)
correlation of palatalization	tương liên ngạc hoa (thế ~)
correlation of quantity	tương liên về lượng (thế ~)
correlation of relation	tương liên về quan hệ (thế ~)
correlation of tension	tương liên về độ căng (thế ~)
correlation of voice	tương liên về thanh (thế ~)
correlational bundle	chùm tương liên
correlative	tương liên
correlative conjunction	liên từ tương liên
correlative phonemic unit	đơn vị âm vị học tương liên
correlative series	loạt / dãy tương liên
correspondence	sự tương ứng
correspondence fallacy	sự ngộ nhận về tính tương ứng một đối một (giữa các bình diện ngôn ngữ)
corrigibility	tính khả chỉnh
co-text	văn cảnh
countability (noun ~)	tính đếm được (của danh từ)

count(able) noun (cf. uncount(able) noun)	danh từ đếm được; danh từ đơn vị
counter-agent	tác thể chống đối; phản tác thể
counterexample	phản dẫn chứng
counterfactivity (nh. contrafactivity)	tính phản hàm thực (của vị từ)
counterfact(ual) condition(al)	X. unreal condition
counterfield	phản trường; phản bối cảnh
counter-intuitive	phản trực giác
countermove	hành động (ngôn từ bị đối phương buộc phải) đảo ngược
counter-sequence	phản tiếp nối
counter-sequentiality	tính phản tiếp nối
coupling relation	quan hệ cặp đôi
co-verb (1) (x. modal verb)	phó vị từ
co-verb (2)	đồng vị từ
covered	(âm) hẹp, căng yết hầu và nâng thanh hầu
covert (cf. overt)	ẩn
covert prestige (cf. overt prestige)	uy tín ẩn
cratyism	X. sound symbolism
creaky voice	giọng nghien
creativity (cf. competence)	tính sáng tạo (của người bản ngữ)
creole (cf. pidgin)	ngôn ngữ lai; tiếng creole
Creole language	ngôn ngữ lai / tiếng lai
creole prototype	tiền mẫu tiếng creole
creolization (cf. decreolization)	(hiện tượng) lai ngôn ngữ
crest	chóp
cretic	X. amphimacer
cricoid cartilage	xương sụn hình nhẫn

critical property	thuộc tính đáp ứng với chuẩn tắc
criterion (pl. criteria)	tiêu chí; chuẩn tắc
cross-categorization	phạm trù hóa đan chéo
cross-functional explanation	giải thích qua việc xét đến nhiều chức năng khác nhau
cross-linguistic (investigation)	(nghiên cứu) xuyên ngữ
cross-over constraint	chế định vượt tuyến
cross-reference	tham khảo chéo
cross-sectional (investigation) (cf. longitudinal)	(nghiên cứu) theo cách cắt ngang
cryptophasia	mật ngữ của người song sinh
cryptotype (B. L. Whorf)	mật mẫu
culminate	đạt đến tột điểm
culminative function (of a stress)	chức năng tạo đỉnh (của trọng âm)
cultural overlap	sự đan chen văn hóa
cultural relativism	tương đối luận văn hóa
cultural transmission	sự chuyển giao văn hóa
culture of language	việc trau dồi ngôn ngữ
cumulative	tích lũy (thể ~)
cuneiform script	(văn tự) hình đỉnh
curly brackets (nh. braces; cf. angled brackets, round brackets, square brackets)	dấu ngoặc ôm
current relevance	tính quan yếu hiện đương
cybernetics	điều khiển học
cycle	chu kỳ; tuần hoàn; vòng
cyclic node	nút tuần hoàn
cyclic rule	quy tắc tuần hoàn

D

dactyl (cf. amphibrach)	mô hình trọng âm hay trường độ [100]
dactylic	(thuộc) mô hình trọng âm hay trường độ [100]
dactylogy	x. fingerspelling
dangling clause (nh. hanging clause)	x. unattached clause
dangling modifier (nh. dangling participle, hanging participle, misrelated participle, unattached participle, unrelated participle)	phụ ngữ thả nổi
dangling participle (nh. dangling modifier, hanging participle, misrelated participle, unattached participle, unrelated participle)	vị tính từ thả nổi
dark [1] (cf. clear [1])	âm [1] tối; [1] mặc hóa
dash	dấu ngang (-)
data	cứ liệu; dữ liệu
database	cơ sở dữ liệu
database query	việc truy tìm cơ sở cứ liệu
dative absolute	tặng cách độc lập
dative	dữ cách; tặng cách
dative-benefactive	tặng cách - ân cách
dative-experiencer subject	tặng cách của chủ thể đóng vai người thể nghiệm
daughter (cf. mother, sister)	(nút) con; nút ngay dưới

daughter adjunction (cf. sister adjunction)	phương thức dùng phụ ngữ trực tiếp
daughter language (cf. parent language)	ngôn ngữ con
de-actualization	phi thực tại hóa (sự ~)
de-automatization (cf. familiarization)	lạ hóa (sự ~)
de-adjectival	phái sinh từ tính từ
de-familiarization	X. de-automatization
dead language	tử ngữ
dead metaphore	ẩn dụ chết; ẩn dụ mòn cũ
decision-procedure (nh. evaluation procedure)	thủ tục/thủ pháp quyết định
declarative	trần thuật; tuyên bố (câu ~)
declarative (mood)	trần thuật (thức ~)
declarative sentence	câu trần thuật
declarative speech act	hành động tuyên bố
declension	biến cách (hệ ~)
declination (nh. downdrift; cf. downstep)	(ngữ điệu) xuống dần (có điều kiện âm vị học)
decoding	giải mã (việc / cách ~)
decreasing intonation	ngữ điệu yếu dần
decreolization	phi lai hóa (quá trình ~)
deduction	diễn dịch
deductive reasoning	lập luận diễn dịch
deductive universal	phổ niệm diễn dịch
deep structure (cf. surface structure)	cấu trúc sâu
defective	khiếm khuyết
defective distribution	phân bố khiếm khuyết
deferred preposition	giới từ chuyển hậu
defining modifier	phụ ngữ hạn định

defining relative (clause) (nh. identifying/ restrictive relative; cf. indefining relative)	tiểu cú liên hệ hạn định
definite	xác định
definiteness	tính xác định
definite article	quán từ xác định
definite description	miêu tả xác định (cách ~)
definiteness of reference	sở chỉ xác định
definiteness (cf. indefiniteness)	tính xác định(cf. tính bất định)
definition	định nghĩa
degree	cấp; mức độ
degree adverb	phó từ chỉ mức độ
degree of comparison	cấp so sánh
deictic (nh. indexical)	(từ) trực chỉ
deictic center	trung tâm trực chỉ
deictic distinction	khu biệt trực chỉ
deictic element	yếu tố trực chỉ
deictic simultaneity	tính đồng thời trực chỉ
deictic system of spatial reference	hệ thống trực chỉ dùng cho sở chỉ trong không gian
deictic time	thời gian trực chỉ
deictic unit	đơn vị trực chỉ
deixis (nh. indexicality)	trực chỉ
delabialization	phi môi hóa (sự ~)
delayed auditory feed back	tín hiệu phản hồi thính giác đến muộn (để thí nghiệm hiện tượng "nói lắp nhân tạo")
delayed release (cf. abrupt release; instantaneous release)	buông dần

deletion	lược bỏ; xóa bỏ
deletion test	trắc nghiệm lược bỏ
deletion under identity	lược bỏ nếu đồng sở chỉ
delexical (verb)	(vị từ) khuyết nghĩa
deliberative (modality, mood)	(tình thái / thức) hồ nghi
delicacy	mức tinh tế (trong miêu tả)
delimitative (aspect)	(thể) giới hạn / phân giới
delimitative (function)	(chức năng) phân giới
delocutive	phái sinh từ ngữ cố định
demarcative stress	trọng âm phân đoạn / phân giới
demonstrative adjective	tính từ chỉ xuất
demonstrative pronoun	đại từ chỉ xuất
demotic writing	dân tự; văn tự dân dã (eg. chữ Nôm)
demotion	giáng cấp
denegation	chối bỏ (việc ~)
denial (deny, v.)	phủ nhận (lời ~)
denominal	phái sinh từ danh từ
denomination	định danh (cách ~)
denominative phrase	ngữ định danh
denominator	mẫu số
denotation	sở thị; nghĩa ~
denotative meaning	nghĩa sở thị
denotatum	(vật) sở thị
dental	răng (âm ~)
denunciation	hành động tố cáo / tố giác
deontic modality (nh. intrinsic modality, modulation (1), root modality)	tình thái đạo lý
depalatalisation	phi ngạc hóa (hiện tượng ~)
dependency	quan hệ phụ thuộc / lệ thuộc
dependency grammar	ngữ pháp của quan hệ lệ thuộc

dependency phonology	âm vị học của quan hệ lệ thuộc
dephonologization	(quá trình) phi âm vị hóa
dependent	phụ thuộc; lệ thuộc
dependent clause	x. subordinate clause
deponent verb	vị từ chủ động có hình thái bị động
depth	chiều sâu (trong cách phân tích)
depth hypothesis	giả thuyết chiều sâu
derivation	sự phái sinh
derivational	có tính phái sinh; do phái sinh mà ra
derivational affixes	(các) phụ tố phái sinh
derivational morphology (cf. inflectional morphology)	hình thái học phái sinh từ
derivational suffix (cf. inflectional suffix)	hậu tố phái sinh từ
derivative	phái sinh (từ ~); (phụ tố) có công dụng phái sinh
derived illocutionary force (nh. illocutionary conversion)	lực ngôn trung phái sinh
derived sentence	câu phái sinh
derived structure	cấu trúc phái sinh
deriving language	ngôn ngữ dùng phương thức phái sinh
desaccentuation	mất trọng âm (hiện tượng ~)
descender (cf. ascender)	hạ tự
descending intonation	ngữ điệu đi xuống
description	miêu tả (việc / cách ~)
descriptive (cf. restrictive / defining)	(có tác dụng) miêu tả
descriptive adequacy	hiệu lực miêu tả
descriptive adjective	tính từ miêu tả
descriptive function	chức năng miêu tả

descriptive genitive	sinh cách miêu tả
descriptive linguistics	ngôn ngữ học miêu tả
descriptive meaning (nh. cognitive meaning)	nghĩa miêu tả
descriptive negation (cf. metalinguistic negation)	phủ định miêu tả (cf. phủ định siêu ngôn ngữ)
descriptive relative clause	tiểu cú liên hệ miêu tả
descriptivism	miêu tả luận
descriptor	ngữ đoạn chỉ chức danh
desentential transform	hoán hình phái sinh từ câu
desiderative (mood)	mong muốn (thức ~)
desiderative sentence	câu mong muốn
designation	sự quy biểu
designatum	vật sở quy
destination	người nhận; đích đến
deterioration (cf. amelioration, pejoration)	biến đổi xấu nghĩa
determinable proposition	mệnh đề khả định
determinandum	đối tượng cần được xác định
determinant	định tố
determination	định tính
determinative	xác định (có tác dụng ~)
determiner	định ngữ
determinism	quy định luận; quyết định luận
develarization	phi mạc hóa (sự ~)
developmental linguistics	ngôn ngữ học phát triển (về sự thụ đắc ngôn ngữ ở trẻ con)
deverbal	phái sinh từ vị từ
deviant	lệch; lệch lạc
deviation	sự lệch lạc; ~ lệch chuẩn
device	thiết bị

devoiced	mất thanh
devoicing	vô thanh hóa (hiện tượng ~);(hiện tượng) mất thanh
diachronic (cf. synchronic)	lịch đại
diachronic change	(sự) chuyển biến lịch đại
diachronic explanation	(cách) giải thích lịch đại
diachronic linguistics (nh. historical linguistics)	ngôn ngữ học lịch đại
diachronic process	quá trình lịch đại
diachronic source	cội nguồn lịch đại
diachronic spread	sự lan rộng lịch đại
diacritic	khu biệt (dấu ~); phụ (dấu ~)
diacritic mark	dấu khu biệt, dấu phụ
diacritics	khu biệt học
diaeresis (1)	cách phát âm rời hai nguyên âm kế cận
diaeresis (2) (cf. umlaut (2))	dấu tách biệt hai nguyên âm kế cận
diagram	biểu đồ
dialect	biệt ngữ; phương ngữ
dialect continuum	thể liên tục về phương ngữ
dialect (linguistic) atlas	tập bản đồ phương ngữ
dialect (linguistic)	X. dialectology
geography	
dialect switching (cf. code switching, transcodification)	chuyển mã biệt ngữ; chuyển mã phương ngữ
dialectalization	biệt ngữ hóa; phương ngữ hóa
dialectology (1)	biệt ngữ học
dialectology (2)(nh. dialect geography, geographical linguistics, geolinguistics)	phương ngữ học
dialinguistics	xuyên phương ngữ học (khoa nghiên cứu các phương / ngôn

dialogical	ngữ khác nhau trong một cộng đồng)
dialogism	có tính (chất) đối thoại
dialogue (cf. monologue)	đối thoại luận
diamorph	đối thoại
diaphone	xuyên hình tổ (mô hình hình vị chung cho các phương ngữ)
diaphragm	biến thể phương ngữ của âm vị
diasystem	cơ hoành
diatype	hệ thống chung (giữa những ngôn ngữ khác nhau)
dibrach (cf. amphibrach)	xuyên mô hình (chung cho một số ngôn ngữ khác nhau)
dichotic listening	mô hình trọng âm hay trường độ[00]
dichotomic	nghe từng tai một (để thử phản ứng của từng bán cầu não)
dichotomy	nhị phân; song phân
dichotomization	nhị phân/song phân (phép ~)
diction (1)	song phân hóa (sự ~)
diction (2)	vốn từ (của một tác giả, một văn bản...)
dictionary	cách đọc (một đoạn văn)
dictionary meaning	từ điển; tự điển
dictionary word	nghĩa (trong) từ điển
dictum (nh. lexis)	X. lexical word
diegesis (cf. mimesis)	ngôn liệu
difference	phương thức kể (thông tin bằng cách kể lại)
diffuse (sound) (cf. compact)	dị biệt (sự ~)
diglossia	loãng (âm ~)
	song biệt ngữ

digraph	chữ đôi; chữ kép
diriamb	mô hình trọng âm hay trường độ[0101]
dimension	chiều; chiều kích; thông số
dimensionality	có chiều kích (tính ~)
diminutive (cf. augmentative)	giảm kích (phụ tố ~; có tác dụng ~)
diminutive derivation	phái sinh giảm kích
diphthong	nguyên âm đôi
diphthongization	nguyên âm đôi hóa
diphthongoid	nguyên âm hơi chuyển sắc
diplomomy	ảnh hưởng hai chiều
diptote	danh từ chỉ có hai Cách
diplomatics	văn thư học
direct case (cf. oblique ~)	trực cách (nh. danh cách)
direct illocutionary force	lực ngôn ngữ trực tiếp
direct method (nh. immersion method)	phương pháp trực tiếp
direct object	bổ ngữ trực tiếp
direct objecthood	tính cách bổ ngữ trực tiếp
direct question	câu hỏi trực tiếp
direct quote	dẫn y nguyên văn
direct speech	lời dẫn thuật trực tiếp
direct speech act	hành động ngôn ngữ trực tiếp
direction	hướng
directional object	bổ ngữ chỉ hướng
directional relation	quan hệ phương hướng
directional schema	lược đồ phương hướng
directive (speech act)	câu khiến (hành động ~)
directive utterance	câu cầu khiến; câu mệnh lệnh
director	khiến tố

dir(h)ema	song thuyết ngữ (câu ~)
discontinuous (constituent)	gián đoạn (thành tố ~)
discontinuous (sound) (nh. interrupted, non-continuant stop)	gián đoạn (âm ~)
discontinuity (of phrasal verb)	hiện tượng tách rời (hai phân của vị từ ngữ tính)
discourse	diễn ngôn; ngôn từ
discourse analysis	phân tích diễn ngôn
discourse coherence	tính mạch lạc của diễn ngôn
discourse decision	quyết định của diễn ngôn
discourse deixis	trực chỉ trong diễn ngôn
discourse event	biến cố của diễn ngôn
discourse execution	cách thực thi diễn ngôn
discourse focus	tiêu điểm (của) diễn ngôn
discourse genre	thể loại diễn ngôn
discourse grammar	ngữ pháp diễn ngôn
discourse history	lịch sử (của một) diễn ngôn
discourse model	mô hình diễn ngôn
discourse organization	(cách) tổ chức diễn ngôn
discourse particle	tiểu từ diễn ngôn
discourse presupposition	tiền giả định (của) diễn ngôn
discourse referent	vật sở chỉ trong diễn ngôn
discourse relation	những quan hệ trong diễn ngôn
discourse representation structure (DRS)	cấu trúc biểu hiện diễn ngôn
discourse representation theory	lý thuyết biểu hiện diễn ngôn
discourse strategy	chiến lược diễn ngôn
discourse structure	cấu trúc diễn ngôn
discourse style	phong cách diễn ngôn

discourse unit	đơn vị diễn ngôn
discourse world	thế giới của diễn ngôn
discovery procedure	thủ pháp phát hiện
discrepancy	tình trạng không khớp
discrete	phân lập
discreteness	tính phân lập
discursive	ngôn từ / diễn ngôn (thuộc ~)
disjunct (nh. sentence adjunct, sentence adverb(ial), sentential adverb; cf. adjunct (3), conjunct, subjunct)	trạng ngữ câu
disjunction (1)	phép tuyển
disjunction (2)	cách dùng trạng ngữ câu
disjunctive interrogative	x. disjunctive question
disjunctive question	câu hỏi tuyển chọn
dislocation	rã/tháo rời (thao tác ~)
displaced speech	diễn ngôn không nói về sự tình trước mắt
dispondee (cf. amphibrach)	mô hình trọng âm hay trường độ [111]
dispositional modality	tình thái tâm thế
dissimilation	dị hóa
dissonance	ngịch âm
distal	viễn tính; (cách) xa
distance	khoảng cách
distinctive (feature)	(nét / đặc trưng) khu biệt
distributional equivalence (cf. complementary distribution, distributional inclusion, overlapping distribution)	phân bố tương đương
distributional inclusion (cf. distributional equivalence)	phân bố bao hàm
distributional theory of	lý thuyết nghĩa học dựa trên

meaning	cách phân bố
distributive (aspect)	phân phối (thể ~)
distributive plural concord	quy tắc phù ứng trong số phức "phân phối"
distributive singular	số đơn "phân phối"
dissyllable	từ song tiết
ditransitive (verb) (cf. complex transitive verb, monotransitive verb)	(vị từ) ngoại động song chuyển
ditransitive complementation	cách dùng bổ ngữ song chuyển
ditrochee (cf. amphibrach)	mô hình trọng âm hay trường độ [1010]
divergence	chia tách; phân rẽ (sự ~)
diversification	đa dạng hoa (sự ~)
divine revelation	khải thị của Thượng đế
dochmiac (cf. amphibrach)	mô hình trọng âm hay trường độ [01101]
doggerel	(thơ) dở, tầm thường
domain	lĩnh vực; phạm vi
domain of applicability	lĩnh vực ứng dụng; phạm vi ứng dụng
domain of occurrence	phạm vi xuất hiện
dominance/domination	thượng vị; địa vị cấp trên
dominant dialect / language	phương ngữ/ngôn ngữ chiếm ưu thế
dominated (by)	ở dưới một bậc (có cương vị ~)
donkey sentence	câu "con lừa"
donor	người cho
dorsal	mặt lưỡi (âm ~)
dorsum	mặt lưỡi
double articulation (1)	cấu âm hai tiêu điểm
double articulation (2) (nh.	phân đoạn hai bậc

double structure)	
double assimilation	đồng hóa kép
double-base transformation (nh. generalized transformation; cf. single- base transformation)	cải biến hai cơ sở
double-bar category	phạm trù bậc hai
double consonant	phụ âm đôi
double marking	chỉ tố đôi
double negation	phủ định kép
double rhyme	vần kép
double-peak consonant	phụ âm hai đỉnh / hai tiêu điểm
double predication	kết cấu chủ vị sóng đôi; vị ngữ kép
double structure (nh. double articulation)	cấu trúc hai bậc
double subject	chủ ngữ đôi
doublet	cặp đồng nguyên; song thức
downdrift	X. declination
downglide	âm lướt xuống
downgrading	giáng cấp
downstep	(ngữ điệu) xuống dần (không có điều kiện âm vị học)
dramatis personae	nhân vật kịch
drawl	phát âm kéo dài
drift	xu hướng chuyển biến (chung của một ngôn ngữ)
drill	bài tập dượt
dropping (of a sound)	rụng âm (hiện tượng ~)
dual	số đôi
dual function	chức năng kép

dual gender (nh. sex-neutral)	giống đôi
dual voice	lưỡng thái
dualism (cf. monism)	nhị nguyên luận (về quan hệ hình thức - nghĩa)
dual(ity)	song tính
duality of structure	X. double structure
dubious	khả nghi
dubitative mood	thức ngờ vực
dummy (subject, element)	(chủ ngữ, yếu tố) giả/ rỗng/bù nhìn
duration	thời lượng
durative (situations)	có thời lượng/có chiều dài trong thời gian (sự tình ~)
durative (sound) (nh. continuant)	có trường độ (âm ~)
dvandva (compound)	từ ghép liên danh đẳng lập
dyad	tổ hợp hai chiết đoạn
dynamic	động
dynamic linguistics	ngữ học (đồng đại) động
dynamic modality	tình thái khẳng định sự kiện
dynamic perfect	đã thành động (thể ~)
dynamic stress	trọng âm lực
dynamic tone (nh. contour tone)	thanh động
dynamic verb	vị từ động
dyne	đin
dysarthria (nh. anarthria)	chứng thất ngữ động giác
dysgraphia	x. agraphia
dyslexia	x. alexia
dysnomia	x. anomia
dysphasia	x. aphasia
dysphemism	xú ngữ

dysphonia

x. aphonia

E

e/o series

loạt luân phiên e/o

echo question

câu hỏi vọng lại

echo utterance

câu nói vọng; câu nói thuội

echoic memory

ký ức ngắn hạn thuần ngữ âm(W. Chafe)

echolalia

chứng nói thuội

eclectic approach / solution

cách tiếp cận / giải pháp chiết trung

eclecticism

chiết trung (quan điểm ~)

economy

tiết kiệm

economy of efforts

tiết kiệm sức lực

economy principle

nguyên lý tiết kiệm

ecthlipsis (1)

rụng nguyên âm cuối khi từ kế theo mở đầu
bằng nguyên âm(hiện tượng)

ecthlipsis (2)

lược bỏ một âm / âm tiết(thường là giữa hai
phụ âm)

educational (pedagogical) linguistics

ngôn ngữ học dạy tiếng

effected object (nh. result object)

bỏ ngữ kết quả

effective

biểu tác

egocentric speech

nói năng theo lối tự kỷ

egocentrism

đĩ ngã vi trung (quan điểm ~)

egressive

âm xuất

ejective	. âm phụt
elaborated code	X. elaborated speech
elaborated speech	lời nói trau chuốt
elaboration	khai triển / un đúc (sự ~)
elaborater	X. actant
elative (case)	xuất cách
electromyograph (EMG)	máy ghi sự co bóp cơ
electropalatograph (nh. palatograph)	máy ghi điện ngạc đồ
elegy	thơ bi; ai thi
element	yếu tố; thành phần
elide	xóa bỏ; lược bỏ
elicit	lấy thông tin (từ tư liệu viên)
elision (elide, v.); (nh. syncope; cf.haplology)	xóa bỏ; lược bỏ (sự ~)
ellipsis (nh. abbreviation (2), reduction (2))	tĩnh lược
elliptical	tĩnh lược
elliptical sentence	câu (có phần) tĩnh lược
embedded	(được) lồng (vào câu)
embedded category	phạm trù lồng
embedded construction	kết cấu lồng (trong câu)
embedded question	câu hỏi
embedded sentence	câu lồng
embedding	cách lồng (câu / ngữ đoạn)
emic (approach) (cf. etic)	(cách tiếp cận) chức năng
emotion	cảm xúc; sự xúc động
emotional state	trạng thái cảm xúc
emotional symbolism	biểu trưng cảm xúc
emotive	thuộc cảm xúc; cảm tính

emotive meaning (nh. attitudinal/ expressive meaning)	x. affective meaning
emotivism	cảm xúc luận / cảm tính luận
emotivity	cảm tính / tính cảm XÚC
empathetic deixis	trực chỉ nhập cảm
empathy	nhập cảm (tự đặt mình vào quan điểm của đối tượng)
empathy balance	thế cân bằng về nhập cảm
empathy conflict	sự xung đột về nhập cảm
empathy focus	tiêu điểm nhập cảm
empathy principle	nguyên lý nhập cảm
emphasis	cường điệu (phép ~)
emphasizer	tác tử cường điệu
emphatic	cường điệu
emphatic pronoun (nh. intensive pronoun)	đại từ cường điệu
empiric universal	phổ niệm kinh nghiệm
empty	rỗng
empty case	ô trống
empty category	phạm trù rỗng
empty category principle	nguyên lý phạm trù rỗng
empty element	x. dummy
empty morph	hình tố rỗng
empty node	nút trống
empty (null/void) set	tập hợp rỗng
empty word (nh. form word, function word, functor, grammatical word)	hư từ
enable causation	tạo khả năng gây khiến
enallage	(phép tu từ) dùng tính ngữ bất

enclave	thường sự chêm xen của một ngôn ngữ vào giữa một cộng đồng dị ngữ
enclisis	sự kết hợp hậu từ khinh âm (với một từ vốn có trọng âm với kết quả là trọng âm chuyển sang từ trước)
enclitic	hậu từ khinh âm
encapsulated	đóng vỏ; bọc vỏ
enclosing rhyme	vần bao; vần vòng
encoding (nh. coding)	lập mã; mã hóa
encounter	X. canonical orientation
end-focus (principle)	(nguyên tắc) tiêu điểm đặt sau
endophasy	tiếng nói bên trong
end-rhyme	vần chân
end-stopped line	đòng thơ kết thúc ở chỗ ngừng logic
end-weight (principle)	(nguyên tắc) trọng hậu
endearment	X. term of endearment
eridocentric (cf. exocentric)	nội tâm (cf. ngoại tâm)
endocentric (headed)	kết cấu / ngữ đoạn nội tâm
construction / syntagma	
endonym	nội danh
endophora (cf. anaphora, cataphora, exophora)	nội chỉ
enjambement (Ph.)	trước trong câu thơ sau)
enonciation (Ph.)	hành động phát ngôn
énonciation de discours (Ph.)	phát ngôn hội thoại
énonciation historique (Ph.)	phát ngôn lịch sử
entailment	kéo theo; bao hàm (quan hệ ~)

entity	thực thể
entity type	loại (hình) / kiểu thực thể
entropy	entrôpi
entry	X. lexical entry
entry condition	điều kiện tiếp nhận
environment	chu cảnh
epanalepsis	phép điệp từ / điệp ngữ ở đầu hay cuối câu thơ
epenthesis (cf. prothesis, anaptyxis)	(hiện tượng) chêm âm
epenthetic (sound)	âm chêm
epic	sử thi
epicene (cu)	nh. dual gender, sex-neutral
epiglottis	nấp họng
epiglottal articulation	cấu âm nấp họng
epigram	đoản vịnh (châm biếm)
epigraph	đề từ
epilogue	tự mộ
epimone	phép lặp từ / ngữ có biến âm chút ít
epistememe	nghĩa tổ ngữ pháp
episode	đoạn chuyện; đoạn thiên
episodic information	thông tin đoạn tính
episodic memory	ký ức đoạn thời
epitaph	đoản thi tưởng niệm
epistemic	(thuộc) tri thức / nhận thức
epistemic contract	hợp đồng tri / nhận thức
epistemic modality	tình thái tri / nhận thức
epistemic necessity	tính tất yếu tri / nhận thức
epistemic possibility	tính khả hữu tri / nhận thức
epistemology	tri thức học; tri thức luận; khoa học luận

epithalamion	thơ mừng cưới
epitrite (cf. amphibrach)	mô hình trọng âm hay trường độ[0111]
epithet	tính ngữ
epitheton ornantium (pl. epitheta ornantia)	tính ngữ trang trí
eponym	dữ / tặng danh
equational / equative(sentence) (cf. ascriptive)	(câu) đẳng thức
equipollent opposition	thế đối lập đẳng trị
equi-NP deletion (EQUI)	lược bỏ danh ngữ đồng sở chỉ
equi-subject	đồng (sở chỉ) chủ ngữ
equi-topic clause	tiểu cú đồng chủ đề
equivalence (1)	tính đẳng trị / tương đương
equivalence (2) (nh. biconditional)	nói, liên kết
equivalent	đẳng trị; tương đương
ergater	khiến thể
ergative (case)	khiến cách
ergative-absolutive	khiến cách - tuyệt cách
ergative-antipassive	khiến cách - phản bị cách
ergative language	ngôn ngữ khiến cách
ergativity	(tính / cơ cấu) khiến cách
erlebte Rede (Đ.)	X. free indirect speech
error	(lầm) lỗi; sai lầm
error analysis	phân tích lỗi (việc / cách ~)
esophageal (nh. oesophageal)	thực quản (thuộc ~)
esophagus (nh. oesophagus)	thực quản
essential condition (cf. felicity condition)	điều kiện thiết yếu
essive	cách cương vị
establishing discourse topic	xác lập chủ đề diễn ngôn (cách

etat de langue (Ph.)	~) trạng thái ngôn ngữ; ngữ trạng
ethnography of communication	x. ethnolinguistics
estrangement	x. de-automatization
ethnolinguistics (nh. ethnography of communication)	dân tộc ngôn ngữ học
ethnoscience	dân tộc phân loại học
ethnosemantics	dân tộc ngữ nghĩa học
ethology	tập tính học
etic (approach) (cf. emic)	(cách tiếp cận) chất liệu
etymological figure	thuật chơi chữ từ nguyên (kết hợp hai từ cùng từ nguyên)
etymology	từ nguyên học
etymon (pl. etyma)	nguyên từ; từ gốc
euphemism	uyển ngữ
euphony	mỹ âm pháp; uyển âm
euro(peo)centric	đi Âu vi trung
euro(peo)centrism	đĩ Âu vi trung (quan niệm ~)
evaluation	cách đánh giá
evaluation procedure (nh. decision procedure)	thủ pháp đánh giá (các khả năng phân tích)
evaluative affix	phụ tố có ý nghĩa đánh giá
evaluative genitive	sinh cách có ý nghĩa đánh giá
evaluative meaning	nghĩa trị giá
evaluative sccale (nh. axiological sccale)	thang độ định giá
even stress	trọng âm bằng phang
event	biến cố; sự tình
event frame	khung sự tình

event integration	nhập cảnh thêm một biến cố
eventive	từ ngữ / hình thái chỉ biến cố
everyday language	ngôn ngữ thường ngày
evidence	bằng chứng; sự chứng kiến
evidential (1)	hữu chứng; được chứng kiến
evidential (2)	chứng tố
evidentiality	tính hữu chứng
evocative (x. expressive)	gợi cảm; biểu cảm
evolution	diễn biến; tiến hóa (sự ~; quá trình ~)
evolutive (aspect)	chuyển biến (thể ~)
examination frame	khung khảo sát
example	dẫn chứng; thí dụ
exemplification	cách dùng dẫn chứng (minh họa)
exception	trường hợp lệ ngoại
exceptional case marking	cách đánh dấu Cách hãn hữu
exchange	trao đổi; cặp đối đáp
exclamation (cf. interjection)	cảm thán; từ ngữ cảm thán
exclamation theory	lý thuyết (về nguồn gốc) cảm thán (của ngôn ngữ)
exclamative sentence	câu cảm thán
exclamatory sentence	câu (có nghĩa/có hình thức) cảm thán
exclamatory question	câu hỏi (có lực ngôn trung) cảm thán
exclusive (cf. inclusive)	không gộp (phức số không gộp ngôi thứ hai: chúng tôi)
exclusive disjunction (cf. inclusive disjunction)	phép tuyển chặt
exclusive OR	liên từ hoặc có nghĩa "loại trừ"

exclusive person (cf. inclusive person)	ngôi bị loại trừ (trong chúng tôi)
exegesis	thuyết minh văn bản (việc / cách ~)
exemption	miên thứ
exercitive (speech act)	(hành động) hành chức
exercitive utterance	câu hành chức
exhalation	hơi thở ra
exhaustive	thấu đáo; thấu triệt
existence	tồn tại; hiện hữu
existent	vật / người hiện hữu
existential construction	kết cấu tồn tại / hiện hữu
existential operator (x. existential quantifier)	tác tử tồn tại
existential presentative (nh. existential introductory)	(câu) tồn tại giới thiệu
existential presupposition	tiền giả định tồn tại
existential quantifier (cf. universal quantifier)	lượng từ tồn tại
existential-introductory sentence	câu tồn tại-giới thiệu
existential sentence	câu tồn tại
exit operator	tác tử chỉ vật / người rời bỏ
exocentric (cf. endocentric)	ngoại tâm
exocentric construction / syntagma	ngữ đoạn / kết cấu ngoại tâm
exonym (nh. conventional name)	ngoại danh
exophora (cf. anaphora, cataphora, endophora)	ngoại chỉ
exophoric	ngoại chỉ (có tính ~)

exophoric ellipsis	tính lược ngoại chỉ
expanded form	hình thái khai triển (có thêm phụ tố cấu tạo từ)
expansion	khai triển; mở rộng
expansion rule (nh. rewrite rule)	quy tắc khai triển
expectation	dự kiến; chờ đợi
expectative (mood)	dự kiến / chờ đợi (thức ~)
experience	kinh nghiệm; sự thể nghiệm
experienced speech	lời nói có thể nghiệm; lời nói bên trong
experienced state	trạng thái từng thể nghiệm
experiencer	nghiệm thể; người cảm thụ; người thể nghiệm
experiential description	miêu tả qua kinh nghiệm
experiential past	thì quá khứ kinh nghiệm
experimental phonetics	x. instrumental phonetics
expert knowledge	tri thức chuyên gia
expiration	hơi thở ra
expiratory accent (x. dynamic ~)	trọng âm lực
expiratory theory of syllable- formation	lý thuyết "lực thở ra" (về sự hình thành âm tiết)
explanatory adequacy	hiệu lực giải thích
explanatory power	sức giải thích
expletive (form)	bỏ thế / thay thế bỏ khuyết (hình thái ~)
explication	sự hiển ngôn hóa
explicative	có tác dụng hiển ngôn hóa
explicative clause	tiểu cú giải thích

explicit	hiển ngôn
explicit author	tác giả hiển ngôn
explicit focus	tiêu điểm hiển ngôn
explicit performative formula	công thức ngôn hành hiển ngôn
explicit performative utterance	câu ngôn hành hiển ngôn
exploded diagram (cf. compact ~)	biểu đồ khai triển đến tối đa
exploiting of maxims	cách khai thác các phương châm (hội thoại - p. Grice)
explosion	sự / tiếng bật ra
explosive	bật ra (phụ âm ~)
exponence	sự thể hiện vật chất của một đơn vị trừu tượng
exponent	hình thức thể hiện cụ thể
exposition	lời lược trình
expositive (speech act)	hành động lược trình
expositive adverb	phó từ giới thiệu
expository discourse	văn bản dẫn nhập
expressibility (principle of)	khả biểu (nguyên lý ~)
expression (1)	biểu thức; cách biểu đạt
expression (2) (plane of)	bình diện biểu đạt (L. Hjelmslev)
expression rule	quy tắc biểu hiện / diễn đạt
expressive alternant	yếu tố luân phiên diên cảm
expressive (function)	biểu cảm (chức năng ~)
expressive meaning (nh. attitudinal / emotive meaning)	x. affective meaning
expressive (speech act)	biểu cảm (hành động ngôn từ ~)
Extended Standard Theory	Lý thuyết Chuẩn Mở rộng

(EST) (cf. Revised Extended Standard Theory)	(Chomsky)
extended promotion	đề bạt mở rộng
extension (1)	ngoại diên
extension (2)	sự khai triển
extension (3) (bounded / unbounded)	tính [\pm hữu tận]
extension of meaning	tầm bao quát của nghĩa
extensional definition	cách định nghĩa bằng ngoại diên
extensional proposition (cf. intensional proposition)	mệnh đề ngoại diên
extensive	vé vô trung (L. Hjelmslev)
extensive (construction / verb) (cf. intensive)	(kết cấu/ vị từ) phân tán
extensive structure	cấu trúc ngoại diên
external	ngoài; ngoại tại
external adequacy (cf. internal adequacy)	sự thỏa đáng ngoại tại
external reconstruction (cf. internal reconstruction)	phục nguyên ngoại chiếu (cách ~) (so sánh với các ngôn ngữ cùng hệ)
external sandhi	sandhi bên ngoài
external time	thời gian bên ngoài (riêng của văn bản hay của đối tượng)
external validation	kiểm tra tính hữu hiệu bằng cứ liệu ngoại tại
externalized language (cf. internalized language)	ngôn ngữ ngoại hóa
extra-clausal constituent	thành tố nằm ngoài câu
extraction	trích xuất (việc / cách ~)
extralinguistic (nh. non-	ngôn ngữ chi ngoại; ngoài / phi

linguistic)	ngôn ngữ
extralinguistic context (nh. context-of-situation; situational context)	bối cảnh ngoài ngôn ngữ
extralinguistic knowledge	tri thức bên ngoài ngôn ngữ
extrametricality	phương pháp khảo sát không tính đến khổ thơ
extranuclear	ngoài hạt nhân
extrapolation	ngoại suy
extraposition	ngoại vị
extrapositive	(thuộc) ngoại vị
extrasyllabicity	tính chất ngoài âm tiết
extra-systemic	ngoài hệ thống
extrinsic modality	tình thái ngoại tại
extrinsic ordering (cf. intrinsic ordering)	trình tự ngoại tại
eye dialect	lối viết để ghi cách phát âm biệt ngữ / phương ngữ
eye movement technique	kỹ thuật dùng / quan sát hướng nhìn của đối tượng
eye rhyme	hiệp vần trên chữ viết

F

F₀ / f₀ (nh. fundamental frequency)	tần số cơ bản
fabula (nh. histoire)	cốt chuyện; sườn tự sự
face	thể diện
face threatening act	hành động uy hiếp thể diện

face-to-face communication	giao tiếp diện-đối-diện
fact	sự kiện; sự thực
faction (cf. fiction)	tác phẩm dựa trên sự kiện có thật (cf. hư cấu)
factitive (1)	tạo tác; tạo kết quả
factitive (2) (adj.)	tạo tác (có tác dụng ~)
factitive affix	phụ tố tạo tác
factitive morpheme	hình vị tạo tác
factitive presupposition (x. factive presupposition)	tiền giả định tạo tác
factive	hàm chân (không thể kết hợp với một mệnh đề phủ định)
factive presupposition	tiền giả định hàm chân
factive verb	vị từ hàm chân
factor	nhân tố
factorization	nhân tố hóa (sự ~)
factive	hàm thực
factivity (n)	hàm thực (tính ~)
factor analysis	phân tích nhân tố (việc / cách ~)
factual (truth)	hàm chân
factual information	thông tin hàm thực
facultative (nh. optional)	tùy ý
facultative variant (cf. obligatory variant)	biến thể tự do
faculte de language (Ph)	khả năng ngôn ngữ
fading intonation	ngữ điệu xuống
fall-rise tone (nh. falling-rising accent)	uốn võng (thanh ~)
falling (tone/intonation/ diphthong)	đi xuống (thanh / ngữ điệu / nguyên âm đôi ~)

falling-rising accent (nh. fall- rise tone)	thanh uốn võng
false cognates (friends)	từ đồng nguyên giả
false vocal cords (nh. ventricular bands)	dây thanh giả
false etymology	từ nguyên sai lạc
falsetto	giọng mé
falsifiability	khả năng được chứng minh là sai
falsifiable	có thể được chứng minh là sai
family name	họ
family of languages	ngữ tộc; ngữ hệ
family resemblance	sự giống nhau trong hệ tộc
family of sounds	tộc âm tố (cách định nghĩa âm vị của D. Jones)
family tree	cây ngữ hệ
fatherese	X. baby-talk (2)
faucal (consonant)	(phụ âm) yết hầu
faucal plosion	tiếng bật khẩu mạc - yết hầu
faux amis (Ph.)	X. false cognates
favourite (nh. major)	(mô hình câu) ưa thích (thông thường nhất, có sức sản sinh cao nhất)
feature	nét; đặc trưng
feature coocurrence	hạn định về sự đồng xuất hiện
restriction (FCR)	các đặc trưng
feature instantiation	minh định đặc trưng
feature mode (cf. distribution mode, manifestation mode)	góc độ đặc trưng
feature specification	sự minh định đặc trưng
feedback	phản hồi (thông tin ~)

feeding (cf. bleeding)	"nuôi dưỡng"
felicitous	hữu hiệu; hợp lệ; "diễm phúc"
felicity condition	điều kiện hữu hiệu
feminine (gender)	nữ tính; giống cái
feminine rhyme (cf. masculine rhyme)	vần nữ (vần mang khinh âm; vần giữa một âm tiết trước có trọng âm và một âm tiết sau có khinh âm)
feminine clausula	câu thơ kết thúc bằng vần khinh âm
feminist criticism	cách phê bình theo quan điểm nữ quyền
feminist linguistics (cf. genderlect)	ngôn ngữ học theo quan điểm nữ quyền
fiction	(tác phẩm) hư cấu
fictional text	văn bản hư cấu
fictive author	tác giả không có thật
field	trường; lĩnh vực
field of discourse	phạm vi luận bàn
field theory (nh. theory of semantic (lexical) fields)	lý thuyết nghĩa trường
fieldwork	nghiên cứu điền dã
figure-ground reversal / shifting	hiện tượng đảo hình nền (hình chuyển thành nền và ngược lại, khi tri giác một loại tranh)
figurative expression	cách nói có hình tượng
figurative language (nh. imagery)	ngôn ngữ hình tượng
figurative meaning	nghĩa bóng; nghĩa hình tượng hình
figure (cf. ground)	
figure (of speech)	biện pháp / phép tu từ; hình ảnh

filled pause (cf. silent pause)	tu từ
filler	khoảng ngừng có tiếng âm ừ từ đệm; tiểu tố dụng pháp; yếu tố có thể điền vào ô
filter	bộ lọc
final	chung âm; (yếu tố) cuối
final state	trạng thái sau cùng
finalizer	tác tử kết thúc
finding procedure	thủ tục / thủ pháp phát hiện
fingerspelling (nh. dactylology) .	khoa diễn đạt bằng ngón tay
finite (cf. non-finite)	hữu hạn / hữu tận
finite category	phạm trù hữu tận
finite class	X. closed class
finite clause	câu đơn có vị từ biến ngôi
finite sequence	chuỗi hữu kết
finite state grammar	ngữ pháp "tiến bước một"
finite verb	vị từ biến ngôi
finite verb form	hình thái có biến ngôi của vị từ
finiteness	tính hữu hạn / hữu tận
finitive	thể hữu hạn
first language (1) (nh. mother tongue, native language)	ngôn ngữ thứ nhất
first language (2)	ngôn ngữ được dùng nhiều nhất (trong một cộng đồng đa ngữ)
first person	ngôi thứ nhất
Firthian	thuộc trường phái Firth
"Fis " phenomenon	hiện tượng trẻ con không chịu chấp nhận cách phát âm sai (do bắt chước nó) của người lớn

fixed expression (nh. bound / frozen / set expression)	biểu thức cố định
fixed phrase	ngữ cố định
fixed stress	trọng âm cố định
fixed word order	trật tự từ ngữ cố định
flap	âm vỗ
flapped (sound)	(âm) vỗ
flat	giáng; bẹt
flat structure	cấu trúc đẹt; ~ có ba thành tố trực tiếp trở lên
fleeting success	thành công hụt (trong văn tự sự)
flexible order	trật tự mềm dẻo
floating tone	thanh thả nổi; thanh trên âm tiết không có nguyên âm
floating trace	hình vị chỉ còn lại phần điệu tính
flouting of maxim	bất chấp phương châm hội thoại
fluctuant segment	âm đoạn dao động
flyting (cf. invective, lampoon)	thơ mắng chửi
focal accent (nh. sentence stress)	trọng âm tiêu điểm
focal area	vùng tiêu điểm
focal consciousness	ý thức chủ động
focal space	không gian tiêu điểm
focalization (nh. perspective, point of view)	tiêu điểm
focalizer	tác tử tiêu điểm hóa
focus	tiêu điểm (trong câu)
focus construction	kết cấu tiêu điểm
focus interrogative (nh. wh- question)	câu hỏi có tiêu điểm

focus of assertion	tiêu điểm của lời khẳng định
focus of attention	tiêu điểm của sự chú ý
focus of consciousness	tiêu điểm của ý thức
focus of new information	tiêu điểm của thông tin mới
focus presupposition	tiền giả định tiêu điểm
focusing adverb	phó từ tiêu điểm hóa
folk etymology (nh. popular etymology)	từ nguyên học dân gian
folk taxonomy	cách phân loại dân gian
folk theory	lý thuyết dân dã
folktale	truyện (cổ tích) dân gian
foot	chân (đơn vị tiết tấu của thơ)
foot-timed	X. stress-timed
forbidding	lệ cảm đoán
force	lực
foreground	tiền cảnh
foregrounding (cf. backgrounding)	đưa lên tiền cảnh
foreign accent	giọng ngoại quốc
foreign language	ngoại ngữ
foreigner talk	kiểu nói ngoại quốc
foreignism	từ (ngữ) ngoại lai
forensic phonetics	ngữ âm học pháp y
forestress	tiền trọng âm; trọng âm đặt ở hình vị đầu từ
form	hình thái; hình thức
form class	từ loại hình thức (phân theo ngữ pháp, thái độ cú pháp)
form of address	X. address form
form word (nh. emty word, function word, functor,	hư từ

grammatical word)	
formal	hình thức; xã giao; nghi thức
formal criterion	tiêu chí hình thức
formal grammar (cf. notional grammar)	ngữ pháp hình thức
formal semantics	nghĩa học hình thức
formal universal (cf. substantive universal)	phổ niệm hình thức
formalism (1)	chủ nghĩa hình thức
formalism (2)	hình thức hệ
formalist linguistics	ngữ học hình thức chủ nghĩa
formality	tính nghi thức
formalization	hình thức hóa (cách ~)
formant	formant; vùng cộng hưởng
formation	sự hình thành; (cách) cấu tạo
formation of concepts	sự hình thành khái niệm
formative	yếu tố cấu tạo (từ)
formula	công thức
formulaic	công thức (có tính ~)
formulaic discourse	lời nói có tính công thức
formulaic expression	biểu thức có tính công thức
formulaic subjunctive (nh. optative subjunctive)	hạ thuộc công thức (thức ~; dạng vị từ ~)
formulation	lập thức (cách ~)
fortis (consonant)	căng (phụ âm ~)
fortition	căng hóa
fossilized	hóa thạch
fossilized (compound)	hóa thạch / mất sức sản sinh (từ ghép ~)
fourth person (cf. obviative)	ngôi thứ tư
frame	khung
frame feature	đặc trưng khung

(cf. case frame)	
frame of cognitive acts	khung (của những) hành động nhận thức
frame of reference	khung quy chiếu
framework	bộ khung; sườn
framing	tình huống hoa
free	tự do; độc lập
free alternation	luân phiên tự do
free direct speech	lời dẫn thuật trực tiếp tự do
free form	hình thái tự do
free indirect speech (nh. style indirect libre, erlebte Rede, represented speech)	lời dẫn thuật gián tiếp tự do
free modifier (nh. circonstant)	phụ ngữ tự do
free moneme	nguyên vị tự do
free morpheme	hình vị tự do
free root	căn tố tự do
free translation (cf. literal translation)	dịch thoát; phỏng dịch
free variant	biến thể tự do
free variation / fluctuation	biến dạng tự do
free verse (nh. vers libre)	thơ tự do
free word order	trật tự từ ngữ tự do
frequency	tần số
frequency adverb	phó từ chỉ tần suất
frequency universal	phổ niệm thống kê
frequentative (nh. iterative)	tái diễn / thường diễn (thể ~)
fricative (nh. spirant)	âm sát
friction	tiếng sát
frictionless	không có tiếng sát
frictionless continuant (nh. approximant)	âm liên tục không sát

front	trước (hàng ~)
front vowel	nguyên âm (hàng) trước
fronting	nhích về phía trước
frozen expression (nh. bound/fixed/set expression)	biểu thức đông cứng
FSP	x. Functional Sentence Perspective
full	đầy đủ; trọn vẹn; hoàn chỉnh
full apposition (cf. partial apposition)	đồng chức hoàn chỉnh
full sentence	câu hoàn chỉnh
full stop	chấm (dấu ~)
full verb	x. lexical verb
full word	X. lexical word
function (1)	chức năng; công năng
function (2)	hàm
function word (nh. empty word, form word, grammatical word, functor)	hư từ; từ chức năng
functional (1)	X. relator
functional (2)	chức năng (thuộc ~)
functional equivalence	tương đương về chức năng
functional grammar	ngữ pháp chức năng
functional burden (nh. functional load)	gánh nặng chức năng
functional linguistics	ngữ học chức năng
functional load	x. functional burden
functional phonetics	ngữ âm học chức năng; âm vị học
functional sentence perspective (FSP)	phân đoạn thực tại; quan điểm chức năng về cấu trúc câu
functional shift (nh. transfer)	chuyển di chức năng

functional structure	cấu trúc chức năng
functional syntax	cú pháp chức năng
functional yield	X. functional burden
functionalism	chức năng luận
functionalist	(người theo) chức năng luận
functioning	công năng; (cách) hành chức
functor (nh. emty word, form word, function word, grammatical word)	hư từ; tác tử chức năng
fund	vốn khung vị ngữ
fundamental frequency	tần số cơ bản
fundamental tone	thanh cơ bản
fusion	hòa đúc
fusional language (nh. inflecting language)	ngôn ngữ hòa đúc
future	tương lai; thì tương lai
future perfect	thể dĩ thành thì tương lai
future tense	thì tương lai
futurity	tính tương lai
fuzziness	tính chất mờ
fuzzy	mờ
fuzzy grammar (cf. non- discrete grammar)	ngữ pháp mờ
fuzzy logic	logic mờ

G

gallicism	từ ngữ đặc Pháp
gap	chỗ khuyết
gapping (nh. incomplete)	tính lược trung tâm

conjunct / non-constituent /reduced coordination, conjunction reduction)	
GB	Government and binding Theory
geminate (consonant)	phụ âm điệp; điệp âm
gemination	giải thuyết như điệp âm
gender	tính; giống
genderlect (cf. feminist linguistics)	biệt ngữ giới tính; giới tính ngữ
genealogical classification of languages	phân loại ngôn ngữ theo phổ hệ (cách ~)
genealogical relation	quan hệ gia phả
general affirmation (nh. total ~)	khẳng định tổng quát
general linguistics (nh. theoretical linguistics)	ngôn ngữ học đại cương
general grammar (1)	ngữ pháp đại cương
general grammar (2)	X. universal grammar
general negation (nh. total ~)	phủ định tổng quát
general phonetics	ngữ âm học đại cương
general pragmatics	X. pragmatics
generalization	khái quát hóa (sự / việc ~)
generalized implicature	hàm ngôn khái quát hóa
generalized	khái quát hóa
generalized phrase-structure grammar (GPSG)	ngữ pháp cấu trúc ngữ đoạn khái quát hóa
generalized transformation (nh. double- base transformation; cf. single- base transformation)	cải biến tổng quát
generate	sản sinh; tạo sinh

generative	sản sinh; tạo sinh
generative grammar	ngữ pháp tạo sinh / sản sinh
generative phonology	âm vị học sản sinh / tạo sinh
generative rule	quy tắc sản sinh
generative semantics	nghĩa học sản sinh
generative syntax	cú pháp học sản sinh
generic	tổng loại; toàn chủng
generic background knowledge	vốn tri thức tổng loại
generic definite	đanh ngữ xác định chỉ tổng loại
generic information	thông tin tổng loại
generic negation	phủ định tổng loại
generic plural	phức số chỉ tổng loại
generic statement	nhận định tổng loại
generic reference	sở chỉ tổng loại
generic state	trạng thái thông thường
genericity	tính tổng loại; tính tổng quát
genetic affinity	sự gần gũi về cội nguồn
genetic classification	phân loại theo quan hệ cội nguồn
genetic relation	quan hệ cội nguồn
Geneva School	Trường Geneva (C. Bally, s. Karcevsky, v.v.)
genitive	sinh cách
genitive of definition	sinh cách có tác dụng định nghĩa
genitive-possessive modifier	phụ ngữ sinh cách chỉ sở hữu
genitive qualificative modifier	phụ ngữ sinh cách chỉ phẩm chất
genre	thể loại (văn chương)
genus	giống
geographical linguistics (nh.	ngôn ngữ học địa lý

dialectology, geolinguistics)	
geographical name (cf. exonym)	địa danh
geolinguistics	x. geographical linguistics
gerund	vị danh từ
gerundive	vị danh từ (hình thái ~)
Gestalt (Đ.)	Gestalt; diện mạo chung
Gestaltpsychologie (Đ.)	Tâm lý học Gestalt; Tâm lý học cấu trúc
gesture	cử chỉ
ghost (form / word)	(hình thái / từ) ma (do đọc sai một chữ cổ mà thành)
gingival	chân răng / lợi (phụ âm ~)
given (cf. new)	cái cho sẵn; cái biết sẵn
given topic	đề cho sẵn
glide	lướt; âm lướt
gliding tone (cf. level tone)	thanh lướt; thanh trắc
gliding vowel	nguyên âm chuyển sắc; nguyên âm lướt
global derivation constraint	hạn lệ phái sinh tổng quát
global rule (nh. global derivation constraint)	quy tắc tổng quát
gloss	dịch giữa dòng; chú thích (cho từng chữ trên văn bản)
glossal	(thuộc) lưỡi
glossary	danh sách từ ngữ (dùng trong một cuốn sách, một ngành, v.v.)
glossectomy	giải phẫu cắt lưỡi
glossematics	ngữ vị học
glosseme	ngữ vị
glossograph	máy ghi chuyển động lưỡi

glossolalia	chúng giả ngữ
glottal	thanh hầu (âm ~)
glottal constriction	x. glottal stricture
glottal reinforcement	tăng cường âm thanh hầu
glottal replacement	thay thế bằng âm thanh hầu
glottal stop	âm tắc thanh hầu
glottal stricture	thắt thanh hầu (động tác ~)
glottalic airstream mechanism	cơ chế luồng hơi thanh hầu
glottalization	thanh hầu hóa
glottalized	(âm) thanh hầu hóa
glottis	khe thanh; thanh môn
glottochronology	thống kê ngữ thời học
glottograph	máy đo / chụp khe thanh
gnomic	thông lệ (có tính ~)
gnomic statement	nhận định về thông lệ
goal	đích; đối tượng
goal incorporation	hiện tượng vị từ chứa sẵn đối tượng
goal orientation	định hướng nhằm vào đối tượng
God's truth (linguistics) (cf. Hocus-pocus ~)	duy thực (ngữ học ~)
govern	chi phối
governing category	phạm trù chi phối
government	quan hệ chi phối
government(-and)-binding theory (GB)	lý thuyết chi phối-và-ràng buộc
governor (nh. controller (1))	chủ tố; yếu tố kiểm định
gradable (cf. polar)	có thang độ; hữu độ
gradability	tính hữu độ
gradation (1)	

gradation (2) (nh. vowel alternation)	x. ablaut
gradiance (nh. cline; serial relationship)	dãy tiệm tiến; tính tiệm tiến
grading	phép chia bậc (E. Sapir)
gradual opposition	thế đối lập thành bậc
grammar	ngữ pháp
grammarian	nhà ngữ pháp
grammatical	ngữ pháp (thuộc ~); (có tính) ngữ pháp; đúng ngữ pháp
grammatical agreement	phù ứng ngữ pháp
grammatical ambiguity	lưỡng nghĩa ngữ pháp (tính ~)
grammatical analysis	phân tích ngữ pháp (việc / cách ~)
grammatical behavio(u)r	thái độ / hành vi ngữ pháp (của các đơn vị ngôn ngữ)
grammatical category	phạm trù ngữ pháp
grammatical form (cf. lexical form)	hình thái ngữ pháp
grammatical function	chức năng ngữ pháp
grammatical gender	phạm trù ngữ pháp giống
grammatical meaning (nh. structural meaning)	nghĩa ngữ pháp
grammatical morpheme	hình vị ngữ pháp
grammatical subject	chủ ngữ; chủ ngữ ngữ pháp
grammatical word (nh. emty word, form word, function word, functor)	từ ngữ pháp; hư từ
grammaticality (cf. acceptability, ungrammaticality, well- formedness)	tính (đúng) ngữ pháp
grammaticalization	ngữ pháp hóa

grammaticization	nh. grammaticalization
grammaticalized	ngữ pháp hóa (đã được ~)
graph	tự tố; chữ đơn
grapheme	tự vị
graphemics	tự vị học
graphology	văn tự học
grave (cf. acute)	trầm
Great Vowel Shift	cuộc chuyển biến lớn của nguyên âm tiếng Anh
greeting	(lời) chào đón
Grimm's law	định luật Grimm
groove (fricative)	rãnh (âm xát ~)
ground	nền; đất; cơ sở
grounding	đặt nền tảng (việc ~)
group	tổ hợp; từ tổ
group nouns	danh từ tổ hợp
guttural (consonant)	(phụ âm) sâu (từ gốc lưỡi đến thanh hầu)

H

h-colored	có sắc[h]; x. breathy
habits of pronunciation	tập quán phát âm
habitual (aspect)	tập quán (thể ~)
habitual collocation (nh. idiom)	quán ngữ; thành ngữ
habituality	tính tập quán
haiku	hài cú
habituality	tính tập quán
half-close (nh. mid-close)	hẹp vừa

half-line	x. hemistich
half-open (nh. mid-open)	rộng vừa
half-rhyme (nh. pararhyme)	vần thông
Hallidayan	theo lý thuyết của M.A.K. Halliday
hanging clause (nh. dangling clause, unattached clause)	tiểu cú treo; tiểu cú thả nổi
hanging participle (nh. dangling participle, dangling modifier, misrelated participle, unattached participle, unrelated participle)	vị tính từ treo; vị tính từ thả nổi
hapax legomenon (pl. hapax legomena)	từ độc hiện (xuất hiện chỉ một lần trong một văn bản hay một vốn ngữ liệu)
haplology (cf. elision, syncope)	lược bớt một âm / âm tiết trùng nhau
haptic medium (nh. tactile medium)	phương tiện giao tiếp xúc giác
hard (consonant)	(phụ âm) cứng
hard attack	khởi âm mạnh
hard consonant	phụ âm cứng (mạc hóa hoặc không ngạc hóa)
hard palate	ngạc cứng; ngạc trước
hard sign	đấu cứng
hardening	cương hóa (hiện tượng ~)
harmonic (nh. overtone)	thanh cộng hưởng
harmonics	tần số cộng hưởng
harmony	hòa âm; hòa thanh

harmony of vowels	hài hòa nguyên âm (hiện tượng ~)
head (1)	trung tâm (ngữ pháp)
head (2) (cf. prehead)	phần đầu (của đơn vị ngữ điệu)
head-driven phrase-structure grammar	ngữ pháp căn cứ vào trung tâm các ngữ đoạn
head-first language	ngôn ngữ tâm-đi-trước
head-last language	ngôn ngữ tâm-đi-sau
head feature	nét đặc trưng của trung tâm
head feature convention (HFC)	quy ước đặc trưng của trung tâm
head parameter	thông số của từ trung tâm ngữ đoạn
head register	âm vực đầu
headed construction	x. endocentric construction/ syntagm
headlinese	ngữ pháp của tiêu đề
headword	từ đầu mục (trong từ điển)
hearer	người nghe
hearing	nghe; thính giác
hearing acuity	khả năng phân biệt âm
hearsay	tin đồn
heavy noun phrase	danh ngữ nặng (có cấu trúc phức hợp)
heavy stress	trọng âm nặng
heavy syllable (cf. light syllable)	âm tiết nặng (có vận mẫu phức hợp)
heightened subglottal pressure	áp suất tăng dưới thanh môn
hemistich (nh. half-line)	bán cú; nửa câu thơ
hendecasyllabic	(thơ) mười một vần
heptameter	thơ thất ngôn

hermeneutics	thuyết minh học (môn nghiên cứu về cách lĩnh hội một văn bản dùng ngôn ngữ tự nhiên)
hertz (Hz)	hec / Hz / hertz
hesitation noise	tiếng ậm ừ
heterogloss (cf. isogloss)	tuyên dị ngữ
heterograph (cf. heterophone, homophone)	từ dị tự đồng âm
heterography (cf. homography)	dị tả
heteromorphemic	dị hình vị (thuộc ~)
heteronym (1) (cf. heterograph, homophone)	từ đồng tự hay đồng âm
heteronym (2) (cf. paronym)	từ dị nguyên
heteronymy	tính chất đồng tự / đồng âm / dị nguyên
heterophemy (cf. tongue-slip)	nói nhịu hay viết nhịu
heterophone	từ đồng tự dị âm
heterorganic (sounds)	(âm) dị vị
heterosyllabic	dị (âm) tiết (thuộc ~)
heterotopy	âm lạc vị
hexameter	thơ lục ngôn
hiatus	chỗ tách (có hai nguyên âm liên tiếp thành hai âm tiết)
hierarchical organization	tổ chức có tôn ty (cách ~)
hierarchical structure	cấu trúc có tôn ty
hierarchy	tôn ty (hệ ~)
hierarchy of access to subjecthood	hệ tôn ty về khả năng có cương vị chủ ngữ
hieratic writing	tăng tự; thần văn
hieroglyph	thánh tự
high (vowel) (cf. low, mid)	(nguyên âm) cao; hẹp
high frequency	tần số cao

hissing (sound)	(tiếng) xì xì
histoire (Ph.)	x. fabula
historic present	thì hiện tại lịch sử
historical	lịch sử
historical linguistics (nh. diachronic linguistics)	ngôn ngữ học lịch sử
historical-comparative linguistics	ngôn ngữ học so sánh - lịch sử
hocus-pocus linguistics (cf. God's truth ~)	ngữ học duy danh; ngữ học ảo thuật
hold (phase) (1)	(giai đoạn) giữ
hold (2)	hiện diện; đang diễn ra
hold (3)	có hiệu lực; có giá trị
hole in distribution	ô trống trong hệ phân bố
holograph	toàn văn do tác giả viết tay
holophrase (holophrastic, adj.)	từ-câu
holonym (cf. meronym)	tổng danh
holophrastic utterance	câu một từ; câu toàn khối
homeostatic system	hệ thống tự điều chỉnh
homograph	từ đồng tự
homographic orthography	chính tả có sự tương ứng một đối một giữa âm và chữ
homography (cf. heterography)	nhất tả; quan hệ đồng tự
homomorph	từ đồng hình khác loại
homonymous lexeme	từ vị đồng âm
homonym	từ đồng âm
homonymic conflict	sự xung đột giữa từ đồng âm
homonymous	đồng âm
homonymy	(quan hệ) đồng âm
homophone	từ đồng âm dị nghĩa
homophonous	đồng âm dị nghĩa

homophony	(quan hệ) đồng âm dị nghĩa
homorganic (sounds)	(âm) đồng vị
honorific expressions	biểu thức tôn xưng
horizontal axis (cf. vertical axis)	trục hoành
horizontal grouping	quy nhóm / tập hợp ngang
horizontal splitting	chia tách ngang
hortative	thức cổ vũ
human / non-human	(phạm trù) "người / phi người"
hybrid word	từ lai gốc
hypallage	x. transferred epithet
hyperbaton	phép tách kết cấu cú pháp thành chuỗi tuyến tính (biện pháp tu từ)
hyperbole (cf. litotes)	(phép) ngoa dụ
hypercorrection	siêu chỉnh
hyperlect (cf. acrolect (2), basilect, mesolect, paralect)	tiếng thượng lưu
hypernym	x. hyperonym/superordinate
hyperonym (nh. superordinate)	thượng danh
hypersememic (cf. sememic)	siêu nghĩa tầng học (thuộc ~) (nghiên cứu quan hệ giữa ngôn ngữ với thế giới bên ngoài)
hyphen	dấu nối
hypocoristic (suffix)	giảm kích âu yếm (hậu tố ~)
hypomorphemic stratum	cấp độ dưới hình vị
hyponasality	giảm tính mũi hóa
hyponym (nh. subordinate; cf. cohyponym, superordinate)	hạ danh
hyponymy	x. inclusion (1)
hypophoneme	thành tố dưới cấp âm vị
hypophonemic stratum	cấp độ dưới âm vị học

hyporheme	tiểu thuyết; thuyết cấp dưới
hypotaxis, hypotactic (adj.) (cf. coordination, parataxis)	phụ kết
hypotheme	tiểu đề; đề cấp dưới
hypothetical	giả thiết
hypothetical condition (nh. unfulfilled condition, unreal condition, rejected condition, counterfactual condition)	điều kiện giả thiết
hysteron-proteron	phép đảo lộn trật tự bình thường của phát ngôn (biện pháp tu từ)
I	
iamb (cf. amphibrach)	mô hình trọng âm hay trường độ [01]
iambic	theo mô hình iamb
IC	x. immediate constituent
IC-analysis	x. immediate constituent analysis
ICM	x. idealized cognitive model
icon	hình hiệu
iconic	hình hiệu (có tính ~)
iconicity	hình hiệu (tính ~)
ictus	âm tiết có trọng âm
ID	x. immediate dominance
idea	ý; ý niệm
ideal hearer / listener	người nghe lý tưởng

ideal language type	kiểu ngôn ngữ lý tưởng
ideal speaker	người nói lý tưởng
idealization	lý tưởng hoá
idealized native speaker	người bản ngữ lý tưởng hóa
ideation	bình diện ý niệm
ideation phase	giai đoạn hình thành ý niệm
ideational function of language	chức năng ý niệm của ngôn ngữ
ideational meaning	nghĩa ý niệm
identical	đồng nhất
identical asimilation (nh. complete asimilation)	đồng hóa đồng nhất
identical environment	chu cảnh đồng nhất
identifiability	khả năng (được) nhận diện / đồng nhất hoá
identifiable	có thể (được) nhận diện / đồng nhất hóa
identifiable referent	vật sở chỉ có thể xác định được
identification	nhận diện / đồng nhất hóa / xác lập căn cước (việc / cách ~)
identifier	tác tử nhận diện
identify	nhận diện; đồng nhất (hóa)
identifying construction	kết cấu đồng nhất hoá; kết cấu đẳng thức
identifying mnemonic device	thiết bị hồi ức nhận diện
identifying relative	x. defining relative
identity	căn cước; tính đồng nhất
identity condition	điều kiện nhận diện / đồng nhất

identity deletion / erasure	lược bỏ yếu tố đồng nhất
ideogram / ideograph	ý tự
ideographic script	văn tự ghi ý
ideophone	từ dùng biểu trưng âm thanh; từ biểu ý
idioglossia (nh. autonomous Speech)	mật ngữ
idiolect	biệt ngữ cá nhân; cá ngữ
idiom (1) (nh. habitual collocation)	thành ngữ
idiom (2)	biệt ngữ; phương ngữ
idiom chunk	bộ phận của thành ngữ
idiomatic	thành ngữ tính
idiomaticity	tính thành ngữ
idiomatization	thành ngữ hóa (quá trình ~)
idiophone	đặc trưng ngữ âm của cá nhân
if-clause	câu phụ dùng if
if-needed inference	sự suy diễn cần đến if
iff (= if, and only if)	khi và chỉ khi
ill-formedness (nh. ungrammaticality)	không chính; không chuẩn (tính chất ~)
illative (1)	nhập cách; nội biến cách
illative (2)	phó từ chỉ hậu quả
ill-formed	không chính; không chuẩn
illiteracy	(trạng thái) mù chữ
illocution	x. illocutionary act
illocutionary (cf. locutionary, perlocutionary)	ngôn trung

illocutionary act	hành động ngôn ngữ
illocutionary conversion	chuyển vị ngôn ngữ
illocutionary force	lực ngôn ngữ
illocutionary goal	(mục) đích ngôn ngữ
illocutionary meaning (nh. illocutionary force)	nghĩa ngôn ngữ
illocutionary operator	tác tử ngôn ngữ
illocutionary particle	tiểu từ (dùng làm tác tử) ngôn ngữ
illocutionary satellite	phụ ngữ ngôn ngữ
illocutionary suicide	yếu tố hiển ngôn phủ định lực ngôn ngữ của câu (như tôi xin vu cáo rằng nó lừa anh)
illustrated (dictionary)	(từ điển) có minh họa
illustration	minh họa
illustrative sample	mẫu minh họa
image (1)	hình (ảnh)
image (2)	hình ảnh (tu từ)
image (3)	hình tượng cụ thể hóa một khái niệm trừu tượng
imagery	x. figurative language
imaging system	hệ thống những cách hình dung (khái niệm hóa) hiện thực (L. Talmy)
imitation	bắt chước; mô phỏng (việc / cách ~)
imitation theory	thuyết mô phỏng (giải thích cội nguồn của ngôn ngữ bằng quá trình bắt chước những âm thanh)

imitative (sound/word)	của tự nhiên)
immanent	mô phỏng (âm / từ ~)
immanent structure	nội tại
immediate constituent (IC)	cấu trúc nội tại (L. Hjelmslev)
immediate dominance (ID)	thành tố trực tiếp
immediate domination	thượng vị trực tiếp
immediate focus	x. immediate dominance
immersion method	tiêu điểm trực tiếp
immutability	x. direct method
impediment	tính bất di dịch (của định luật ngữ âm)
imperative (mood) (cf. command)	chướng ngại; sự ngăn cản
imperfect (aspect)	thức mệnh lệnh
imperfective (aspect)	thể vị thành
impersonal	thể không hoàn thành
implementation	vô nhân xưng
implementation of change	(sự) thể hiện; hiện thực hóa
implicata	lan truyền (sự biến đổi)
implication	những điều được hàm ý
implicational universal	hàm ý; kéo theo
implicative (glagol, t. Ng.)	phổ niệm tất suy
implicative predicate	(vị từ) bao hàm (có nghĩa hàm thực trong câu khẳng định và hàm hư trong câu phủ định)
implicature	vị ngữ bao hàm
implicit	hàm ngôn
	ẩn mặc; hàm ẩn

implicit comparative	tỷ dụ mặc ẩn (trong nghĩa của tính từ hữu độ)
implicit meaning	hàm nghĩa; nghĩa hàm ẩn
imply	bao hàm; kéo theo
implied author	tác giả ẩn mặc
implosive (1)	phụ âm bập vào
implosive (2)	âm hút vào
imposition	sự áp đặt (O. Yokoyama)
impossibility	bất khả hữu (tính ~)
impressive	ấn tượng (từ ngữ ~)
improper compound	từ ghép giả hiệu (như vĩ nhận)
in-group language (cf. out-group language)	ngôn ngữ dùng trong nhóm
inactive consciousness	ý thức tự giác không chủ động
inactive information	tri thức không được kích hoạt
inadequacy (cf. observational/ descriptive / explicative adequacy)	tính không thoả đáng (của một mô hình)
inalienable	bất khả ly
inanimate	bất động vật
inanimate noun (cf. animate noun)	danh từ bất động vật
incapsulation	x. nesting
inceptive (aspect)	khởi phát/khởi động (thể ~)
inchoative (aspect) (x. inceptive)	lâm trạng (thể ~)
incidence	tầm nghĩa
inclusion (l)(nh. hyponymy)	quan hệ bao nghĩa

inclusion (2)	x. nesting
inclusive (cf. exclusive)	gộp (ngôi thứ nhất phức số có bao gồm ngôi thứ hai: chúng ta)
inclusive disjunction (cf. exclusive disjunction)	phép tuyển lỏng (cả hai vế có thể được tuyển)
incompatibility	đố kỵ (tính ~); không tương thích (tính ~)
incompatible	đố kỵ; không tương thích
incomplete	không trọn vẹn; dở dang
incomplete conjunct coordination (nh. non-constituent/ reduced coordination, conjunction reduction, gapping)	ngữ liên kết không trọn vẹn
incompletive	không hoàn tất (thể ~)
inconsistency	tính thiếu nhất quán
inconsistent	thiếu nhất quán
incorporating topic	chủ đề bao gộp (các chủ đề trước)
incorporation	cơ cấu đa tổ hợp; sự bao gộp
incorporating language (nh. polysynthetic language)	ngôn ngữ đa tổ hợp
increasing intonation	ngữ điệu mạnh dần
indeclinable	không biến cách được
indefinite	bất định
indefinite article	quán từ bất định
indefinite-interrogative pronoun	đại từ bất định - nghi vấn

indefinite noun phrase	danh ngữ bất định
indefinite numeral	số từ bất định
indefinite pronoun	đại từ bất định
indefinite relative (nh. non-defining relative; cf. definite relative)	tiểu cú liên hệ bất định
indefiniteness	tính bất định (ngữ pháp hay nghĩa học)
independency	quan hệ không phụ thuộc
indeterminacy	tính bất định
indeterminate class	danh sách bất định (không rõ là khép hay mở)
index (1)	chỉ hiệu (Ch. s. Peirce)
index (2)	chỉ lục; mục lục tra cứu
indexical (nh. deictic)	trực chỉ
indexical item	yếu tố trực chỉ
indexicality	x. deixis
indicative (mood)	thức trần thuật
indirect illocutionary force	lực ngôn trung gián tiếp
indirect interrogative	(câu) nghi vấn gián tiếp
indirect object	bổ ngữ gián tiếp
indirect question	câu hỏi gián tiếp
indirect quote	câu dẫn gián tiếp
indirect speech (nh. reported speech, oratio obliqua)	lời dẫn thuật gián tiếp
indirect speech acts	hành động ngôn từ gián tiếp
individualizing classifier	loại từ cá thể hoá

Indo-European	Ấn-Âu
inessive	định vị (cách ~)
inference	suy diễn (sự/cách ~)
infinite class	x. open class
infinitival clause	tiểu cú có vị từ dạng nguyên
infinitival construction	kết cấu (dùng thức) vô định
infinitival particle	tiểu từ to chỉ vị từ dạng nguyên (trong tiếng Anh)
infinitive (1)	thức vô định
infinitive (2)	dạng nguyên (của vị từ)
infix	nội tố
infixation	phương thức nội tố
infecting influence	ảnh hưởng lây nhiễm
infelicity (cf. felicity condition)	tính vô hiệu lực
inference explosion	sự bùng nổ của số khả năng suy diễn
infinite regress	khả năng phân nhỏ đến vô tận (nghĩa tố hay chiết đoạn)
inflectional / inflecting	ngôn ngữ khuất chiết; ngôn ngữ
language (nh. fusional language)	biến hình
inflection (cv. inflexion)	vĩ tố; biến tố
inflectional morphology (cf. derivational morphology)	hình thái học biến hình từ
inflectional suffix (cf. derivational suffix)	hậu tố biến hình từ
inflexible	bất khả biến
inflexion (cũ)	x. inflection
influence	ảnh hưởng
inform reason	nguyên do thông tin

informal (discourse / speech)	không chính thức (diễn ngôn ~)
informant (nh. consultant)	tư liệu viên
information capacity	dung lượng thông tin
information dynamics	tỷ lệ thông tin
information focus	tiêu điểm thông tin
information loss	sự tổn thất (lượng) thông tin
information source	nguồn thông tin
information structure	cấu trúc thông tin
information theory	lý thuyết thông tin
informational coherence	mạch lạc về nội dung thông tin
informational compromise	thỏa hiệp trong thông tin
informational hybrid	kết cấu lai tạp về thông tin
informational incompatibility	tính bất khả dung về thông tin
informational redundancy	tính thừa dư về thông tin
informative	có giá trị thông tin
informativity	giá trị thông tin
ingressive	âm nhập
inhalation	hơi thở vào
inherent	cố hữu
inherent attribute	tính ngữ nội tại; thuộc tính cố hữu
inherent feature (cf. context feature, rule feature)	(nét) đặc trưng nội tại / cố hữu
inherently reciprocal verb	vị từ chứa sẵn nghĩa tương hỗ
inheritance	thừa hưởng (các quan hệ cấu trúc sau khi chuyển hình)
initial (1) (cf. medial, final)	thủy âm; âm đầu
initial (2) (at ~ position)	(ở vị trí) đầu

initialism	(tập quán viết tắt) giữ chữ đầu từ
initiator	cơ quan khởi phát (luồng hơi)
initiator (of action)	người / nhân tố khởi động
innateness hypothesis	giả thuyết bẩm sinh ("khả năng ngôn ngữ là bẩm sinh ")
inner ear	tai trong
inner inflection	biến hình bên trong; khuất chiết bên trong
inorganic (cf. organic)	vô cơ
input	đường vào
insertion	xen
instantaneous release	x. abrupt release
instantaneous (situation type)	điểm tính (sự tình ~)
instantiation	minh họa; minh định
institution	thiết chế
institutional	thiết chế (thuộc ~)
institutional fact	sự kiện thuộc thiết chế
institutional linguistics	khoa nghiên cứu ngôn ngữ trong các thiết chế
institutionalization	thiết chế hóa
institutionalized hyperbole	phép ngoa dụ thiết chế hoá
institutionalized politeness	lễ độ thiết chế hoá
institutionalized situational context	ngôn cảnh tình huống thiết chế hoá
institutionalized time	thời gian thiết chế hoá
institutionalized	phép khiêm dụ thiết chế hoá
understatement	
instrumental (case)	cách công cụ

instrumental phonetics (nh. experimental phonetics)	ngữ âm học khí cụ
intended pleonasm	trùng ngữ cố ý
intensification	sự tăng cường
intensifier	tác tử / trạng ngữ tăng cường
intension (cf. extension)	nội hàm
intensional meaning (nh. intension)	nghĩa nội hàm
intensional definition	định nghĩa bằng nội hàm
intensive (construction / verb) (cf. extensive)	(kết cấu/ vị từ) tập trung
intensive-iterative	phép lặp lại với ý nghĩa cường điệu
intensive pronoun (nh. emphatic pronoun)	đại từ cường điệu
intensity (cf. loudness)	cường độ
intention	ý định
intention of utterance	ý định của việc phát ngôn
intentional (cognitive) structure	cấu trúc nhận thức của ý định
intentionality	tính chất cố ý
inter-level	bình diện trung gian
interaction	tương tác (hoạt động ~)
interaction management	quản lý sự tương tác (việc / cách ~)
interactive system	hệ thống tương tác
interactional sociolinguistics	xã hội ngôn ngữ học tương tác
interactionalism	tương tác luận (quan điểm về bản chất tương tác trong tất cả

	các bình diện ngôn ngữ)
interchangeability	khả năng thay thế nhau
interconsonantal (position)	(vị trí) giữa hai phụ âm
interdental	giữa (hai hàng) răng
interdependence	tương thuộc (quan hệ ~)
interdisciplinarity (of linguistics)	tính liên ngành của ngôn ngữ học
interface	giao diện
interference (1)	giao thoa (hiện tượng ~)
interference (2) (nh. negative transfer)	(sự) giao thoa, (sự) chuyển di
interfix	trung gian tố; trung tố
interior monologue	độc thoại bên trong
interjection (cf. exclamation)	thán từ
interlanguage (nh. intermediate language)	ngôn ngữ trung gian (trong việc học tiếng)
interlingua	ngôn ngữ trung gian (trong ngành trí tuệ nhân tạo)
intermediate language (nh. interlanguage)	ngôn ngữ trung gian
intermediate projection	sự phóng chiếu trung gian
intermediate state	ngữ trạng trung gian
intermediate vowel	nguyên âm trung gian (giữa hai nguyên âm mốc)
internal adequacy (cf. external adequacy)	sự thỏa đáng nội tại
internal inflection	biến hình bên trong; khuất chiết bên trong

internal object	bổ ngữ nội tại (chứa trong vị từ)
internal reconstruction	phục nguyên bên trong
internal rhyme (nh. leonine rhyme)	vần lưng
internal sandhi	sandhi bên trong
internalization	nhập tâm; nhập nội; nội hoá
internalized language (cf. externalized language)	ngôn ngữ nội hóa
international language	ngôn ngữ quốc tế; quốc tế ngữ
International Phonetic Alphabet	Tự mẫu Ngữ âm Quốc tế
International Phonetic Association	Hội Ngữ âm học Quốc tế
interpersonal	liên nhân
interpersonal meaning	ý nghĩa liên nhân
interpretant	nhận hiểu (một trong ba yếu tố của tam giác biểu nghĩa theo lý thuyết C.S. Peirce)
interpretation (cf. translation)	thuyết minh; giải thuyết; dịch (miệng)
interpretative	(có tính) thuyết minh
interpreter	người dịch (miệng); ~ thông ngôn
interrogative	hỏi; nghi vấn
interrogative clause	câu / tiểu cú nghi vấn
interrogative pronoun	đại từ nghi vấn
interrogative sentence	câu nghi vấn; câu hỏi
interruptability	tính có thể chêm xen

interrupted	x. non-continuant
interruption	sự dứt quãng / ngắt quãng
intersection of sets	sự đan chen giữa các tập hợp
inter-sentence anaphor	hồi chỉ xuyên câu
intersentential linkage	liên hệ giữa các câu
intertextual	liên văn bản
intertextuality	tính liên văn bản
interval	khoảng; khoảng cách
interview	phỏng vấn (cuộc ~)
intervocalic (position)	giữa hai nguyên âm (vị trí ~)
intonation	ngữ điệu
intonation contour	điệu hình ngữ điệu
intonation-group (nh. breath-group, phonological phrase, tone-group, tone-unit)	nhóm ngữ điệu
intonational phrase	x. intonation-group
intonation pattern	mô hình ngữ điệu
intonogram	bản ghi âm điệu
intonograph	máy ghi âm điệu
intransitive adjective	tính từ không thể có bổ ngữ
intransitive verb (nh. one-place verb)	vị từ bất cập vật; vị từ nội động
intransitivity	tính nội động; tính bất chuyển tác
intraoral pressure	áp suất bên trong miệng
intrasentential linkage	liên hệ bên trong câu
intrinsic	nội tại; cố hữu
intrinsic bound	giới hạn nội tại
intrinsic modality	x. deontic modality

intrinsic ordering (cf. extrinsic ordering)	trình tự nội tại
intrinsic system of spatial reference	hệ thống quy chiếu nội tại trong không gian
introductory (element)	dẫn nhập (yếu tố ~)
introflecting language (nh. introflexive language)	ngôn ngữ có phương thức khuất chiết bên trong
introflection	phương thức khuất chiết bên trong
introflexive language	x. introflecting language
introspection	nội quan
introspective method	phương pháp nội quan
intrusive	âm chêm
intuition (nh. tacit knowledge, Sprachgefühl)	trực giác; cảm thức
intuitive	trực giác (có tính ~)
invariable	bất biến
invariant	hằng thể
invective (cf. flyting, lampoon)	dùng để la mắng
inventory	danh sách liệt kê (đơn vị / yếu tố, v.v.)
inversed word order	trật tự từ ngược lại
inversion	đảo (câu, trật tự, vai)
inversion test	trắc nghiệm đảo vị
inverted commas	x. quotation mark
inverted pseudo-cleft sentence	câu chẻ giả đảo vị
ionic majore (cf. amphibrach)	mô hình trọng âm hay trường độ

	[1100]
ionic minore (cf. amphibrach)	mô hình trọng âm hay trường độ [0011]
irony, ironic (adj.)	biếm dụ; (lời) mỉa mai
irrealis	phi hiện thực (tình thái ~)
irrealis scope	tầm bao quát của ý phi thực
irregular	bất quy tắc; phi quy tắc
irrelevant	không quan yếu
irreversibility	tính không thể đảo vị (của kết cấu cú pháp)
island	cù lao (tổ hợp có các thành tố không thể tách riêng)
island condition	điều kiện cù lao (cho phép các thành tố của một tổ hợp có thể tách riêng)
island constraint	hạn lệ cù lao
isochronism	x. isochrony
isochrony (cf. isosyllabism)	mô hình có trọng âm cách đều
isogloss	tuyến đẳng ngữ
isoglottic line	x. isogloss
isograph	x. isogloss
isolate (language)	(ngôn ngữ) tách biệt / biệt lập
isolated opposition (cf. proportional opposition)	thế đối lập đơn nhất / biệt lập
isolating language	ngôn ngữ đơn lập
isolect	biệt ngữ đơn đẳng tuyến
isolex (cf. isogloss)	tuyến đẳng từ

isomorph (cf. isogloss)	tuyến đẳng hình
isomorphic line	x. isomorph
isomorphism	tính đẳng hình
isophone (cf. isogloss)	tuyến đẳng âm
isophonic line	x. isophone
isopleth	tuyến đẳng ngữ văn hóa
isoseme	tuyến đẳng nghĩa
isosyllabism (cf. isochrony)	mô hình có âm tiết bằng nhau
isotopy	tính tương hợp (về) chủ đề (trong văn bản) (A. Greimas)
italics	chữ in nghiêng
item	đơn vị; hình thái đơn; yếu tố
item-and-arrangement (IA)	(mô hình) đơn vị-và-cách-sắp-xếp
item-and-process (IP)	(mô hình) đơn vị-và-thao-tác
iteration	tái diễn
iterative	nh. frequentative
iterative numeral	số từ thường diễn
iterative rule	x. recursive rule

J

Jakobsonian	theo lý thuyết của R. Jakobson
Jakobsonian hypothesis	giả thuyết của Jakobson (về thứ tự thay đổi của các thể đối lập âm vị học)

jargon	biệt ngữ nghề nghiệp
jaw-breaker	từ khó phát âm; từ "trẹo quai hàm"
joint moneme (cf. free moneme)	nguyên vị ràng buộc
journalese	giọng báo chí
judgement	phán đoán
junction	quan hệ hội kết
junctions	chỉ tổ tiếp điểm
junctor	tác tử liên kết
junction	kết hiệu; tiếp điểm; tín hiệu tiếp điểm
jussive (form/ sentence)	(hình thái/ câu) mệnh lệnh có nghĩa "cho phép"
juxtaposing	kết nối
juxtaposition	quan hệ đẳng kết không có liên từ
juxtapositional change	biến âm kết hợp

K

kana	chữ kana (văn tự âm tiết tính của tiếng Nhật)
kanamajiri	chữ kanamajiri (văn tự Nhật Bản kết hợp chữ kanji với chữ kana)
kanji	chữ kanji ("hán tự"; văn tự Nhật)

katakana	dùng chữ Hán)
Katz-Postal hypothesis	chữ katakana (văn tự Nhật ghi mora) giả thuyết Katz-Postal (phủ nhận sự tương đồng về nghĩa giữa cấu trúc sâu và cấu trúc bề mặt)
Kazan School	Trường Kazan
Keenan-Comrie hierarchy	tôn ty Keenan-Comrie
kenning	phép thay danh tính bằng hình ảnh miêu tả
kernel sentence	câu lõi
kernel string	chuỗi lõi
kernel transformation	chuyên hóa cốt lõi (không có tác dụng với tiểu cú phụ)
key(1)	chìa khóa
key (2)	giọng; phong cách nói
key-lowering (nh. register-lowering)	hạ thấp giọng
keyword	từ chìa khoá
keyword system	hệ thống từ-chìa khoá
kinakema (t. Ng.) (cf. kinema, akusma)	biểu tượng nét khu biệt động-âm học (Trường Kazan)
kinema (t. Ng.)	biểu tượng nét khu biệt động học (Trường Kazan)
kinesics	cử chỉ học
kinesthesia	động giác
kinesthetic	động giác (thuộc ~)
kinetic tone	x. dynamic tone
kinship term	từ ngữ chỉ quan hệ thân tộc

koiné (Hy)	dạng ngôn ngữ chung
kymogram	bản ghi ba động
kymograph	máy ghi ba động

L

label	nhãn
labelled brackets	đóng ngoặc có (đề) nhãn
labeling	định nhãn; đề nhãn
labial	môi (âm ~)
labial umlaut	hiện tượng umlaut môi
labialization	(hiện tượng) môi hóa
labialized	môi hoá
labial velar	x. labiovelar
labiodental	môi răng
labiovelar	môi mạt (âm ~)
labiovelarization	(hiện tượng) môi mạt hóa
lacuna	chỗ khiếm khuyết
LAD	x. language acquisition device
laletics	ngữ âm học của khẩu ngữ
lamina (nh. blade)	đầu lưỡi
laminal	đầu lưỡi (âm ~)
lampoon (cf. flyting)	bài châm biếm
landing site	vị trí chuyển tới
landmark	mốc định vị; nền định vị
language	ngôn ngữ; (thứ) tiếng
language acquisition	quá trình thụ đắc ngôn ngữ
language acquisition device	thiết bị thụ đắc ngôn ngữ
language apprehension	tri giác ngôn ngữ (việc / cách ~)

language barrier	rào chắn ngôn ngữ; ngôn ngữ bất đồng (tình trạng ~)
language behaviour	hành vi ngôn ngữ
language capacity	(nh. linguistic competence)
language change	chuyển biến ngôn ngữ
language contact	tiếp xúc ngôn ngữ
language death	sự tiêu vong của ngôn ngữ
language diffusion	x. language spread
language engineering	x. language planning
language faculty	khả năng ngôn ngữ (tự nhiên)
language family	ngữ tộc; ngữ hệ
language game	trò chơi ngôn ngữ
language generation	sự sản sinh ngôn ngữ
Language Independent Preferred Order of Constituents (LIPOC) (S. Dik)	Trật tự thành tố tối ưu trong mọi ngôn ngữ
language laboratory	phòng máy (để học tiếng)
language loss	thất ngữ (hiện tượng ~)
language loyalty	x. language maintenance
language maintenance	sự trung thành đối với ngôn ngữ
Language of Thought Hypothesis	Giả thuyết về Ngôn ngữ của Tư duy (G. Fodor)
language pathology	bệnh học về ngôn ngữ
language planning (nh. language engineering, language treatment)	kế hoạch hoá ngôn ngữ
language shift	sự biến đổi ngôn ngữ (do nhân tố phi ngôn ngữ)
language spread (nh. language diffusion)	sự bành trướng ngôn ngữ

language system	hệ thống ngôn ngữ
language treatment	x. language planning
language universal (cf. linguistic universal)	phổ niệm ngôn ngữ
langue (Ph.) (cf. parole)	ngôn ngữ (phân biệt với lời nói)
lapsus calami	viết nhịu
lapsus linguae	nói nhịu
laryngeal	âm thanh hầu
laryngealized	thanh hầu hóa
laryngectomy	giải phẫu cắt bỏ (một phần) thanh hầu
laryngograph	máy ghi chấn động của thanh hầu
laryngopharynx	phần thanh hầu dưới yết hầu
laryngoscope	máy quay phim hoạt động của thanh hầu
larynx	thanh hầu
last name	họ ("tên để sau cùng" theo tập quán của người Âu)
lateral	âm bên
lateral consonant	phụ âm bên
lateral fricative	âm sát bên
lateral plosion	tiếng bật bên (sau âm tắc)
law of the sign	quy luật của phù hiệu (hai mặt năng biểu và sở biểu không bao giờ thiếu nhau)
lax	âm lơ
lay	đoản thi
layer	lớp
layer of structure	lớp của cấu trúc
layering (1)	phân lớp
layering (2)	cùng cấp

leading question	câu hỏi dẫn dắt
learnability	khả năng học; tính học được
learned expression	lời nói bác học
learned word	từ bác học
least effort (law of ~)	giảm khó (luật ~)
leave-taking	lời từ biệt
lect	biến thể ngôn ngữ
lectal	biệt ngữ hay phương ngữ (thuộc)
left-branching	đường nhánh sang trái
left dislocation	rã sang trái
left linear grammar (cf. right linear grammar)	ngữ pháp tuyến tính viết từ trái sang phải (trong ngôn ngữ học điện toán)
leftward expansion	khai triển sang trái
legal	hợp pháp
(leit)motif	môtíp
lemma (1)	bổ đề
lemma (2)(cf. lexical entry)	dạng từ điển của từ
lemmatization	cách xác định dạng từ điển của từ
length	trường độ
length-mark	dấu chỉ trường độ
lengthening	tăng trường độ
lenis (pi. lenes)	yếu; lơ
lenition	giảm độ căng (của phụ âm) (hiện tượng ~)
lento	(phát âm / đọc) chậm
leonine rhyme	x. internal rhyme
letter	chữ cái
level (1)	bình diện; cấp độ; mức độ
level (2)	bằng; phẳng

level of adequacy	mức độ thích đáng / thỏa đáng
level of stress	mức trọng âm
level of representation	cấp độ thể hiện / trình hiện
level-skipping (cf. loopback, layering(2))	thăng cấp
level tone	thanh ngang; thanh bằng
levelling	san bằng (việc ~; cách ~)
lexeme	từ vị; từ cán vị; đơn vị mang nghĩa từ vựng trong từ
lexemic	từ vị (thuộc ~)
lexemic distinctness	tính khu biệt từ vựng
lexemic identity	tính đồng nhất từ vị
lexemic stratum	từ tầng; lớp từ vị
lexemic system	hệ thống từ vị
lexical	từ vựng (thuộc ~)
lexical access	truy cập từ vựng (trong nhận thức)
lexical ambiguity	tính lưỡng nghĩa từ vựng
lexical attachment	xác định vị trí của từ vị (việc / cách ~)
lexical category	phạm trù từ vựng
lexical causative (cf. morphological ~)	kết cấu gây khiến từ vựng
lexical component (cf. postlexical component)	thành tố từ vựng
lexical cycle	vòng từ vựng
lexical diffusion	lan truyền (sự biến đổi âm) qua từ vựng
lexical entry (cf. lemma (2))	mục từ
lexical field (nh. semantic field)	trường từ vựng

lexical form (cf. grammatical form)	hình thái từ vựng
lexical-functional grammar (LFG)	ngữ pháp từ vựng-chức năng
lexical gap	ô trống từ vựng
lexical-interpretative semantics	nghĩa học thuyết minh từ vựng
lexical item	yếu tố từ vựng
lexical meaning	nghĩa từ vựng
lexical means (of expression)	phương tiện từ vựng
lexical metonymy	hoán dụ từ vựng học
lexical phonology	âm vị học từ vựng
lexical priority	thế ưu tiên từ vựng học
lexical semantics	ngữ nghĩa học từ vựng
lexical stress	x. word stress
lexical structure (nh. lexical system)	cấu trúc từ vựng
lexical syntax	cú pháp từ vựng học (giải thích quy tắc cú pháp bằng nghĩa của từ)
lexical system (nh. lexical structure)	hệ thống từ vựng
lexical tone	thanh điệu của từ
lexical verb (nh. full verb)	vị từ thực nghĩa
lexical word (nh. content/ contentive/ full/ dictionary word)	thực từ
lexicalist hypothesis	giả thiết theo quan điểm từ vựng
lexicalist morphology	hình thái học trên quan điểm từ vựng
lexicalization	từ vựng hoá
lexicography	từ điển học

lexicology	từ vựng học
lexicon	vốn từ vựng
lexico-grammatical (class / meaning)	(loại/nghĩa) từ vựng-ngữ pháp
lexicostatistics	từ vựng thống kê học
lexis (1) (nh. lexicon)	vốn từ vựng
lexis (2) (nh. dictum)	ngôn liệu (cf. tình thái)
liaison	đọc nối
license	cấp phép
licensed extrasyllabicity	tính ngoài âm tiết hợp lệ
licenser	tác tử điều tính cấu trúc âm vị của từ
lifting	thao tác nâng cấp
ligature	chữ ghép dính
light syllable (cf. heavy syllable)	âm tiết nhẹ
light vowel	nguyên âm sáng
limitative	có chức năng hạn định
linear	hình tuyến; tuyến tính
linear grammar (cf. regular grammar)	ngữ pháp tuyến tính (trong ngôn ngữ học điện toán)
linear (istic) phonology (x. segmental ~); autosegmental ~)	âm vị học tuyến tính (luận)
linear precedence (LP) rule	quy tắc trật tự tuyến tính
linear processing	cách xử lý theo trật tự tuyến tính
linear script	văn tự tuyến tính
linear structure of language	cấu trúc tuyến tính (tự nhiên) của ngôn ngữ
linear succession	sự tiếp nối tuyến tính
linearity	tuyến tính

linearity principle	nguyên lý tuyến tính
linearization (1)	tuyến tính hóa
linearization (2)	áp đặt tuyến tính lên những đơn vị phi tuyến
lingering relevance (cf. current relevance)	tính quan yếu thường xuyên
lingua franca	ngôn ngữ chung (được những người dị ngữ dùng để giao tiếp với nhau)
Lingua Mentalis	Ngôn ngữ trong Trí não
lingual	lưỡi (phụ âm ~)
lingual roll/trill	rung lưỡi (âm ~)
linguist (1)	người biết nhiều thứ tiếng
linguist (2)	nhà ngôn ngữ học
linguistic	ngôn ngữ học (thuộc ~)
linguistic anthropology	nhân học ngôn ngữ học
linguistic area (nh. Sprachbund)	khu vực ngôn ngữ; ngữ vực
linguistic behaviour	hành vi ngôn ngữ; thái độ ngôn ngữ học
linguistic characterology	đặc trưng học ngôn ngữ
linguistic competence	thâm năng ngôn ngữ
linguistic community	(khối) cộng đồng ngôn ngữ
linguistic construct	kiến tạo ngôn ngữ học
linguistic criticism	phê bình (về) ngôn ngữ học
linguistic determinism (cf. linguistic relativity)	quyết định luận ngôn ngữ
linguistic environment	chu cảnh ngôn ngữ
linguistic experiment	thí nghiệm ngôn ngữ học
linguistic form	hình thái ngôn ngữ
linguistic geography (nh.	địa lý ngôn ngữ (như phương

dialectology (2))	ngữ học)
linguistic intuition	cảm thức ngôn ngữ (học); trực giác ngôn ngữ (học)
linguistic minority	dân tộc nói tiếng thiểu số
linguistic pragmatics	dụng pháp ngôn ngữ học; ngữ dụng học
linguistic performance	(cách) dụng ngôn / thực hành ngôn ngữ
linguistic philosophy	triết lý ngôn ngữ học
linguistic pragmatics	dụng pháp ngôn ngữ học; ngữ dụng pháp
linguistic relativity (cf. linguistic determinism)	tương đối luận ngôn ngữ học
linguistic relevance	tính quan yếu ngôn ngữ học
linguistic relativity	tương đối luận ngôn ngữ học
linguistic semantics	ngữ nghĩa học ngôn ngữ; ngữ nghĩa học
linguistic science	x. linguistics
linguistic sciences (1)	ngôn ngữ học và ngữ âm học (như hai môn học riêng)
linguistic sciences (2) (sciences du langage (Ph.))	(các) khoa học về ngôn ngữ
linguistic sign	dấu / phù hiệu ngôn ngữ; ký hiệu ngôn ngữ
linguistic statistics	thống kê ngôn ngữ học
linguistic substrate (nh. substrate language)	cơ tầng ngôn ngữ học; tầng ngôn ngữ cơ sở
linguistic theory	lý thuyết ngôn ngữ học
linguistic typology	loại hình học ngôn ngữ
linguistic universal (cf. language universal)	phổ niệm ngôn ngữ học
linguistic variable	biến số ngôn ngữ học

linguistic view of the world	thế giới quan của ngôn ngữ
linguistic world image	hình ảnh của thế giới qua ngôn ngữ
linguistically irrelevant	không quan yếu về phương diện ngôn ngữ học
linguistically relevant	quan yếu về phương diện ngôn ngữ học
linguistically significant generalization	sự khái quát hóa có ý nghĩa ngôn ngữ học
linguistician	x. linguist (2)
linguistics (nh. linguistic science)	ngôn ngữ học
linguo-	lưỡi (thuộc ~)
link	(mối) liên hệ
linkage	liên hệ (việc / cách xác lập ~)
linking morpheme	hình vị (có tác dụng) liên hệ
linking "r"	âm "r" có tác dụng liên hệ
linking verb (nh. copula)	vị từ liên kết; hệ từ
linking word x. copula	từ có tác dụng liên kết
lip(s)	môi
lip position	tư thế môi
lip rounding	(tư thế/động tác) tròn môi
lip spreading	(tư thế/ động tác) bành môi
LIPOC	x. Language Independent Preferred Order of Constituents
liquid	nước (phụ âm ~)
lisp	tật không phát âm được [s], [z]
list	danh sách
listener	người nghe

literacy (cf. illiteracy)	biết chữ
literal meaning	nghĩa nguyên văn
literal translation (cf. free translation)	dịch sát nguyên văn
literary criticism	phê bình văn chương
literary language	ngôn ngữ văn chương
literary linguistics (cf. stylistics)	ngôn ngữ học văn học
literary pragmatics	ngữ dụng pháp văn học
literary semantics	nghĩa học văn học
literary theory	lý luận văn học
litotes (nh. meiosis; cf. hyperbole)	(phép) nói giảm; khiêm dụ
loan blend (cf. loan shift)	từ mượn giữ âm gốc
loan shift (cf. loan blend)	từ mượn biến âm gốc
loan translation (x. calque)	phông dịch; sao phông
loan (word) (nh. borrowing)	từ mượn
local determinacy	tính xác quyết cục bộ (nguyên tắc quy một âm tố vào một âm vị nào đó mà chỉ xét hình thức ngữ âm và chu cảnh ngữ âm của nó)
local transformation	cải biến cục bộ
localism	không gian có cương vị chủ đạo (quan điểm ~)
localist hypothesis	giả thuyết không gian luận
localization	không gian hoá (quan điểm ~)
located point	điểm được định vị
location	định vị; vị trí
locative	định vị (cách ~); vị trí ngữ
locative adverbial	trạng ngữ vị trí/nơi chốn
locomotion	sự di chuyển

locus (pl. loci)	âm tiêu
locution	x. locutionary act
locutionary (cf. illocutionary, perlocutionary)	tạo ngôn
locutionary act	hành động tạo ngôn
locutionary force	lực tạo ngôn
locutionary meaning (nh. prepositional meaning)	nghĩa tạo ngôn
locutor	người nói (x. addresser)
logic	logic
logic of belief	logic của niềm tin
logic of values	logic của các giá trị
logical	logic (thuộc ~)
logical connective	kết từ logic
logical consistency	tính nhất quán logic
logical constant	x. logical connective
logical form (LF) (cf. phonetic form)	dạng logic
logical positivism	thực chứng luận logic
logical presupposition	tiền giả định logic
logical semantics	nghĩa học logic
logical subject	chủ đề logic; sở đề
logico-discursive meaning	nghĩa logic ngôn từ
logocentrism (nh.phonocentrism)	quan điểm đề cao ngôn ngữ nói
logogen model	mô hình từ dạng
logogram/logograph (cf. phonogram)	chữ ghi từ
logographic script	văn tự ghi từ
logophoric pronoun	đại từ hồi chỉ (trong lời dẫn trực tiếp)

logographic script	văn tự ghi từ
logophoric pronoun	đại từ chỉ người phát ngôn
logorrhea	chứng băng ngôn
logo-syllabic writing	chữ viết ghi hình-âm tiết / từ-âm tiết
long component	thành tố dài
long segment	chiết đoạn dài
long term memory	ký ức dài hạn
long (vowel)	(nguyên âm) dài
longitudinal (cf. cross-sectional)	nghiên cứu theo cách cắt dọc
loopback (nh. backlooping; cf. level-skipping, layering(2))	vòng quay ngược (chuyển một cấp cao xuống làm phụ ngữ cho một cấp dưới)
loose sentence	câu lỏng
loss of information	mất thông tin (tình trạng ~)
loudness (cf. intensity)	độ lớn
low (vowel)	(nguyên âm) rộng; thấp
lower category	phạm trù thấp (hơn)
lower lip	môi dưới
lower jaw	hàm dưới
lower teeth	răng dưới
lowering	động tác hạ thấp
lungs	phổi

M

macaronic	(văn bản) lạm dụng từ ngữ ngoại quốc (nhất là t. Lat.)
------------------	--

machine aided (human) translation	dịch máy có người hiệu chỉnh
machine language (nh. computer language)	ngôn ngữ máy
machine translation	dịch máy
machine translation system	hệ thống dịch máy
macrocontext	văn cảnh vĩ mô
macrolinguistics (cf. microlinguistics, prelinguistics, metalinguistics)	ngôn ngữ học vĩ mô
macron	dấu chỉ nguyên âm dài
macrosegment	chiết đoạn vĩ mô
macro-state	ngữ trạng vĩ mô
macro(-)structure	cấu trúc vĩ mô
magnitude (of sound)	độ lớn (của âm thanh)
MAHT	x. machine-aided human translation
main clause	câu chính; tiểu cú chính
main stress	trọng âm chính
main subject	chủ ngữ chính
main syllable	âm tiết chính
main variant	biến thể chính
main verb	vị từ chính
major (nh. favourite)	(mô hình câu) chính (thông thường nhất, có sức sản sinh cao nhất)
major class feature (cf. cavity feature, manner of articulation, prosodic feature,	đặc trưng về đường dẫn âm

Source feature)

major parts of speech	từ loại chính
majuscule	viết hoa; chữ hoa
malapropism	dùng từ sai ngôn cảnh
male rhyme	vần nam
malformation	cấu tạo từ sai (do loại suy sai)
mandative subjunctive	thức hạ thuộc sai khiến
manifestation	x. actualization, realization
manipulating agent	tác thể sai khiến
manipulative	(thể / thức) sai khiến
manner	phương thức
manner adverbial	trạng ngữ phương thức
manner maxim	châm ngôn về phương thức
manner of articulation	phương thức cấu âm
manner of production	phương thức sản sinh (âm thanh)
manner of (verbal) action	phương thức hành động (ngôn từ)
many-valued logic	logic đa trị
mapping	ánh xạ
margin	ngoại vi; lề
marginal	ngoài lề
marginal co-ordinator	tác tử đẳng kết không điển hình
marginal modal (verb)	x. semi-modal (verb)
marginal preposition	bán giới từ; giới từ không điển hình
marginal subordinator	tác tử phụ thuộc hóa không điển hình
marginally acceptable	khả thứ ở ngoại biên
marked	có đánh dấu; hữu trung
marked form	hình thái hữu trung
marked term of an opposition	vế hữu trung của một thể đối lập

markedness shift	di chuyển tính hữu trung (sự ~)
marker	chỉ tố; tác tử đánh dấu
Markov chain	chuỗi / dãy Markov
Markov process	thủ thuật Markov
masculine (gender) (cf. feminine)	nam tính; giống đực
masculine rhyme (cf. feminine rhyme)	vần nam (vần chân có trọng âm)
mass media	truyền thông đại chúng
mass noun (cf. count noun)	danh từ khối
master speech act	hành động ngôn từ chủ yếu
material copula	vị từ thực nghĩa dùng như hệ từ
material implication	hàm nghĩa vật chất
material noun	danh từ vật chất
MAT	x. machine aided (human) translation
matching condition	điều kiện phù hợp
matched pair	cặp tương xứng
mathematical linguistics	ngôn ngữ học toán học
mathematical logic	logic toán
matrix	ma trận
matrix clause	tiểu cú mẹ
matrix sentence	câu mẹ; câu chính
matrix string	chuỗi mẹ
matrix predicate	vị ngữ mẹ
matronymic	tên đặt theo họ ngoại
maxim (conversational ~)	phương châm hội thoại
maxim of discourse	phương châm của diễn ngôn
maxim of manner (nh. manner maxim)	phương châm về cách thức ("nói cho rõ ")

maxim of quality (nh. quality maxim)	phương châm về chất ("nói điều gì mình tin là có thật")
maxim of quantity (nh. maxim of quantity)	phương châm về lượng ("nói hết sự thật")
maxim of relevance (nh. maxim of relevance)	phương châm về tính quan yếu ("nói vào đề")
maxim violation	vi phạm phương châm (hội thoại)
maxims of conversation	x. conversational maxims
maximal extension	ngoại diên cực đại; (sự) bao quát tối đa
maximal command	thống lĩnh tối đa
maximal projection (nh. phrasal expansion)	sự phóng chiếu tối đa
maximalism	tối đa luận
m-command	x. maximal ~
mean length of utterance	trường độ trung bình của phát ngôn
meaning	nghĩa
meaning-changing transformation (cf. meaning-preserving transformation)	cải biến có thay đổi nghĩa
meaning algebra	đại số học của nghĩa
meaning-as-use theory	lý thuyết "nghĩa là cách dùng" (L. Wittgenstein)
meaning congruence class	lớp từ có nghĩa tương hợp
meaning extension	ngoại diên của nghĩa
meaning of speech act	nghĩa của hành động ngôn từ
meaning postulate	định đề về nghĩa
meaning-preserving	cải biến không thay đổi nghĩa

transformation (cf. meaning-changing transformation)	
meaning structure	cấu trúc nghĩa
meaning substitution	thay nghĩa (việc / hiện tượng ~)
meaning system	hệ thống nghĩa
meaning vs. content	quan hệ giữa nghĩa và nội dung
meaningful	có nghĩa; mang nghĩa
meaningfulness	tính có nghĩa
meaninglessness	tính vô nghĩa
mean length of utterance	chiều dài trung bình của phát ngôn
means	phương tiện
Means-End Model	mô hình Phương tiện-Cứu cánh
means of actualization	phương tiện hiện thực hoá
measure	đặc ngữ (M.A.K.Halliday) (= "loại từ")
mechanism	cơ chế
mechanicism	cơ giới luận
media (1) (n.) (cũ; pl. mediae)	phụ âm giữa (= phụ âm tắc hữu thanh)
media (2) (adj.)	giữa
medial (1)	(trong ngôn ngữ âm tiết tính) bộ phận đầu của vận mẫu
medial (2)	thái trung
medial (position)	(vị trí) giữa
medial vowel	nguyên âm giữa
medial verb	vị từ trung tính
mediation	vị thế trung gian
mediative	có vị thế trung gian

medio-passive	thái bị động trung dung
mediopalatal	ngạc giữa (âm ~)
mediovelar	mạc giữa (âm ~)
medium (1)	trung bình; giữa
medium (2) (pl. media)	phương tiện/kênh truyền thông
medium stress	trọng âm trung bình
megamaxim of self-defense	siêu phương châm tự vệ
meiosis	x. litotes
mel	mel (đơn vị đo cao độ)
melioration (nh. amelioration; cf. deterioration, pejoration)	biến đổi tốt nghĩa
meliorative (cf. pejorative)	tốt nghĩa
mellow (nh. non-strident; cf. strident)	dịu
melodic pattern	mô hình giai điệu
melodics	nét lên xuống của lời nói (bộ phận của ngữ điệu)
melody	giai điệu
member	thành viên / phần; biến thể
member of phoneme	chi thể của âm vị
membership	tư cách thành viên; thành phần
meme	ký ức vị (đơn vị ký ức thừa hưởng từ truyền thống văn hoá)
memory	ký ức; trí nhớ
mensural (cf. sortal)	đặc lượng / đo lường
mensural classifier	loại từ đo lường; danh từ đơn vị đo lường
mensurality (cf. sortality)	đặc lượng / đo lường (tính ~)
mental	(thuộc) tâm trí
mental action	hành động tâm trí

mental attitudes	thái độ nội tâm
mental event	biến cố tâm trí
mental lexicon	vốn từ vựng nội tâm
mental model	mô hình nội tâm
mental predicate	vị ngữ nội tâm
mental process	quá trình nội tâm
mental representation	cách trình hiện trong tâm trí
mental spaces	không gian nội tâm
mental state	tâm trạng; trạng thái tâm trí
mental structure	cấu trúc nội tâm
mental syntax	cú pháp nội tâm
Mentalese	Nội tâm ngữ; thứ tiếng nội tâm
mentalism (cf. anti-mentalism)	tâm trí luận (cf. phản tâm lý luận)
mentalist	nhà ngữ học tâm trí luận
mentalistic linguistics	ngôn ngữ học tâm trí luận
mentalistic theory	lý thuyết tâm trí luận
mention	nhắc đến (việc ~)
mentioned entity	thực thể có được nhắc đến
merger (nh. coalescence, convergence (2))	hòa nhập
mereological system	x. mereology
mereology (nh. mereological system; cf. meronym; holonym)	hệ tổng-phân
merism	nét khu biệt; nét đặc trưng
meronym (cf. holonym)	phân danh
meronymy	quan hệ tổng phân nghĩa
mesolect (cf. acrolect (2),	tiếng trung gian (giữa tiếng cơ

basilect, hyperlect, paralect)	sở và tiếng có uy tín nhất)
mesolectal	tiếng trung gian (thuộc ~)
message	thông điệp
meta-action	siêu hành động; siêu tác dụng
metabasis	siêu cơ sở
metaclass	siêu chủng loại
meta-communication	siêu giao tiếp
metacommunicative speech acts	hành động ngôn từ siêu giao tiếp
metafunction	siêu chức năng
metagoge	ẩn dụ gán cảm xúc cho vật vô tri
metagrammar	siêu ngữ pháp
meta-inference	siêu suy diễn
meta-interaction	siêu tương tác
metalanguage (cf. object language (1))	siêu ngôn ngữ
metalepsis	hoán dụ lệch thời (eg. mộ → cái chết)
metalexigraphy	siêu từ điển học
metalinguistic	siêu ngôn ngữ (học)
metalinguistics (cf. macrolinguistics, microlinguistics, prelinguistics)	siêu ngôn ngữ học
metalinguistic conditional clause	tiểu cú điều kiện siêu ngôn ngữ học
metalinguistic function of language	chức năng siêu ngôn ngữ học của ngôn ngữ
metalinguistic negation	phủ định siêu ngôn ngữ

metanalysis	siêu phân tích
metanalyse	biến đổi do siêu phân tích
metaphony	(hiện tượng) đổi âm
metaphor	ẩn dụ
metaphoric(al) extension	khai triển ngoại diên qua ẩn dụ
metaphoric(a) scheme	lược đồ ẩn dụ
metaphrase	bản dịch từng chữ hay chuyển đạt nội dung nghĩa (một biểu thức ngoại ngữ) chính xác đến tối đa
metaplasm	cách tái tạo từ hình (thường đưa đến một song thức đồng nguyên)
metapragmatics	siêu dụng pháp
metarule	siêu quy tắc
metasemy	chuyển đổi nghĩa của một biểu thức
metastatement	siêu nhận định
metasymbol	siêu ký hiệu
metatheory	siêu lý thuyết
metathesis (cf. spoonerism)	đảo âm
metatony	chuyển vị trọng âm
metatopic	siêu chủ đề
meter	nhịp thơ
method for representing cognitive structures	phương pháp trình hiện các quá trình nhận thức
method of knowledge representation	phương pháp trình hiện vốn tri thức
metonymy (cf. synecdoche)	hoán dụ; lân dụ

microcontext	tiểu văn / ngôn cảnh
microlinguistics (cf. macrolinguistics, prelinguistics, metalinguistics)	ngôn ngữ học vi mô
microphoneme	tiểu / đoản âm vị
microsegment	tiểu chiết đoạn
micro-state	tiểu trạng thái
mid/middle	giữa; trung hoa; trung tính
mid-close	x. half-close
mid-open	x. half-open
mid-position	trung vị; vị trí giữa
middle ear	tai giữa
middle verb	vị từ trung tính
middle voice (cf. active, passive)	thái trung tính
MDP	x. minimal distance principle
mimesis (cf. diegesis)	phương thức mô phỏng (thông tin bằng cách "mô phỏng", như kịch chằng hạn)
mimicry	nhại lại
mind	tâm trí
Mind-Body problem	vấn đề quan hệ giữa tâm trí và thể xác
minim	nét sỏ
minimal	nhỏ nhất; tối thiểu
minimal distance principle (MDP)	nguyên lý khoảng cách tối thiểu
minimal free form	hình thái tự do nhỏ nhất
minimal pair	cặp (từ) tối thiểu
minimal response	phản ứng tối thiểu

minimalism	tối thiểu luận
minimum syllable	âm tiết tối thiểu
minor rheme / comment	tiểu thuyết; thuyết cấp dưới
minor sentence	câu gián lược
minor subject	tiểu chủ ngữ
minor theme/topic	tiểu (chủ) đề; đề cấp dưới
minuscule	(chữ) viết thường (không viết hoa)
miscommunication	giao tiếp hỏng
miscue	đấu hiệu sai lạc
misderivation	nhận định sai về phái sinh
mismatch	đối chiếu / kết hợp không trùng khớp
misplaced modifier	phụ ngữ đặt nhầm chỗ
misrelated participle (nh. dangling modifier, dangling participle, hanging participle, unattached participle, unrelated participle)	vị tính từ không có quan hệ ngữ pháp (với vị từ gốc)
mitigation	giảm nhẹ tỷ trọng (cách ~)
mixed form	hình thái pha trộn
mixed language	ngôn ngữ pha trộn
mixed structure	cấu trúc pha trộn
mobile	linh động
mobile stress	trọng âm di động
modal adverb	phó từ tình thái
modal auxiliary	trợ vị từ tình thái
modal operator	tác tử tình thái
modal particle	tiểu tố / tiểu từ tình thái
modal (propositional) attitude	thái độ (mệnh đề) tình thái

modal verb	vị từ tình thái
modal verbal predicate	vị ngữ vị từ tình thái
modality	tình thái
modality verb	vị từ có ý nghĩa tình thái
modalizer	tác tử tình thái hóa
mode (of expression)	phương thức (biểu nghĩa)
mode (of consideration)	góc độ tiếp cận
mode of discourse	phương thức diễn ngôn
model	mô hình (lý thuyết)
model-theoretic semantics	ngữ học theo lý thuyết mô hình
models of understanding	mô hình lĩnh hội
modernism	chủ nghĩa hiện đại
modification	biến đổi/đổi nghĩa (tác dụng ~); làm phụ ngữ (việc ~)
modifier	tác tử đổi nghĩa
modified RP	x. near-RP
modifier	phụ ngữ; tính ngữ; trạng ngữ
modifier clause	tiểu cú (có chức năng) phụ ngữ
modular	có tính modul
modular structure	cấu trúc modul
modularity	tính modul
modularity of language	tính modul của ngôn ngữ
modularity of mind	tính modul của tâm trí
modulation (1)	x. deontic modality
modulation (2)	nét điệu tính thể hiện thái độ
module	modul
moll	giáng; bê-mon
mollossus (cf. amphibrach)	mô hình trọng âm hay trường độ [111]
momentaneous (aspect)	nhất cố (thể ~)

mblossus (cf. amphibrach)	mô hình trọng âm hay trường độ [111]
momentaneous (aspect)	nhất cổ (thể)
momentary (event) (nh. non-durative)	nh. punctual
momentary aspect	thể chốc lát
moneme	nguyên vị; hiệu vị
monism (cf. dualism)	nhất nguyên luận (về quan hệ hình thức - nghĩa)
monofocal	độc tiêu điểm
monogenesis	quan niệm độc nguyên (về lịch sử các ngôn ngữ)
mbnoglot	x. monolingual
monolingual	độc ngữ; người độc ngữ
monolingualism	độc ngữ (hiện tượng ~)
monologic	có tính độc thoại
monologue (cf. dialogue)	độc thoại
monomorphemic	đơn hình vị
monomorphous	đơn hình
mononuclear sentence	câu một hạt nhân; câu đơn hạch tâm
monophthong (nh. pure vowel)	nguyên âm đơn
monorheme	(câu) đơn thuyết
monosemantic	đơn nghĩa
monostratal grammar	ngữ pháp đơn tầng
monosyllabism	tính đơn (âm) tiết
monosyndetic	đơn liên từ
monosystemic	đơn hệ thống
monosemy (cf. polysemy)	đơn nghĩa (tính ~)
monostrata	đơn tầng

monosyllabic	đơn âm (tiết); đơn tiết
monosyllable	từ đơn tiết; tiếng
monothongization	đơn nguyên âm hóa
monotonic	đơn thanh (cf. đa thanh)
monotony	tính đơn thanh
monotransitive (verb)	vị từ ngoại động đơn chuyển
monotransitive	cách dùng bổ ngữ đơn chuyển
complementation	
monovalent	đơn trị
Montague grammar	ngữ pháp Montague
mood	thức
mood of irreality	thức phi hiện thực
mood of unreal condition	thức điều kiện phi hiện thực
mora	mora (đơn vị đo trường độ)
morph	hình tố
morpheme	hình vị
morpheme alternant	yếu tố luân phiên hình vị
morpheme-final position	vị trí cuối hình vị
morphemic script	văn tự ghi hình vị
morpheme-structure rule	quy tắc cấu trúc hình vị
morphemic analysis	phân tích hình vị (việc / cách ~)
morphemic boundary	biên giới hình vị
morphemic class	chủng loại hình vị
morphemic suture	tiếp điểm hình vị
morphemic variant	biến thể hình vị
morphemics	hình vị học
morphologic construction	kết cấu hình thái học

norphologic(al)	hình thái học (thuộc ~)
norphological alternation	luân phiên hình thái học (hiện tượng ~)
norphological analysis	phân tích hình thái học (việc/cách ~)
morphological analyzer	thiết bị phân tích hình thái học
morphological category	phạm trù hình thái học
morphological causative	kết cấu gây khiến hình thái học
morphological classification of languages	phân loại ngôn ngữ theo hình thái học (việc / cách ~)
morphological marker	chỉ tố hình thái học
morphological neutralization	sự trung hòa hóa hình thái học
morphological opposition	thế đối lập hình thái học
morphological synonym	từ đồng nghĩa hình thái học
morphologization	sự hình thái hoa
morphology	hình thái học
morpho(pho)neme	hình âm vị
morpho(pho)nemic rule	quy tắc hình âm vị học
morphophonemics	x. morphophonology
morphophonology	hình âm vị học
morphosyllabeme	hình (âm) tiết; tiếng
morphosyntactic	hình cú pháp học (thuộc ~)
morphosyntax	hình cú pháp (học)
morphotactics	hình kết học
morphotonemics	hình điệu vị học
mot (Ph.)	x. prosodic word
mother (cf. daughter, sister)	mẹ; nút trên
motherese	x. baby-talk(2)
mother-in-law language	ngôn ngữ mẹ vợ

nother-talk	x. baby-talk (2)
nother tongue (nh. first language (1), native language)	tiếng mẹ đẻ; bản ngữ
notif	môtíp
notion	sự linh hoạt ngữ pháp
notivated (cf. arbitrary)	có nguyên do
notivation	nguyên do
notivational statement	nhận định về nguyên do
notive	động cơ
notive of communication	động cơ giao tiếp
notor theory (of speech perception)	lý thuyết động giác (về cơ chế tri giác ngữ âm)
nouth	miệng
novable (cf. stationary)	cử động được; di chuyển được
novable entity	thực thể di chuyển được
nove	lượt lời
novement (1) (nh. permutation, reordering)	chuyển vị (động tác ~)
novement (2)	di chuyển
novement rule	quy tắc chuyển vị
novement	hoán vị
nultidimensional phonology	âm vị học đa chiều
nultidimensional scaling (technique)	định mức độ theo nhiều chiều (kỹ thuật ~)
nultilateral (opposition / correlation) (cf. bilateral)	(thế đối lập/thế tương liên) nhiều chiều
nultilingual	đa ngữ
nultilingualism (nh. plurilingualism)	hiện tượng đa ngữ
nultiple-choice item	yếu tố được chọn giữa mấy khả

multiple negation	năng
multiple position adverb	phủ định trùng điệp
multiple-regression	phó từ đa vị trí
multivalued feature (cf. binary feature, unary value)	thoái nhiều bước
multivariate analysis	đặc trưng đa trị
multi-word (formation)	phân tích nhiều biến
multi-word lexical item	đa từ (tổ hợp ~)
multi-word naming construction	đơn vị từ vựng đa từ
murmur (nh. breathy voice (2))	kết cấu định danh đa từ
musical tone	tiếng thì thầm
mutation (nh. contact mutation, umlaut (1))	nhạc thanh; tiếng thanh
mute (consonant)	chuyển biến nguyên âm (do ảnh hưởng của chu cảnh)
mutually exclusive	phụ âm câm
mutual knowledge	loại trừ nhau
myringotomy	sự hiểu biết lẫn nhau
mythologeme	giải phẫu dẫn lưu tai giữa
	thần thoại vị

N

naive knowledge	tri thức ngây thơ
naive notion	khái niệm ngây thơ
name	tên (gọi)
name-thing situation	tình huống đặt tên cho sự vật
naming	định danh (việc / cách ~)
naming unit	đơn vị đặt tên

narrated world	thế giới tự sự
narratee	người nghe kể
narrative (n.)	chuyện kể; (lời) tự sự
narrative (adj.)	có tính tự sự
narrative infinitive (cf. personal infinitive)	thức vô định tự sự
narrative logic	lôgic của thể loại tự sự
narrative text	văn bản tự sự
narrative thread	mạch văn tự sự
narrative time	thời gian tự sự
narratology	tự sự học
narrator	người kể chuyện
narrow	hẹp
narrow focus	tiêu điểm hẹp
narrow scope	tầm bao quát hẹp
narrow transcription	phiên âm sát
narrow vowel	nguyên âm hẹp
narrowed meaning	nghĩa thu hẹp
narrowing of meaning	thu hẹp nghĩa
nasal (cf. oral)	mũi (âm ~)
nasal cavity	khoang mũi
nasal passage	đường mũi
nasal plosion	tiếng bật mũi (sau âm tắc)
nasal release (nh. nasal plosion)	kết âm mũi; tiếng buông mũi
nasal stop	âm tắc mũi
nasal twang	giọng mũi
nasal vowel	nguyên âm mũi (hóa)
nasality	tính chất mũi
nasalized	mũi hóa

nasopharynx	phần yết hầu gần khoang mũi
national language	ngôn ngữ quốc gia
nationality word	từ chỉ quốc tịch
native language (nh. first language (1), mother tongue)	tiếng mẹ đẻ; bản ngữ
native speaker	người bản ngữ
nativization	(quá trình) bản ngữ hóa
natural class	âm loại tự nhiên
natural fallacy	sự ngộ nhận tự nhiên luận (tưởng nghĩa của từ phản ánh bản chất tự nhiên của sự vật)
natural gender	giới tính tự nhiên
natural generative phonology	âm vị học tạo sinh tự nhiên
natural kinds	chủng loại tự nhiên
natural language	ngôn ngữ tự nhiên
natural language argumentation	lập luận bằng ngôn ngữ tự nhiên (việc / cách ~)
natural language interface	giao diện của ngôn ngữ tự nhiên
natural language logic	logic của ngôn ngữ tự nhiên
natural language processing	xử lý ngôn ngữ tự nhiên (cách ~)
natural language understanding	lĩnh hội /hiểu ngôn ngữ tự nhiên
natural logic	logic tự nhiên
natural morphology	hình thái học tự nhiên
natural phonology	âm vị học tự nhiên
natural reasoning	cách lập luận tự nhiên
natural school	trường phái tự nhiên
natural topic	chủ đề tự nhiên

natural topic hierarchy	tôn ty chủ đề tự nhiên
naturalism (nh. cratyism)	tự nhiên luận (về quan hệ âm-nghĩa)
naturalness	tính tự nhiên
near miss	giả thuyết sơ khởi về nội dung văn bản
near-negative	x. semi-negative
near-RP (nh. modified RP)	dạng phát âm gần chuẩn
near universals	gần như phổ niệm
necessary	tất yếu
necessary truth	sự thật / chân lý tất yếu
necessiation	thể bố buộc
necessity	tính tất yếu
Neg-assertion	phản nhận định
negation	phủ định
negation of a total assertion	phủ định một nhận định tổng quát
negation (speech act of ~)	hành động phủ định
negation (modal verb of ~)	vị từ tình thái phủ định
negation marker	chỉ tố phủ định
negative	(câu, thức) phủ định
negative evaluation	đánh giá tiêu cực (việc / cách ~)
negative event	biến cố tiêu cực
negative evidence	bằng chứng tiêu cực
negative face (cf. positive face)	thể diện tiêu cực
negative face strategy	chiến lược bảo vệ thể diện tiêu cực
negative inference	suy diễn tiêu cực
negative intensifier	tác tử tăng cường tiêu cực
negative knowledge	tri thức tiêu cực

negative particle	tiểu từ phủ định
negative politeness	lễ độ tiêu cực
negative scope	tầm phủ định
negative sentence	câu phủ định
negative transfer (nh. interference)	chuyển di tiêu cực
negotiation argumentation	lập luận thương lượng
negotiation behavio(u)r	hành vi thương lượng
Negotiation scenario / script	kịch bản thương lượng
Neogrammarian hypothesis (nh. regularity hypothesis)	giả thiết của phái Tân ngữ pháp
neogrammarians	phái Tân ngữ pháp
neologism	từ ngữ mới xuất hiện
nested construction	kết cấu lồng
nesting (of constructions) (nh. incapsulation, inclusion (2))	lồng (những kết cấu vào câu)
network	mạng lưới
network grammar	ngữ pháp mạng lưới
network representation of knowledge	trình hiện tri thức như một mạng lưới (việc / cách ~)
neurolinguistics (nh. neurological linguistics)	thần kinh ngôn ngữ học
neuter	trung tính; giống trung
neuter gender	giống trung
neutral	trung hòa; trung dung
neutral gradable adjective	tính từ trung hòa hữu độ
neutral vowel	nguyên âm trung dung
neutralizable (cf. constant (2))	thể đối lập có trung hòa hóa
neutralization	trung hòa hóa (hiện tượng ~)
new (information)	cái mới; thông tin mới

New Criticism	trào lưu Phê bình mới
nexus	lỗi chủ-vị
nexus negation	phủ định lỗi chủ-vị
NGP	x. natural generative phonology
node	nút; đầu nhánh
noeme	nghĩa của ngữ vị (glosseme)
noise	tạp âm; tiếng ồn; nhân tố nhiễu
nomen adjectivum (Lat.)	danh từ phụ gia (= tính từ)
nomenclature	danh mục; danh bạ
nominal	danh tính
nominal classification	phân loại danh từ (việc / cách ~)
nominal compound	phức cấu danh từ; danh từ ghép
nominal group (cf. noun phrase)	tổ danh từ; danh ngữ
nominal object	vật hữu danh
nominal predicate	vị ngữ danh từ
nominal relative clause	tiểu cú liên hệ danh từ tính
nominal relative pronoun	đại từ liên hệ danh từ tính
nominal sentence	câu danh từ tính
nominalism (nh. conventionalism; cf. realism)	duy danh luận
nominalization	danh hóa; danh từ hoa
nominalized restrictor	tác tử hạn định danh hoa
nominalizing transformation	cải biến danh (từ) hóa
nomination	định danh; tạo danh (hành động ~)
nominative (nh. subjective)	danh cách
nominative(-accusative) language (cf. ergative(-absolute))	ngôn ngữ chủ cách(-đối cách)

nominative islaand condition	điều kiện cù lao của danh ngữ mang danh cách
nominative of permanent identity	danh cách dùng cho tính đồng nhất thường xuyên
nominative sentence	câu danh cách (nh. <i>Sneg. Grad!</i>)
non-affixal	phi phụ tố
non-anterior	không hàng trước (nguyên âm ~)
non-areal	(sự khác biệt) phi địa lý
non-assertive	(hành động) không khẳng định
non-assertive territory (cf. assertive territory)	miền không khẳng định
non-attributive (nh. predicative)	(tính từ) không làm tính ngữ
non-chronic language	ngôn ngữ không dùng thời vị (sự khu biệt về trường độ nguyên âm)
non-classical logic	logic (học) phi cổ điển
non-classified (noun) (cf. classified (noun))	(danh từ) không biệt loại
non-conjugated verb form	hình thái vị từ chưa biến ngôi
non-conclusive	x. atelic
non-configurational language (nh. W* language)	ngôn ngữ phi cấu hình
non-consenter	chỉ tố của thái độ không ưng thuận
non-consonantal	phi phụ âm tính
non-constituent coordination (nh. reduced / incomplete conjunct coordination, conjunction reduction, gapping)	quan hệ đẳng kết phi thành tố

non-continuant (nh. discontinuous, interrupted, stop)	âm không liên tục
non-continuous	không tiếp diễn
non-contrastive	không tương phản
non-contrastive distribution	phân bố không tương phản
non-core rule	quy tắc không thuộc hạch tâm
non-count(able) noun	x. uncoun(table) noun
non-defining	bất định
non-defining relative (nh. indefinite relative)	tiểu cú liên hệ không có tác dụng xác định
non-deriving language	ngôn ngữ không dùng phương thức phái sinh
non-discrete grammar (cf. fuzzy grammar)	ngữ pháp không phân lập
non-distinctive	không có tác dụng khu biệt
non-durative (nh. punctual)	không thời lượng (nh. điểm tính)
non-equivalence	không tương đương / phi đẳng trị (quan hệ ~)
non-factive	vô hàm (với các vị từ sai khiến)
non-factual	vô hàm (với các vị từ nhận định)
non-finite	vô hạn; vô định; không có ngôi; không có thì
non-functional	phi chức năng
non-future tense	thì phi tương lai
non-gradable	không có thang độ
non-headed (nh. exocentric)	không có trung tâm
non-identifiable referent	(vật) sở chỉ không nhận diện được
non-identifying (nh. non-	không có hiệu lực nhận diện

defining)	
non-implicative	vô hàm
non-inherent attribute	tính ngữ phi nội tại; thuộc tính không cố hữu
non-intersecting set	tập hợp không cắt nhau
non-linear phonology	âm vị học phi tuyến tính
non-linguistic (nh. extralinguistic)	phi ngôn ngữ học
non-linguistic criteria	những chuẩn tắc phi ngữ học
non-minimal contrast	tương phản phi tối thiểu
non-necessity	bất tất yếu; tính không tất yếu
non-nucleus	phi hạch tâm; phi hạt nhân
non-past	phi quá khứ
non-past tense	thì phi quá khứ
non-personal	phi nhân tính; phi nhân xưng
non-phonemic	phi âm vị học
non-plural	phi phức số; không đánh dấu số phức
non-predicative	phi vị ngữ tính
non-referential noun phrase	đanh ngữ không có sở chỉ
non-relevant (nh. irrelevant)	không quan yếu
non-referential	không có sở chỉ
nonreferential object	vật vô sở chỉ
non-restrictive	không (có tác dụng) hạn định
non-restrictive relative clause	tiểu cú liên hệ không có tác dụng hạn định
non-restrictive relative pronoun	đại từ liên hệ không hạn định
non-rhotic (nh. r-less)	không r-tính
non-rounded	không tròn môi
non-root	phi căn tố
non-segmental phonology	âm vị học phi đoạn

non-segmental	phi đoạn (tính)
non-sentence	phi câu
non-singular	phi đơn số; không đánh dấu số đơn
non-speech sound	âm phi ngôn ngữ
non-specific noun phrase	danh ngữ không (được) minh định
non-specified object	vật / đối tượng không minh định
non-standard	phi tiêu chuẩn
non-syllabic	phi âm tiết tính; không thành âm tiết
non-tense	không căng
non-tonal language	ngôn ngữ không có thanh điệu
non-strident (nh. mellow)	không thè
non-unique(-ness)	(tính) không duy nhất/ đơn nhất
non-verbal communication	giao tiếp không bằng lời nói
non-verbal predication	kết cấu chủ vị không dùng vị từ
non-vocalic	phi nguyên âm tính
nonce-word (1)	từ chỉ dùng một lần
nonce-word (2)	từ vốn được tạo ra trong một trường hợp nhất định (nhưng đã trở nên phổ biến)
nonsense	chuỗi từ bịa đặt (chấp nhận được về ngữ pháp nhưng về nghĩa thì không)
nonsense word	từ bịa đặt (để luyện nghe)
norm (1)	tiêu chuẩn
norm (2)	biến thể chính / chuẩn (của âm vị)
norm of pronunciation	chuẩn phát âm
normal (1) (cf. abnormal)	bình thường
normal (2) (nh. grammatical)	đúng chuẩn; hợp chuẩn; đúng

normal ordering	trật tự bình thường (cách xếp ~)
normal word order	trật tự từ bình thường / hợp chuẩn
normality postulate	định đề về tính hợp chuẩn
normative	định chuẩn
normative goal	đích hợp chuẩn
normative grammar	ngữ pháp định chuẩn
normative rule	quy tắc định chuẩn
nose	Mũi
nostril	lỗ mũi
notation	cách phiên âm; ký hiệu
notion	khái niệm
notion explication	giải thuyết / hiển ngôn hóa khái niệm (việc / cách ~)
notion formation	sự hình thành của khái niệm
notional verb	vít từ khái niệm (có thực nghĩa và có thể tự nó làm vị ngữ)
notional word	thực từ
notional grammar (cf. formal grammar)	ngữ pháp theo nghĩa
noun	danh từ
noun class	lớp / tiểu loại danh từ
noun classification	phân loại danh từ (việc / cách ~)
noun clause	tiểu cú danh tính
noun declension	biến cách danh từ (việc / cách ~)
noun-equivalent	thành tố danh tính
noun incorporation	vị từ có cấu tạo danh từ+vị từ (như tiếng Anh <i>to tale-tell</i>)

noun modifier (1)	danh từ làm tính ngữ
noun modifier (2)	phụ ngữ của danh từ
noun of action	danh từ chỉ hành động
noun phrase	ngữ (đoạn) danh từ; danh ngữ
noun prefix	tiền tố của danh từ
noun suffix	hậu tố của danh từ
Novial	ngôn ngữ nhân tạo do O. Jespersen sáng chế (1928)
NP	x. noun phrase
NP-movement	di chuyển danh ngữ (thao tác ~)
NP-VP model	mô hình Danh ngữ - Vị ngữ
nouniness	tính chất danh từ
nuclear	âm chính; âm đỉnh
nuclear argument	tham tố hạt nhân
nuclear predication	kết cấu chủ vị hạt nhân
nuclear sentence	câu hạt nhân; câu hạch tâm
nuclear stress (1)	trọng âm câu
nuclear stress (2) (nh. nuclear tone, tonic stress)	trọng âm đỉnh / hạt nhân
nuclear syllable	x. nucleus (2)
nuclear tone	x. nuclear stress (2)
nucleus (1) (pi. nuclei; cf. margin)	hạt nhân (âm tiết); trung tâm
nucleus (2) (nh. nuclear syllable, tonic syllable)	âm tiết hạt nhân
nucleus (3)	cấu trúc hạt nhân
null allophone	biến thể âm vị zero; tha âm zero
null anaphor	hồi chỉ zero
null coda	vĩ âm zero

null complement	bỏ ngữ zero
null element	yếu tố zero
null final	chung âm zero
null initial	thủy âm zero
null onset	khởi âm zero
null pro-form	đại hình thái zero; đại ngữ zero; đại tổ zero
null (empty/void) set	tập hợp rỗng
null-subject language	ngôn ngữ có chủ ngữ zero
null variant	biến thể zero
number	số
numeral	số từ
numerative	lượng từ
numerative classifier	loại từ số lượng
numerator	lượng từ
nursery language	ngôn ngữ vườn trẻ

O

object	bỏ ngữ; đối tượng
object clause	tiểu cú. bỏ ngữ
object control	quyền kiểm định bỏ ngữ
object language (1)	ngôn ngữ đối tượng
object language (2)	x. target language
object of a verb	bỏ ngữ của vị từ
object of a preposition	bỏ ngữ của giới từ
object of result	x. result object
object raising	đề bạt bỏ ngữ; đưa bỏ ngữ lên
objectal	thuộc đối tượng

objectification	đối tượng hoá; tạo đối tượng
objection	lời phản bác
objectival	bổ ngữ (thuộc ~)
objective (case)	đối cách; tân cách
objective accusative	đối cách dùng cho bổ ngữ
objective complement (cf. subjective complement)	bổ ngữ chỉ đối tượng
objective correlate	liên ngữ khách quan (có liên quan tới một trạng thái cảm xúc)
objective dative	tặng cách chỉ đối tượng
objective genitive (cf. subjective genitive)	đối sinh cách
objective modality	tình thái khách quan
objective possibility	tính khả hữu khách quan
objective probability	xác suất khách quan
object-verb agreement	sự phù ứng giữa bổ ngữ và vị từ
obligation	bổn phận (tình thái ~)
obligatory	bắt buộc
oblique case	cách bổ ngữ; bổ cách
oblique context	ngôn / văn cảnh gián tiếp
oblique speech	lời nói gián tiếp
obscene	tục (tĩu)
obscure vowel	nguyên âm tối (eg. [u], [o])
observation	quan sát (sự/cách ~)
observational adequacy	thỏa đáng về quan sát (tính ~)
obsolescent	cũ; đang trở thành lỗi thời
obsolete	lỗi thời; cổ
obstacle	chướng ngại vật
obstacle to goal achievement	sự vật cản trở việc đạt mục đích

obstruction	sự ngăn cản
obstruent	âm chặn; âm ồn (cf. sonorant)
obviation (nh. inversion)	đảo vai (hiện tượng ~)
obviative (1) (nh. fourth person)	hình thái ngôi thứ tư
obviative (voice) (2)	(thái) đảo vai
occasional meaning	nghĩa hãn hữu
occasional word	từ hãn hữu
occlusion	x. plosion
occlusive	x. plosive
occurrence	sự xuất hiện
OCR	x. optical character recognition
octosyllabic	có tám âm tiết
officialese	giọng hành chính
off-record strategy (cf. on-record strategy)	chiến lược tàng ẩn
oesophageal	x. esophageal
oesophagus	x. esophagus
off-glide (cf. on-glide)	chuyển tiếp buông; giai đoạn buông; lướt buông
old information	thông tin cũ
omission	lược bỏ
omniscient narrator	người kể chuyện biết rõ mọi sự
omnitemporal proposition	mệnh đề phiếm thời
on-glide (cf. off-glide)	chuyển tiếp tiến; giai đoạn tiến; lướt tiến
online	đang ở trên mạng
on-record strategy	chiến lược công khai
one-dimensional	một chiều; đơn kích
one-participant verb	vị từ một tham tố

one-place verb (nh.intransitive verb)	vị từ đơn trị
one(-to)-one correspondence	tương ứng một đối một
onoma epitheton (pl. onomata epitheta)	danh từ phụ trợ (= tính từ)
onomasiology (cf. semasiology)	định danh học
onomastics	danh học
onomatopoeia	từ tượng hình; từ tượng thanh; từ mô phỏng
onomatopoeic	tượng hình, tượng thanh, mô phỏng (có tính chất ~)
onomatopoetic theory	thuyết tượng hình tượng thanh (về cội nguồn ngôn ngữ)
onset	khởi âm
ontogenesis	x. ontogeny
ontogenetic	có quá trình hình thành và tiêu vong trong từng cá nhân
ontogeny (cf. phytoeny)	cá sinh (cách tiếp cận ~)
ontologization of knowledge ontology	bản thể hóa tri thức bản thể luận
opacity	tính chất đục (không rõ thực chất, nguyên do)
opaque	đục (không rõ thực chất và nguyên do)
opaque context	ngôn / văn cảnh đục
opaque formation	cấu tạo đục
opaque rule	quy tắc đục
open approximation (cf. closure; close approximation)	cấu âm mở
open class	chủng loại mở / ~ vô hạn
open condition	x. real condition

open juncture	tiếp điểm mở
open predication	kết cấu chủ vị mở
open question	câu hỏi mở
open syllable (cf. closed syllable)	âm tiết hở
open text (cf. closed text)	văn bản mở
open transition	chuyển tiếp hở
open vowel	nguyên âm rộng
opening	động tác mở
openness (1)	độ mở; độ rộng; khai độ
openness (2)	tính chất mở, rộng, không giới hạn
operand(um) (cf. operator)	đối tượng tác động
operation	thao tác; thủ pháp
operational	có tính chất thao tác
operational code	mã (có tính) thao tác
operational coding	lập mã có tính thao tác (việc / cách ~)
operational definition	định nghĩa bằng thao tác (việc / cách ~)
operationalism	thao tác luận
operationalization	thao tác hóa (việc / cách ~)
operative verb	vị từ tác động
operator	tác tử
opposition (nh. contrast (2))	đối lập (thế ~)
opposition 'checked-free'	đối lập 'khép-hở'
opposition of contact	đối lập 'chặt-lỏng'
optative (mood)	ước vọng (thức ~)
optative sentence	câu tỏ ý mong muốn
optative subjunctive (nh. formulaic subjunctive)	hạ thuộc ước vọng (thức~, dạng vị từ ~)

optical character recognition	nhận diện chữ / ký hiệu bằng thị giác (việc / cách ~)
optimization	tối ưu hóa / cải thiện (việc / cách~)
opting out of maxim	(cố ý) vi phạm một phương châm (việc ~)
option	khả năng lựa chọn
optional	tùy ý; không bắt buộc
optional part of the sentence	phần tùy chọn của một câu
optional variant	biến thể tự do / tùy chọn
oracy	khả năng nghe-nói
oral (sound)	âm miệng
oral communication	giao tiếp / thông báo bằng lời
oral gesture	cử chỉ bằng miệng / ~ cấu âm
oral language (nh. aural language)	khẩu ngữ; ngôn ngữ nói
oral (method)	nh. auditory (method)
oral tradition	truyền thống truyền khẩu
oratio obliqua	x. indirect speech
oratio recta	x. direct speech
order	mệnh lệnh; trật tự
ordered	có trật tự
ordered pair	cặp từ có trật tự sắp xếp nhất định
ordering	trình tự
ordering of rules	trình tự các quy tắc
order of informativity	trật tự trong chất lượng thông tin
ordering operation	thủ pháp sắp xếp trật tự
ordinal number	số thứ tự

ordinal numeral	số thứ tự
ordinary clause	tiểu cú bình thường
ordinary discourse	diễn ngôn thường ngày
ordinary language	ngôn ngữ bình thường
ordinary language philosophy	triết lý của ngôn ngữ bình thường
ordinative	thứ tự (số ~)
organ of speech	khí quan phát âm
organic (cf. inorganic)	hữu cơ
organogenetic phonetics	ngữ âm học cấu âm
organs of articulation	khí quan cấu âm
oriental studies	đông phương học
orientation	hướng; định hướng
oriented use of gradable adjectives	cách dùng có định hướng các tính từ hữu độ
oropharynx	phần yết hầu gần miệng
or-relation	quan hệ "hoặc"; quan hệ tuyển
orthoepy	chính âm học
orthography (nh. spelling)	chính tả
oscillogram	bản ghi chấn động điện
ostension	trực chỉ; minh định
ostensive definition	định nghĩa trực quan
o-umlaut	o-umlaut (chuyển thành [ö] hay [ø])
outburst	tiếng bật ra
outer development	phát triển bên ngoài
outer passive (x. pseudo-passive)	(thái) bị động bề ngoài / giả hiệu
out-group language	ngôn ngữ dùng ngoài nhóm

(cf. in-group language)

outline	phác thảo
out-of-sequence	ở bên ngoài chuỗi tiếp nối
output (1)	đầu ra
output(2)	kết luận
output structure	cấu trúc kết quả
OV word order	trật tự từ OV
overall context	toàn thể ngôn / văn cảnh
overanalysis	siêu phân tích; phân tích thái quá
overcorrect	siêu chỉnh
overcorrection	siêu chỉnh; sửa thái quá (sự ~)
over-coded	siêu mã hóa; mã hóa thái quá
over-extension (cf. underextension; nh. analogy; overgeneralization; over-regularization)	siêu mở rộng; mở rộng thái quá
overgeneralization (nh. analogy, over-extension; over-regularization)	siêu khái quát hóa; khái quát hóa thái quá
overlapping	chồng chéo; đan xen
overlapping distribution (cf. distributional equivalence, complementary distribution, distributional inclusion)	phân bố đan xen
overlong	siêu dài
overpower	khắc phục
overlexicalization (cf. under-lexicalization)	siêu từ vựng hóa; từ vựng hóa thái quá
over-regularization (nh. analogy; over-extension;	siêu quy tắc hóa; quy tắc thái quá

overgeneralization)

overt (cf. covert)

overt category

overt prestige (cf. covert prestige)

overtone (nh. harmonic)

OVS word order

oxymoron

oxytone

oxytonic

hiển ngôn; hiển lộ; công khai

phạm trù hiển ngôn

uy tín hiển lộ

thanh cộng hưởng; thượng thanh

trật tự từ OVS

phép kết hợp nghịch lý

từ có trọng âm chính rơi vào âm tiết cuối

có trọng âm ở âm tiết cuối

P

PA

package

packaging (nh. functional sentence perspective)

paean (cf. amphibrach)

palaeography

palatal

palatal mutation

palatal sound

palatal umlaut

palatalization

palatalized

x. picture aider

gói tư liệu

cách đóng gói nội dung của câu (Ch. Morris)

mô hình trọng âm hay trường độ [1000]

cổ tự học

ngạc (âm ~)

chuyển biến ngạc hóa của nguyên âm

âm ngạc

umlaut ngạc hóa

ngạc hóa

ngạc hóa

palate	ngạc
palato-alveolar (cf. alveolo-palatal)	ngạc lợi (âm ~) (cf. lợi ngạc (âm ~))
palatogram	ngạc đồ
palatograph	x. electropalatograph
palatography	cách dùng ngạc đồ
paleography	cổ văn tự học
palimbacchius	x. antibacchius
palindrom	thơ thuận nghịch độc
palilalia	nói lặp (do khuyết tật thần kinh)
panchronistic approach (to languages)	cách tiếp cận phiếm thời luận (đối với các ngôn ngữ)
pandialectal	có trong mọi biệt ngữ
panlectal grammar (cf. polylectal grammar)	ngữ pháp liên phương ngữ / biệt ngữ
paradigm (1)	hình hệ; hệ đối vị
paradigm (2)	trào lưu khoa học tiêu biểu cho một thời đại
paradigmatic	đối vị
paradigmatic association (nh. paradigmatic response)	liên tưởng đối vị
paradigmatic axis	trục đối vị
paradigmatic class	lớp đối vị
paradigmatic level	bình diện đối vị
paradigmatic relation / relationship	quan hệ đối vị
paradigmatic response (cf. paradigmatic association)	phản ứng đối vị
paradigmatics	đối vị học
paradox	nghịch lý

paradoxical	ngịch lý (có tính ~); ngược đời
paragoge	chêm âm cuối từ
paragogic	(âm) chêm cuối từ
paragrammatism	lỗi ngữ pháp do chúng thất ngữ
paragraph	đoạn (văn)
paralanguage	cận ngôn ngữ
paralect (cf. acrolect, basilect, hyperlect, mesolect)	tiếng cận chuẩn
paralinguistic	gần với ngôn ngữ; cận ngôn ngữ
paralinguistic feature	đặc trưng cận ngữ học
paralinguistics (n.)	cận ngôn ngữ học
paralepsis	kể thừa (có ý thêm)
paralipsis	kể sót (có ý giấu)
parallel	song hành; song song
parallel construction	cấu trúc song hành
parallel distribution	phân bố song song
parallelism (1)	thế song hành
parallelism (2)	lặp cấu trúc
parameter	thông số
parametric	có tính thông số
parametric phonetics	ngữ âm học thông số
parametrization	xác lập thông số (việc ~ của dữ liệu) (để miêu tả và phân loại)
paraphonology	cận âm vị học
paraphrase (n.)	câu mô phỏng
paraphrase (v.)	mô phỏng (một câu)
paraplasms	việc san bằng các từ hình theo phép loại suy
pararhyme	x. half-rhyme
parasite vowel (nh. svarabhakti)	nguyên âm ký sinh

parasitic discourse	diễn ngôn ký sinh
parasitic gap	chỗ khuyết ký sinh
parasyntesis (n.)	phái sinh từ kết cấu ghép
parasyntetic (adj.)	phái sinh từ kết cấu ghép
parasynteton	từ được cấu tạo theo lối phái sinh ghép từ
paratactic	x. parataxis
parataxis (1), paratactic (adj.)	đăng kết
parataxis (2), (nh. asyndetic co- ordination)	đăng kết vô liên từ
paratone	đoạn ngữ điệu
parechesis	lối "chơi chữ" gần âm
parent language (cf. daughter language)	ngôn ngữ mẹ/gốc/cội nguồn
parenthesis (pl. parentheses)	ngữ (đoạn) đóng ngoặc
parenthetical modulation	chuyển giọng đánh dấu yếu tố chêm xen
parenthetical verb	vị từ chêm xen
parisyllabic	cùng có số âm tiết như nhau
parisyllabic word	từ có số âm tiết không thay đổi (trong khi biến hình)
parody	văn biếm phỏng
parole (Ph.) (cf. langue)	lời nói (cf. ngôn ngữ)
paronomasia	chơi chữ
paronym (cf. heteronym (2))	từ đồng nguyên
paronymy (paronymous, adj.)	tính chất dị nguyên
paronymic attraction	sức hút giữa những từ đồng nguyên
paroxytone	từ có trọng âm chính rơi vào âm tiết áp chót
paroxytonic	có trọng âm ở âm tiết áp chót

parsing	phân nhãn; phân tách
part of speech	từ loại
partial	(có tính chất) bộ phận
partial apposition (cf. full apposition)	đồng chức cục bộ
partial assimilation (cf. complete assimilation)	đồng hóa cục bộ
partial complementation	phân bổ có phần bổ sung
partial homonymy	đồng âm bộ phận
partial overlapping	chồng chéo bộ phận
partial reduplication (cf. complete reduplication)	láy bộ phận
participant identification	nhận diện tham tố (cách/việc ~)
participant in the act of communication	tham tố trong hành động giao tiếp
participant role	vai tham tố
participial adjective (nh. verbal adjective)	vị tính từ
participial clause	x. participle clause
participial construction	kết cấu phân từ / vị tính từ
participial phrase	ngữ đoạn phân từ
participial restrictor	hạn định ngữ phân từ
participle	phân từ / vị tính từ
participle clause (nh. participial clause)	tiểu cú phân từ
participle conjunction	liên từ phân từ
participle preposition	giới từ phân từ
particle	tiểu từ; tiểu tố
particularized implicature	hàm ngôn cá biệt hóa
partitive (case)	chiết phân; trích phân (cách ~)
partitive (article/noun)	trích phân (quán từ/danh từ ~)

partitive genitive	sinh cách chiết phân
partitive noun (hh. unit noun)	danh từ chiết phân
partner	đôi tác; đồng thành tổ
pasigraphy	việc sử dụng các ký hiệu phổ biến
passive (cf. active, middle voice)	(thái) bị động
passive adjective	tính từ bị động
passive articulator	khí quan cầu âm thụ động
passive language knowledge (nh. receptive language knowledge; cf. active language knowledge)	tri thức ngôn ngữ thụ động
passive organs of speech	khí quan phát âm thụ động
passive transformation	cải biến bị động hóa
passive vocabulary (cf. active vocabulary)	vốn từ thụ động
passivization	bị động hóa
passivity (passively, adv.)	tính chất bị động
past continuous	(thì) quá khứ tiếp diễn
past indefinite	(thì) quá khứ bất định
past-in-the-past	x. past perfect
past participle	phân từ quá khứ
past perfect (nh. pluperfect)	thể dĩ thành thì quá khứ
past progressive	thì quá khứ tiếp diễn
past simple	thì quá khứ đơn giản
past subjunctive	thức hạ thuộc thì quá khứ
past (tense)	thì quá khứ
path(way)	lối đi
pathetic fallacy	ngộ nhận cảm xúc (gán cảm

patient (cf. undergoer)	xúc của người cho vật)
patient of change	bị thể; người/vật bị tác động
patient of state	người / vật bị thay đổi
patienthood	người / vật mang trạng thái
patienthood scale	tư cách bị thể
patois (nh. subdialect)	mức độ bị tác động
patronymic	thổ ngữ
pattern	phụ danh
pattern congruent	mô hình
pattern congruity	phù hợp với mô hình chung
pattern consistency	tính phù hợp với mô hình chung
pattern inconsistency	tính nhất quán với mô hình
pattern drill	tính thiếu nhất quán với mô hình
pattern matching	luyện tập theo mô hình
pattern recognition	đối chiếu mô hình (việc / cách ~)
patterning	nhận diện mô hình
pausal	mô hình hoá (việc/cách ~)
pause	chỗ ngưng (thuộc ~)
pause filler	chỗ ngừng
peak	tiếng "á", "ờ" đệm vào chỗ ngưng
peak of prominence	đỉnh
pedagogical linguistics	đỉnh điểm (của sự) nổi trội
peer group	x. educational linguistics
pejoration (cf. deterioration, amelioration)	nhóm đồng chất
pejorative	biến đổi xấu nghĩa
pentameter	xấu nghĩa
	ngũ ngôn (thơ ~)

penultimate	áp cuối
perceptibility	tính khả tri giác; ~ tri giác được
perception	tri giác
perception verb	vị từ tri giác
perception-utterance verb	vị từ tri giác - nói năng
perceptual	(thuộc) tri giác
perdurative	(cách) vĩnh cửu
perfect	đĩ thành (thể ~)
perfect infinitive	thức vô tận hoàn chỉnh
perfect nominalization	đanh hóa hoàn chỉnh (sự ~)
perfect participle	phần từ dĩ thành
perfective	hoàn thành (thể ~)
perfective adverb	phó từ có ý nghĩa dĩ thành
perfectivity	tính hoàn thành; tính dĩ thành
perfectivity scale	mức độ hoàn thành / dĩ thành
performance (cf. competence)	dụng ngôn
performance grammar (cf. competence grammar)	ngữ pháp dụng ngôn
performative adverb	phó từ ngôn hành
performative analysis	phân tích ngôn hành
performative manner adverb	phó từ phương thức ngôn hành
performative negation	phủ định ngôn hành
performative (utterance) (cf. constative)	ngôn hành (câu ~) (cf. câu nhận định)
performative sentence	câu ngôn hành
performative statement	lời nhận định ngôn hành
performative verb	vị từ ngôn hành
performativity	tính ngôn hành
performatory	x. performative
performer	người thực hiện

period/periodic sentence	trường cú
period	dấu chấm
periodic	(sóng âm) có chu kỳ
periodicity	tính trường cú; tính thời đoạn
peripetia (cv. peripeteia)	tình tiết diên biến
peripheral	ngoại vi (thuộc ~)
periphery	ngoại vi (vùng ~)
periphrasis (1)	trường phức cú
periphrasis (2) (nh. circumlocution)	lối nói vòng
periphrastic	nói vòng (có tính chất ~)
perlocution	x. perlocutionary act
perlocutionary (cf. illocutionary, locutionary)	xuyên ngôn
perlocutionary act	hành động xuyên ngôn
perlocutionary effect	hiệu quả xuyên ngôn
perlocutionary force	lực xuyên ngôn
perlocutionary verb	vị từ xuyên ngôn
permanent	thường tồn; thường xuyên
permanent file	hồ sơ thường trực
permanner	x. performative manner adverb
permission	phép (cho/được ~)
permission-granting utterance	câu cho phép - bảo lãnh
permissive (mood)	cho phép (thức ~)
permutable	có thể đảo vị / hoán vị
permutation (nh. movement, reordering)	hoán vị (thao tác ~)
permutation test	trắc nghiệm đảo vị (để chứng minh tính quan yếu của trật tự trước sau)
perseveration	bền âm (cf. hiện tượng ~)

perseveration error	lỗi bền âm
perseverative assimilation	đồng hóa bền (âm)
perseverative coarticulation (nh. progressive assimilation)	đồng cấu âm bền
persistence	tính kiên trì
persisting in error	thái độ kiên trì trong sai lầm
person	người / ngôi
person-deixis	trực chỉ người
personal	thuộc cá nhân
personal ending	vĩ tố chỉ ngôi
personal infinitive	thức vô định nhân xưng
personal name	tên người; nhân danh
personal pronoun	đại từ nhân xưng
personification	nhân cách hóa
perspective (cf. focalization, point of view)	nhãn giác; quan giác; quan điểm
persuade (cf. convince)	ra sức thuyết phục
persuasion (force of ~)	thuyết phục (sức ~)
persuasive	thuyết phục (thuộc sức ~)
pertinent relation	quan hệ quan yếu
petrification	hóa đá (tình trạng ~)
petrograph	chữ khắc trên đá
petroglyph	x. petrograph
PF	x. phonetic form
pharyngeal	yết hầu (âm ~)
pharyngeal cavity	khoang yết hầu
pharyngealization	yết hầu hóa
pharyngonasal	(âm) yết hầu mũi/ mũi họng
pharynx	yết hầu
phasal verb	vị từ kết chuỗi

phase	quan hệ chuỗi; giai đoạn
phase of production	giai đoạn câu âm
phase structure	cấu trúc chuỗi
phase verb	vị từ có cấu trúc chuỗi
phatic function	chức năng kiêm thông; chức năng bảo giao
phenomenological hermeneutics	giải thuyết hiện tượng luận
phenomenology	hiện tượng luận
phenotype (1)	hiển ngữ
phenotype (2)	cấu trúc bề mặt
philological hermeneutics	giải thuyết ngữ văn học
philosophical hermeneutics	giải thuyết triết học
philosophical linguistics	ngôn ngữ học triết học
philosophical semantics (cf. linguistic semantics)	ngữ nghĩa học triết học
philology	ngữ văn học
philosophy of language	triết lý của ngôn ngữ
phonaestheme	đơn vị biểu trưng âm thanh
phonaesthesia (1)	biểu trưng âm thanh (sự ~)
phonaesthesia (2)	khoa nghiên cứu sự biểu trưng âm thanh
phonaesthetics	x. phonaesthesia
phonation (type)	(kiểu) tạo âm
phonatory setting	việc xác lập một kiểu tạo âm
phone	âm tố; âm thanh
phonem(at)ic	âm vị tính; âm vị học
phonem(at)ic unit	đơn vị âm vị học
phonem(at)ic transcription	phiên âm âm vị học
phoneme	âm vị
phonemic	x. phonematic

phonemic analysis	phân tích âm vị học (việc /cách ~)
phonemic change	biến đổi âm vị học
phonemic clause	tiểu cú âm vị học
phonemic inventory	danh sách âm vị
phonemic representation	trình hiện âm vị (cách ~)
phonemic restoration effect	hiệu quả của việc phục nguyên âm vị học
phonemic (segmental) tier	lớp / tầng âm vị học (đoạn tính)
phonemic system	hệ thống âm vị
phonemic tier	lớp âm vị
phonemic transcription	phiên âm âm vị học
phonemic variant	biến thể của âm vị
phonemics	x. phonology
phonemicist	x. phonologist
phonemicization	âm vị hóa (quá trình ~)
phonetic	ngôn âm/ngữ âm (thuộc ~)
phonetic alphabet	hệ ký hiệu ngữ âm
phonetic change	biến đổi ngữ âm học (sự ~)
phonetic form (PF) (cf. logic form)	dạng ngữ âm
phonetic image	hình ảnh ngữ âm (F. de Saussure)
phonetic indicator	chỉ tố ngữ âm
phonetic notation	cách ghi ngữ âm học
phonetic script (nh. phonetic writing)	văn tự ghi âm
phonetic spelling	cách viết ngữ âm học
phonetic symbol	ký hiệu ngữ âm

phonetic symbolism	biểu trưng âm thanh (hiện tượng ~)
phonetic transcription	phiên âm ngôn / ngữ âm học
phonetic universal	phổ niệm ngữ âm học
phonetic value	giá trị ngữ âm
phonetic writing (nh. phonetic script)	văn tự ghi âm
phonetically consistent forms (nh. proto-words, vocables)	(những) hình thái kiên định về ngữ âm
phonetician (nh. phonetist)	nhà ngữ âm học
phonetics	ngôn âm học; ngữ âm học
phonetics of connected speech	ngữ âm học của tiếng nói mạch lạc
phonetist (nh. phonetician)	nhà ngữ âm học
phonetization	ngữ âm hóa (quá trình ~)
phoniatics	âm tật học
phonic	âm thanh/ngữ âm (thuộc ~)
phonic continuum	thể liên tục của các âm thanh
phonic substance	chất liệu âm thanh
phonocentrism	x. logocentrism
phonogram (cf. logogram)	chữ ghi âm
phonographic script (nh. cenic script)	văn tự ngữ âm
phonography	x. phonographic script
phonologic(al)	âm vị học
phonologic(al) component	thành tố âm vị học
phonologic(al) feature	(nét) đặc trưng âm vị học
phonologic(al) feature theory (nh. distinctive feature theory)	lý thuyết nét đặc trưng âm vị học
phonologic(al) opposition	đối lập âm vị học (thể ~)
phonologic(al) paraphasia	tật phát âm

phonologic(al) phrase (nh. breath-group, intonation-group, tone-group, tone-unit)	ngữ đoạn âm vị học
phonologic(al) representation	cách trình hiện âm vị học
phonologic(al) scaling	định mức mạnh yếu của âm vị
phonologic(al) space	không gian âm vị học
phonologic(al) transcription	phiên âm âm vị học
phonologic(al) universal	phổ niệm âm vị học
phonologist	nhà âm vị học
phonologization	quá trình âm vị hóa
phonology	âm vị học; ngữ âm học (chức năng)
phonometry	thống kê ngữ âm học (trên cơ sở cứ liệu ngữ âm học khí cụ)
phonostylistics	ngữ âm phong cách học
phonotactics	kết âm học
phrasal (phrasally, adv.)	ngữ (đoạn) tính
phrasal expansion (nh. maximal projection)	sự mở rộng ngữ đoạn
phrasal stress	trọng âm ngữ đoạn
phrasal verb (1)	vị từ phức đoạn
phrasal verb (2) (cf. prepositional verb, phrasal-prepositional verb)	vị từ có phó từ bổ nghĩa
phrasal-prepositional verb (cf. phrasal verb, prepositional verb; nh. three-part verb / word)	vị từ có một trạng từ và một giới từ kèm theo; vị từ có hai tiểu từ
phrase	ngữ (đoạn)
phrase marker	chỉ tổ ngữ đoạn
phrase-sentence	ngữ đoạn hành chức như câu

phrase structure	cấu trúc ngữ đoạn
phrase-structure grammar	ngữ pháp cấu trúc ngữ đoạn
phraseme (nh. phraseological unit)	đơn vị ngữ cú
phraseography	văn tự ghi từng câu
phraseologic(al)	ngữ cú (có tính ~)
phraseologic(al) locution	phức cú
phraseologic(al) unit (nh. phraseme)	đơn vị ngữ cú
phraseology (1)	ngữ cú
phraseology (2)	kiểu dùng từ ngữ riêng biệt
phrastic	ngữ (đoạn) (thuộc/có tính ~)
phylogenesis (phylogenetic, adj.)	x. phylogeny
phylogeny (cf. ontogeny)	quần sinh (cách tiếp cận ~)
phylum	đại ngữ hệ
physicalism	vật lý luận
physiology	sinh lý học
physiology of speech	sinh lý học của hoạt động ngôn ngữ
pictogram	hình hoa
pictographic writing	chữ viết tượng hình
picture frame	khung hình ảnh trong tâm trí (dùng để nhận diện sự vật của thế giới)
pidgin (nh. contact language; cf. Creole)	tiếng bồi; tiếng pidgin
pidginization	hình thành tiếng bồi (quá trình ~)
pitch	độ cao (của (nhạc) thanh); âm

pitch accent	vực
pitch contour	trọng âm âm vực
pitch level	điều hình âm điệu
pitch pattern	độ cao
pictographic writing	mô hình âm điệu
picture aider	chữ tượng hình; văn tự hình họa
pivot	thuộc tính của đối tượng
place	diễn tố bản lề
place of articulation	nơi chón; vị trí; chỗ
place of stress	vị trí cấu âm
place-referring expression	chỗ đặt trọng âm
placement	biểu thức chỉ nơi chón
plain	cách bố trí / sắp xếp
plain tone	bằng (phẳng)
plane	thanh bằng; thanh vô trung
plane of content plane of expression	bình diện (của hệ thống ngôn ngữ)
pleonasm	bình diện nội dung; ~ nghĩa
pleonastic	bình diện biểu đạt; ~ phương tiện
pleonastic pronoun	trùng ngữ
plereme (x. semantic feature)	trùng ngữ (có tính ~)
plosion (nh. occlusion)	đại từ không có tiền lệ
plosive (nh. occlusive)	nghĩa vị; nét nghĩa
plot	giai đoạn tắc (của âm tắc)
plot unit	tắc (âm ~)
plug	cốt chuyện
pluperfect	đơn vị tự sự
	"mắt"
	x. past perfect

plural	số phức; phức (số)
plural of majesty	phức số trong cách tự xưng của vua
plurale tantum (pl. pluralia tantum; nh. aggregate noun)	danh từ tập hợp; danh từ chỉ có số phức
plurality	tính phức số
plurilingualism	x. multilingualism
PM	x. phrase marker
poetic	thi ca (có tính / thuộc ~)
poetic diction	đọc thơ / ngâm thơ (lối ~)
poetic language	ngôn ngữ thơ
poetic license	khoản miễn thứ cho thơ
poetics	thi pháp; thi học
point of articulation	điểm / vị trí cấu âm
point-of-event	(thời) điểm của biến cố
point-of-observation	điểm quan sát
point-of-reference	điểm quy chiếu
point of view (nh. perspective; cf. focalization,)	điểm nhìn; quan điểm
pointer	tính từ định hướng
polar	lưỡng cực
polarity	lưỡng cực (tính ~)
politeness	lễ độ
polygenesis	thuyết đa căn
polyglot (1)	người đa ngữ
polyglot (2)	sách đa ngữ
polylectal grammar (cf. panlectal grammar)	ngữ pháp đa phương ngữ /biệt ngữ
polymorphem(at)ic	đa hình vị
polymorphous	đa hình
polymorphy	đa hình (tính ~)

polyphone	đa thanh
polyphony	đa thanh (tính ~)
polyphthong	nguyên âm chuyển sắc nhiều lần
polyseme	đa nghĩa (từ ~)
polysemic (nh. polysemous)	đa nghĩa
polysemous (nh. polysemic)	đa nghĩa
polysemy	đa nghĩa (tính ~)
polysyllabic	đa (âm) tiết
polysyllable	từ đa (âm) tiết
polysyndeton	câu đa liên từ
polysynthetic language (nh. incorporating language)	ngôn ngữ đa tổng hợp
polysystemic phonology	âm vị học đa hệ
polytonic language	ngôn ngữ đa thanh điệu
pooh-pooh theory	thuyết thán từ (về cội nguồn ngôn ngữ)
pop marker	tín hiệu dẫn nhập hay kết thúc một đề tài
popular etymology	x. folk etymology
popular language	ngôn ngữ bình dân
portmanteau (morph)	hình tổ trộn
portmanteau word	x. blend
Port-Royal Grammar	Ngữ pháp Port-Royal (tk. XVII)
position	tư thế; vị trí
position of rest	vị trí nghỉ
position of stress	vị trí mang trọng âm
positional allophone	biến thể vị trí; tha âm vị trí
positional mobility (of a word)	tính cơ động về vị trí (của từ)
positional variant	biến thể vị trí

positive (nh. affirmative; cf. negative)	(câu, thức) khẳng định
positive degree	mức độ tích cực
positive evaluation	đánh giá tích cực
positive event	biến cố tích cực
positive face (cf. negative face)	thể diện tích cực
positive face strategy	chiến lược bảo vệ thể diện tích cực
positive polarity	tính lưỡng cực tích cực
possessive (case)	sở hữu (cách)
possessive genitive	sinh cách chỉ sở hữu
possessive pronoun	đại từ sở hữu
possessor	người chiếm hữu
possession	quan hệ sở hữu; vật sở hữu
possibility	tính khả hữu
possible world	thế giới khả hữu
possible worlds semantics	ngữ nghĩa học của những thế giới khả hữu
postalveolar	sau lợi (âm ~)
postconsonantal	sau phụ âm
post-Creole continuum	quá trình chuyển biến dần sau khi hình thành tiếng lai
postdental	sau răng (âm ~)
postdeterminer (cf. predeterminer, central determiner)	hậu định ngữ
postdorsal	(âm) mặt lưỡi sau
postfinal	sau âm cuối (vị trí ~)
postfix	hình vị đặt sau căn tố
postinitial	sau âm đầu (vị trí ~)

postlexical component (cf. lexical component)	thành tố hậu từ vựng
postmodification	đặt phụ ngữ sau trung tâm (việc ~)
postmodifier (cf. premodifier)	hậu phụ ngữ
postnominal	sau danh từ
postpalatal	ngạc sau (âm ~)
postposing	chuyển ra phía sau
postposition (cf. preposition)	hậu giới từ
postpositional	hậu trí; đặt sau
postpositive	đặt sau; hậu trí
poststructuralism	hậu cấu trúc luận
post-tonic	đặt sau âm tiết mang trọng âm
postulate	định đề; công lý
postvelar	sau mặt (âm ~)
postyocalic	sau nguyên âm (âm ~)
potential	tiềm năng
potential inference	suy diễn tiềm năng
potential topic	(chủ) đề tiềm năng
power	sức; lực; hiệu lực
PP (1)	x. prepositional phrase
PP (2)	x. picture provider
pr	x. preposition
practical reasoning	cách lập luận thực dụng
pragmalinguistics	ngôn ngữ học thực dụng
pragmatic ambiguity	tính lưỡng khả về dụng pháp
pragmatic presupposition	tiền giả định dụng pháp
pragmatic	dụng pháp (thuộc ~)
pragmatic case	cách dụng pháp
pragmatic competence	thẩm năng dụng pháp

pragmatic particle	tiểu từ ngữ dụng
pragmatically referential	có sở chỉ xét về dụng pháp
pragmatics (nh. general pragmatics)	dụng pháp; dụng học
Prague School of Linguistics	Trường Ngôn ngữ học Praha
Praguian	(thuộc ~) Trường Ngôn ngữ học Praha
pre-aspirated vowel	nguyên âm tiền bật hơi
preaspiration	tiền bật hơi
precedence	vị trí đứng trước; tiền vị
precondition	điều kiện tiên quyết
predeterminer (cf. postdeterminer, central determiner)	tiền định ngữ
predicate	vị ngữ; vị từ
predicate calculus	toán thuật vị ngữ
predicate frame	khung vị ngữ
predicate-negation	vị ngữ - phủ định
predicate noun phrase	đanh ngữ làm vị ngữ
predicate scope	tầm bao quát của vị ngữ
predication	kết cấu chủ vị; kết cấu vị ngữ
predicative	vị ngữ tính; vị ngữ từ
predicative adjective (cf. attributive adjective)	tính từ làm vị ngữ
predicative expression	biểu thức vị ngữ
predicative frame	khung vị ngữ
predicator	trục vị ngữ; tác tử vị ngữ hoa
predictability	tính khả tiên đoán
predictable	có thể biết trước
predictable theme	chủ đề có thể biết trước
prediction	lời tiên đoán
preference	ưu thế; tính thông dụng

prefix	tiền tố
prefixal	thuộc tiền tố
prefixation	phương thức (dùng) tiền tố
prefixoid	bán tiền tố
preglottalized	tiền thanh hầu hóa
prehead	âm tiết trước phần đầu (của đơn vị ngữ điệu)
prelinguistic (period)	tiền ngôn ngữ học (thời kỳ ~)
prelinguistics (cf. macrolinguistics, microlinguistics, metalinguistics)	tiền ngôn ngữ học
premodifier (cf. postmodifier)	tiền phụ ngữ
prenasalized	tiền mũi hóa
pre-nominal modifier	phụ ngữ đặt trước danh từ
prepalatal	trước ngạc (âm ~)
preposing	đưa ra phía trước
preposition (cf. postposition)	(tiền) giới từ
prepositional adverb (nh. adverb particle)	phó tiểu từ
prepositional case	giới cách
prepositional object	bổ ngữ của giới từ
prepositional phrase	ngữ (đoạn) giới từ
prepositional verb (x. phrasal verb, phrasal-prepositional verb)	vị từ có giới từ kèm theo
prerequisite	tiền đề; yêu cầu tiên quyết
prescriptive grammar	ngữ pháp định chuẩn
prescriptive linguistics	ngôn ngữ học định chuẩn
prescriptivism	định chuẩn luận
present	(thời / thì) hiện tại

present continuous	thì hiện tại tiếp diễn
present indefinite	thì hiện tại bất định
present infinitive	thì hiện tại vô định; thức vô định chỉ thời hiện tại
present participle	vị tính từ hiện tại; vị tính từ chủ động
present perfect	thể dĩ thành thì hiện tại
present relevance	tính quan yếu hiện tại
present simple	thì hiện tại giản đơn
presentative verb	vị từ giới thiệu
pressure	áp lực; áp suất
prestige dialect	phương ngữ có uy tín
presumption	tiền ước
presumptive (mood)	tiền ước (thức ~)
presupposed	tiền giả định (yếu tố được ~)
presupposed knowledge	tri thức được tiền giả định
presupposition	tiền giả định
presupposition of existence	tiền giả định (về sự) tồn tại (của vật / người được nói đến trong câu)
presuppositional attitude	thái độ bao hàm trong tiền giả định
presyllable	tiền âm tiết
preterite	x. simple past
pretonic (1)	(âm tiết) đặt trước trọng âm
pretonic (2)	(nguyên âm) ở vị trí trước trọng âm
prevelar	tiền khẩu mạc (âm ~)
preverb	tiền tố đi trước vị từ
prevocalic	đứng trước nguyên âm; âm đệm

primary cardinal vowel	nguyên âm mốc cơ sở
primary clausal topic	chủ đề chính của câu
primary illocutionary force	lực ngôn trung cơ sở
primary performative utterance	câu ngôn hành không hiển ngôn
primary predication	vị ngữ chính
primary stress	trọng âm chính
primary word	từ nguyên sơ
primitive (1) (n.)	khái niệm gốc
primitive (2) (adj.)	nguyên sơ; căn bản
principal allophone	thay âm / biến thể chính
principal clause	tiêu cú chính
principal variant	biến thể chính
principle	nguyên lý; nguyên tắc
principle of aesthetic convention	nguyên lý (dựa vào) ước lệ mỹ học
principle of context of situation	nguyên lý (dựa vào) ngôn cảnh tình huống
principle of economy	nguyên lý (dựa vào) tính tiết kiệm
principle of expressibility	nguyên lý (dựa vào) khả năng biểu đạt
principle of identification	nguyên lý (dựa vào) khả năng nhận diện
principle of immanence	nguyên lý (dựa vào) quan điểm nội tại
principle of least effort	nguyên lý nỗ lực tối thiểu
principle of linguistic relativity	nguyên lý tương đối luận về ngôn ngữ
private verb (cf. public verb)	vị từ "suy nghĩ riêng tư"

privative opposition	đổi lập về có về không (thế~)
privative opposition	đổi lập có-không
privilege of occurrence	đặc quyền xuất hiện
PRO	đại từ hồi chỉ zero dùng trước thức vô định
pro	yếu tố zero phi hồi chỉ dùng trước vị từ nhân xưng
procedure	thủ tục; thủ pháp
proceleusmatic (cf. amphibrach)	mô hình trọng âm hay trường độ[0000]
process	quá trình; sự cố; sự biến
proclitic	tiền từ khinh âm
productive	năng sản
productive language	tri thức ngôn ngữ năng sản
knowledge (nh. active language knowledge; cf. receptive language knowledge)	
pro-comment	đại thuyết ngữ
pro-drop language	ngôn ngữ (có thể) có kiểu câu vô chủ ngữ
productivity	sức sinh sản
profile	đường viên (R. Langacker)
pro-form	đại ngữ; đại hình thái; đại tố
pro-formation	cấu tạo thay thế bằng đại ngữ
programming	lập trình (việc ~)
progression	sự tiến tới
progressive (1)	hướng tiền
progressive (aspect) (2) (nh. continuous)	tiếp diễn (thể ~)
progressive assimilation (nh.	đồng hóa xuôi

perseverative assimilation)	
progressive conditional	điều kiện tiếp diễn (thức ~)
progressivity	tính tiếp diễn; tính tiệm tiến
prohibition	cấm (sự ~; lệnh ~)
prohibitive	thức cấm đoán
projection	sự phóng chiếu
projection principle	nguyên lý phóng chiếu
projection rule	quy tắc phóng chiếu
prolepsis (cf. analepsis)	trần thuật dự báo
pro-locative	đại vị trí ngữ
prolonged aspect	thể kéo dài
prominence	tính nổi bật
prominent	nổi bật; trội
promise	lời hứa
promotion	đề bạt
promotion to direct object	đề bạt thành bổ ngữ trực tiếp
pronominal (1)	đại từ tính
pronominal (2) (verbe, Ph.)	vị từ phản chỉ
pronominal declension	hệ biến cách của đại từ
pronominal reference	sở chỉ bằng đại từ
pronominal referring	X. pronominal reference
pronominalization	đại từ hoa
pronoun	đại danh từ; đại từ
pronouncing dictionary	từ điển phát âm
pronoun of address	đại từ xưng hô
pronunciation	phát âm
pro-NP	đại danh ngữ
prop (word)	đại tổ rỗng nghĩa
proparoxytone	từ có trọng âm đặt ở âm tiết thứ ba kể từ cuối

proper name	tên riêng
proper noun	danh từ riêng
properispomenon	từ có trọng âm hình vồng ở âm
property	
proportional clause	tiểu cú tỷ lệ
proportional opposition (cf. isolated opposition)	thế đối lập có đồng bộ
proposition	mệnh đề
propositional act	hành động mệnh đề
propositional attitude	thái độ mệnh đề
propositional calculus	toán thuật mệnh đề
propositional logic	logic mệnh đề
propositional meaning (nh. locutionary meaning)	nghĩa mệnh đề
propositional negation	phủ định mệnh đề
pro-rheme	đại thuyết ngữ
proscriptive	có tính định chuẩn
prose	văn xuôi
pro-sentence	đại cú ngữ
prosiopesis	lược phần trước trong phát ngôn
prosodeme	điệu vị
prosodic (feature) (cf. major class feature, cavity feature, manner of articulation, source feature)	(đặc trưng) điệu tính
prosodic level	bình diện điệu tính
prosodic pattern	mô hình giọng điệu
prosodic phonology	âm vị học điệu tính
prosodic word	từ tiết điệu học
prosody (1)	X. metrics

prosody (2) (pl. prosodies)	điệu tính (hiện tượng / đơn vị ~)(cf. phonematic units)
prospective	vọng tiền
protagonist	nhân vật trung tâm
protasis (cf. apodosis)	tiểu cú điều kiện đặt trước tiểu cú chính
pro-temporal	đại thời ngữ
protest	phản kháng (lời / thái độ ~)
pro-theme	đại đề ngữ; đại chủ đề
prothesis (cf. anaptyxis, epenthesis)	chêm âm tiết đầu
prothetic	(âm) chêm đầu từ
proto-language	tiền ngôn ngữ; ngôn ngữ tiền thân
pro-topic	đại chủ đề; đại đề ngữ
prototype	điển mẫu; tiền mẫu
prototype-based category	phạm trù dựa trên điển mẫu
prototype semantics	nghĩa học điển mẫu
prototypical object	đối tượng điển mẫu
prototypical passive	thái bị động điển mẫu
prototypical scheme	lược đồ điển mẫu
prototypicality	tính điển mẫu; tính tiền mẫu
proverb (cf. aphorism)	tục ngữ
pro-verb	đại vị từ
pro-verbal	đại vị ngữ
provisoed assertion	khẳng định ước lệ (lời ~)
provisoed denial	phủ nhận ước lệ (lời ~)
proto-words (nh. phonetically consistent form, vocables)	tiền từ
proxemics	tiếp xúc học
proximal	cận tính

pseudo-cleft sentence	câu chẻ giả (nêu bật vị từ)
pseudo-coordination	đẳng kết giả
pseudo-passive	(vị từ) bị động giả
pseudo-reciprocal sentence	câu tương hỗ giả hiệu
PS(G)	X. phrase-structure grammar
psycholinguistics	tâm lý ngôn ngữ học
psychological reality	tính hiện thực tâm lý học (của một đơn vị hay nhận định ngôn ngữ học)
psychological state	trạng thái tinh thần; tâm trạng
psychological subject	chủ thể tâm lý
psycho-metalinguistics	tâm lý siêu ngôn ngữ học
psychosemantic feature	đặc trưng tâm lý - nghĩa học
public verb (cf. private verb)	vị từ "công bố"
pulmonic	phổi (do ~)
pulmonic airstream mechanism	cơ chế luồng hơi từ phổi
punctual aspect	thể điểm tính
punctual event (nh. momentary, non-durative)	(sự việc) điểm tính
punctual tone (nh. level tone) (cf. contour tone)	thanh (điệu) điểm tính
punctuation	dấu chấm câu
pure tone	nhạc thanh thuần túy
pure form	hình thức thuần túy
pure vowel	X. monophthong
purism	thuần khiết luận
purpose clause	tiểu cú chỉ mục đích
purposive	có tính mục đích / ý đồ
putative (modality)	ức đoán (tình thái ~)
pyrrhic (cf. amphibrach)	X. dibrach

Q

Q-binding	x. quantifier binding
quadrilateral of vowels	tứ giác nguyên âm (hình ~)
qualifier	tính ngữ
qualification	định tính (phương thức ~)
qualify	định tính
qualitative ablaut	ablaut phẩm chất
qualitative adjective	tính từ chỉ phẩm chất
qualitative reasoning	lập luận căn cứ vào phẩm chất
quality	phẩm chất
quality maxim	phương châm về chất lượng
quantification	định lượng (phương thức ~)
quantifier	lượng ngữ; lượng từ; lượng tố
quantifier binding	sự ràng buộc của lượng từ
quantitative	định lượng (có tính ~)
quantitative ablaut	ablaut về lượng
quantitative adverb	phó từ định lượng
quantity maxim	phương châm về (số) lượng
quantitative stress	trọng âm lượng
quantity	lượng; trường độ
quasi-homonym	từ gần đồng âm
quasi-synonym	từ gần đồng nghĩa
quasi-universal	cận phổ niệm
quatrain	tứ tuyệt (thơ ~)
question	câu hỏi
question-answering logic	logic của câu đáp

question-answer sentences	câu hỏi-đáp
question mark	dấu chấm hỏi
question tag	x. tag question
question test	trắc nghiệm bằng câu hỏi
question word	x. wh-word
questionnaire	bảng câu hỏi
quotation form	hình thức dẫn
quotation mark (nh. inverted commas)	dấu trích dẫn (dấu " hay " "); dấu ngoặc kép
quotifier	phân lượng từ
quotification	phân lượng (phương thức ~)

R

radical	căn tố (thuộc ~)
radial category	phạm trù đường rọi
raising (1)	(nguyên âm) nâng lên
raising (2) (nh. ascension)	đề bạt; đưa lên trước (thao tác ~)
raising to object	đưa lên làm bổ ngữ (thao tác ~)
raising to subject	đưa lên làm chủ ngữ (thao tác ~)
random noise	tạp âm ngẫu tính
range	khu vực
range topic	khung đề
rank	cấp bậc
rank shift	chuyển cấp
rational grammar	ngữ pháp duy lý

rationalism	duy lý luận
rational thought / thinking	tư duy duy lý
raw fact	sự kiện thô
reader	người đọc; độc giả
reading rule	quy tắc đọc
ready-made utterance	câu/phát ngôn cho sẵn
real	hiện thực; có thật
real condition (nh. open condition; cf. hypothetical condition)	điều kiện hiện thực
real-time analysis (cf. apparent-time analysis)	phân tích theo thời gian thực
real world (cf. possible worlds)	thế giới hiện thực
realis	hiện thực (thức ~)
realis-assertion	nhận định hiện thực
realization	X. actualization, manifestation
realism (cf. nominalism)	duy thực luận (cf. duy danh luận)
reality	hiện thực; thực tại
realization	thực hiện / thể hiện (việc / cách~)
reanalysis	tái phân tích
reason	lý do
reasonable	phải chăng
reasoning	lập luận (cách ~)
rebus principle	nguyên tắc đồ hình đoán chữ
rebuttal	phản ứng cự tuyệt
received pronunciation	cách phát âm chuẩn
receptive language knowledge (nh. passive language knowledge; cf.	tri thức ngôn ngữ tiếp thụ

productive language knowledge)	
recessive stress	trọng âm chuyển lùi
recesssive tendency	xu thế chuyển lùi
recipient	tiếp thể; người nhận (vật trao)
reciprocal	tương hỗ
reciprocal assimilation (nh. coalescent assimilation)	đồng hoa tương hỗ
reciprocal pronoun	đại từ tương hỗ
reciprocity	nghĩa / tính tương hỗ
reclassification	chuyển loại
recoding	tái mã hóa (việc / cách ~)
recognition	nhận diện
reconstructed form (cf. attested form)	dạng phục nguyên (cf. dạng hữu chứng)
reconstruction	phục nguyên; tái lập (việc ~)
recover	phục hồi (thông tin)
recoverability	khả năng phục hồi
recoverability condition	điều kiện khôi phục
recoverability strategy	chiên lược vì khả năng phục hồi
rection	quan hệ chi phối
recurrence	hồi quy (sự ~)
recurrent	có tính hồi quy
recursion	tính hồi quy
recursion principle	nguyên lý lặp lại có chu kỳ
recursive	hồi quy
recursive rule	quy tắc hồi quy
reduced clause	tiểu cú giản lược
reduced coordination (nh. non-constituent/incomplete conjunct coordination,	đẳng kết giản lược

conjunction reduction, gapping)	
reduced (vowel)	(nguyên âm) nhược hoá
reduction (1)	nhược hóa (âm)
reduction (2) (nh. abbreviation; ellipsis)	tinh lược
reduction (3)	giản hóa (đề cấu tạo từ)
redundancy (1)	sự thừa dư
redundancy (2)	ruờm (rà) (tính / văn ~)
redundant (feature)	nét dư
reduplicated	(từ) láy
reduplication	láy âm
reduplicative	từ láy
reference	sở chỉ
reference analysis	phân tích sở chỉ
reference assignment	quy chiếu
reference grammar	ngữ pháp tra cứu
reference point	điểm quy chiếu
reference time	thời điểm mốc
referent	sở chỉ (vật ~)
referential accessibility	khả năng truy cập sở chỉ
referential ambiguity	tính lưỡng khả về sở chỉ
referential identity	tính đồng nhất về sở chỉ
referential intent	ý định sở chỉ
referential meaning (nh. cognitive meaning)	nghĩa sở chỉ
referential modality	trạng thái của sở chỉ
referential noun phrase	danh ngữ có sở chỉ
referential operator	tác tử nêu vật sở chỉ
referential presupposition	tiền giả định có sở chỉ

referential semantics	nghĩa học về sở chỉ
referentiality	tính có sở chỉ
referring expression	ngữ (đoạn) có sở chỉ
reflection	phản tỉnh; tự xét (việc ~)
reflectiveness	tính phản chỉ
reflexive	phản chỉ
reflexive formation	cấu tạo phản chỉ
reflexive pronoun	đại từ phản chỉ
reflexive verb	vị từ phản chỉ
reflexivity	tính phản chỉ
reflexivization	phản chỉ hóa (sự cải biến ~)
reformulation	lập thức lại; tái lập thức
reformulatory conjunct	liên kết ngữ (có ý nghĩa) tái lập thức
regional accent	giọng địa phương
regional dialect	biệt ngữ địa phương; phương ngữ
register (1)	âm vực
register (2)	phong vực
register-lowering	x. key-lowering
register tone (cf. contour tone)	thanh dòng âm vực
register tone language (cf. contour tone language)	ngôn ngữ có thanh dòng âm vực
regressive assimilation	đồng hóa lùi/ngược
regressive conditioning	chi phối ngược
regular	hợp lệ; đều đặn
regular grammar	X. linear grammar
regular phonology	âm vị học quy luật tính
regularity hypothesis (nh. Neogrammarian hypothesis)	giả thiết về tính đều đặn
reification	vật hóa (phương thức ~)

reify	vật hóa
reifier	tác tử vật hóa
reifying classifier	loại từ (có tác dụng) vật hóa
reinforcement	tăng cường
reintroducing discourse topic	tái dẫn nhập chủ đề của diễn ngôn
reity	vật tính
rejected condition (nh. unfulfilled condition, unreal condition, counterfactual condition, hypothetical condition)	điều kiện phi thực
related language	ngôn ngữ cùng hệ
relation / relationship	quan hệ; liên hệ
relation word	X. relational word
relational (1) (cu)	quan hệ từ
relational (2) (adj.)	quan hệ
relational grammar	ngữ pháp quan hệ
relational meaning	nghĩa quan hệ
relational sentence	câu quan hệ
relational word	quan hệ từ
relative adjective	tính từ liên hệ
relative adverb	phó từ liên hệ
relative attraction	hấp lực / sức hấp dẫn tương đối
relative chronology	niên đại tương đối
relative clause	tiểu cú liên hệ
relative pronoun	đại từ liên hệ
relative status	cương vị tương đối
relative superlative	cực cấp tương đối
relative topicality	tính chủ đề tương đối
relative universal	phổ niệm tương đối

relativity (hypothesis)	tương đối luận
relativization	cải biến thành tiêu cú liên hệ (việc / cách ~)
relator (nh. functional (1))	tác tử liên hệ
relatum	đối tượng liên hệ
relaxation	(sự) buông lơi
release	buông (động tác/giai đoạn ~)
relevance (cv. relevancy)	tính quan yếu
relevance theory	lý thuyết về tính quan yếu
relevant	quan yếu
relexicalization	tái từ vựng hoa; đặt tiếng lóng
relexification	thay thế từ vựng (sự ~)
relexification hypothesis	giả thuyết về cách tái từ vựng hóa
reliability	mức tin cậy
relic area	vùng di tích; vùng còn bảo tồn nhiều hình thái cổ
relic form	hình thái cổ còn sót lại
remote	xa; viễn chỉ/viễn tác
reordering (nh. permutation)	x. movement
repair	nói chữa; nói lại cho rõ
repair strategy	chiến lược nói chữa
repertoire	vốn phương ngữ dùng được
replacement test	trắc nghiệm thay thế
replacive	thay thế (yếu tố ~)
replacive morph	hình tố thay thế
reply	(câu / cách) trả lời
report	báo cáo
reported question	câu hỏi thuật lại
reported speech (1)	x. indirect speech

reported speech (2)	lời kể
reporting verb	vị từ "báo cáo"
representation	trình hiện / biểu hiện (cách ~)
representation theory of mind	lý thuyết về hoạt động trình hiện của tâm trí
representational function of language	chức năng trình hiện / biểu hiện của ngôn ngữ
representational meaning	nghĩa biểu hiện
representative sentence	câu biểu kiến
represented speech	X. free indirect speech
reproach	chê trách (lời ~)
request	yêu cầu
resolution of polysemy	giải thuyết tình hình đa nghĩa(việc / cách ~)
resonance	cộng minh; cộng hưởng
resonance bar	vạch cộng minh
resonance cavity / chamber	cộng minh trường; khoang cộng minh
resonant	phụ âm vang
resonator	cộng minh trường
resource	phương tiện; tài nguyên
response	phản ứng
response initiator	tác tử gây phản ứng
resyllabification	tái tạo âm tiết
REST	x. revised extended standard theory
restricted code	mã hạn chế
restrictive	hạn định (có tác dụng ~)
restrictive adjunct	định ngữ hạn định
restrictive modification	đặt phụ ngữ hạn định (việc ~)
restrictive modifier (cf.	tính / phụ ngữ hạn định

epitheton ornantium)	
restrictive relative	x. defining relative
restrictive relative clause	tiểu cú liên hệ (có tác dụng) hạn định
restrictive relative pronoun	đại từ liên hệ (có tác dụng) hạn định
restrictor	tác tử hạn định
restructuring	tái cấu trúc hóa (việc / cách ~)
result causation	câu gây khiến có nói rõ kết quả
result object (nh. object of result; effected object)	bổ ngữ kết quả
resultant	kết quả (ngữ chỉ ~)
resultative (aspect/case)	kết quả (thể/cách ~)
resumptive pronoun	đại từ nhắc lại một đại từ hỏi chỉ
resumptive relative	tiểu cú liên hệ nhắc nhở
resumptive topic	chủ đề nhắc nhở
retention (cf. hold phase)	giai đoạn giữ
retroflex	(âm) uốn lưỡi; quặt lưỡi
retroflexion	(sự) uốn lưỡi; quặt lưỡi
retrospective	hồi quan
reversal error (cf. anticipation error, perseveration error)	lỗi do đảo vị
reversed polarity tag (nh. checking tag)	câu hỏi đuôi đảo cực
reversible	có thể đảo ngược
Revised Extended Standard Theory (REST)	Lý thuyết Chuẩn mở rộng có điều chỉnh
rewrite / rewriting rule (nh. expansion rule)	quy tắc viết lại
r-ful(l)	x. rhotic

rhematic	thuyết (thuộc phần ~) (ngữ)
rhematic phrase	thuyết ngữ
rhematic subject	chủ ngữ làm thuyết
rhematization	thuyết hóa (thao tác ~)
rheme	thuyết (ngữ)
rhetoric	hùng biện (khoa ~) / tu từ học
rhetorical question	câu hỏi hùng biện; câu hỏi tu từ
rhinolalia/rhinophonia	giọng mũi
rhotic (nh. r-pronouncing, r-ful(l))	r-tính
rhotacism	hiện tượng r-hóa
rhotacization	r-hoá (quá trình ~)
rhotacized	có âm sắc r
rim	vành lưỡi
rhyme	vần
rhythmic stress	trọng âm (được phân bố theo) tiết tấu
rhyming proverb	tục ngữ có vần
rhyming slang	tiếng lóng có vần
rhythm	tiết tấu
rising accent	trọng âm / ngữ điệu đi lên
rising diphthong	nguyên âm đôi lên dần
right-branching	đường nhánh sang phải
right dislocation	rã sang phải
right linear grammar (cf. left linear grammar)	(trong ngôn ngữ học điện toán) ngữ pháp tuyến tính viết từ phải sang trái
rightward extendedness	khai triển sang phải
rigid order	trật tự cứng nhắc
rigid SOV language	ngôn ngữ sov nhất quán
rigid SVO language	ngôn ngữ svo nhất quán
rigid VOS language	ngôn ngữ vos nhất quán

rigid VSO language	ngôn ngữ vso nhất quán
rigid word order	trật tự từ cứng nhắc / nhất quán
rim	vành lưỡi
rise-fall	(thanh điệu) lên-xuống
rising (contour tone)	đi lên (âm điệu ~)
ritual	(có tính) nghi thức
ritual language	ngôn ngữ lễ nghi
ritual utterance	phát ngôn nghi thức
r-less	x. non-rhotic
role	vai; vai trò; vai nghĩa
role assigning (function)	phân vai (chức năng ~)
role desambiguation	loại trừ tính lưỡng khả về vai
role and reference grammar	ngữ pháp vai và sở chỉ
role grammar	ngữ pháp vai
role structure analysis	phân tích cấu trúc tham tố
role system	hệ thống vai (nghĩa)
role theory	lý thuyết vai
roll	x. trùu
rolled [r]	âm [r] rung
roman	tiểu thuyết
romanization	la tinh hoa
romanized	la tinh hóa (được ~)
root(1) (cf. stem)	căn tố; từ cán; nút gốc
root(2)	gốc lưỡi
root-inflecting language	ngôn ngữ khuất chiết
root-isolating language	ngôn ngữ đơn lập
root modality	x. deontic modality
round brackets (cf. angled brackets, braces, curly brackets, square brackets)	dấu ngoặc đơn/dấu ngoặc tròn
rounded	tròn môi

rounding	tròn môi (cấu âm ~)
r-pronouncing	x. rhotic
rule	quy tắc
rule feature (cf. context feature, inherent feature)	đặc trưng quy tắc
rule of grammar	quy tắc ngữ pháp
rule ordering	trình tự hóa quy tắc

S

SAE	X. Standard Average English; Standard Average European
safety-margin	dải / lề an toàn
saliency / saliency	tính nổi trội
salient	nổi trội
sample	mẫu (dùng làm thí dụ)
sampling	chọn mẫu (việc / cách ~)
sandhi	sandhi (hiện tượng ~)
sandhi (compulsory ~)	sandhi cưỡng bách
sandhi (internal ~)	sandhi bên trong
sandhi (irregular ~)	sandhi không theo quy tắc
sandhi (morphological ~)	sandhi hình thái học
sandhi (optional ~)	sandhi tùy ý
Sapir-Whorf hypothesis	giả thuyết Sapir-Whorf
satellite	phụ ngữ
satisfactive (speech act)	hành động ngôn từ tỏ ý thỏa mãn
satam language (cf. kentum language)	ngôn ngữ satem (những thứ tiếng Ấn Âu đã trải qua hiện

saturated vowel	tượng biến âm [k] >[tʃ] / [s]
saturation	nguyên âm đặc / rộng
saturation	thanh lượng
saturation	bão hoa (thể ~)
Saussurean	(thuộc về) lý thuyết Saussure
saying	ngạn ngữ
scalar (scalarity, n.)	thang độ (tính có ~)
scalar interpretation	cách hiểu theo nghĩa thang độ
scale	thang độ
scale-and-category grammar	ngữ pháp thang độ và phạm trù
scale of sonority	mức hữu thanh
scaling particle	tiêu từ xác định mức độ
scansion	nhấn mạnh; dẫn từng tiếng (lối đọc ~)
scenario	kịch bản
scenario of conflict	kịch bản của vụ xung đột
scenario of conflict resolution	kịch bản của cách giải quyết vụ xung đột
scene	cảnh; màn (kịch)
schema	lược đồ
scheme of things	bản phác thảo sự việc
schismeme	tiếp vị; tiếp điểm
school grammar	ngữ pháp nhà trường
schwa	âm schvva; âm [ʊ]
scientific term	thuật ngữ khoa học
scope	tầm (bao quát / tác động)
scope ambiguity	tính lưỡng khả của tầm bao quát
scope of assertion	tầm bao quát của nhận định

scope of assertion	tầm bao quát của nhận định
scope of negation	tầm phủ định
scope of modalization	tầm tình thái hoa
script	văn tự
second language	ngôn ngữ thứ hai
second order informativity	tính thông báo thứ cấp
second person	ngôi thứ hai
second position clitic	yếu tố khinh âm có vị trí thứ hai
secondary	thứ yếu; phụ
secondary accent	trọng âm thứ yếu / ~ phụ
secondary affix	phụ tố thứ yếu
secondary articulation (nh. additional articulation)	cấu âm phụ
secondary (cardinal) vowel	nguyên âm (mốc) cấp hai
secondary clausal topic	chủ đề thứ yếu của câu
secondary derivative	từ phái sinh thứ yếu
secondary meaning	nghĩa thứ yếu
secondary predication	vị ngữ phụ
secondary response	phản ứng cấp hai
secondary role	vai thứ yếu / vai phụ
secondary stress	trọng âm phụ; trọng âm cấp hai
secondary topic	chủ đề thứ yếu
segment	chiết đoạn; âm đoạn
segmental	chiết đoạn; đoạn tính
segmental phoneme	âm vị đoạn tính
segmental phonology	âm vị học chiết đoạn
segmental tier	lớp âm chiết đoạn
segmentation	phân đoạn (thủ pháp ~)
segmentator	thiết bị phân đoạn
iegregatory coordination	đăng kết phân ly
elf-embedding	(câu, ngữ đoạn) tự lồng vào câu

self-referent structure	cấu trúc tự chỉ
selection	tuyển chọn
selectional restriction	hạn định do yêu cầu tuyển chọn
selective listening	cách nghe có chọn lọc
selective memory	ký ức có chọn lọc
selectivity	tính tuyển lựa
semanteme	hình vị từ vựng
semantic	ngữ nghĩa học; ngữ nghĩa (thuộc ~)
semantic analysis	phân tích ngữ nghĩa
semantic autonomous subordinate clause	tiểu cú phụ tự lập về nghĩa
semantic case	cách ngữ nghĩa
semantic category	phạm trù ngữ nghĩa
semantic change	chuyển biến ngữ nghĩa
semantic component	thành tố ngữ nghĩa
semantic congruence	sự phù hợp về ngữ nghĩa
semantic content	nội dung nghĩa
semantic feature	nét nghĩa
semantic feature hypothesis	giả thuyết về nét nghĩa (cho rằng đưa trẻ lĩnh hội nghĩa các từ theo số nghĩa vị từ ít đến nhiều)
semantic field (nh. lexical field)	ngữ trường
semantic invariant	hằng thể ngữ nghĩa
semantic primitive	nguyên tố ngữ nghĩa
semantic relation	quan hệ ngữ nghĩa
semantic representation	cách trình hiện ngữ nghĩa

semantic restriction	hạn định ngữ nghĩa
semantic shift	chuyển nghĩa
semantic triangle (cv. triangle of signification)	(hình) tam giác nghĩa học
semantic universal	phổ niệm ngữ nghĩa
semantic vs. conceptual representation	cách trình hiện nghĩa so với cách trình hiện khái niệm
semantics	ngĩa học; ngữ nghĩa học
semantics of syntax	ngữ nghĩa của cú pháp
semasiology (cf. onomasiology)	ngĩa học từ vựng
seme	ngĩa tố
semelfactive (aspect/verb)	nhất cố (thể ~; vị từ ~) (cf. durative)
sememe	ngĩa vị; nghĩa của hình vị
sememic (cf. hypersememic)	ngĩa tầng học (nghiên cứu quan hệ nghĩa giữa các đơn vị từ vựng)
semi-abstract	bán trừu tượng
semiactive consciousness	tính tự giác bán chủ động
semi-auxiliary (verb)	bán trợ vị từ
semicolon	dấu chấm phẩy
semi-consonant	bán phụ âm
semi-deponent verb	vị từ bán trung thái
semi-modal verb	vị từ bán tình thái
semi-negative (nh. near negative)	bán phủ định
semiosis (C.S. Peirce)	sự thiết hiệu
semiosis triangle (C.S. Peirce)	tam giác thiết hiệu
semiotic	(thuộc) ký hiệu/phù hiệu học
semiology	ký hiệu /phù hiệu học; triệu

semiotic system	chứng học (trong ngành y)
semiotic triangle	hệ thống phù hiệu
semiotics	tam giác phù hiệu học
semiotics of communication	ký hiệu học/phù hiệu học
semiotization	phù hiệu học của sự giao tiếp
semi-passive	quá trình phù hiệu/ký hiệu hóa
semi-phoneme (Bloomfield)	(vị từ) bán bị động
semi-productive	bán âm vị
semi-vowel	bán năng sản
semology	bán nguyên âm
semotactics	ngữ tầng học
sender	cách kết hợp các nghĩa vị
sense	người gửi
sense and reference	nghĩa; ý nghĩa
sense group	nghĩa và sở chỉ
sense relation	từ tổ biểu nghĩa
senser / sensor	quan hệ ngữ nghĩa (giữa các từ)
sensorial	người thụ cảm
sensorineural deafness (cf. conductive deafness)	cảm quan
sentence	chứng điếc do thần kinh thụ cảm
sentence adjunct	câu
sentence adverb(ial)	X. sentence adverbial
sentence element	trạng ngữ của câu
sentence grammar	thành phần câu; yếu tố của câu
sentence meaning	ngữ pháp câu
sentence modifier (nh. sentence adverbial)	nghĩa của câu
sentence schema	phụ ngữ/trạng ngữ của câu
sentence stress (nh. focal)	lược đồ câu
	trọng âm câu

accent)	
sentence structure	cấu trúc câu
sentence type	kiểu câu
sentential	câu (thuộc ~); có cương vị câu
sentential adverb	x. sentence adverb
separability	khả năng chia cách
sequence	chuỗi nối tiếp
sequencing	xếp chuỗi
sequential order (nh. temporal order)	trật tự tiếp nối
serial relationship (nh. gradience)	quan hệ thành chuỗi
serial set	bộ kết chuỗi
serial verbs	vị từ kết chuỗi
serially ordered set	bộ từ có thứ tự
series	chuỗi; loạt
set	bộ; tập hợp
set expression (nh. bound/ fixed / frozen expression)	biểu thức cố định
set theory	lý thuyết tập hợp
sex-neutral (nh. dual gender)	trung hòa về giới
shade of meaning	sắc thái nghĩa
shallow memory (cf. deep ~)	ký ức cạn
shadow pronoun	đại từ nhắc nhở
shallow structure	cấu trúc cạn
shape	hình thù; hình dáng
shared background	cùng chung bối cảnh
shared knowledge	cùng chung vốn tri thức
sharp	thẳng
shift	chuyển (biến)
shifter	chuyển tử (R. Jakobson)

shifting of stress	chuyển trọng âm
shifting stress (nh. variable stress)	trọng âm di động / khả biến
shift-word	từ chuyển từ
short component	thành tố ngắn
short duration	thời lượng ngắn
shortening	rút gọn (hiện tượng / thao tác ~)
short segment	chiết đoạn ngắn
short-term memory	ký ức ngắn hạn
sibilance	tính xuýt
sibilant	âm xuýt
side effect	hiệu ứng phụ
sides	hai bên lưỡi
sigmatic	dùng chữ Σ (sigma - [s] Hy Lạp)
sigmatism	tật phát âm sai chữ s
sign	dấu hiệu; phù hiệu; ký hiệu
sign language	ngôn ngữ dấu hiệu (của người điếc chẳng hạn)
signal	tín hiệu; hiệu lệnh
signary	danh sách ký hiệu / phù hiệu
signifiant	năng biểu
significance	tác dụng biểu nghĩa
significans	năng biểu
signification	công dụng biểu nghĩa
significative meaning	thực nghĩa
significatum (Lat.)	sở biểu
signifie (Ph.) / signified	sở biểu; cái được biểu thị
signifier	năng biểu; cái có tác dụng biểu thị

silent consonant	thị
silent "e"	phụ âm câm
silent (letter)	chữ "e" câm
silent stop	(chữ) không đọc
silent stress	phụ âm tắc câm (không bật ra)
	trọng âm câm (không rõ nhưng có thể được người nghe phục hồi dễ dàng)
similar	tương tự; tương đồng; giông
similarity	tính tương tự; tính tương đồng
simile (cf. comparison)	tỷ dụ
simple	đơn; giản đơn
simple past	quá khứ giản đơn
simple sentence	câu đơn
simple utterance-unit	đơn vị phát ngôn giản đơn
simplicity	tính đơn giản; mức đơn giản
simultaneity	tính đồng thời
simultaneous	đồng thời
simultaneous implementation	sự thể hiện đồng thời của các
of distinctive features	nét khu biệt (của một âm vị)
simultaneous interpretation	dịch đuôi
sincerity condition	điều kiện chân thành
single	đơn nhất; duy nhất
single-valued feature (nh. singular/unary feature); (cf. binary feature, multivalued feature)	X. unary feature
single modality	tình thái đơn nhất
single speech-act	
single-base (cf. double-base transformation, generalized transformation)	hành động ngôn từ đơn nhất cải biến một cơ sở

singular	số đơn; đơn số
singulare tantum (pl.singularia tantum; cf. plurale tantum)	danh từ chỉ có số đơn
singulary feature	x. unary feature
singulary transformation	x. single-base transformation
singulative	vi đơn (chỉ một mảnh lẻ rất nhỏ của vật chất) (danh từ ~)
sister (cf. daughter, mother)	nút ngang cấp; nút đồng thuộc
sister adjunction (cf. daughter adjunction)	phương thức thêm phụ ngữ đồng thuộc
sister constituent	thành tố ngang cấp
situation (x. state of affairs)	tình huống; tình thế
situation modal	từ tình thái có nghĩa tình huống
situation model	mô hình tình huống
situational grammar	ngữ pháp tình huống
situation of interaction	tình thế tương tác
situation of reception	tình thế tiếp nhận
situation of utterance	tình huống phát ngôn
situation semantics	nghĩa học tình huống
situation type	loại sự tình
situational	tình huống (thuộc/do ~)
situational context	x. context-of-situation
situational meaning	nghĩa tình huống
situational recoverability (cf. structural recoverability)	khả năng phục hồi nhờ tình huống
situational semantics	nghĩa học tình huống
situational topic	chủ đề tình huống
situationality	thích hợp với tình huống (tính / mức ~)
sjuzhet (Nga)	sườn chuyện (cf. fabula)
skeletal tier	lớp sườn (gồm nguyên âm và

SL (x. source language)	phụ âm không minh định)
slang	ngôn ngữ làm nguồn
slang expression	tiếng lóng; biệt ngữ xã hội
slants (nh. bars, solidi)	ngữ tiếng lóng
slip of the tongue	vạch nghiêng
slit (fricative)	nói nhứ (x. lapsus linguae)
slogofonema (Ng.)	khe dẹt (âm xát ~)
slogomorfema (nh. morpfosyllabema)	âm tiết - âm vị
slot	âm tiết - hình vị
slot-and-filler (method)	ngăn; ô; vị trí
slurred pronunciation	điền-vào-ô (phương pháp ~)
small clause	cách phát âm chuỗi
smooth articulation	tiểu cú thứ cấp
social deixis	cách cấu âm dịu nhẹ
social dialect (nh. class dialect)	trực chỉ xã hội / liên nhân
social distancing	biệt ngữ giai cấp / xã hội
social information	khoảng cách xã hội
social interaction	thông tin xã hội
social meaning	sự tương tác trong xã hội
social status	nghĩa xã hội; nghĩa liên nhân
socialization	cương vị xã hội
sociative (case)	sự xã hội hóa
sociolect	Cách liên đới ("cùng nhau")
sociolinguistics (nh. sociology of language)	biệt ngữ xã hội
sociological linguistics	xã hội ngôn ngữ học; xã hội học ngôn ngữ
sociology of language	ngôn ngữ học xã hội học
sociopragmatics	X. sociolinguistics ngữ dụng học xã hội

sociostylistics	phong cách học xã hội
soft consonant	phụ âm mềm (ngạc hóa)
soft palate (nh. velum)	ngạc mềm; (khẩu) mạc
solecism (cu) (cf. barbarism(2))	lỗi kết hợp
solidus (pl. solidi) (nh. bars, slants)	hai vạch nghiêng (hai bên ký hiệu phiên âm âm vị học)
soliloque (Ph.)	thói nói một mình
soliloquy	độc thoại trực tiếp (kịch ~)
solipsism	duy ngã độc tồn luận
solution	giải pháp
sonagram	X. (sound) spectrogram
sonagraph	X. sound spectrograph
sonant (nh. sonorant)	âm vang
sonometer	thanh kế
sonorant (cf. obstruent)	âm vang; âm tự thanh
sonority	âm lượng; thanh tính
sonority hierarchy	hệ tôn ty về thanh tính
sonority peak	đỉnh âm lượng
sonority scale	thang độ thanh tính
sonorization	hữu thanh hóa (hiện tượng ~)
sortal (cf. mensural)	chỉ loại (loại từ ~)
sortal classifier	loại từ chỉ loại; danh từ chỉ loại
sortal universal	phổ niệm tiểu loại
sortality (cf. mensurality)	tính chỉ loại (của loại từ)
sound	âm; âm tố
sound image	hình ảnh âm thanh (F. de Saussure)
sound shift	chuyển biến âm thanh
sound symbolism (nh.	biểu trưng âm thanh

cratylism)	
sound change	chuyển biến ngữ âm
sound law	quy luật ngữ âm
sound pattern	mô hình ngữ âm
sound quality	phẩm chất ngữ âm
sound recording	bản ghi âm
sound spectrograph	máy ghi thanh phổ
sound wave	sóng âm
source (1) (cf. goal)	nguồn; điểm/nơi xuất phát (cf. đích)
source (2) (cf. destination)	xuất xứ; người gửi (cf. người nhận)
source (3)	nguồn (của tín hiệu)
source feature (cf. major class feature, cavity feature, manner of articulation, prosodic feature)	đặc trưng về nguồn âm (N. Chomsky & M. Halle)
source language (cf. target language)	ngôn ngữ nguồn; ngôn ngữ nguyên bản
SOV word order	trật tự từ SOV
SOV languages	ngôn ngữ SOV
space	không gian
space grammar (nh. cognitive grammar)	ngữ pháp không gian (nh. ngữ pháp nhận thức)
spatial	không gian (thuộc ~)
spatial deixis	trực chỉ trong không gian
spatial location	vị trí trong không gian
spatial logic	logic không gian
spatial organization	tổ chức (trong) không gian
spatial relation	quan hệ không gian
spatiotemporal co-ordinates	tọa độ không - thời gian
spatiotemporal location	định vị không gian - thời gian

	(cách ~)
speaker	người nói
speaker-know-best principle	nguyên lý "người nói biết rõ nhất"
speaker-oriented modality(cf. agent-oriented modality)	tình thái hướng (vào) người nói
speaker recognition	nhận diện giọng người nói
speaker's attitude	thái độ của người nói
speaker's certainty	xác tín của người nói
speaker's error	những lỗi của người nói
speaker's meaning	nghĩa của người nói
speaker's strategy	chiến lược của người nói
special term	thuật ngữ chuyên môn
specialization	mức chuyên biệt hóa
specific	loại biệt
specific category	phạm trù loại biệt
specification	minh định (sự ~; việc ~; cách ~)
spectrogram	bản ghi thanh phổ
speech	lời nói; ngôn từ; diễn ngôn
speech act	hành động bằng lời; hành động ngôn từ; ngôn hành
speech act participant	tôn ty trong mức nhập cảm của
empathy hierarchy	người tham gia hành động giao tiếp
speech act theory	lý thuyết hành động ngôn từ
speech act verb	vị từ ngôn hành
speech analysis (cf. discourse analysis)	phân tích tiếng nói(cf. phân tích diễn ngôn)
speech chain	đường dây truyền ngôn
speech coding	mã hóa tiếng nói
speech community	khối cộng đồng ngôn ngữ

speech compression	nén tín hiệu ngôn từ
speech event	sự kiện ngôn từ
speech exchange system	mô hình tổ chức hội thoại
speech flow	ngôn lưu
speech parameter	thông số của lời nói
speech perception	tri giác lời nói (cách ~)
speech production	phát ra tiếng nói (cách ~)
speech recognition	nhận diện ngôn từ (cách ~)
speech situation	tình huống của lời nói
speech sound	âm tố
speech strategy	chiến lược của lời nói
speech synthesis	tổng hợp tiếng nói
speech synthesizer	máy tổng hợp lời nói
speech wave	sóng âm của tiếng nói
spelling (cf. orthography)	cách viết (chữ abc); chính tả
spelling pronunciation	cách phát âm theo chính tả
sphere of influence	phạm vi ảnh hưởng
spirant	x. fricative
spirantization	xát hóa (hiện tượng ~)
split	phân đôi; tách đôi
split ergativity	tính khiến cách phân đôi
split infinitive	dạng nguyên (bị) tách đôi
split reference	sở chỉ phân đôi
spondaic	(thuộc) mô hình trọng âm hay trường độ [1 1]
spondee (cf. amphibrach)	mô hình trọng âm hay trường độ [1 1]
spoonerism (cf. metathesis)	nói lái
sporadic	hãn hữu
Sprachbund (Đ.)	x. linguistic area
Sprachgefühl (Đ.)	x. linguistic intuition

spread (lips)	không chúm (môi ~)
spreading	sự lan rộng (của một thanh điệu sang âm đoạn bên)
sputter	lời nói vội (không được rõ và đúng)
square brackets (cf. angled brackets, braces, curly brackets, round brackets)	dấu ngoặc vuông ([])
S-R model	X. stimulus-response model
S-structure	X. shallow structure
stability (of tiers)	tính ổn định (của từng "lớp" đơn vị âm vị học)
stability principle	nguyên lý ổn định
stage	giai đoạn
standard	chuẩn; chuẩn mực
standard allophone	tiêu thể; tha âm chuẩn
Standard Average European	tiếng Âu châu trung bình chuẩn (B. L. Whorf)
standard language	tiếng chuẩn
Standard Model (nh. Standard Theory)	Mô hình Chuẩn (Chomsky)
standard pronunciation	cách phát âm chuẩn
Standard Theory (nh. Standard Model)	Lý thuyết Chuẩn (ngữ pháp của N. Chomsky)
standardization	chuẩn hóa / tiêu chuẩn hóa
standing epithet	tính ngữ đã thành công thức
stanza	đoạn thơ tứ tuyệt
starred form	hình thái có đánh dấu hoa thị
stasis	tình trạng
statal	trạng thái / tĩnh trạng (nghĩa ~)
state	trạng thái

state of affairs	sự tình; sự thể
state of language (nh. etat de langue)	ngữ trạng
state verb	vị từ trạng thái; vị từ tĩnh
statement	nhận định
static	trạng thái (thuộc ~); tĩnh
static passive	thái bị động tĩnh
static relation	quan hệ tĩnh trạng
static tone	thanh điệu tĩnh
stationary (articulators) (cf. movable)	tĩnh / không cử động được (khí quan cầu âm ~)
statistic linguistics	ngôn ngữ học thống kê
stative	tĩnh; tĩnh trạng
stative perfect	thể dĩ thành tĩnh (thể ~)
stative verb (x. state verb)	vị từ tĩnh
status (1)	cương vị
status (2)	phạm trù khái quát hóa
stem (cf. root)	thân từ; từ cán
stem-composition	phương thức ghép từ cán
stem derivation	phái sinh từ từ cán
stem inflexion	biến vĩ từ cán
stereotype	quán hình; quán ngữ
stereotype expression	biểu thức dập khuôn
stiff / slack distinction	sự khu biệt rắn / mềm
stimulus	kích thích (tố)
stimulus and response(theory)	(lý thuyết) "kích thích và phản ứng"
stimulus-response model	Mô hình "Kích thích - Phản ứng"
stochastic	ngẫu tính
story	chuyện kể

story episode	tình tiết trong chuyện kể
story structure	cấu trúc của chuyện
straightforward question	câu hỏi thẳng thừng
strand	tách riêng
stranded element	yếu tố mắc cạn
strategy	chiến lược
stop (consonant)	tắc (phụ âm ~)
stratification	phân tầng
stratificational grammar	ngữ pháp phân tầng
stratified sampling	cách chọn mẫu có phân tầng
stratum	lớp; tầng
stream of consciousness	dòng ý thức
strength scale	thang độ mạnh yếu (từ âm tắc vô thanh đến âm tiếp cận)
stress	trọng âm
stress contour	điệu hình trọng âm
stress-group	nhóm trọng âm
stress mark	dấu trọng âm
stress pattern	mô hình trọng âm
stress-timed (language) (cf. syllable-timed)	(ngôn ngữ) có trọng âm cách quãng đều nhau
stricture	câu âm bóp/thắt
strident (cf. mellow)	thé
string	chuỗi (kế tiếp)
strong	mạnh
strong adequacy	mức thỏa đáng cao
strong consonant	phụ âm mạnh
strong declension	hệ biến cách mạnh
strong form (cf. weak form)	hình thức mạnh
strong vowel	nguyên âm mạnh
structural ambiguity	tính lưỡng khả cấu trúc

(nh.constructional homonymy)	
structural change	biến đổi do cải hoán
structural class	chủng loại cấu trúc tính
structural linguistics	ngữ học cấu trúc
structural consistency	tính nhất quán với toàn bộ cấu trúc
structural inconsistency	tính thiếu nhất quán với toàn bộ cấu trúc
structural meaning (nh. grammatical meaning)	nghĩa cấu trúc
structural pressure	áp lực của cấu trúc
structural recoverability (cf. situational recoverability)	khả năng phục hồi nhờ cấu trúc
structural semantics	nghĩa học cấu trúc
structural set	tập hợp cấu trúc tính
structural signal	tín hiệu cấu trúc tính
structuralism	cấu trúc luận
structurally conditioned	do cấu trúc quy định
structuration	cấu trúc hoa (cách ~)
structure	cấu trúc
structure manipulation	thao tác thay đổi cấu trúc
structure of event	cấu trúc của sự tình / biến cố
stuttering	nói lắp
style	phong cách
style indirect libre (Ph.)	x. free indirect speech
style disjunct	trạng ngữ phong cách
style of discourse	phong cách (của) diễn ngôn
style of pronunciation	phong cách phát âm
stylistic	phong cách (học) (thuộc ~)
stylistic feature	(nét) đặc trưng phong cách
stylistic level	bình diện phong cách học

stylistics	phong cách học
stylization	phong cách hóa; cách điệu(hóa)
suasive verb	vị từ thuyết phục
subcategory	tiểu phạm trù
subclass	tiểu loại
subdialect (nh. patois)	thổ ngữ
subject (1)	chủ đề
subject (2)	chủ ngữ
subject clause	tiểu cú chủ ngữ
subject control	quyền kiểm định của chủ ngữ
subject infinitive	thức vô định làm chủ ngữ
subject marking	(cách) đánh dấu chủ ngữ
subject-predicate scheme	lược đồ chủ vị
subject-prominent language (cf. topic-prominent language)	ngôn ngữ thiên chủ ngữ
subject property	thuộc tính của chủ ngữ
subject-verb agreement	sự phù ứng chủ-vị
subjectival	thuộc chủ ngữ
subjective (nh. nominative)	chủ cách
subjective complement (cf. objective complement)	phụ ngữ của chủ ngữ
subjective deixis	trực chỉ chủ quan
subjective genitive (cf. objective genitive)	chủ sinh cách
subjective knowledge	tri thức chủ quan
subjective modality	tình thái chủ quan
subjective nominative	danh cách chỉ chủ ngữ
subjective probability	xác suất chủ quan

subjective understanding	cách hiểu chủ quan
subjectivity	tính chủ quan
subjectless	không có chủ ngữ
subjectless sentence	câu không có chủ ngữ
subjunct (cf. adjunct, conjunct, disjunct)	trạng ngữ phụ/ phó ngữ
subjunctive	thức hạ thuộc; thức giả thuật
subjunctive of manipulation	thức hạ thuộc chỉ mệnh lệnh
subjunctive of uncertainty	thức hạ thuộc chỉ tình thái "không chắc"
sublanguage	ngôn ngữ chi hạ
sublinguistic (communication)	ngôn ngữ nhi hạ (giao tiếp ~)
submodifier	phụ ngữ thứ cấp
submorph	hạ hình tố; phó hình tố
submorphemic boundary	biên giới hạ hình vị
subordinate (adj)	cấp dưới; phụ thuộc
subordinate (n.)	X. hyponym
subordinate clause (nh. dependent clause)	câu/tiểu cú phụ
subordinating conjunction	liên từ phụ thuộc hoa
subordination	phụ kết
subordinator	tác tử phụ thuộc hoa
subphonemic level	cấp độ dưới âm vị
subrheme	tiểu thuyết; thuyết cấp dưới
subset	tiểu tập hợp
subsidiary member	thành phần phụ
subsidiary variant	biến thể thứ yếu
substance	chất liệu; thực chất
substance of content	chất liệu của bình diện nội

substance of expression	dụng
substantialism	chất liệu của bình diện biểu đạt
substantiation (1)	chất liệu luận
substantiation (2)	biện minh (việc / cách ~)
substantivization	cụ thể hóa (việc / cách ~)
substantive (cu)	danh từ hóa (cải biến ~)
substantive universal (cf. formal universal)	thực thể từ
substitutable	phổ niệm thực thể
substitutability (n.)	có thể thay thế
substitute	khả năng thay thế
substitution	yếu tố thay thế
substitution frame	(sự) thay thế
substitution item	khung thay thế
substitution of meaning	đơn vị thay thế
substitution test	thay thế nghĩa (việc / cách ~)
substrate language	trắc nghiệm thay thế
stratum (nh. substrate; cf. adstratum, superstratum)	ngôn ngữ cơ tầng
string	cơ tầng; lớp dưới
subtheme	chuỗi cấp dưới
subtractive bilingualism (cf. additive bilingualism)	tiểu đề
subtopic	song ngữ trừ (vị trí ngôn ngữ thứ nhất của tiếng bản địa bị một ngôn khác thay thế)
succion	tiểu đề; đề cấp dưới
succion stop	cấu âm nút
suffix	âm tắc nút
suffixal	hậu tố
suffixation	(có tính / thuộc) hậu tố
	cấu tạo từ bằng hậu tố (phép ~)

suffixing language	ngôn ngữ dùng hậu tố
suffixless adjective	tính từ không có hậu tố
suggestive question	câu hỏi (có tác dụng) gợi ý
summation plural (nh. binary plural; cf. plurale tantum)	đanh từ số phức tổng
superfix	x. suprafix
superlative	cực cấp
superordinate (nh. hyperonym; cf. hyponym)	thượng cấp; thượng danh
superordinate clause	tiểu cú thượng cấp (nh. ~ mẹ)
superposition	chồng thêm (thủ pháp ~)
super-sign	siêu phù hiệu
superstrate language	ngôn ngữ lớp trên; thượng tầng
superstratum (cf. adstratum, substratum)	thượng tầng; lớp trên
supertopic	siêu chủ đề
supinum (Lat.)	vị tính từ bị động
suppletion	thay thế bỏ khuyết
suppletive alternant	đơn vị luân phiên bỏ khuyết
suppletive form	hình thái bỏ khuyết
suppletive morpheme	hình vị bỏ khuyết
suppositional subjunctive mood	thức hạ thuộc (có nghĩa) giả định
suprafix (nh. superfix)	phụ tố siêu đoạn
supraglottal	(âm) trên thanh hầu
suprasegmental (nh. prosodic)	siêu đoạn
suprasegmental phoneme	âm vị siêu đoạn
suprasegmental phonology	âm vị học siêu đoạn
surd (Ph.)	vô thanh
surface structure (cf. deep	cấu trúc bề mặt

structure)	
surface structure empathy hierarchy	tôn ty nhập cảm của cấu trúc bề mặt
surface subject	chủ ngữ bề mặt
surname	họ
suspicious pairs	cặp khả nghi
sustained intonation	ngữ điệu gác
SVO word order	trật tự từ SVO
SVO languages	ngôn ngữ SVO
svarabhakti	x. parasite vowel
switch reference	đấu hiệu [\pm chuyển sở chỉ]
syllabary	tự mẫu âm tiết tính
syllabeme	âm tiết vị; "tiếng"
syllabic	âm tiết tính; thành âm tiết
syllabic consonant	phụ âm âm tiết tính
syllabic division	phân chia âm tiết (việc/cách ~)
syllabic script	văn tự ghi âm tiết; văn tự âm tiết tính
syllabic writing	chữ viết âm tiết tính
syllabication	x. syllabification
syllabification (nh. syllabication)	phân âm tiết (sự/cách ~)
syllable	âm tiết; tiếng
syllable boundary	biên giới âm tiết
syllable-final	cuối âm tiết (ở vị trí ~)
syllable juncture	tiếp điểm âm tiết
syllable pattern	mô hình âm tiết
syllable peak	đỉnh âm tiết
syllable-timed (language) (cf. stress-timed)	(ngôn ngữ) có âm tiết phát âm với trường độ tương đối bằng nhau

syllabogram	chữ ghi từng âm tiết
syllemma	hợp ngữ [tâm+phụ+liên]
syllipsis (pl. syllepses)	đồng chấp (sự ~; phép ~)
syllogism	tam đoạn luận
symbol	ký hiệu
symptom	triệu chứng
symmetry (symmetric, adj.)	(sự) cân đối
synaesthesia	x. synesthesia
synaffix	đồng phụ tố; phụ tố phức hợp
synaloepha	hòa đúc âm tiết (hiện tượng ~)
syncategorematic word	hư từ; từ chức năng
synchronic (cf. diachronic)	đồng đại
synchronic etymology	từ nguyên học đồng đại
synchronic foreignism	từ ngoại lai đồng đại
synchronic linguistics	ngôn ngữ học đồng đại
synchronic phonetics	ngữ âm học đồng đại
synchrony	bình diện đồng đại
syncopation	X. syncope
syncopated	(nguyên âm) bị lược bỏ
syncope (nh. syncopation; elision; cf. haplology)	lược âm
syncretic(al)	hỗn hợp; trung hòa hóa
syncretism	hỗn hợp biến tố; trung hòa hóa(hiện tượng ~)
syndesis	quan hệ liên hợp
syndetic co-ordination	đẳng kết có liên từ
synecdoche (cf. metonymy)	phép cải dung
synecdochical	cải dung (có tính ~)
syneresis	liên kết nguyên âm (hiện tượng ~)

synesis	phù ứng ngữ pháp theo nghĩa (hiện tượng ~)
synesthesia (cv. <i>synaesthesia</i>)	cộng cảm; phối cảm
synesthetic	cộng cảm / phối cảm (thuộc ~)
synharmony	sự hoa đồng nguyên âm
synonym	từ đồng nghĩa
synonymic	đồng nghĩa
synonymous	đồng nghĩa
synonymy	đồng nghĩa (quan hệ ~)
synsemantic	hợp nghĩa
synsemantic word (cf. autosemantic ~)	hư từ; từ phối nghĩa (cf. thực từ; từ tự nghĩa)
syntactic	cú pháp (thuộc ~)
syntactic amalgam	tổ hợp cú pháp nghĩa (G. Lakoff)
syntactic ambiguity	tính lưỡng nghĩa cú pháp
syntactic behavio(u)r	thái độ cú pháp
syntactic causative (cf. <i>lexical causative</i>)	kết cấu gây khiến cú pháp (cf. ~ từ vựng)
syntactic compound	từ ghép cú pháp
syntactic negation	phủ định cú pháp
syntactic neutralization	trung hòa hóa cú pháp (hiện tượng ~)
syntactic relationship	quan hệ cú pháp
syntactic structure	cấu trúc cú pháp
syntactic synonym	từ đồng nghĩa cú pháp
syntactic word	từ cú pháp; hư từ
Syntactics	kết pháp
syntagm / syntagma	kết đoạn; ngữ đoạn
syntagm stress	trọng âm ngữ đoạn

syntagmatic (axis) (cf. paradigmatic)	(trục) kết hợp
syntagmatic plane	bình diện kết hợp
syntagmatic relation / relationship	quan hệ kết hợp
syntagmeme (cf. tagmeme)	cú pháp vị (K.L. Pike)
syntax	cú pháp
synthesis	tổng hợp (sự ~)
synthetic language (cf. analytic language)	ngôn ngữ tổng hợp tính
synthetic proposition	mệnh đề tổng hợp
synthetic truth	chân lý tổng hợp (sự thật trên cơ sở đối chiếu với hiện thực)
syntonic	đồng thanh điệu
system sentence	câu trong hệ thống
systematic	hệ thống (có tính ~)
systematic phoneme	lập trên cơ sở ngữ pháp cũng như ngữ âm)
systematic phonemics	âm vị học hệ thống tính
systemic	hệ thống tính (theo quan điểm của M. A. K. Halliday)
systemic grammar (nh. systemic-functional grammar)	ngữ pháp hệ thống tính
systemic-functional grammar (nh. systemic grammar)	ngữ pháp - chức năng hệ thống tính (M.A.K. Halliday)
systemic network	mạng lưới hệ thống tính

T

table of sounds	bảng âm tố
taboo	(lê) kiêng kỵ
tachygraphy	tốc ký
tacit knowledge (nh. intuition, Sprachgefühl)	tri thức ẩn mặc
tact	nhịp ; phách
tactic analysis	phân tích theo khả năng kết hợp
tactic form	tổ hợp kết vị (làm thành một hình thái ngữ pháp)
tactics	kết (hợp) học
tactile medium	X. haptic medium
tag	(câu, từ) hậu đề
tag question	câu hỏi đuôi
tag statement	nhận định đuôi
tagma	kết tố ((K.L. Pike)
tagmatics	kết tố học ((K.L. Pike)
tagmeme	kết vị ((K.L. Pike)
tagmemics	kết vị học ((K.L. Pike)
tail	đuôi; hậu đề
talk	nói chuyện
talk exchange	chuyện trò
tamber	X. timbre
tap	X. flap
target(1)	đích
target (2)	mục tiêu
tirget object	bổ ngữ chỉ đích
tirget articulation (cf.	cấu âm làm đích (cách ~)

auditory target)	
target articulation do □ main	khu vực mục tiêu cấu âm
target language (nh. object language (2))	ngôn ngữ đích; ngôn ngữ của bản dịch
tautological	x. tautologous
tautologous	có tính chất trùng ngôn
tautology (cf. pleonasm)	trùng ngôn
taxeme	nét khu biệt ngữ pháp
taxis (cu; pl. taxes)	từ kết
taxonomic grammar	ngữ pháp chia loại
taxonomic linguistics	ngữ học liệt kê - phân loại
taxonomy	phân loại (cách / bảng ~)
taxonomy of illocutionary acts	phân loại các hành động ngôn trung (cách ~)
taxonomy of speech acts	phân loại các hành động bằng lời (cách ~)
technical term	thuật ngữ kỹ thuật; thuật ngữ chuyên môn
technography	chữ viết chuyên môn
teknonymic	tên (mượn của) con
telegraphese	ngôn ngữ điện tín
teleological explanation	giải thích (theo) mục đích luận (cách ~)
teleology	mục đích luận
telescoped word	từ rút ngắn
telic (cf. atelic)	hữu đích
telic situation type	(loại) sự tình hữu đích
telicity	tính hữu đích
tellability	tính dễ kể (của chuyện)
template	mẫu (để nhận diện)

tempo	tốc độ; nhịp độ
temporal	thời gian (thuộc/trong ~)
temporal clause	tiểu cú trạng ngữ thời gian
temporal deixis	trực chỉ về thời gian
temporal location	định vị trong thời gian
temporal logic	logic thời gian
temporal meaning (cf. tense r)	ý nghĩa thời gian (cf. ~ thì)
temporal order (nh. sequential order) .	trật tự thời gian (nh. trật tự tiếp nối)
temporal particle	tiểu từ thời gian (A.Wierzbicka)
temporally restrictive adjective	tính từ hạn định thời gian
temporary	nhất thời
tendency	xu hướng
tenor	giọng nam cao
tenor of discourse	đối tượng so sánh (trong phép ẩn dụ)
tense (1)	thì
tense (2)	(âm) căng
tense back-shifting	quan hệ thì giữa các tiểu cú
tensed (language / clause)	có thì (ngôn ngữ / câu ~)
tensed sentence	câu có thì
tenseless (language / clause)	không có thì / vô thì (ngôn ngữ / câu ~)
tense locus	quy điểm thì
tense-logic	logic thì
tense-system	hệ thống thì
tense vowel	nguyên âm căng
tension	độ căng
tenuis (cu; pl. tenues)	(phụ âm) mảnh

term	thuật ngữ; ngữ định danh
term formation	cấu tạo từ / ngữ định danh
term of endearment	từ ngữ xưng hô thân thiết
term of address	X. address term
term operator	tác tử tạo từ / ngữ định danh
term predicate	danh ngữ làm vị ngữ
term structure	cấu trúc của ngữ định danh
terminal string	chuỗi kết cục
terminative (aspect)	X. completive
terminus	điểm kết thúc
territory (cf. assertive ~, non- assertive ~)	miền/vùng/tâm (hiệu lực)
tertiary stress	trọng âm cấp ba
tertium comparationis (Lat.)	vế thứ ba của tỷ dụ
tertium non datur (Lat.)	không có trường hợp nào khác
tessitura	cữ giọng
text	văn bản
text frequency	tần số trên văn bản
text grammar	ngữ pháp văn bản
text interpretation	thuyết minh văn bản (việc / cách ~)
text linguistics	ngữ học văn bản
textology	văn bản học
text processing	xử lý văn bản (việc / cách ~)
text-sentence	câu trong văn bản
textual deixis	trực chỉ trong văn bản
textual function	chức năng tạo văn bản
textual meaning	nghĩa văn bản
thematic (1)	tham tố (có tính ~, thuộc về ~)
thematic (2)	đề (có tư cách ~)
thematic (3) (nh. stem)	thân từ; từ cán

thematic continuity	tính liên tục của chủ đề / tham tố
thematic predictability	tính khả tiên đoán của chủ đề
thematic-rhematic articulation	phân đoạn đề-thuyết (cách ~)
thematic saliency	tính nổi trội của chủ đề
thematic role	vai tham tố
thematic structure (1)	cấu trúc đề-thuyết
thematic structure (2)	cấu trúc tham tố
thematic subject	chủ ngữ làm đề
thematic vowel	nguyên âm từ cán
thematization (thematize, v.)	đề hoa (thao tác ~)
theme	đề; chủ đề
theme prominence	tính nổi trội của đề
theoretical grammar	ngữ pháp lý thuyết
theoretical linguistics (nh. general linguistics)	ngôn ngữ học lý thuyết
theoretical model	mô hình lý thuyết
theory of linguistic relativity	(lý) thuyết tương đối luận ngôn ngữ học
theory of markedness	lý thuyết về tính [\pm hữu trưng]
theory of semantic (lexical) fields	X. field theory
theory of speech acts (J.L. Austin, J.R. Searle)	lý thuyết về các hành động bằng lời / ngôn hành
theory of the laryngeals (F. de Saussure)	lý thuyết về các phụ âm thanh hau (của tiếng An-Au)
therapeutic sound change	biến âm trị liệu
thesaurus	kho từ vựng
theta-assignment	phân định vai cho các tham tố (việc / cách ~)

theta criterion	tiêu chí theta
theta-role (0-role)	X. thematic role
theta theory	lý thuyết theta (trong lý thuyết chi phối và ràng buộc)
thieves' cant / patter	tiếng lóng của kẻ trộm
thing	vật
thingness	vật tính
third person	ngôi thứ ba
third-person imperative	thức mệnh lệnh ngôi thứ ba
thought	tư duy
three-part verb	vị từ có hai tiểu từ (như look down on)
three-part word	X. three-part verb
three-place verb	vị từ tam trị; vị từ ba chỗ
throaty	(giọng) khàn / khản
thyroid cartilage	sụn của tuyến giáp
tier (in autosegmental phonology)	lớp (trong âm vị học tự đoạn)
tilde	dấu "~" (dùng trong từ điển)
timbre	âm sắc
time	thời gian; thời
time adverbial	trạng ngữ thời gian
time-bound pf opposition	mệnh đề bị ràng buộc về thời gian
time clause	tiểu cú thời gian
time of event	thời điểm của sự tình
time of speech	thời điểm phát ngôn
timeless proposition	mệnh đề phi thời gian; mệnh đề vô thời / phiếm thời
timing	sự phối hợp (trong thời gian)
tip (nh. apex)	chóp lưỡi

tip-of-the-tongue phenomenon	hiện tượng quên khuấy một từ dùng hàng ngày
title	đầu đề
tmesis (pi. tmeses)	phân tách thành tố của từ phái sinh (việc / cách ~)
token (cf. type)	(trường hợp) cá thể; hiện dạng
tonal	thanh điệu (thuộc ~)
tonal juncture	tiếp điểm thanh điệu
tonal (vowel)	chính âm
tonal tier	lớp của thanh điệu
tonality	tính thanh điệu; điệu thức (của câu)
tonality feature	đặc trưng điệu thức
tone	thanh (điệu)
tone frequency	xác suất của thanh điệu
tone-group (cf. nucleus (2)) (nh. breath-group, phonological phrase, intonation-group, tone-unit)	đơn vị ngữ điệu
tone language	ngôn ngữ có thanh (điệu)
tonemics	thanh vị học
tone of voice	giọng nói; cách nói
tonetics	ngữ âm học của thanh điệu
tone-unit	X. tone group
toneme	thanh vị
tongue	lưỡi
tongue advancement	chiều hướng của lưỡi
tongue back	mặt lưỡi
tongue blade	đầu lưỡi
tongue body	thân lưỡi
tongue height	độ nâng (của) lưỡi

tongue root	gốc lưỡi
tongue-slip	nói nhứ
tonetics	thanh điệu ngữ âm học
tonic (tonicity, n.)	có trọng âm
tonic accent	trọng âm
tonic stress	X. nuclear stress (2)
tonic syllable	X. nucleus (2)
tonogram	bản ghi thanh điệu / ngữ điệu
tonology	thanh điệu học
to'p-down (cf. bottom-up)	(hướng phân tích ngữ pháp) từ trên xuống
top-down processing	trình tự xử lý từ trên xuống
topic	đề; chủ đề
topic accession hierarchy	tôn ti trong khả năng làm đề
topic chain	chuỗi đề
topic continuity	tính liên tục của đề
topic identification	cách nhận diện đề
topic properties	các thuộc tính của đề
topic shifter	tác tử chuyển đề
topical phrase	đề ngữ
topical clause	tiểu cú làm đề
topic/ topical sentence	câu làm đề
topicality	tư cách đề; đề tính
topicalization	(chủ) đề hóa (thao tác ~)
topicalized	(chủ) đề hóa
topic-comment articulation	phân đoạn đề-thuyết
topic-comment relation	quan hệ đề-thuyết
topic empathy hierarchy	tôn ty nhập cảm với chủ đề
topic establishment	xác lập chủ đề (việc / cách ~)
topic introducer	tác tử dẫn nhập chủ đề

topic marking device	thiết bị đánh dấu chủ đề
topic persistence	tính trường tồn của chủ đề
topic-prominent language	ngôn ngữ thiên chủ đề
topic sentence	câu làm đề
topic shading	sắc thái hóa chủ đề (việc / cách ~)
topic shift	di chuyển chủ đề (việc / cách ~)
topicworthiness	tư cách chủ đề
topological structure	cấu trúc topo
topology	topo học
toponomastics	đặt địa danh (việc ~)
toponym	địa danh
toponymy	địa danh học; địa danh của một vùng hay của một ngôn ngữ
total affirmation	khẳng định tổng quát
total assertion (cf. total affirmation; total negation)	nhận định tổng quát
total assimilation	đồng hóa toàn bộ
total negation (cf. negation of total assertion / affirmation)	phủ định tổng quát
tournure (Ph.)	lối nói
trace	dấu vết
trachea (nh. windpipe)	khí quản; cuống phổi
trade language	ngôn ngữ buôn bán
traditional grammar	ngữ pháp truyền thống
traduction	dịch sát từng từ (việc / cách ~)
tragedy	bi kịch
trajector	đạo tử; vật đang chuyển động; vật được định vị

trajector vs. landmark	quan hệ giữa đạo tử và mốc
transcodification (nh. code Switching)	chuyển mã
transaction	phần việc (phải giải quyết)
transcribe	phiên âm
transcription	phiên âm (sự ~)
transfer/transference	chuyển di; lẫn từ tiếng này sang tiếng khác
transfer of meaning	chuyển hóa nghĩa
transferred epithet (nh. hypallage)	tính ngữ dùng lệch tâm; tính ngữ bị chuyển di
transferred meaning	nghĩa (đã) chuyển hóa
transferred negation	phủ định bị chuyển di
transfix	phụ tố xen kẽ
transform	biến thể cải hoán; hoán hình; cải hình
transformation	cải hoán; cải biến
transformational cycle	chu kỳ cải hoán
transformational grammar	ngữ pháp cải hoán / cải biến
transformationalism	lý thuyết cải biến; ngữ pháp cải biến; cải biến luận
transgressive	X. durative
transition	chuyển tiếp (câu âm)
transition area	vùng chuyển tiếp; vùng giáp ranh
transitive (verb) (cf. monotransitive verb, complex transitive verb, ditransitive verb)	vị từ ngoại động / cập vật / chuyển tác
transitive adjective	tính từ ngoại động
transitivity	tính / mức chuyển tác
translatability	tính khả dịch

translation (translate, v.) (cf. interpretation)	dịch (bản ~); phiên dịch
translation loanword	từ mượn qua sao phỏng
"translatese "	"phiên dịch ngữ"; giọng "văn dịch", văn lai căng (Chao)
translational equivalent	từ/hình thái tương đương khi phiên dịch
translative	di chuyển (cách-)
translatology (nh. translation theory)	phiên dịch học; lý thuyết phiên dịch
transliteration (cf. transcription)	chuyển tự (cách ~) (cf. phiên âm)
transmutation	chuyển phạm trù (hiện tượng ~)
transparent (cf. opaque)	trong (suốt) (cf. đục)
transparent formation	cấu tạo trong suốt
transposition	chuyển vị
tree diagram	biểu đồ hình nhánh / hình cây
trema	dấu hai chấm (trên chữ cái)
triadic	bộ ba; tam phân
trial	số ba
trial and error (by ~)	mò mẫm (bằng cách ~)
triangle	(hình / biểu đồ) tam giác
triangle of signification	hình tam giác biểu nghĩa (Ogden & Richards)
tribrach (cf. amphibrach)	mô hình trọng âm hay trường độ [000]
trigger	tác tử kiểm định
trigraph	chữ ghép ba
trill (nh. roll)	rung (phụ âm ~)
trimeter	câu (thơ) ba vắn
triphthong (triphthongal,	nguyên âm ba

adj.)	
trisyllable	từ tam tiết
tritagonist	vai thứ ba (trong vở kịch)
tr/TR	X. trajector
trivalent (verb)	(vị từ) tam trị
trochaic	(thuộc) mô hình trọng âm hay trường độ [10]
trochee (cf. amphibrach)	mô hình trọng âm hay trường độ [10]
trope	cách ngữ; hình tượng tu từ
tropic	từ / hình thái biểu thị tính ngôn hành
truncated	X. catalectic
truth conditional semantics	nghĩa học chân ngụy
truth condition	điều kiện chân lý
truth function	hàm chân lý (trong mệnh đề phức hợp)
truth table	bảng chân-ngụy
truth value	giá trị chân lý; giá trị chân ngụy
tune	âm điệu; điệu hình
Turing machine	máy Turing
Turing Test	Thử nghiệm Turing
tùm (conversation ~)	lượt nói (trong hội thoại)
turn-taking	chuyển lượt (về cho mình)
turning point	điểm ngoặt trong tự sự
two-member sentence	câu hai thành phần
two-part verb (nh. two-part word)	vị từ song phần
two-participant verb	vị từ hai tham tố

two-place verb (nh. monotransitive verb)	vị từ song trị / vị từ đơn chuyển
two-part word (nh. two-part verb)	từ song phần
two-value logic	logic lưỡng trị
type (cf. token)	kiểu; loại; điển dạng; điển thể; loại hình
type of declension	kiểu biến cách
type of event	loại hình biến cố; loại sự tình
type of sentence	kiểu câu
type of speech act	kiểu hành động bằng lời
types vs. token	điển thể (so với) cá thể
typicality	tính điển hình
typological classification of languages	phân loại ngôn ngữ theo loại hình (việc / cách ~)
typological consistency	tính nhất quán loại hình học
typological inconsistency	chỗ không nhất quán về loại hình học
typological linguistics	ngôn ngữ học loại hình
typological similarity	sự tương đồng về loại hình
typologically similar / close language	thứ tiếng gần nhau về loại hình
typology	loại hình học; cách phân loại hình
typology of argumentation	loại hình học của cách lập luận
typology of cognitive structures	loại hình học của cấu trúc nhận thức

U

uc	X. ultimate constituent
ultima	chung âm tiết
ultimate constituent	thành tố tột cùng
ultimate stress	trọng âm cuối từ
ultimate syllable	âm tiết cuối từ
umlaut (1) (nh. mutation, contact mutation)	umlaut; chuyển biến nguyên âm (có ảnh hưởng đến hình thái học)
umlaut (2) (cf. diaeresis)	dấu umlaut (..)
unacceptable	không chấp nhận được
unaccusative verb	vị từ phi đối cách
unanchored (information)	(thông tin) không bền đậu
unary feature (nh. single-valued/ singulary feature; cf. binary feature, multivalued feature)	đặc trưng đơn nhất / đơn trị
unaspiration	không bật hơi (sự ~)
unattached clause (nh. dangling clause; hanging clause)	tiểu cú không nơi buộc / thả nổi
unattached participle (nh. dangling participle, dangling modifier, hanging participle, misrelated participle, unrelated participle)	vị tính từ không nơi buộc / thả nổi
unattached phrase	ngữ đoạn không có chỗ buộc
unbounded extent	tầm khai triển vô biên
unconscious	bất tự giác
uncontrolled	không có chủ ý

unconditioned sound change	biến đổi ngữ âm không điều kiện
uncount(able) noun (cf. count(able) noun; nh. non-count(able) noun)	danh từ không đếm được
underanalysis	phân tích bất cập
underextension (cf. overextension)	mở rộng bất cập
undergoer	người / vật bị động
under-lexicalization (cf. overlexicalization)	từ vựng hóa bất cập
underlying stem	từ cán chìm
underlying structure	cấu trúc sâu / chìm
underspecification	minh định bất cập
understanding	hiểu; lý giải
understood	(được) hiểu (ngâm)
undertone	thanh tối trầm
undesirable state	trạng thái bất khả dung
unergative verb	vị từ phi khiến cách
unexploded stop (consonant)	(phụ âm tắc) không bật ra
unfulfilled condition (cf. unreal condition, counterfactual condition, hypothetical condition, rejected condition)	điều kiện không được đáp ứng
ungrammatical	phi ngữ pháp
ungrammatically	tính phi ngữ pháp
ungraded antonym	từ trái nghĩa không phân độ
ungrammaticalness	tính phi ngữ pháp
unidirectional development	phát triển không có hướng (sự

unification	-)
uniframe	hợp nhất (sự ~)
unifying stress	đơn khung
unilateral (cf. bilateral)	trọng âm (có tác dụng) hợp nhất
uninflected	(cấu âm) một bên
uninterruptibility (nh. cohesiveness)	không biến hình
unique constituent	tính không chêm xen vào được (của từ)
unique morph	thành tố đơn nhất
unique morpheme	hình tố đơn nhất
unique reference	hình vị đơn nhất
uniqueness	sở chỉ đơn nhất
unit	tính đơn nhất
unitifier	đơn vị
universal base hypothesis	tác tử đơn vị hóa
unit noun (nh. partitive noun)	giả thiết về cơ sở phổ quát của một số quy tắc
unit substantive	danh từ đơn vị
universal (1) (n.)	X. unit noun
universal (2) (adj.)	phổ niệm
universal grammar (nh. general grammar)	phổ quát
universal negation	ngữ pháp phổ quát
universal pragmatics	phủ định phổ quát
universal quantifier (cf. existential quantifier)	dụng pháp phổ quát
universalism	lượng từ tổng quát
universe of discourse	lượng tử lượng hóa phổ quát
	phổ quát luận
	phạm vi luận bàn

universe of tokens	phạm vi của những hiện dạng
universe of types	phạm vi của những loại hình
unmarked	không đánh dấu; vô trung
unmarked term	vế vô trung; ~ không đánh dấu
unmarked theme	chủ đề không được đánh dấu
unmotivated	không có nguyên do
unobstructed	(âm/ luồng hơi) không bị nghẽn
unpassive	(thái) phi bị động
unproductive	không năng sản
unrelated participle (nh. dangling modifier, dangling participle, hanging participle, misrelated participle, unattached participle, unrelated participle)	vị tính từ không liên quan về ngữ pháp
unrounded.	không tròn môi
unreal condition (nh. unfulfilled condition, counterfactual condition, hypothetical condition, rejected condition)	điều kiện phi thực
unstressed	khinh âm
untagged corpus	vốn ngữ liệu không được phân biệt về tính quan yếu
untensed	không đánh dấu thì
unused (information)	(thông tin) không được sử dụng
unvoiced (nh. voiceless)	vô thanh
updating	cập nhật hóa
up-glide	âm lướt lên
upgrading	nâng cao chất lượng thông tin (việc / cách / hiện tượng ~)

uplifted stress	trọng âm đi lên
upper lip	môi trên
upper teeth	răng trên
up-shift in pitch	chuyển hướng đi lên trong âm vực (hiện tượng ~)
upturn	chuyển giọng lên cao
usage	mức thông dụng
use theory of meaning	lý thuyết "nghĩa chính là cách dùng" (L. Wittgenstein)
user	người sử dụng
usual meaning	nghĩa thông dụng
usual present (tense)	thì hiện tại thông dụng
utter	phát ra tiếng; phát ngôn
utterance	phát ngôn
utterance-act	hành động phát ngôn
u-umlaut	(âm) [ù] biến âm thành [ü]
uvula	tiểu thiệt
uvula roll / trill	rung tiểu thiệt (âm ~)
uvular	âm tiểu thiệt

V

V	X. verb
V forms	hình thái vị từ
valency theory	lý thuyết về ngữ trị (của vị từ)
valeur (F)	giá trị (F. de Saussure)
vague	mơ hồ; mờ nghĩa

valence / valency (nh. arity)	diễn trị
valid	có hiệu lực; có giá trị
validity	hiệu lực; giá trị
value	giá trị
value hierarchy	tôn ty trong giá trị
value judgement	phán đoán về giá trị
variable	biến số; biến tố
variable stress (nh. shifting stress)	trọng âm khả biến
variant	biến thể
variant form	hình thái biến thể
variant stress	trọng âm có vị trí lưỡng khả
variation	sự biến thiên
vector verb	vị từ chỉ hướng
vehicle	mốc so sánh
velar	(khẩu) mạc/ngạc mềm (âm ~)
velaric airstream	luồng hơi (khẩu) mạc
velarization	mạc hóa
velic closure	khép (khẩu) mạc (động tác ~)
velo-pharyngeal	vùng mạc-yết hầu
velum	(khẩu) mạc; ngạc mềm
ventricular bands	X. false vocal cords
ventriloquism	nói "giọng bụng" (môi không mấp máy, khiến người nghe tưởng tiếng từ nơi khác vọng đến)
verb	vị từ
verb agreement	sự phù ứng (của/với) vị từ
verb of action	vị từ hành động
verb of motion	vị từ di chuyển
verb of opinion	vị từ biểu đạt ý kiến

verb of perception	vị từ tri giác
verb of saying	vị từ có nghĩa là nói
verb of volition	vị từ biểu đạt ý muốn
verb phrase	ngữ (đoạn) vị từ
verbal adjective	X. participial adjective
verbal complementation	cơ cấu bổ ngữ của vị từ
verbal deprivation	phân biệt đối xử về quyền nói
verbal form	hình thái vị từ
verbal group	tổ hợp vị từ
verbal noun (nh. gerund)	vị danh từ
verbal object	'bổ ngữ của vị từ
verbal restrictor	tác tử hạn định vị từ
verbalization	vị từ hóa (quá trình / cải biến ~)
verbals	những hình thái không biến ngôi (như thức vô định) của vị từ
verb-final language	thứ tiếng đặt vị từ ở cuối câu
verb-initial language	thứ tiếng đặt vị từ ở đầu câu
verbless (clause/sentence)	(tiểu cú/câu) không có vị từ
verbs in series	vị từ kết chuỗi
verdictive (sentence)	câu phán định; câu kết án
verdictive (speech act)	hành động phán định; hành động kết án
verifiability (cf. falsifiability)	khả năng kiểm nghiệm xác nhận
vernacular	ngôn ngữ / phương ngữ sở tại của một cộng đồng
Verner's law	luật Verner
verslibre (Ph.)	X. free verse
versification	làm thơ (việc / cách ~)

vertical axis (cf. horizontal axis)	trục tung (cf. trục hoành)
vertical grouping	tập hợp theo chiều dọc
vertical splitting	chia theo chiều dọc
vetative	câm đoán; có tính phủ quyết
vibrant (sound)	(âm) rung
vibration	rung (sự ~)
vibrato	rung (trong âm nhạc)
view-point	quan điểm
viewpoint adjunct (nh. viewpoint subjunct)	trạng ngữ quan điểm
viewpoint subjunct	X. viewvpoint adjunct
villain	nhân vật phản diện
violation	việc vi phạm
viral sentence	câu siêu vi
virtual motion	chuyển động giả
visible speech	lời nói nhìn thấy được (những cách biểu thị lời nói, trừ chữ viết ra); thanh phổ đồ (cũ)
visual field	tầm nhìn
visual memory	ký ức thị giác
visual morpheme	hình vị thị giác
visual perception	tri giác thị giác
VO word order	trật tự từ VO
vocable	X. proto-word
vocabulary	vốn từ
vocal	tiếng thanh (thuộc ~)
vocal-auditory channel	kênh dẫn từ tiếng nói đến tai nghe

vocal bands	X. vocal cords
vocal cords (nh. vocal bands/folds / lips)	thanh đới
vocal folds	X. vocalcords
vocal lips	X. vocalcords
vocal murmur	tiếng thì thầm
vocal organs	khí quan cầu âm
vocal reflex	phản xạ phát ra tiếng
vocal tract	đường dẫn âm
vocalic	nguyên âm (thuộc ~)
vocalic dilation	đồng hóa nguyên âm cách quãng (hiện tượng ~)
vocalisme (Ph.)	hệ thống nguyên âm
vocative	hô cách
vocoid (cf. contoid)	âm tố nguyên âm tính; âm không cản khí
voice (1)	tiếng; giọng; tiếng thanh; thanh
voice (2).	thái (chủ động/bị động)
voice disorder	rối loạn về tiếng thanh
voice onset time	thời điểm khởi thanh
voiceprint	thanh phổ đồ giọng nói của một cá nhân
voice quality	chất giọng
voice set (nh. phonation)	kiểu tạo âm
voice synthesizer	máy tổng hợp giọng nói
voiced	hữu thanh
voiceless (nh. unvoiced)	vô thanh
voicing	thêm thanh
voicing lag	hiện tượng thanh trễ
voicing lead	hiện tượng thanh sớm
void (empty/null) set	tập hợp rỗng

volition	ý nguyện; mong muốn
volitional	ý nguyện (tình thái ~)
volitional mood	thức mong muốn
volitive (clause)	(câu) ý nguyện
volitive (propositional attitudes)	(những thái độ mệnh đề (có ý)) mong muốn
VOS word order	trật tự từVOS
VOT	X. voice onset time
vowel	nguyên âm
vowel alternation	X. ablaut
vowel beginning	cách khởi đầu nguyên âm
vowel breaking	cách bẻ nguyên âm
vowel colour	(âm) sắc / màu của nguyên âm
vowel gradation	cách biến đổi nguyên âm
vowel harmony	hài hòa nguyên âm (sự ~)
vowel mutation	cách chuyển hoa nguyên âm
vowel quality	đặc trưng về chất của nguyên âm
vowel quantity	đặc trưng về lượng của nguyên âm
vowel reduction	cách nhược hoa nguyên âm
vowel system	hệ thống nguyên âm
vowel trapeze	hình thang nguyên âm
vowel triangle	tam giác nguyên âm
VP (x. verb phrase)	ngữ vị từ; vị ngữ
VSO word order	trật tự từVSO
vulgarism	cách nói dung tục
vulgar pronunciation	cách phát âm dung tục
volume	âm lượng

W

W* (W-star) language	X. non-configurational language
want	trạng thái muốn
warning	(lời / cách) cảnh báo
warrant	cam đoan
wave	sóng
wave theory	lý thuyết sóng
waveform	hình sóng
wavelength	chiều dài của sóng
weak	yếu
weak adequacy	tính thỏa đáng / hiệu lực kém
weak consonant	phụ âm yếu
weak declension	hệ biến cách yếu
weak force of exhalation	lực thở ra yếu
weak form (cf. strong form)	hình thức yếu
weak government	quyền chi phối yếu
weak position	vị trí yếu
weak stress	trọng âm yếu
weak vowel	nguyên âm yếu
weakening	giảm lực
weather <i>it</i>	chữ ít (trong tiếng Anh) chỉ thời tiết
well-formed sentence	câu chính; câu đúng ngữ pháp
well-formedness (cf. grammaticality)	tính hợp thức; tính chấp nhận được
wh-clause	tiểu cú dùng wh- (đại từ nghi

wh-element	vấn trong tiếng Anh)
wh-movement	yếu tố wh-
wh-question	di chuyển wh-
wh-word	câu hỏi chuyên biệt
whisper (n., v.)	từ nghi vấn
whispered tone	(tiếng) nói thầm
whispered vowel	thanh điệu (khi) nói thầm
whistle	nguyên âm (khi) nói thầm
whistled language	huýt sáo
Whorfian hypothesis	ngôn ngữ huýt sáo
wide	giả thuyết theo quan điểm của Whorf
wide scope	rộng
widening	tầm bao quát rộng
windowing of attention	mở rộng
windpipe	đồng khung sự chú ý (cách ~)
winged word	X. trachea
wish	từ ngữ có cánh
word	lời chúc
word blindness	từ; tiếng
word boundary	X. alexia
wprd building pattern	biên giới từ
word by word translation	mô hình cấu tạo từ
word class	dịch từng chữ / từ
word ending	từ loại
word formation	biến vĩ
word frequency	cấu tạo từ
word order	tần số từ
word order change	trật tự từ ngữ
word order flexibility	biến chuyển trong trật tự từ
	linh động về trật tự từ

word order freedom	tính tự do của trật tự từ
word order pragmatics	dụng pháp của trật tự từ
word stress (nh. lexical stress)	trọng âm từ
world creative operator	tác tử sáng tạo thế giới
world creative predicate	vị ngữ sáng tạo thế giới
world knowledge	tri thức về thế giới
world view	cách nhìn thế giới; thế giới quan
written communication	thông báo viết tay
written language	ngôn ngữ viết
writing system	hệ thống chữ viết; văn tự
wugs	từ bịa đặt (dùng vào những thí nghiệm về ngôn ngữ trẻ em)

X

X-bar syntax	cú pháp X-bar
X-bar theory	lý thuyết x+gạch ngang (một modul của lý thuyết chi phối và ràng buộc)
X-question	câu hỏi X +gạch ngang (câu hỏi chuyên biệt)
X-tier	lớp x+gạch ngang (một bình diện của cách trình hiện âm vị học)

Y

yell	tiếng hét / gào
yes-no question	câu hỏi có không
yod	âm [j]
yod coalescence	hoa đúc với âm [j]
yo-he-ho theory	lý thuyết cho rằng ngôn ngữ bắt nguồn từ những tiếng hét tự phát
yotation	sự xuất hiện của âm [j] trước các nguyên âm
yotized vowel	nguyên âm [j] hoa
young grammarians	phái tân ngữ pháp / ~ ngữ pháp trẻ

Z

zero affix	phụ tố zero
zero allomorph	thay âm / biến thể zero
zero article	quán từ zero
zero alternant	luân phiên zero
zero anaphora	hồi chỉ zero
zero-bar category	phạm trù zero + gạch ngang
zero coda	vĩ âm zero
zero derivation (nh. conversion)	phái sinh zero
zero element	yếu tố zero

zero final	chung âm zero
zero form	hình thái zero
zero genitive	sinh cách zero
zero initial	thủy âm zero
zero infinitive	thức vô định zero
zero inflexion	biên hình zero
zero juncture	ti ép điểm zero
zero link-copula	hệ từ zero
zero link-verb	vị từ liên kết zero
zero meaning	nghĩa zero
zero modification	biến đổi zero
zero morph	hình tố zero
zero morpheme	hình vị zero
zero onset	khởi âm zero
zero phoneme	âm vị zero
zero plural	phức số zero
zero relative clause	tiểu cú liên hệ zero
zero relative pronoun	đại từ liên hệ zero
zero singular	đơn số zero
zero suffix	hậu tố zero
zero valency	ngữ trị zero
zeugma	zeugma (phép kết hợp trong một kết cấu cú pháp những thực thể thuộc hai ba lĩnh vực nghĩa học khác nhau)

PHÂN

VIỆT - ANH

A - Â

ablaut phẩm chất	qualitative ablaut
ablaut về lượng	quantitative ablaut
ai thi (nh. thơ bi)	elegy
ám chỉ	allusion
ánh xạ	mapping
ảnh hưởng	influence
ảnh hưởng hai chiều	diplomacy
ảnh hưởng lây nhiễm	infecting influence
áp cuối	penultimate
áp đặt (0. Yokoyama) (sự ~)	imposition
áp đặt tuyến tính (lên những đơn vị phi tuyến)	linearization
áp lực	pressure
áp lực của cấu trúc	structural pressure
áp suất	pressure
áp suất bên trong miệng	intraoral pressure
áp suất tăng dưới thanh môn	heightened subglottal pressure
âm	sound
âm[j]	yod
âm [1] không mạc hoa	nh. am [1] sáng
âm [1] mạc hoa	nh. am [1] tối
âm [1] sáng	clear [1]
âm [1] tối	dark [1]
âm [r] rung	rolled [r]
âm [R] tiểu thiệt	uvular [R]
âm [u] biến âm thành []	u-umlaut

âm a-umlaut	a-umlaut
âm bên	lateral
âm cản khí	nh.âm tổ phụ âm tính
âm căng	tense
âm chặn	nh. âm ồn
âm chêm	intrusive; epenthetic (sound)
âm chính (nh. âm đỉnh)	nuclear
âm có trường độ	nh. âm liên tục
âm có vị trí lưỡi cao và căng	bunching
âm dị vị	heterorganic (sounds)
âm đặc (cf. âm loãng)	compact (sound)
âm đầu (nh. thủy âm)	initial
âm đậm	prevocalic
âm đỉnh (nh. âm chính)	nuclear
âm đoạn (nh. chiết đoạn)	segment
âm đoạn dao động	fluctuant segment
âm đoạn tự lập	autosegment
âm đồng vị	homorganic (sounds)
âm hai tiêu điểm	bifocal
âm hẹp, căng yết hầu và nâng thanh hầu	covered
âm hình (nh. hình ảnh âm thanh)	acoustic image
âm học	acoustics
âm học vị (Trường Kazan)	akuzma (t. Ng.)
âm hút vào	implosive
âm không cản khí	nh. âm tổ nguyên âm tính
âm không liên tục	non-continuant
âm lạc vị	heterotopy
âm liên tục	continuant

âm liên tục không xát	frictionless continuant
âm loại tự nhiên	natural class
âm lơ	lax
âm lượng	sonority; volume
âm lướt lên	upglide
âm lướt xuống	downglide
âm miệng	buccal; oral (sound)
âm mút	click
âm ngạc	palatal sound
âm nhập	ingressive
âm o-umlaut	o-umlaut
âm ồn (cf. âm vang)	obstruent
âm phi ngôn ngữ	non-speech sound
âm phụt	ejective
âm quặt lưỡi	nh. am quat ltfdl
ârti r có tác dụng liên hệ	linking r
âm rung tiểu thiệt	uvukar trill
âm sắc	timbre; vowel colour
âm sắc bổng / "sáng"	acuteness
âm sắc r (có ~)	rhotacized
âm schwa	schwa
âm tắc mũi	nasal stop
âm tắc mút	succion stop
âm tắc phức	complex stop
âm tắc thanh hầu	glottal stop
âm tắc-xát	affricate
âm tậ học	phoniatics
âm thanh	phone; phonic (adj.)
âm thanh hầu	laryngeal
âm thanh hầu hóa	glottalized

âm tiếp cận	approximant
âm tiết	syllable
âm tiết - âm vị	slogofonema (Ng.)
âm tiết - hình vị	slogomorfema (Ng.)
âm tiết chặt	checked syllable
âm tiết chính	main syllable
âm tiết có trọng âm	ictus
âm tiết cuối từ	ultimate syllable
âm tiết hạt nhân	nucleus; nuclear syllable; tonic syllable
âm tiết hở	open syllable
âm tiết kín	checked syllable; closed syllable
âm tiết nặng	heavy syllable
âm tiết nhẹ	light syllable
âm tiết thứ ba (kể từ âm tiết cuối)	antepenultimate
âm tiết tính	syllabic
âm tiết tối thiểu	minimum syllable
âm tiết trước phân đầu (của đơn vị ngữ điệu)	prehead
âm tiết vị	syllabeme
âm tiêu	locus (pi. loci)
âm tiêu thiệt	uvular
âm tố	speech sound; sound; phone
âm tố kết dính	adhesive
âm tố nguyên âm tính (cf. âm tố phụ âm tính)	vocoid
âm tố phụ âm tính (cf. âm tố nguyên âm tính)	contoid
âm tự thanh	nh. âm vang
âm uốn lưỡi	retroflex
âm u-umlaut	u-umlaut

âm vang	sonant; sonorant
âm vành lưỡi	coronal
âm vị	phoneme
âm vị đoạn tính	segmental phoneme
âm vị độc lập	autonomous phoneme
âm vị hệ thống tính	systematic phoneme
âm vị hóa (quá trình ~)	phonemicization
âm vị học	phonology; phonemics; phonological (adj.); phonem(at)ic (adj.)
âm vị học cấu âm	articulatory phonology
âm vị học chiết đoạn	segmental phonology
âm vị học của quan hệ lệ thuộc	dependency phonology
âm vị học đa chiều	multidimensional phonology
âm vị học đa hệ	polysystemic phonology
âm vị học điệu tính	prosodic phonology
âm vị học hệ thông tính	systematic phonemics
âm vị học nguyên tử	atomic phonology
âm vị học phi đoạn	non-segmental phonology
âm vị học phi tuyến tính	non-linear phonology
âm vị học quy luật tính	regular phonology
âm vị học sản sinh	nh. am vi hoc tao sinh
âm vị học siêu đoạn	suprasegmental phonology
âm vị học tạo sinh	generative phonology
âm vị học tạo sinh tự nhiên	natural generative phonology
âm vị học tiết điệu	metrical phonology
âm vị học tuyến tính (luận)	linear(istic) phonology
âm vị học từ vựng	lexical phonology
âm vị học tự đoạn	autosegmental phonology
âm vị học tự nhiên	natural phonology
âm vị siêu đoạn	suprasegmental phoneme
âm vị tính	phonematic

âm vị zero	zero phoneme
âm vỗ	flap; flapped (sound)
âm vực	register; pitch
âm vực đầu	head register
âm vực ngực	chest-register
âm xát	fricative; spirant
âm xát bên	lateral fricative
âm xát môi-môi chún tròn	bilabial hole fricative
âm xát môi-môi khe hẹp	bilabial slit fricative
âm xuất	egressive
âm xuýt	sibilant
ân nhân	benefactor
ấn tượng (từ ngữ ~)	impressive
ấn tượng thính giác	auditory impression
ẩn	covert
ẩn dụ	metaphor
ẩn dụ chết	dead metaphore
ẩn dụ gán cảm xúc cho vật vô tri	metagoge
ẩn dụ mòn cũ	nh. an du chet
ân dụ nghịch lý	nh. nghịch du
ẩn mặc	implicit
Ấn-Âu	Indo-European

B

ba diễn tố (vị từ-)	ditransitive (verb)
bài châm biếm	lampoon
bài tập duyệt	drill
bán âm vị (Bloomfield)	semi-phoneme

bán bị động (vị từ ~)	semi-passive
bán cú	hemistich; half-line
bán giới từ	marginal preposition
bán năng sản	semi-productive
bán nguyên âm	semi-vowel
bán phủ định	semi-negative; near negative
bán phụ âm	semi-consonant
bán tiền tố	prefixoid
bán trợ vị từ	semi-auxiliary (verb)
bán trừu tượng	semi-abstract
bản dịch	translation
bản dịch từng chữ	metaphrase
bản ghi âm	sound recording
bản ghi âm điệu	intonogram
bản ghi ba động	kymogram
bản ghi chấn động điện	oscillogram
bản ghi thanh điệu / ngữ điệu	tonogram
bản ghi thanh phổ	spectrogram
bản ngữ (nh. tiếng mẹ đẻ)	native language; first language, mother tongue
bản ngữ hóa (quá trình ~)	nativization
bản thể hóa tri thức	ontologization of knowledge
bản thể luận	ontology
bàng biên (tính ~) (nh. chu cảnh (tính -))	contingency
bàng tính	accidental
bàng trợ (yếu tố ~)	adherent
bảng	chart
bảng âm tố	table of sounds
bảng câu hỏi	questionnaire

bảng chân-ngụy	truth table
bảng nguyên âm	chart of vowels
bảng phụ âm	chart of consonants
bảng tự mẫu	alphabet
bành môi (tư thể/ động tác)	lip spreading
bành trưởng ngôn ngữ (sự ~)	language spread; language diffusion
bao gộp (sự ~)	incorporation
bao hàm	imply
bao hàm (vị từ ~)	implicative (glagol, Ng.)
bao quát tối đa (sự ~)	maximal extension
báo cáo	report
bão hoa (thể ~)	saturative (aspect)
băng ngôn (chứng ~)	logorrhea
bằng	level
bằng (phang)	plain
bằng chứng	evidence
bằng chứng tiêu cực	negative evidence
bằng miệng	oral
bắt buộc	obligatory
bắt cầu (phép ~)	enjambement (Ph)
bắt chước (việc / cách ~)	imitation
bất biến	invariable
bất chấp phương châm hội thoại	flouting of maxim
bất chuyển tác (tính ~)	intransitivity
bất di dịch (tính ~) (của định luật ngữ âm)	immutability
bất định (1) (tính ~)	indeterminacy .
bất định (2)	indefinite (indefiniteness, n.);

	non-defining
bất động vật	inanimate
bất khả biến	inflexible
bất khả dung về thông báo	informational incompatibility
(tính ~)	
bất khả dung về thông tin	informational incompatibility
(tính ~)	
bất khả hữu (tính ~)	impossibility
bất khả ly	inalienable
bất quy tắc	irregular
bất tất yếu	non-necessity
bất thường (hiện tượng ~)	anomaly
bất thường (phái ~) (nh. phản loại suy	anomalist
(phái -))	
bất tự giác	unconscious
bật hơi	aspirated
bật hơi (sự ~)	aspiration
bật ra (phụ âm ~)	explosive
bật ra (sự ~; tiếng ~)	explosion
bẻ nguyên âm (cách ~)	vowel breaking
bệt	flat
bệ đỡ của hệ từ	copula support
bền âm (hiện tượng ~)	perseveration
bệnh học về ngôn ngữ	language pathology
bi kịch	tragedy
bị chú phi cú pháp lồng vào câu	parenthesis; parenthetical (adj.)
bị động	passive; passivity (n.); passively (adv.)
bị động bề ngoài / giả hiệu	outer passive
(thái-)	

bị động giả (vị từ ~)	pseudo-passive
bị động hóa	passivization
bị lược bỏ (nguyên âm ~)	syncopated
bị ngôn cảnh ràng buộc	context-bound
bị tác động	affected; affectedness (n.)
bị thể	patient
biếm dụ	irony, ironic (adj.)
biên độ	amplitude
biên giới	boundary
biên giới âm tiết	syllable boundary
biên giới hạ hình vị	submorphemic boundary
biên giới hình vị	morphemic boundary
biên giới từ	word boundary
biến âm có điều kiện	conditioned (sound) change
biến âm kết hợp	juxtapositional change
biến âm trị liệu	therapeutic sound change
biến cách (hệ ~)	declension
biến cách danh từ (việc / cách ~)	noun declension
biến chuyển trong trật tự từ	word order change
biến cố	event
biến cố của diễn ngôn	discourse event
biến cố tâm trí	mental event
biến cố tích cực	positive event
biến cố tiêu cực	negative event
biến dạng tự do	free variation / fluctuation
biến đổi	change
biến đổi (tác dụng ~)	modification
biến đổi âm vị học	phonemic change
biến đổi dây chuyền	chain shift

biến đổi do cải hoán	structural change
biến đổi do siêu phân tích	metanalyse
biến đổi ngôn ngữ (do nhân tố phi ngôn ngữ) (sự ~)	language shift
biến đổi nguyên âm (cách ~)	vowel gradation
biến đổi ngữ âm học (sự ~)	phonetic change
biến đổi ngữ âm không điều kiện	unconditioned sound change
biến đổi thì (khi đổi lời nói trực tiếp sang lời nói gián tiếp) (sự ~)	backshift
biến đổi thích ứng (với môi trường ngôn ngữ)	convergence; accommodation
biến đổi tốt nghĩa	amelioration; melioration
biến đổi xấu nghĩa	deterioration; pejoration
biên đổi zero	zero modification
biến hình bên trong	internal inflection; inner inflection
biên hình zero	zero inflexion
biến ngôi (hệ ~)	conjugation
biến số	variable
biến số ngôn ngữ học	linguistic variable
biến số phạm trù	category variable
biến thể	allo-form; variant
biên thể	member
biên thể âm vị	allophone
biên thể âm vị zero	null allophone
biên thể cải hoán	transform
biên thể chính	main variant; principal allophone / variant

biên thể chính / chuẩn (của âm vị)	norm
biên thể chữ viết (nh. tha tự)	allograph
biên thể có điều kiện	conditional variant; conditioned variant
biên thể của âm vị	phonemic variant
biên thể do chu cảnh quy định	contextual variant
biên thể hình vị	allomorph; morphemic variant
biên thể kết hợp	combinatorial variant
biên thể nghĩa vị	alloseme
biên thể ngôn ngữ	lect
biên thể phương ngữ của âm vị	diaphone
biên thể thứ yếu	subsidiary variant
biên thể tùy chọn (nh. biến thể tự do)	optional variant
biên thể tự do	facultative variant; free variant
biên thể vị trí	positional allophone; positional variant
biên thể zero	null variant; zero allomorph
biến thiên (sự ~)	variation
biến thiên tự động (sự ~)	automatic variation
biến tố	variable
biến tố (nh. vĩ tố)	inflection (cv. inflexion); accidance
biến vĩ	word ending
biến vĩ từ cán	stem inflexion
biện minh (việc / cách ~)	substantiation
biện pháp tu từ	figure of speech
biết chữ	literacy

biệt lập	isolate
biệt loại (danh từ ~)	classified (noun)
biệt ngữ	dialect; idiom
biệt ngữ (thuộc ~)	lectal
biệt ngữ cá nhân	idiolect
biệt ngữ địa phương	regional dialect
biệt ngữ đơn đẳng tuyến	isolect
biệt ngữ giai cấp	class dialect
biệt ngữ giới tính (nh. giới tính ngữ)	genderlect
biệt ngữ hóa	dialectalization
biệt ngữ học	dialectology
biệt ngữ nghề nghiệp	jargon
biệt ngữ xã hội	antilinguage; social dialect; sociolect
biểu cảm	evocative; expressive
biểu cảm (chức năng ~; hành động ngôn từ ~)	expressive (function /speech act)
biểu đồ	chart; diagram
biểu đồ hình cây	tree diagram
biểu đồ hình nhánh	nh. biểu đồ hình cây
biểu đồ khai triển đến tối đa	exploded diagram
biểu tác	effective
biểu thái	attitudinal
biểu thức	expression
biểu thức chỉ nơi chốn	place-referring expression
biểu thức có tính công thức	formulaic expression
biểu thức cố định	nh. biểu thức ràng buộc
biểu thức dập khuôn	stereotype expression
biểu thức đông cứng	nh. biểu thức ràng buộc

biểu thức ràng buộc	set expression; bound / fixed / frozen expression
biểu thức tôn xưng	honorific expressions
biểu thức vị ngữ	predicative expression
biểu trưng âm thanh (hiện tượng ~)	cratylism; phonaesthesia; phonetic symbolism; sound symbolism
biểu trưng cảm xúc	emotional symbolism
bình diện	level
bình diện (của hệ thống ngôn ngữ)	plane
bình diện biểu đạt (L. Hjelmslev)	plane of expression
bình diện điệu tính	prosodic level
bình diện đối vị	paradigmatic level
bình diện đồng đại	synchrony
bình diện kết hợp	syntagmatic plane
bình diện nội dung	plane of content
bình diện phong cách học	stylistic level
bình diện trung gian	inter-level
bình diện ý niệm	ideation
bình luận	comment
bình thường	normal
bít	bit (binary digit)
bó buộc (thế-)	necessiation
bọc vỏ	encapsulated
bố trí (cách ~)	placement
bỏ cách	oblique case
bỏ đề	lemma
bỏ ngữ	object; objectival (adj.); complement

bổ ngữ bị tác động	affected object
bổ ngữ chỉ đích	target object
bổ ngữ chỉ đối tượng	objective complement
bổ ngữ chỉ hướng	directional object
bơ ngữ của giới từ	object of a preposition; prepositional object
bổ ngữ của vị từ	object of a verb; verbal object
bổ ngữ gián tiếp	indirect object
bổ ngữ kết quả	effected object; result object; object of result; effected object
bổ ngữ liên tưởng	associative object
bổ ngữ nội tại (chứa trong vị từ)	internal object
bổ ngữ tác cách	agentive object
bổ ngữ trực tiếp	direct object
bổ ngữ trực tiếp (tính cách ~)	direct objecthood
bổ ngữ zero	null complement
bổ sung (trong cách phân bố) (tính ~)	complementarity (in distributional analysis)
bổ sung (yếu tố ~)	expletive
bổ thể (hình thái ~)	expletive (form)
bộ	set
bộ ba	triadic
bộ kết chuỗi	serial set
bộ khung	framework
bộ lọc	filter
bộ lọc Cách	case filter
bộ phận (có tính chất ~)	partial
bộ phận của thành ngữ	idiom chunk

bô phận đầu của vận mẫu (trong ngôn ngữ âm tiết tính)	medial
bộ từ có thứ tự	serially ordered set
bối cảnh ngoài ngôn ngữ	extralinguistic context; context-of-situation; situational context
bối cảnh tình huống	context-of-situation; situational context; extralinguistic context
bổn phận (tình thái ~)	obligation
bổng (cf. trâm)	acute
bù đắp (sự ~)	compensation
bù nhìn (chủ ngữ ~, yếu tố ~)	dummy (subject, element)
bù trừ (sự ~)	nh. bu dap
bùng nổ của số khả năng suy diễn (sự ~)	inference explosion
buông (động tác-; giai đoạn ~)	release
buông dần	delayed release
buông đột ngột	abrupt release; instantaneous release
buông lơi (sự ~)	relaxation
buồng hơi	air chamber
bước nhảy phụ tố	affix hopping

C

cá ngữ	nh. biệt ngữ cá nhân
cá nhân (thuộc ~)	personal

cá sinh (cách tiếp cận ~)	ontogeny; ontogenesis; ontogenetic (adj.)
cá thể (trường hợp ~) (nh. hiện dạng)	token
cá tính	character
cách/Cách	case
cách biểu đạt	expression
cách bổ ngữ	nh. bổ cách
cách chỉ đích (t. Phần-U)	adlative (case)
cách chiết phân	partitive (case)
cách công cụ	instrumental (case)
cách của danh từ	adnominal case
cách cương vị	essive (case)
cách dụng pháp	pragmatic case
cách điệu (hoá)	stylization
cách định vị	adessive (case)
cách liên đới (cùng nhau)	sociative (case)
cách ngôn	aphorism
cách ngữ	nh. hình ảnh tu từ
cách ngữ nghĩa	semantic case
cách nhìn thế giới	nh. thế giới quan
cách tân ngữ	objective (case); accusative
cách trừu tượng	abstract case
cái biết sẵn	nh. cái cho sẵn
cái cho sẵn	given
cái mới	new (information)
cải biến	transformation
cải biến bị động hóa	passive transformation
cải biến có thay đổi nghĩa (cf. cải biến giữ nguyên nghĩa)	meaning-changing transformation

cải biến cục bộ	local transformation
cải biến danh (từ) hóa	nominalizing transformation
cải biến hai cơ sở	double-base transformation
cải biến không thay đổi nghĩa	meaning-preserving transformation
cải biến luận (nh. lý thuyết cải biến; ngữ pháp cải biến)	transformationalism
cải biến một cơ sở	single-base transformation
cải biến thành tiêu cú liên hệ (việc / cách ~)	relativization
cải biến tổng quát	generalized transformation
cai dung (phép ~)	synecdoche; synecdochical (adj.)
cải hình	nh. bien the cai hoan
cải hoán	transformation
cải thiện nghĩa (quá trình ~)	melioration of meaning
cam đoan	warrant
cảm quan	sensorial
cảm thán	exclamation
cảm thức	intuition; Sprachgefu_hl (E>)
cảm thức ngôn ngữ (học)	linguistic intuition
cảm tính	emotivity; emotive (adj.)
cảm tính luận	emotivitis
cảm xúc	emotion; emotive (adj.); affective (adj.)
cảm xúc (tính ~)	emotivity
cảm xúc luận	emotivitis
cảnh	scene
cảnh báo (lời / cách ~)	warning
cạnh tranh (sự ~)	competition

căn bản	primitive (adj.)
căn cứ vào vốn dữ liệu	corpus-based
căn cước	identity
căn tổ	root
căn tổ (thuộc ~)	radical
căn tổ ràng buộc	bound root
căn tổ tự do	free root
căng (phụ âm ~)	fortis (consonant)
căng hóa	fortition
cặp (từ) tối thiểu	minimal pair
cặp đối đáp	exchange
cặp đồng nguyên	doublet
cặp kê cận	adjacency pair
cặp khả nghi	suspicious pairs
cặp trái nghĩa	antonymic pair
cặp từ có trật tự	ordered pair
cặp tương liên	correlated pair
cặp tương xứng	matched pair
cắt khúc	chunking
cắt từ	clipping
câm do liệt cơ (chứng ~)	apraxia
cấm (lệnh ~)	prohibition
cấm đoán	vetative
cấm đoán (sự ~)	prohibition
cân bằng về nhập cảm (thê ~)	empathy balance
cân đối (sự ~)	symmetry; symmetric (adj.)
cân đối của hệ thống (tính ~)	balance of the system
cận ngôn ngữ	paralanguage; paralinguistic (adj.)
cận ngôn ngữ học	paralinguistics

cận phổ niệm	quasi-universal
cận tính	proximal
cấp	degree
cấp bậc	rank
cấp dưới	subordinate (adj.)
cấp độ	level
cấp độ dưới âm vị	hypophonemic stratum; subphonemic level
cấp độ dưới hình vị	hypomorphemic stratum
cấp độ nghĩa vị	sememic stratum
cấp độ thể hiện	level of representation
cấp phép	license
cấp so sánh	degree of comparison
cập nhật hóa	updating
câu	sentence
câu (có cương vị ~; thuộc ~)	sentential
câu (có nghĩa / có hình thức) cảm thán	exclamatory sentence
câu (có phần) tình lược	elliptical sentence
câu (thơ) ba vần	trimeter
câu bất đảo (cf. câu đẳng thức)	ascriptive (sentence)
câu biểu kiến	representative sentence
câu cảm thán	exclamative sentence
câu cầu khiến	directive utterance
câu chẻ (nêu bật danh ngữ)	cleft sentence
câu chẻ giả (nêu bật vị từ)	pseudo-cleft sentence
câu chẻ giả đảo vị	inverted pseudo-cleft sentence
câu chính	main clause; matrix sentence
câu chỉnh (nh. câu đúng ngữ)	well-formed sentence

pháp)

câu cho phép - bảo lãnh	permission-granting utterance
câu cho sẵn	ready-made utterance
câu có thì	tensed sentence
câu con lừa	donkey sentence
câu cơ bản	basic sentence
câu danh cách	nominative sentence
câu danh từ tính	nominal sentence
câu dẫn gián tiếp	indirect quote
câu đa liên từ	polysyndeton
câu đẳng thức	equational / equative (sentence)
câu định tính	characterising sentence
câu đơn	simple sentence; clause
câu đơn có vị từ biên ngữ	finite clause
câu đơn hạch tâm	mononuclear sentence
câu đúng ngữ pháp (nh. câu chỉnh)	well-formed sentence
câu gây khiến có nói rõ kết quả	result causation
câu ghép	compound sentence; co-ordinate clause
câu gián đoạn (hh. gián cú)	anacoluthon
câu giản lược	minor sentence
câu giản lược	reduced clause
câu hạch tâm/hạt nhân	nuclear sentence
câu hai thành phần	two-member sentence
câu hành chức	exercitive utterance
câu hậu đề	tag
câu hoàn chỉnh	complete sentence; full sentence

câu hỏi	question
câu hỏi	embedded question
câu hỏi (có lực ngôn trung) cảm thán	exclamatory question
câu hỏi (có tác dụng) gợi ý	suggestive question
câu hỏi (nh. câu nghi vấn)	interrogative sentence
câu hỏi đuôi	tag question
câu hỏi chuyên biệt	wh-question
câu hỏi có tiêu điểm	focus interrogative
câu hỏi có-không	yes-no question
câu hỏi dẫn dắt	leading question
câu hỏi đuôi có tác dụng kiểm nghiệm	checking tag
câu hỏi đuôi đảo cực	reversed polarity tag
câu hỏi đuôi sao chép	copy tag
câu hỏi gián tiếp	indirect question
câu hỏi hùng biện / tu từ	rhetorical question
câu hỏi mở	open question
câu hỏi thẳng thừng	straightforward question
câu hỏi thuật lại	reported question
câu hỏi trực tiếp	direct question
câu hỏi tuyển chọn trạng ngữ	disjunctive question; disjunctive interrogative
câu hỏi vọng lại	echo question
câu hỏi X + gạch ngang	X-question
câu hỏi-dáp	question-answer sentences
câu kết án (nh. câu phán định)	verdictive (sentence)
câu kết ước	commissive utterance
câu khẳng định	affirmative; positive
câu không có chủ ngữ	subjectless sentence

câu làm đề	topic/ topical sentence
câu lệnh (xét về lực ngôn trung)	command
câu lõi	kernel sentence
câu lỏng	loose sentence
câu lồng	embedded sentence
câu lửng	aposiopesis
câu mẹ	matrix sentence
câu mệnh lệnh	directive utterance
câu mong muốn	desiderative sentence
câu mô phỏng	paraphrase (n.)
câu một hạt nhân	mononuclear sentence
câu một từ (nh. câu toàn khối)	holophrastic utterance
cấu nghi vấn (nh. câu hỏi)	interrogative clause; interrogative sentence
câu nghi vấn gián tiếp	indirect interrogative
câu ngôn hành	perlocutionary sentence
câu ngôn hành hiển ngôn	explicit perlocutionary utterance
câu ngôn hành không hiển ngôn	primary perlocutionary utterance
câu nói thuội (nh. câu nói vọng)	echo utterance
câu nói vọng (nh. câu nói thuội)	echo utterance
câu phái sinh	derived sentence
câu phán định (nh. câu kết án)	verdictive sentence
câu phủ định	negative sentence
câu phụ	subordinate clause
câu phụ dùng <i>if</i>	if-clause
câu phức	complex sentence

câu quan hệ	relational sentence
câu siêu vi	viral sentence
câu so sánh	comparative sentence
câu song chuyển (tác)	bi-transitive sentence
cấu tả môi trường	ambient clause
câu thơ gồm các tiếng đầu / cuối của bài thơ	acrostic
câu thơ kết thúc bằng vần khinh âm	feminine clausula
câu thơ thất luật	catalectic (line of verse)
câu tỏ ý mong muốn	optative sentence
câu toàn khối (nh. câu một từ)	holophrastic utterance
câu tồn tại	existential sentence
câu tồn tại giới thiệu	existential presentative
câu tồn tại-giới thiệu	existential-introductory sentence
câu trả lời	answer
câu trần thuật	declarative sentence
câu trong hệ thống	system sentence
câu trong văn bản	text-sentence
câu tương hỗ giả hiệu	pseudo-reciprocal sentence
câu ý nguyện	volitive (clause)
câu khiến (hành động ~)	directive (speech act)
cấu âm	articulation; articulate (v.)
cấu âm bóp	nh. cấu âm thắt
cấu âm bổ sung	cấu âm phụ
cấu âm dịu nhẹ (cách ~)	smooth articulation
cấu âm hai bên (cách ~)	bilateral articulation
cấu âm hai môi	bilabial articulation
cấu âm hai tiêu điểm	double articulation

cấu âm hơi	aspiration
cấu âm khép (cf. cấu âm tắc; cấu âm mở)	close approximation
cấu âm làm đích (cách ~)	target articulation
cấu âm một bên	unilateral
cấu âm mở (cf. cấu âm khép; cấu âm tắc)	open approximation
cấu âm mút	suction
cấu âm nắp họng	epiglottal (articulation)
cấu âm phụ	secondary articulation; additional articulation
cấu âm tắc (cf. cấu âm khép; cấu âm mở)	closure
cấu âm thắt	stricture
cấu âm thắt / bóp	constriction
cấu âm tròn môi	rounding
cấu hình	configuration
cấu tạo (cách ~)	anatomy
cấu tạo (cách ~)	formation
cấu tạo âm tiết (cách ~)	syllabification
cấu tạo bổ sung (cách ~)	complementary formation
cấu tạo đục	opaque formation
cấu tạo ngược nghĩa	contrary formation
cấu tạo phản chỉ	reflexive formation
cấu tạo thay thế bằng đại ngữ	pro-formation
cấu tạo trong suốt	transparent formation
cấu tạo từ	word formation
cấu tạo từ / ngữ định danh	term formation
cấu tạo từ bằng cách chắp chữ đầu từ	acronymy

Cấu tạo từ bằng hậu tố (phép ~)	suffixation
cấu tạo từ sai	malformation
cấu thành (quan hệ ~)	constituency
cấu trúc	structure
cấu trúc bề mặt	surface structure
cấu trúc bề mặt	phenotype
câu trúc biểu hiện diễn ngôn	discourse representation structure (DRS)
cấu trúc Cách của vị ngữ	case structure of predicate
cấu trúc cạn	shallow structure
cấu trúc câu	sentence structure
câu trúc chìm	underlying structure
câu trúc chuỗi	phase structure
cấu trúc chức năng	functional structure
cấu trúc có tôn ty	hierarchic structure
cấu trúc cú pháp	syntactic structure
câu trúc của chuyện	story structure
câu trúc của ngữ định danh	term structure
cấu trúc của sự tình / biến cố	structure of event
cấp trúc dẹt	flat structure
cấu trúc diễn ngôn	discourse structure
cấu trúc diễn tố	actantial structure
cấu trúc đề-thuyết	thematic structure
Cấu trúc đề-thuyết (V. Mathesius)	Functional Sentence Perspective
cấu trúc đồng chức	apo koinou
cấu trúc hai bậc	double structure
cấu trúc hoa (cách ~)	structuration
cấu trúc kết quả	output structure

cấu trúc luận	structuralism
cấu trúc modul	modular structure
cấu trúc nghĩa	meaning structure
cấu trúc ngoại diên	extensive structure
cấu trúc ngữ đoạn	phrase structure
cấu trúc nhận thức của ý định	intentional (cognitive) structure
cấu trúc nội tại (L. Hjemslev)	immanent structure
cấu trúc nội tâm	mental structure
cấu trúc pha trộn	mixed structure
cấu trúc phái sinh	derived structure
câu trúc sâu	deep structure
cấu trúc tham tổ	thematic structure
cấu trúc thành tố	component structure
cấu trúc thông báo / thông tin	information structure
câu trúc topo	topological structure
câu trúc tuyến tính của ngôn ngữ	linear structure of language
cấu trúc từ vựng	lexical structure
cấu trúc tự chỉ	self-referent structure
cấu trúc vĩ mô	macro(-)structure
cấu trúc xâu chuỗi	chaining structure
cây	arboreal
cây ngữ hệ	family tree
chắc chắn (tính ~)	certainty
chấp dính	agglutinating
châm ngôn về phương thức	manner maxim
chậm (phát âm / đọc ~)	lento
chân lý tất yếu	necessary truth

chân lý tổng hợp	synthetic truth
chân răng / lợi (phụ âm ~)	gingival
chấp nhận được	acceptability, acceptable, adj.
chấp nhận được (tính ~)	well-formedness
chất giọng	voice quality
chất liệu	substance
chất liệu (cách tiếp cận ~)	etic (approach)
chất liệu âm thanh	phonic substance
chất liệu của bình diện biểu đạt	substance of expression
chất liệu của bình diện nội dung	substance of content
chất liệu luận	substantialism
chê trách (lời ~)	reproach
chế định	constraint
chê định do kê cận	adjacency constraint
chế định vượt tuyến	cross-over constraint
chế độ song ngữ	bilingualism
chê độ song phương ngữ	bidialectalism
chêm âm (hiện tượng ~)	epenthesis
chêm âm cuối từ	paragoge
chêm âm tiết đầu	prothesis
chêm cuối từ (âm ~)	paragogic
chêm đầu từ (âm ~)	prothetic
chêm một âm phi từ nguyên (vào cuối từ) (sự ~)	epithese
chêm xen (của một ngôn ngữ vào giữa một cộng đồng dị ngữ) (sự ~)	enclave
chi (ngôn ngữ)	branch

chi phối	govern
chi phối ngược	regressive conditioning
chi thể của âm vị	member of phoneme
chỉ (ra / vào)	referring
chỉ hiệu (Ch. s. Peirce)	index
chỉ kết quả	consecutive
chỉ loại (loại từ ~)	sortal
chỉ lục	index
chỉ tố	marker
chỉ tố biên giới	boundary-marker
chỉ tố của thái độ không ưng thuận	non-consenter
chỉ tố đôi	double marking
chỉ tố đồng thuận	consenter
chỉ tố hình thái học	morphological marker
chỉ tố ngữ âm	phonetic indicator
chỉ tố ngữ đoạn	PM; phrase marker
chỉ tố phủ định	negation marker
chỉ tố tiếp điểm	junctives
chia bậc (phép ~) (E. Sapir)	grading
chia tách (sự ~)	divergence
chia tách ngang	horizontal splitting
chia theo chiều dọc	vertical splitting
chìa khóa	key
chiến lược	strategy
chiến lược bảo vệ thể diện tích cực	positive face strategy
chiến lược bảo vệ thể diện tiêu cực	negative face strategy
chiến lược công khai	on-record strategy

chiến lược của lời nói	speech strategy
chiến lược của người nói	speaker's strategy
chiến lược diễn ngôn	discourse strategy
chiến lược mã hóa	coding strategy
chiến lược nói chữa	repair strategy
chiến lược tàng ẩn	off-record strategy
chiến lược tránh né	avoidance strategy
chiến lược vì khả năng phục hồi	recoverability strategy
chiết đoạn (nh. âm đoạn)	segment
chiết đoạn câu đơn	clause fragment
chiết đoạn dài	long segment
chiết đoạn ngắn	short segment
chiết đoạn tiểu cú	clause fragment
chiết đoạn vĩ mô	macrosegment
chiết phân (nh. trích phân)	partitive
chiết trung (cách tiếp cận ~; giải pháp ~)	eclectic (approach / solution)
chiết trung (quan điểm ~)	eclecticism
chiều	dimension
chiều dài của sóng	wavelength
chiều dài trung bình của phát ngôn	mean length of utterance
chiều hướng của lưỡi	tongue advancement
chiều kích	dimension
chiều sâu (trong cách phân tích)	depth
chính âm	tonal (vowel)
chính âm học	orthoepy
chỉnh tả	orthography; spelling

chính tả có sự tương ứng một đối một giữa âm và chữ	home-graphic orthography
chỉnh	correct
chịu ảnh hưởng của ngôn cảnh	context-sensitive / context-sensitivity
cho phép (thức ~)	permissive (mood)
chọn mẫu (việc / cách ~)	sampling
chọn mẫu có phân tầng (cách 7)	stratified sampling
chóp	crest
chóp lưỡi	apex; tip
chóp lưỡi (âm ~)	apical
chóp lưỡi lợi (âm ~)	apico-alveolar
chóp lưỡi răng (âm ~)	apico-dental
chóp lưỡi sau lợi (âm ~)	apico-post-alveolar
chỗ	place
chỗ (của diên tố)	place
chỗ đặt trọng âm	place of stress
chỗ hạ giọng cuối câu	cadence
chỗ khuyết	gap
chỗ khuyết ký sinh	parasitic gap
chỗ ngưng có chêm tiếng ờ, à	filled pause
chỗ ngừng	pause; pausal (adj.)
chỗ tách (có hai nguyên âm liên tiếp thành hai âm tiết)	hiatus
chối bỏ (việc ~)	denegation
chồng Cách	case stacking
chồng chéo	overlapping
chồng chéo bộ phận	partial overlapping
chồng thêm (thủ pháp ~)	superposition

chờ đợi	expectation
chơi chữ	paronomasia
chơi chữ gần âm (lối ~)	parechesis
chơi chữ từ nguyên (thuật ~)	etymological figure
chu cảnh (1)	environment
chu cảnh (2)	circumstance
chu cảnh (3)	context
chu cảnh (tính ~) (nh. bàng biên (tính -))	contingency
chu cảnh đồng nhất	identical environment
chu cảnh ngôn ngữ	linguistic environment
chui cảnh tương tự	analogous environment
chu kỳ	cycle
chu kỳ cải hoán	transformational cycle
chu tô	circumstant; circumstantial (adj.)
chú nghĩa (cho từng chữ trên văn bản)	gloss
chú ý (sự ~)	attention
chủ cách	subjective
chủ đề	subject; theme; topic
chủ đề bao gộp (các chủ đề trước)	incorporating topic
chủ đề chính của câu	primary clausal topic
chủ đề có thể biết trước	predictable theme
chủ đề hóa	topicalized
chủ đề hóa (thao tác ~) (nh. đề hoa)	topicalization
chủ đề không được đánh dấu	unmarked theme
chủ đề Iogic (nh. sở đề)	logical subject

chủ đề nhắc nhở	resumptive topic
chủ đề thứ yếu	secondary topic
chủ đề thứ yếu của câu	secondary clausal topic
chủ đề thực tại	actual topic
chủ đề tiềm năng	potential topic
chủ đề tình huống	situational topic
chủ đề tự nhiên	natural topic
chủ đề tương đối (tính ~)	relative topicality
chủ nghĩa hiện đại	modernism
chủ nghĩa hình thức	formalism
chủ ngữ	subject; subjectival (adj.)
chủ ngữ bề mặt	surface subject
chủ ngữ chính	main subject
chủ ngữ đôi	double subject
chủ ngữ làm đề	thematic subject
chủ ngữ làm thuyết	rhematic subject
chủ ngữ ngữ pháp	grammatical subject
chủ ngữ rỗng dùng trong câu tả môi trường	ambient dummy subject
chủ ngữ đảo vị	anticipatory subject
chủ quan (tính ~)	subjectivity
chủ sinh cách	subjective genitive
chủ thể tâm lý	psychological subject
chủ tố (nh. yếu tố kiểm định)	governor
chủ ý (có ~)	controlled; control (n.)
chuẩn	canonical; standard
chuẩn hoa	standardization
chuẩn phát âm	norm of pronunciation
chuẩn tắc (nh. tiêu chuẩn)	criterion (pi. criteria)
chùm	bundle

chùm tương liên	correlational bundle
chung âm	final
chung âm tiết	ultima
chung âm zero	null final; zero final
chủng loại	class
chủng loại cấu trúc tính	structural class
chủng loại hình vị	morphemic class
chủng loại khép	closed class
chủng loại mở (nh. chủng loại vô hạn)	infinite class
chủng loại tự nhiên	natural kinds
chủng loại vô hạn (nh. chủng loại mở)	open class
chuỗi	series
chuỗi (kế tiếp)	string
chuỗi các từ hữu độ	gradation
chuỗi cấp dưới	substring
chuỗi đề	topic chain
chuỗi gây khiến (nh. chuỗi nhân quả)	causation chain
chuỗi hồi chỉ	anaphorical chain
chuỗi hữu kết	finite sequence
chuỗi kết cục	terminal string
chuỗi kết hợp	chain
chuỗi lõi	kernel string
chuỗi Markov	Markov chain
chuỗi mẹ	matrix string
chuỗi nhân quả (nh. chuỗi gây khiến)	causation chain
chuỗi nối tiếp	sequence

chuỗi thì	sequence of tenses
chuỗi từ bịa đặt	nonsense
chuyển (biến)	shift
chuyển (từ) loại	conversion
chuyển biên	change
chuyển biến (thể ~)	evolutive (aspect)
chuyển biến âm thanh (sự ~)	sound shift
chuyển biên do loại suy (sự ~)	analogic change
chuyển biến lịch đại (sự ~)	diachronic change
chuyển biến ngạc hóa của nguyên âm (sự ~)	palatal mutation
chuyển biến ngôn ngữ (sự ~)	language change
chuyển biến nguyên âm (sự ~)	mutation
chuyển biến ngữ âm (sự ~)	sound change
chuyển biến ngữ nghĩa (sự ~)	semantic change
chuyển biên theo phép suy diễn (sự ~)	abductive change
chuyển cấp (sự ~)	rank shift
chuyển di (sự ~)	transfer; transference
chuyển di chức năng (sự ~)	functional shift
chuyển di tiêu cực (sự ~)	negative transfer
chuyển đổi nghĩa của một biểu thức (sự ~)	metasemy
chuyển động giả (sự ~)	virtual motion
chuyển giao văn hóa (sự ~)	cultural transmission
chuyển giọng đánh dấu yếu tố chêm xen (sự ~)	parenthetical modulation
chuyển giọng lên cao (sự ~)	upturn
chuyển hóa (sự ~)	transfer

chuyển hóa cốt lõi (sự ~)	kernel transformation
chuyển hóa nghĩa (sự ~)	transfer of meaning
chuyển hoa nguyên âm (cách ~)	vowel mutation
chuyển hướng đi lên trong âm vực (hiện tượng ~)	up-shift in pitch
chuyển loại (sự ~)	reclassification
chuyển lượt (về cho mình)	turn-taking
chuyển mã	transcodification; code switching
chuyển mã biệt / phương ngữ	dialect switching
chuyển nghĩa	semantic shift
chuyển phạm trù (hiện tượng ~)	transmutation
chuyển ra phía sau	postposing
chuyển tác (tính ~; mức ~)	transitivity
chuyển tiếp (cấu âm ~)	transition
chuyển tiếp buông	off-glide
chuyển tiếp hở	open transition
chuyển tiếp khép	close transition
chuyển tiếp tiên	on-glide
chuyển trọng âm	shifting of stress
chuyển tử (R. Jakobson)	shifter
chuyển tự (cách ~) (cf. phiên âm)	transliteration
chuyển vị	transposition
chuyển vị (động tác ~) (nh. hoán vị)	movement; permutation; reordering
chuyển vị ngôn ngữ	illocutionary conversion
chuyển vị trọng âm	metatony

chuyện kể	narrative (n.); story
chuyện trò	talk exchange
chữ	character
chữ (viết / in) hoa	capital
chữ cái	letter
chữ cái ghép	compound letter
chữ đôi (nh. chữ kép)	digraph
chữ đơn	graph
chữ € câm	silent e
chữ ghép ba	trigraph
chữ ghép dính	ligature
chữ ghi âm	phonogram
chữ ghi từ	logogram / logograph
chữ ghi từng âm tiết	syllabogram
chữ hoa	majuscule
chữ in nghiêng	italics
chữ ì (trong tiếng Anh) chỉ thời tiết	weather it
chữ kana	kana
chữ kanji	kanji
chữ kanmajiri	kanamajiri
chữ katakana	katakana
chữ kép (nh. chữ đôi)	digraph
chữ khắc trên đá	petroglyph; petrograph
chữ không đọc	silent (letter)
chữ tượng hình (nh. văn tự hình họa)	pictographic writing
chữ viết âm tiết tính	syllabic writing
chữ viết chuyên môn	technography
chữ viết ghi hình-âm tiết / từ-	logo-syllabic writing

âm tiết

chữ viết ngữ âm học	phonetic writing / script
chữ viết thường (không viết hoa)	minuscule
chữ viết tượng hình	pictographic writing
chức năng (cách tiếp cận ~)	emic (approach)
chức năng (nh. công năng)	function; functional (adj.)
chức năng bảo giao	phatic function
chức năng diễn cảm của ngôn ngữ	expressive function of language
chức năng giao tiếp	communicative function
chức năng kép	dual function
chức năng kiểm thông	nh. chtfc nang bao giao
chức năng luận	functionalism
chức năng miêu tả	descriptive function
chức năng ngữ pháp	grammatical function
chức năng phân giới	delimitative (function)
chức năng siêu ngôn ngữ học của ngôn ngữ	metalinguistic function of language
chức năng tạo đỉnh (của trọng âm)	culminative function (of a stress)
chức năng tạo văn bản	textual function
chức năng trình hiện / biểu hiện của ngôn ngữ	representational function of language
chức năng ý niệm của ngôn ngữ	ideational function of language
chứng kiến (sự ~)	evidence
chứng tố	evidential
chứng tự kỷ	autism
chướng ngại	impediment

chướng ngại vật	obstacle
có chiều kích (tính ~)	dimensionality
có chức năng hạn định	limitative
có đánh dấu (nh. hữu trung)	marked (markedness, n.)
có giá trị	hold; valid
có giá trị thông báo	informative
có hiệu lực	hold; valid
có minh họa (từ điển ~)	illustrated (dictionary)
có nghĩa	meaningful
có nghĩa (tính ~)	meaningfulness
có nghĩa e sự (tiểu cú. v.v. ~)	apprehensional (clause, etc.)
có nguyên do	motivated
có sắc [h]	h-colored
có sở chỉ xét về dụng pháp	pragmatically referential
có sức thuyết phục	convincing
có tác dụng hiển ngôn hóa	explicative
có, thang độ (nh. hữu độ; cf. lưỡng cực)	gradable
có thanh hầu hóa	checked
có thật	real
có thể biết trước	predictable
có thể chêm xen (tính ~)	interruptability
có thể đảo ngược	reversible
có thể đảo vị (nh. cỗ thể hoán vị)	permutable
có thể được chứng minh là sai	falsifiable
có thể hoán vị (nh. có thể đảo Vị)	permutable
có thể thay thế	substitutable

có thì (ngôn ngữ / câu ~)	tensed (language / clause)
có thời lượng (sự tình ~)	durative (situations)
có tiếng thở (âm ~)	breathy
có tính (chất) đối thoại	dialogical
có tính định chuẩn	prescriptive
có tính hồi quy	recurrent
có tính mục đích / ý đồ	purpositive
có. tính thông số	parametric
có tính thuyết minh	interpretative
có tính tự sự	narrative (adj.)
có trật tự	ordered
có trong mọi biệt ngữ	pandialectal
có trọng âm	tonic (tonicity, n.)
có trọng âm cách quãng đều nhau	stress-timed (language)
có trọng âm không ở căn tở	arhyzotonic
có trước (tính ~) (trong thời gian)	anteriority
có trường độ (âm ~)	durative (sound)
có' vị thế trung gian	mediative
con đường tương tự	analogical pathways
cổ hữu	inherent; intrinsic
cổ ý (tính chất ~)	intentionality
cổ ý vi phạm một phương châm (việc ~)	opting out of maxim
cổ	archaic; obsolete
cổ tự học	palaeography
cổ văn tự học	paleography
cội nguồn lịch đại	diachronic source
công dụng biểu nghĩa	signification

công khai	overt
công lý	postulate
công lý	axiom
công lý về căn cước (của vật sở chỉ)	axiom of identity
công lý về sự hiện hữu (của vật sở chỉ)	axiom of existence
công năng	functioning
công năng (nh. chức năng)	function
công thức	formula; formulaic (adj.)
công thức ngôn hành hiển ngôn	explicit performative formula
cộng cảm (nh. phối cảm)	synesthesia (cv. synaesthesia); synesthetic (adj.)
cộng đồng ngôn ngữ	linguistic community
cộng hưởng / cộng minh	resonance
cộng minh trường (nh. khoang cộng minh)	resonator; resonance cavity / chamber
cộng tố	additive
cộng tố cường điệu	additive emphatic
cộng tố phi cường điệu	additive de-emphatic
cốt chuyện	plot; fabula; histoire (Ph.)
cốt lõi	core
cốt lõi chung	common core
cơ bản	basic
cơ cấu bổ ngữ của vị từ	verbal complementation
cơ cấu đa tổ hợp	incorporation
cơ chất	substrate; substratum
cơ chế	mechanism
cơ chế luồng hơi	airstream mechanism

Cơ chế luồng hơi thanh hầu	glottalic airstream mechanism
cơ chế luồng hơi từ phổi	pulmonic airstream mechanism
cơ động về vị trí (của từ) (tính chất ~)	positional mobility (of a word)
cơ giới luận	mechanicism
cơ hoành	diaphragm
cơ quan khởi phát (luồng hơi)	initiator
cơ sở	ground
cơ sở ablaut	ablaut basis
cơ sở dữ liệu	database
cơ sở hồi chỉ	anaphoric grounding
cơ tầng (nh. lớp dưới)	stratum; substrate
cơ tầng ngôn ngữ học (nh. tầng ngôn ngữ cơ sở)	linguistic substrate; substrate language
cù lao	island
cú pháp	syntax; syntactic (adj.)
cú pháp chức năng	functional syntax
cú pháp độc lập	autonomous syntax
cú pháp học sản sinh	generative syntax
cú pháp nội tâm	mental syntax
cú pháp từ vựng học	lexical syntax
cú pháp từ vựng tự lập	autolexical syntax
cú pháp vị (K.L. Pike)	syntagmeme
cú pháp X-bar	X-bar syntax
cũ	obsolescent
cụ thể	concrete
cụ thể hóa (việc / cách ~)	substantiation
cụm từ	phrase
cung	arc
cùng cấp	layering

cùng chung bối cảnh	shared background
cùng chung vốn tri thức	shared knowledge
cùng có số âm tiết như nhau	parasyllabic
cùng xuất hiện (sự ~)	co-occurrence
cuộc chuyển biến lớn của nguyên âm tiếng Anh	Great Vowel Shift
cuối (yếu tố ~)	final
cuối âm tiết (ở vị trí ~)	syllable-final
cuống phổi	bronchus (pi. bronchi)
cuống phổi (nh. khí quản)	trachea; windpipe
cứ liệu	data
cử chỉ	gesture
cử chỉ bằng miệng	oral gesture
cử chỉ cấu âm	articulatory gesture
cử chỉ học	kinesics
cử động được	movable
cữ giọng	tessitura
cực cấp	superlative
cực cấp tuyệt đối	absolute superlative
cực cấp tương đối	relative superlative
cứng (phụ âm)	hard (consonant)
cương hóa (hiện tượng ~)	hardening
cương vị	status
cương vị tương đối	relative status
cương vị xã hội	social status
cường điệu	emphatic
cường điệu (phép ~)	emphasis
cường độ	intensity

D

dải an toàn (nh. lề an toàn)	safety-margin
dạng (thức) kết hợp	combining form
dạng gốc	base form
dạng hữu chứng (cf. dạng phục nguyên)	reconstructed form
dạng logic	LF; logical form
dạng ngôn ngữ chung	koine (Hy)
dạng nguyên (bị) tách đôi	split infinitive
dạng nguyên (của vị từ)	infinitive
dạng nguyên trần (của vị từ tiếng Anh không có to)	bare infinitive
dạng ngữ âm	PF; phonetic form
dạng phát âm gần chuẩn	near-RP; modified RP
dạng phát âm nhanh	allegro form
dạng phục nguyên (cf. dạng hữu chứng)	attested form
-	
dạng từ điển của từ	lemma
danh bạ (nh. danh mục)	nomenclature
danh cách	nominative; subjective
danh cách chỉ chủ ngữ	subjective nominative
danh cách dùng cho tính	nominative of permanent
đồng nhất thường xuyên	identity
danh hóa (nh. danh từ hoa)	nominalization
danh hóa hoàn chỉnh (sự ~)	perfect nominalization
danh học	onomastics

danh mục (nh. danh bạ)	nomenclature
danh mục song thức	binomial nomenclature
danh ngữ (nh. ngữ danh từ)	nominal group; nominal phrase; noun phrase (NP)
danh ngữ bất định	indefinite noun phrase
danh ngữ bị thất nghiệp	chomeur
danh ngữ có sở chỉ	referential noun phrase
danh ngữ không (được) minh định	non-specific noun phrase
danh ngữ không có sở chỉ	non-referential noun phrase
danh ngữ làm vị ngữ	term predicate
danh ngữ làm vị ngữ	predicate noun phrase
danh ngữ miêu tả	antonomasia
danh ngữ nặng	heavy noun phrase
danh ngữ phức	complex noun phrase
danh ngữ xác định chỉ tổng loại	generic definite
danh sách	list
danh sách âm vị	phonemic inventory
danh sách bất định	indeterminate class
danh sách ký hiệu / phù hiệu	signary
danh sách liệt kê (đơn vị / yếu tố, v.v.)'	inventory
danh sách từ ngữ	glossary
danh tính	nominal
danh từ	noun
danh từ (tính chất ~)	nouniness
danh từ bất động vật	inanimate noun
danh từ chỉ có hai Cách	diptote
danh từ chỉ có số đơn	singulare tantum (pi. singularia)

	tantum)
danh từ chỉ có số phức	aggregate noun; plurale tantum (pi. pluralia tantum, Lat.)
danh từ chỉ hành động	noun of action
danh từ chỉ loại	sortal classifier
danh từ chiết phân (nh. danh từ đơn vị)	partitive noun
danh từ chung	common noun
danh từ chung phái sinh từ danh từ riêng	appellative (noun) (h.)
danh từ đếm được	count(able) noun
danh từ động vật (cf. danh từ bất động vật)	animate noun
danh từ đơn vị	count(able) noun; unit noun; unit substantive
danh từ đơn vị đo lường	mensural classifier
danh từ ghép	nominal compound
danh từ hành động	action noun
danh từ hóa (cải biến ~)	substantivization
danh từ hoa (nh. danh hóa)	nominalization
danh từ khối (cf. danh từ đơn vị)	mass noun
danh từ không đếm được	uncount(able) noun; non-countable) noun
danh từ làm định ngữ	attributive noun
danh từ làm tính ngữ	noun modifier
danh từ phụ gia (= tính từ)	nomen adjectivum (Lat.)
danh từ phụ trợ (= tính từ)	onoma epitheton (pi. onomata epitheta, Lat.)
danh từ riêng	proper noun
danh từ số phức song đối	binary plural

danh từ số phức tổng	summation plural
danh từ tập hợp	aggregate noun; plurale tantum (pi. pluralia tantum)
danh từ tổ hợp	group nouns
danh từ trừu tượng	abstract noun
danh từ vật chất	material noun
dẫn từng tiếng (lối đọc ~)	scansion
dãy Markov	Markov chain
dãy tiệm tiến	cline; gradience
dãy tương liên	correlative series
dạy tiếng theo hướng giao tiếp (cách ~)	communicative approach (to teaching)
dân tộc ngôn ngữ học	ethnolinguistics
dân tộc ngữ nghĩa học	ethnosemantics
dân tộc nói tiếng thiểu số	linguistic minority
dân tộc phân loại học	ethnoscience
dân tự	demotic writing
dẫn chứng	example
dẫn nhập (yêu tố ~)	introductory (element)
dẫn y nguyên văn	direct quote
dấu ~ (dùng trong từ điển)	tilde
dấu chấm	period; (full) stop
dấu chấm câu	punctuation
dấu chấm hỏi	question mark
dấu chấm phẩy	semicolon
dấu chỉ âm giữa	centralization diacritic
dấu chỉ cách phát âm đặc biệt	accent
dấu chỉ nguyên âm dài	macron
dấu chỉ nguyên âm ngắn	breve

dấu chỉ trường độ	length-mark
dấu cứng	hard sign
dấu định biên	boundary-marker
dấu hai chấm (trên chữ cái)	trema
dấu hiệu (nh. phù hiệu; ký hiệu)	sign
dấu hiệu [± chuyên sở chỉ]	switch reference
dấu hiệu ngôn ngữ	linguistic sign
dấu hiệu nhận diện âm học	acoustic cue
dấu hiệu sai lạc	miscue
dấu hiệu ước định	conventional sign
dấu hoa thị	asterisk
dấu khu biệt (nh. dấu phụ)	diacritic mark
dấu khu biệt có dạng hai chấm đặt trên nguyên âm	diaeresis
dấu ngang (-)	dash
dấu ngoặc	brackets
dấu ngoặc đơn (nh. dấu ngoặc tròn)	round brackets
dấu ngoặc kép (dấu " hay " ") (nh. dấu trích dẫn)	quotation mark; inverted commas
dấu ngoặc nhọn (< >)	angled brackets
dấu ngoặc ôm ({ })	braces; curly brackets
dấu ngoặc tròn (nh. dấu ngoặc đơn)	round brackets
dấu ngoặc vuông ([])	square brackets
dấu nối (-)	hyphen
dấu phẩy	comma
dấu phẩy treo (')	apostrophe
dấu phụ (nh. dấu khu biệt)	diacritic mark

dấu sắc	acute accent
dấu tách biệt hai nguyên âm kế cận	diaeresis
dấu trích dẫn (dấu "hay " ") (nh. dấu ngoặc kép)	quotation mark; inverted commas
dấu trọng âm	stress mark
dấu umlaut ("	umlaut
dấu vết	trace
dây thanh giả	false vocal cords; ventricular bands
đễ kể (của chuyện) (tính ~)	tellability
di chuyển	movement; locomotion
di chuyển "wh-"	wh-movement
di chuyển (cách ~)	translative (case)
di chuyển chủ đề (việc / cách ~)	topic shift
di chuyển danh ngữ (thao tác ~)	NP-movement
di chuyển được	movable
di chuyển tính hữu trung (sự ~)	markedness shift
đĩ Âu vi trung	euro(peo)centric; euro(peo)centrism (n.)
đĩ ngã vi trung (quan điểm ~)	egocentrism
đĩ nhân vi trung (quan điểm ~)	anthropocentrism
đĩ thành (thể-)	perfect
đĩ thành (tính ~)	perfectivity
đĩ thành động (thể-)	dynamic perfect
đĩ thành thì hiện tại (thể ~)	present perfect
đĩ thành thì quá khứ (thể-)	past perfect; past-in-the-past;

đĩ thành thì tương lai (thể ~)	pluperfect
đĩ thành tĩnh (thể-)	future perfect
dị (âm) tiết (thuộc ~)	stative perfect
dị biệt (sự ~)	heterosyllabic
dị hình vị (thuộc ~)	difference
dị hóa	heteromorphemic
dúa	dissimilation
dịch (bản ~)	heterography
dịch (miệng)	translation (translate, v.)
dịch duỗi	interpretation
dịch giữa dòng	simultaneous interpretation
dịch máy	gloss
dịch máy có người hiệu chỉnh	machine translation
dịch sát nguyên văn	machine aided (human) translation
dịch sát từng từ (việc / cách ~)	literal translation
dịch thoát (nh. phỏng dịch)	traduction
dịch tự động (cách ~)	free translation
dịch từng chữ / từ	automatic translation
diễn phúc	word by word translation
diễn biến (sự ~)	felicitous
diễn dịch	evolution
diễn ngôn	deduction
diễn ngôn không nói về sự tình trước mắt	speech; discourse; discursive (adj.)
diễn ngôn ký sinh	displaced speech
diễn ngôn thường ngày	parasitic discourse
	ordinary discourse

diễn tố	actant
diễn tố bản lề	pivot
diễn trị	valence / valency
diện mạo chung	Gestalt (D.)
dịu (cf. thè)	mellow
do cấu trúc quy định	structurally conditioned
do ngôn / văn cảnh quy định	contextually determined
dòng thơ kết thúc ở chỗ ngừng logic	end-stopped line
dòng ý thức	stream of consciousness
dở dang	incomplete
dung lượng thông tin	information capacity
dùng bổ ngữ đơn chuyển (cách ~)	monotransitive complementation
dùng bổ ngữ song chuyển (cách ~)	ditransitive complementation
dùng chữ σ . (sigma - [s] Hy Lạp)	sigmatic
dùng có định hướng các tính	oriented use of gradable adjectives
từ hữu độ (cách ~)	
dùng dẫn chứng (minh họa) (•cách ~)	exemplification
dùng ngắt đờ (cách ~)	palatography
dùng ở cấp hạ thuộc	subordinating
dùng phụ ngữ (việc / cách ~)	complementation
dùng tính ngữ bất thường (phép tu từ ~)	enallage
dùng trạng ngữ câu (cách ~)	disjunction
dùng từ sai ngôn cảnh (việc ~)	malapropism
dụng học (nh. dụng pháp)	pragmatics

dụng ngôn	performance
dụng ngôn	linguistic performance
dụng pháp (học)	pragmatics; pragmatic (adj.)
dụng pháp của trật tự từ	word order pragmatics
dụng pháp ngôn ngữ học	linguistic pragmatics
dụng pháp phổ quát	universal pragmatics
duy danh luận	nominalism
duy lý luận	rationalism
duy ngã độc tôn luận	solipsism
duy nhất	single
duy thực (ngữ học ~)	Gods truth (linguistics)
duy thực luận (cf. duy danh luận)	realism
dữ cách (nh. tặng cách)	dative
dữ danh (nh. tặng danh)	eponym
dữ liệu	data
dự kiến	expectation
dương tính	positive
dứt quãng (sự ~)	interruption

Đ

đa âm tiết	polysyllabic
đa cố	iterative
đa dạng hoa (sự ~)	diversification
đa hình	polymorphous
đa hình (tính ~)	polymorphy

đa hình vị	polymorphem(at)ic
đa nghĩa	polysemic / polysemous
đa nghĩa (tính ~)	polysemy
đa nghĩa (từ ~)	polyseme
đa ngữ (hiện tượng ~)	mullilingualism (multilingua adj.); plurilingualism
đa thanh	polyphone
đa thanh (tính ~)	polyphony
đa từ (tổ hợp ~)	multi-word (formation)
đặc lượng (nh. đo lường)	mensurality
đặc ngữ (M.A.K. Halliday) (= "loại từ")	measure
đại chủ đề (nh. đại đề ngữ)	pro-topic; pro-theme
đại cú ngữ	pro-sentence
đại danh ngữ	pro-NP
đại danh từ	pronoun
đại đề ngữ	pro-topic
đại đề ngữ (nh. đại chủ đề)	pro-topic; pro-theme
đại hình thái (nh. đại ngữ, đại tố)	pro-form
đại ngữ (nh. đại hình thái; đại tố)	pro-form
đại ngữ hệ	phylum
đại ngữ zero (nh. đại thể zero)	null pro-form
đại số học của nghĩa	meaning algebra
đại thời ngữ	pro-temporal
đại thuyết ngữ	pro-comment; pro-rheme
đại tố (nh. đại hình thái, đại ngữ)	pro-form
đại tố rộng nghĩa	prop (word)

đại từ	pronoun
đại từ bất định	indefinite pronoun
đại từ bất định-nghi vấn	indefinite-interrogative pronoun
đại từ chỉ người phát ngôn	logophoric pronoun
đại từ chỉ xuất	demonstrative pronoun
đại từ cường điệu	emphatic pronoun; intensive pronoun
đại từ hóa (quá trình ~)	pronominalization
đại từ hồi chỉ (trong lời dẫn trực tiếp)	logophoric pronoun
đại từ hồi chỉ zero dùng trước thức vô định	PRO (big PRO)
đại từ khỉnh âm	clitic pronouns
đại từ không có tiền lệ	pleonastic pronoun
đại từ liên hệ	relative pronoun
đại từ liên hệ (có tác dụng)	restrictive relative pronoun
hạn định	nominal relative pronoun
đại từ liên hệ danh từ tính	non-restrictive relative
đại từ liên hệ không hạn định	pronoun
đại từ liên hệ zero	zero relative pronoun
đại từ liên kết	connective pronoun
đại từ nghi vấn	interrogative pronoun
đại từ nhắc lại một đại từ hồi chỉ	resumptive pronoun
đại từ nhắc nhở	shadow pronoun
đại từ nhân xưng	personal pronoun
đại từ phản chỉ	reflexive pronoun
đại từ sở hữu	possessive pronoun
đại từ tính	pronominal

đại từ tính từ	adjectival pronoun
đại từ tương hỗ	reciprocal pronoun
đại từ xưng hô	pronoun of address
đại vị ngữ	pro-verbal
đại vị trí ngữ	pro-locative
đại vị từ (yếu tố ~)	pro-verb
đại-hình thái	pro-form
đán chen	overlap
đán chen giữa các tập hợp (sự ~)	intersection of sets
đán xen văn hóa (sự ~)	cultural overlap
đạn đạo (nh. đường đạn)	ballistic
đang ở trên mạng	on-line
đang trở thành lỗi thời	obsolescent
đánh dấu biên giới (cách ~)	boundary marking
đánh dấu Cách (cách ~)	case-marking
đánh dấu Cách hãn hữu (cách ~)	exceptional case marking
đánh dấu chủ ngữ	subject marking
đánh dấu sự đồng nhất	coindexation, coindexing
đánh giá (cách ~)	evaluation
đánh giá tích cực	positive evaluation
đánh giá tiêu cực (việc / cách ~)	negative evaluation
đảo (câu, trật tự, vai)	inversion
đảo (phép ~)	anastrophe
đảo âm	metathesis
đảo đối (phép ~)	chiasmus
đảo hình - nền (hiện tượng ~)	figure-ground reversal / shifting

đảo lộn trật tự bình thường của phát ngôn (biện pháp tu từ)	hysteron-proteron
đảo vai (hiện tượng ~) (1)	obviation; inversion
đảo vai (thái ~) (2)	obviative (voice)
đạo tử	tr / TR; trajector
đạt đến tột điểm	culminate
đặc quyền kiểm định	controller's privilege
đặc quyền xuất hiện	privilege of occurrence
đặc tính	attribute; character
đặc trưng	attribute; character
đặc trưng (nh. nét)	feature
đặc trưng âm vị học	phonologic(al) feature
đặc trưng cận ngữ học	paralinguistic feature
đặc trưng do chu cảnh quy định	contextual feature
đặc trưng đa trị	multivalued feature
đặc trưng điệu thức	tonality feature
đặc trưng điệu tính	prosodic (feature)
đặc trưng đơn nhất / đơn trị	unary feature
đặc trưng học	characterology
đặc trưng học ngôn ngữ	linguistic characterology
đặc trưng khu biệt (nh. nét khu biệt)	distinctive (feature)
đặc trưng khung	frame feature
đặc trưng lưỡng phân ([+ x /])	binary feature
đặc trưng ngữ âm của cá nhân	idiophone
đặc trưng phạm trù	category feature
đặc trưng phong cách (nét ~)	stylistic feature

đặc trưng quy tắc	rule feature
đặc trưng tâm lý - nghĩa học	psyche-semantic feature
đặc trưng tương liên	correlation mark
đặc trưng về chất của nguyên âm	vowel quality
đặc trưng về cộng minh trường	cavity feature
đặc trưng về đường dẫn âm	major class feature
đặc trưng về lượng của nguyên âm	vowel quantity
đặc trưng về nguồn âm	source feature
đẳng hình (tính ~)	isomorphism
đẳng kết (cf. phụ kết)	parataxis (paratactic, adj.); co(-)ordination (coordinated, adj.)
đẳng kết có liên từ (quan hệ ~)	syndetic coordination
đẳng kết giả	pseudo-coordination
đẳng kết giản lược	reduced coordination
đẳng kết phân ly	segregatory coordination
đẳng kết phi thành tố (quan hệ ~)	non-constituent coordination
đẳng kết vô kết từ (nh. đẳng kết vô liên từ)	asyndetic coordination
đẳng kết vô liên từ (quan hệ ~)	parataxis, paratactic (adj.); asyndetic coordination; juxtaposition
đẳng lập song kết (ngữ ~)	binomial
đẳng trị	equivalent
đẳng trị (tính ~) (nh. tương đương)	equivalence
đặt địa danh (việc ~)	toponomastics

đặt nền tảng (việc ~)	grounding
đặt sau (nh. hậu trí)	postpositive
đặt sau âm tiết mang trọng âm	post-tonic
đặt tiếng lóng	relexicalization
đặt trước trọng âm (âm tiết ~)	pretonic
đặt vị từ ở cuối câu (ngôn ngữ '-)	verb-final (languages)
đặt vị từ ở đầu câu (ngôn ngữ ~)	verb-initial (languages)
đất	ground
đầu (phần ~)	head
đầu đề	title
đầu lưỡi	(tongue) blade; lamina
đầu lưỡi (âm ~)	laminal
đầu nhánh (nh. nút; nút phân nhánh)	branching node; node
đầu ra	output
đầy đủ	full
đẩy lùi vào hậu cảnh (cf. đưa lên tiền cảnh)	backgrounding
đề	theme; topic
đề (có tư cách ~)	thematic
đề bạt (thao tác ~) (nh. đưa lên trước)	ascension; promotion; raising
đề bạt bổ ngữ	object raising
đề bạt mở rộng	extended promotion
đề bạt thành bổ ngữ trực tiếp	promotion to direct object
đề cấp dưới (nh. tiểu (chủ) đề)	hypotheme; subtopic; minor

đề cho sẵn	theme/topic
đề hoa (thao tác ~) (nh. chủ đề hỏa)	given topic
đề làm thành tiểu cú	thematization (thematize, v.); topicalization
đề ngữ	clausal topic
đề nhãn	topical phrase
đề tính (nh. tư cách đề)	labeling
đề từ	topicality
đếm được (tính ~) (của danh từ)	epigraph
đền bù (sự ~)	(noun) countability
đều đặn	nh. bu dap
đi lên (âm điệu ~)	regular
đi xuống (thanh / ngữ điệu / nguyên âm đôi ~)	rising (contour tone)
địa danh	falling (tone / intonation / diphthong)
địa danh của một vùng hay của một ngôn ngữ	geographical name; toponym
địa danh học	toponymy
địa lý ngôn ngữ	toponymy
địa vị cấp trên	linguistic geography
đích	dominance
đích cách	goal; target
đích cấu âm	allative
đích đến	articulatory target
đích hợp chuẩn	destination
đích thính giác	normative goal
điếc do đường dẫn âm (chứng ~)	auditory target
	conductive deafness

điếc do thần kinh thụ cảm (chứng ~)	sensorineural deafness
điếc đặc (tật ~)	anacusis
điểm cấu âm (nh. vị trí cấu âm)	point of articulation
điểm được định vị	located point
điểm kết thúc	terminus
điểm mốc	cardinal point
điểm ngoặt trong tự sự	turning point
điểm nhìn (nh. quan điểm)	point of view; perspective
điểm quan sát	point-of-observation
điểm quy chiếu	point-of-reference; reference point
điểm quy chiếu tuyệt đối	absolute point of reference
điểm tính (sự tình ~)	instantaneous; punctual
điểm xuất phát (cf. đích)	source
điển dạng	type
điển hình (tính ~)	typicality
điển mẫu (nh. tiền mẫu)	prototype
điển mẫu (tính ~) (nh. tiền mẫu (tính -))	prototypicality
điển thể	type
điển thể (so với) cá thể	types vs. token
điền-vào-ô (phương pháp ~)	slot-and-filler (method)
điệp (phụ âm ~)	geminate (consonant)
điệp ngữ / từ ở đầu hay cuối câu thơ (phép ~)	epanalepsis
điều được hàm ý	implicata
điều khiển	command
điều khiển học	cybernetics

điều kiện	condition
điều kiện (câu / tiểu cú / thức)	conditional
điều kiện chân lý	truth condition
điều kiện chân thành	sincerity condition
điều kiện cù lao	island condition
điều kiện cù lao của danh ngữ mang danh cách	nominative island condition
điều kiện đồng nhất	identity condition
điều kiện giả thiết	hypothetical condition
điều kiện hiện thực	real condition
điều kiện hữu hiệu	felicity condition
điều kiện khôi phục	recoverability condition
điều kiện không được đáp ứng	unfulfilled condition
điều kiện nhận diện	identity condition
điều kiện phi thực	unreal condition; counterfactual condition
điều kiện phù hợp	matching condition
điều kiện thiết yếu	essential condition
điều kiện tiên quyết	precondition
điều kiện tiếp diễn (thức ~)	progressive conditional
điều kiện tiếp nhận	entry condition
điệu hình	contour
điệu hình âm điệu	pitch contour
điệu hình ngữ điệu	intonation contour
điệu hình trọng âm	stress contour
điệu thức (của câu)	tonality
điệu tính (hiện tượng / đơn vị ~)	prosody (pi. prosodies)
điệu vị	prosodeme

đều	dyne
đỉnh	peak
đỉnh âm lượng	sonority peak
đỉnh âm tiết	syllable peak
đỉnh điểm (của sự) nổi trội	peak of prominence
định biên (cách ~)	boundary marking
định chuẩn	normative
định chuẩn luận	prescriptivism
định danh (cách ~)	denomination; naming
định danh (hành động ~)	nomination
định danh học	onomasiology
định đề	postulate
định đề về nghĩa	meaning postulate
định đề về tính hợp chuẩn	normality postulate
định hướng	orientation
định hướng chuẩn	canonical orientation (encounter)
định hướng nhằm vào đối tượng	goal orientation
định luật Grimm	Grimms law
định lượng (có tính ~)	quantitative
định lượng (phương thức ~)	quantification
định mức độ (giống nhau / khác nhau giữa các từ) theo nhiều chiều (kỹ thuật ~)	multidimensional scaling (technique)
định mức mạnh yếu của âm vị	phonological scaling
định nghĩa	definition
định nghĩa bằng ngoại diên (cách ~)	extensional definition
định nghĩa bằng nội hàm	intensional definition

định nghĩa bằng thao tác (việc / cách ~)	operational definition
định nghĩa bằng thuật ngữ cấu âm	articulatory definition
định nghĩa trực quan	ostensive definition
định ngữ	determiner; attribute
định ngữ chỉ loại (M.A.K Halliday)	classifier
định ngữ giữa (nh. trung định ngữ)	central determiner
định ngữ hạn định	restrictive adjunct
định nhãn	labeling
định tính	determination; qualify
định tính (phương thức ~)	qualification
định tố	determinant
định vị	location
định vị (cách ~)	inessive; locative
định vị không gian thời gian (cách ~)	spatiotemporal location
định vị trong thời gian	temporal location
đo lường hơi (việc / cách ~)	aerometry
đo lường (tính ~) (nh. đặc lượng)	mensurality
đoán nghĩa của từ qua thái độ ngữ pháp	bootstrapping
đoản thi	lay
đoản thi tưởng niệm	epitaph
đoản thiên	episode
đoản vịnh (châm biếm)	epigram
đoạn (văn)	paragraph
đoạn chuyện	episode

đoạn ngữ điệu	para tone
đoạn thơ tứ tuyệt	stanza
đoạn tính	segmental
đọc (một đoạn văn) (cách ~)	diction
đọc nối	liaison
đọc thơ (lối ~)	poetic diction
đóng gói (nội dung của câu) (cách ~j (Ch. Morris)	packaging (nh. functional sentence perspective)
đóng khung	framing
đóng khung sự chú ý (cách ~)	windowing of attention
đóng ngoặc (cho các thành phần câu)	bracketing
đóng ngoặc có (đề) nhãn	labelled brackets
đóng vỏ	encapsulated
đố kỵ	incompatible; incompatibility (adj.)
độ cao (của (nhạc) thanh)	pitch; pitch level
độ căng	tension
độ lớn	loudness
độ mở (nh. độ rộng)	aperture; openness
độ nâng (của) lưỡi	tongue height
độ rộng (nh. độ mở)	aperture; openness
độc giả	reader
độc nguyên (thuyết ~)	monogenesis
độc ngữ	monolingual; monolingualism (n.)
độc thoại	monologue; monologic (adj.)
độc thoại bên trong	interior monologue
độc thoại trực tiếp (kịch ~)	soliloquy
độc tiêu điểm	monofocal

đôi tương liên	nh. cặp ttfđng liên
đối cách (nh. tân cách; cf. tác cách)	objective (case); accusative
đối cách dùng cho bổ ngữ	objective accusative
đối chất	confrontation
đối chiếu (nghiên cứu ~)	contrastive (study)
đối chiếu không trùng khớp	mismatch
đối chiếu mô hình (việc / cách ~)	pattern matching
đối chọi (phép ~)	antithesis
đối kháng (sự ~) (nh. xung đột)	conflict
đối lập (thế ~)	opposition; contrast
đối lập âm vị học (thế ~)	phonologic(al) opposition
đối lập biệt lập (thế-) (nh. đối lập đơn nhất)	isolated opposition
đối lập chặt-lỏng	opposition of contact
đối lập có đồng bộ (thê ~)	proportional opposition
đối lập có trung hòa hóa (thê *)	neutralizable
đối lập có-không	privative opposition
đối lập đẳng trị (thế ~)	equipollent opposition
đối lập đơn nhất (thế ~) (nh. đối lập biệt lập)	isolated opposition
đối lập hai chiều	bilateral (opposition)
đối lập hình thái học (thế ~)	morphological opposition
đối lập khép-hở	opposition checked-free
đối lập lưỡng phân (thế ~)	binary opposition; binary contrast
đối lập thành bậc (thế-)	gradual opposition
đối lập thường xuyên (thế ~)	constant

đôi lập về có về không (thế ~)	privative opposition
đối sinh cách	objective genitive
đối tác	partner
đối thoại	dialogue
đối thoại (có tính) tranh cãi	competitive dialog(ue)
đối thoại luận	dialogism
đối tượng	object (objectal, adj.); goal
đối tượng cần được xác định	determinandum
đối tượng cùng gốc	cognate object
đen tượng điển mẫu	prototypical object
đối tượng hoa	objectification
đối tượng không minh định	non-specified object
đối tượng liên hệ	relatum (Lat.)
đối tượng so sánh (trong phép ẩn dụ)	tenor of discourse
đối tượng tác động (cf. tác tử)	operand(um) (Lat.)
đôi vị	paradigmatic
đôi vị học	paradigmatics
đôi âm (hiện tượng ~)	metaphony
đổi nghĩa (tác dụng ~)	modification
động phương học	oriental studies
đồng (sở chỉ) chủ ngữ	equi-subject
đồng âm (dị nghĩa)	homonymous; homonymy (n.); homophony (n.)
đồng âm bộ phận	partial homonymy
đồng bổ ngữ	co-object
đồng cấu âm	co-articulation
đồng cấu âm bền	perseverative assimilation
đồng cấu âm sớm	anticipatory coarticulation
đồng chấp (phép ~; sự ~)	syllepsis (pi. syllepses)

đồng chức (ngữ ~) (nh. đồng vị)	apposition
đồng chức cục bộ	partial apposition
đồng chức hoàn chỉnh	full apposition
đồng đại	synchronic
đồng hạ danh	cohyponym
đồng hiện	co-occurrence
đồng hóa	assimilation (assimilate, v.)
đồng hóa bền (âm ~) (nh. đồng hóa xuôi)	perseverative assimilation
đồng hoa Cách (hiện tượng ~)	case assimilation; case attraction
đồng hóa cục bộ	partial assimilation
đồng hóa đồng nhất (nh. đồng hóa toàn bộ)	identical assimilation
đồng hóa hợp nhất	coalescent assimilation; reciprocal assimilation
đồng hóa kép	double assimilation
đồng hoa lùi / ngược	regressive assimilation
đồng hóa nguyên âm cách quãng (hiện tượng ~)	vocalic dilation
đồng hóa toàn bộ	complete assimilation; total assimilation
đồng hoa tương hỗ	reciprocal assimilation; coalescent assimilation
đồng hóa xuôi	progressive assimilation
đồng nghĩa	synonymy (synonymic; synonymous, adi.)
đồng nghĩa tuyệt đối	absolute synonymy
đồng ngôn liệu (quan hệ ~)	agnation
đồng nguyên (từ / hình vị ~)	cognate

đồng nhất	identical; identity (n.)
đồng nhất (hoa)	identify
đồng nhất hoa (khả năng (được) ~)	identifiability; identifiable (adj.)
đồng nhất hóa (việc / cách ~)	identification; identical (adj.)
đồng nhất từ vị (tính ~)	lexemic identity
đồng nhất về sở chỉ (tính ~)	referential identity
đồng phụ tố (nh. phụ tố phức hợp)	synaffix
đồng sở chỉ (quan hệ ~)	co-reference; co-referentiality; co-referential (adj.)
đồng tự (quan hệ ~) (cf. dị tự)	horaography
động tác thể	co-agent
đồng thanh điệu	syntonic
đồng thành tố	partner
đồng thời	simultaneity; simultaneous (adj.)
đồng thời trực chỉ (tính ~)	deictic simultaneity
đồng thuận (sự ~)	consensus
đồng tự hay đồng âm dị nghĩa (tính chất ~)	heteronymy
đồng vị (ngữ ~) (nh. đồng chức)	apposition
đồng vị từ	co-verb
động	dynamic
động (vật)	animate
động cơ	motive
động cơ giao tiếp	motive of communication
động giác	kinesthesia; kinesthetic (adj.)
động tác hạ thấp	lowering
động tác mở	opening

động vật (tính ~)	animacy
động vị	kineme
động vị (Trường Kazan)	kinema
đồng-âm học vị (Trường Kazan)	kinakema
đơn	simple
đơn âm (tiết) (nh. đơn tiết)	monosyllabic; monosyllabism (n.)
đơn giản (tính ~; mức ~)	simplicity
đơn hệ thống	monosystemic
đơn hình	monomorphous
đơn hình vị	monomorphemic
đơn khung	uniframe
đơn kích (nh. một chiều)	one-dimensional
đơn liên từ	monosyndetic
đơn nghĩa	monosemantic
đơn nghĩa (tính ~)	monosemy
đơn nguyên âm hóa	monothongization
đơn nhất	single
đơn nhất (tính ~)	uniqueness
đơn số zero	zero singular
đơn tầng	monostrata
đơn thanh (tính ~) (cf. đa thanh)	monotony; monotonic (adj.)
đơn thuyết (câu ~)	monorheme
đơn tiết (nh. đơn âm (tiết))	monosyllabic
đơn trị	monovalent
đơn vị	item; unit
đơn vị ngữ cú	phraseological unit
đơn vị âm vị học	phonematic unit

đơn vị âm vị học tương liên	correlative phonemic unit
đơn vị biểu trưng âm thanh	phonaestheme
đơn vị diễn ngôn	discourse unit
đơn vị đặt tên	naming unit
đơn vị luân phiên bổ khuyết	suppletive alternant
đơn vị nghĩa loại	classeme
đơn vị ngữ cú	phraseme; phraseological unit
đơn vị ngữ điệu	tone-group; breath-group; phonological phrase; intonation-group; tone-unit
đơn vị phát ngôn giản đơn	simple utterance-unit
đơn vị thay thế	substitution item
đơn vị tiết tấu cơ bản	foot
đơn vị trực chỉ	deictic unit
đơn vị từ vựng đa từ	multi-word lexical item
đơn vị tự sự	plot unit
đơn vị tương đương tuyệt đối	absolute equivalent
đục	opaque; opacity (n.)
đúng (chuẩn)	correct; correctness (n.)
đúng chuẩn	normal
đúng mẫu	canonical
đúng ngữ pháp (tính ~)	grammaticality (grammatical, adj.)
đuôi	tail
đưa bổ ngữ lên	object raising
đưa lên làm bổ ngữ (thao tác ~)	raising to object
đưa lên làm chủ ngữ (thao tác ~)	raising to subject
đưa lên tiền cảnh (cf. đẩy lùi vào hậu cảnh)	foregrounding

đưa lên trước (thao tác ~) (nh. đề bạt)	ascension; promotion; raising
đưa ra phía trước	preposing
đứng trước nguyên âm	prevocalic
đường dẫn âm / thanh	vocal tract
đường dây truyền ngôn	speech chain
đường đạn (bay) (nh. đạn đạo)	ballistic
đường mũi	nasal passage
đường nhánh	branching
đường nhánh sang phải	right-branching
đường nhánh sang trái	left-branching
đường vào	input
đường viền (R. Langacker)	profile

G- H

gân gũi về cội nguồn (sự ~)	genetic affinity
gân nhau về loại hình (ngôn ngữ ~)	typologically similar / close (language)
giả ngữ (chứng ~)	glossolalia
hạt nhân (cấu trúc ~)	nucleus
hình cây (cấu trúc ~)	arboreal
hòa đúc âm tiết (hiện tượng ~)	synaloepha
hoa đúc với âm [j]	yod coalescence
hoa mục (sự ~)	conviviality
hòa nhập	nh. hòa đúc
hòa thanh	harmony

hoa thạch	fossilized
hoa thạch (từ ghép ~)	fossilized (compound)
hoàn cảnh	circumstance
hoàn chỉnh	full
hoàn tất (thể ~)	completive; terminative
hoàn thành (thể ~)	perfective
hoàn thành (tính ~)	perfectivity
hoán dụ (nh. lân dụ)	metonymy
hoán dụ lệch thời	metalepsis
hoán dụ từ vựng học	lexical metonymy
hoán hình	nh. bien the cai hoan
hoán hình phái sinh từ câu	desentential transform
hoán vị (thao tác ~) (nh. chuyển vị)	permutation; movement, reordering
hoạt động	activity
học được (tính ~)	learnability
hỏi	interrogative
hỏi chỉ	anaphora; anaphoric (adj.)
hỏi chỉ (yếu tố ~)	anaphor
hỏi chỉ xuyên câu	inter-sentence anaphor
hỏi chỉ zero	null anaphor; zero anaphora
hỏi quan	retrospective
hỏi quy	recursive; recurrence; recursion (n.)
hội kết (quan hệ ~)	junction
Hội Ngữ âm học Quốc tế	International Phonetic Association
hội thoại	conversation
hội thoại (có tính ~)	colloquial
hội tụ (của các phương ngữ)	convergence

(quá trình ~)	
hỗn hợp (tính ~)	syncretism; syncretic(al) (adj.)
hỗn hợp biến tố (hiện tượng ~)	syncretism
hơi thở ra	exhalation; expiration
hơi thở vào	inhalation
hợp chuẩn	normal
hợp đồng tri / nhận thức	epistemic contract
hợp lệ	regular; felicitous
hợp lực (sự -)	conspiracy
hợp nghĩa	synsemantic
hợp ngữ [tâm+phụ+liên]	syllemma
hợp nhất (sự ~)	unification
hợp nhất tiểu cú (sự ~)	clause union
hợp pháp	legal
hợp quần (quan hệ ~)	constellation
hợp thức (tính ~)	well-formedness
hùng biện (khoa ~)	rhetoric
huýt sáo	whistle
hư cấu	fiction
hư từ	form word; syncategorematic word
hướng	direction
hướng cách	allative
hướng cách (t. Basque)	aditive
hướng tâm	centripetal; centripete (Ph.)
hướng tiền	progressive
hưởng cách	benefactive
hữu chứng (thể ~)	evidential (aspect)
hữu chứng (tính ~)	evidentiality

hữu cơ (cf. vô cơ)	organic
hữu đích (cf. atelic)	telic; telicity (n.)
hữu độ (nh. có thang độ; cf. lường cực)	gradable; gradability (n.)
hữu hạn	finite; finiteness (n.)
hữu hạn (thể ~)	finitive
hữu hiệu	felicitous
hữu kết	finite; finiteness (n.)
hữu kết (của vị từ) (tính ~)	boundedness
hữu kết (vị từ ~)	bounded
hữu tận	finite; finiteness (n.)
hữu thanh	voiced
hữu thanh hóa (hiện tượng ~)	sonorization
hữu trướng (nh. có đánh dấu)	marked (markedness, n.)
Hz	hertz (Hz)

I - K

í có vạch ngang (= [ī])	barred i
kéo dài (thể ~)	prolonged (aspect)
kéo dài để bù lại âm đã mất	compensatory lengthening
kéo theo	imply; implication (n.); entailment
kế cận	adjacent; contiguous
kế hoạch hóa ngôn ngữ	language planning
kế theo	consecutive
kế tiếp (không có liên từ)	juxtaposed

kể sót (cố ý giấu)	paralipsis
kể thừa (cố ý thêm)	paralepsis
kênh dẫn từ tiếng nói đến tai nghe	vocal-auditory channel
kênh phản hồi	Back Channel
kênh truyền thông	channel; medium (pi. media)
kết (hợp) học	tactics
kết âm (nh. vĩ âm)	coda
kết âm học	phonotactics
kết âm mũi	nasal release; nasal plosion
kết cấu	construction
kết cấu (dùng thức) vô định	infinitival construction
kết cấu chẻ	cleft construction
kết cấu chẻ nêu tiêu điểm	cleft-focus
kết cấu chẻ phủ định tiêu điểm	cleft-focus negation
điểm	
kết cấu chủ vị	predication
kết cấu chủ vị hạt nhân kết cấu chủ vị	nuclear predication non-verbal predication
không dùng vị từ	
kết cấu chủ vị mở	open predication
kết cấu chủ vị song đôi	double predication
kết cấu chuỗi (Bloomfield)	serial construction
kết cấu dòng nhất hoa	identifying construction
kết cấu đẳng thức	identifying construction
kết cấu định danh đa từ	multi-word naming construction
kết cấu gây khiến	causative construction
kết cấu gây khiến cú pháp (cf. ~ từ vựng)	syntactic causative

kết cấu gây khiến hình thái học	morphological causative
kết cấu gây khiến từ vựng	lexical causative
kết cấu hiện hữu (nh. kết cấu tồn tại)	existential construction
kết cấu hình thái học	morphologic construction
kết cấu hữu chứng	evidential construction
kết cấu khinh âm ghép đôi	clitic doubling
kết cấu lai tạp về thông báo/ thông tin	informational hybrid
kết cấu lồng	nested construction; embedded construction
kết cấu nội tâm	endocentric (headed)
kết cấu phân từ (nh. kết cấu vị tính từ)	construction / syntagma participial construction
kết cấu tiêu điểm	focus construction
kết cấu tồn tại (nh. kết cấu hiện hữu)	existential constructions
kết cấu tuyệt đối	absolute construction
kết cấu vị ngữ	predication
kết cấu vị tính từ (nh. kết cấu phân từ)	participial construction
kết chuỗi tiểu cú (cách ~)	clause chaining
kết cục (của một tác phẩm văn chương)	closure
kết dính (sự ~)	adhesion
kết đoạn	syntagm / syntagma
kết hiệu (nh. tiếp điểm; tín hiệu tiếp điểm)	junction
kết hợp (nh. phối hợp)	combination; concatenation
kết hợp (thuộc quan hệ ~)	syntagmatic

kết hợp các nghĩa vị (cách ~)	semotactics
kết hợp hậu từ khinh âm (sự~)	enclisis
kết hợp không trùng khớp	mismatch
kết hợp nghịch lý (phép ~)	oxymoron
kết hợp phụ tố / phụ ngữ	cliticization
khinh âm (phép ~)	
kết hợp từ (cách ~)	combinatorics
kết luận	output
kết ngôn (nh. ngữ cố định)	collocation
kết ngữ	connective; conjunctive
kết nối	juxtaposing
kết nối (sự ~)	concatenation
kết pháp	syntactics
kết quả (ngữ chỉ ~)	resultant
kết quả (thể / cách ~)	resultative (aspect / case)
kết thúc hội thoại	closing
kết tố	bounder; tagma
kết tố học	tagmatics
kết từ	connective
kết từ logic	logical connective
kết ước (hành động ~)	commissive (speech act)
kết ước giao tiếp	communicative transaction
kết vị	tagmeme
kết vị học	tagmemics
khả biểu (nguyên lý ~)	expressibility (principle of)
khả cập	accessible
khả chỉnh (tính ~)	corrigibility
khả dịch (tính ~)	translatability
khả hữu (tính ~)	possibility

khả hữu khách quan (tính ~)	objective possibility
khả hữu tri / nhận thức (tính~)	epistemic possibility
khả kết	collocable
khả kết (quan hệ ~)	colligation
khả ly	alienable
khả năng (cf. khả hữu)	ability
khả năng chia cách	separability
khả năng được chứng minh là sai	falsifiability
khả năng học	learnability
khả năng kết hợp	cohesion
khả năng kiểm nghiệm xác nhận	verifiability
khả năng lựa chọn	options
khả năng nghe-nói	oracy
khả năng ngôn ngữ	faculte de language (Ph.)
khả năng ngôn ngữ (tự nhiên)	language faculty
khả năng phân biệt âm	hearing acuity
khả năng phân biệt bằng thính giác	auditory discrimination
khả năng phân nhỏ đến vô tận (nghĩa tố hay chiết đoạn)	infinite regress
khả năng phục hồi	recoverability
khả năng phục hồi nhờ cấu trúc	structural recoverability
khả năng phục hồi nhờ tình huống	situational recoverability
khả năng thành bổ ngữ trực tiếp	access to direct objecthood

khả năng thay thế	sstitutability
khả năng thay thế nhau	interchangeability
khả năng truy cập	accessibility
khả năng truy cập sở chỉ	referential accessibility
khả năng ứng dụng	applicability
khả nghi	dubious
khả thứ ở ngoại biên	marginally acceptable
khả (tiên) đoán (tính ~)	predictability
khả (tiên) đoán của chủ đề (tính ~)	thematic predictability
khả tri giác (tính ~)	perceptibility
khả truy cập	accessible
khác biệt phi địa lý (sự ~)	non-areal
khai độ	aperture; openness
khai thác các phương châm (cách ~)	exploiting of maxims
khai triển (1) (sự ~)	elaboration
khai triển (2) (.sự ~)	extension
khai triển ngoại diên qua ẩn dụ	metaphori(al) extension
khai triển sang phải	rightward extendedness
khai triển sang trái	leftward expansion
khái niệm	notion
khái niệm gốc	primitive
khái niệm hóa (việc / cách ~)	conceptualization
khái niệm luận	conceptualism
khái niệm ngây thơ	naive notion
khái quát hóa	generalized; generalization (n.)
khái quát hóa có ý nghĩa	linguistically significant
ngôn ngữ học (sự ~)	generalization

khái quát hóa thái quá (nh. siêu khái quát hóa)	overgeneralization
khải thị của Thượng đế	divine revelation
khàn /khản (giọng ~)	throaty
khảo sát không tính đến khổ thơ (phương pháp ~)	extrametricality
khắc phục	overpower
khẳng định (lời ~)	assertion
khẳng định (sự / lời ~)	affirmation
khẳng định tổng quát	general affirmation; total affirmation
khẳng định ước lệ (lời ~)	provisoed assertion
khẩu mạc (nh. mạc; ngạc mềm)	soft palate; velum
khẩu ngữ	aural language; oral language; colloquialism
khe dẹt (âm xát ~)	slit (fricative)
khe thanh (nh. thanh môn)	glottis
khen ngợi (có tính ~)	appraisal
khép (khẩu) mạc (động tác ~)	velic closure
khép đột ngột (động tác ~)	abrupt closure
khi và chỉ khi	iff (= if, and only if)
khí quan cấu âm	articulator; vocal organs; organs of articulation
khí quan cấu âm chủ động	active articulator
khí quan cấu âm thụ động	passive articulator
khí quan phát âm	organ of speech
khí quan phát âm thụ động	passive organs of speech
khí quản (nh. cuống phổi)	trachea; windpipe
khiêm dụ (phép ~) (nh. nói giảm)	litotes

khiêm dụ thiết chế hoa (phép~)	institutionalized understatement
khiếm khuyết	defective
khiếm khuyết (chỗ ~)	lacuna
khiển cách	ergative (case)
khiển cách - phản bị cách	ergative-antipassive
khiển cách - tuyệt cách	ergative-absolutive
khiển cách (tính ~; cơ cấu ~)	ergativity
khiển cách phân đôi (tính ~)	split ergativity
khiển thể	ergater
khiển tố	director
khinh âm	atonic; unstressed
kho ngữ liệu	corpus
kho từ vựng	thesaurus
khoa diễn đạt bằng ngón tay	fingerspelling; dactylogy
khoa học luận (nh. tri thức luận; tri thức học)	epistemology
khoa học về ngôn ngữ	linguistic sciences; sciences du langage (Ph.)
khoa nghiên cứu ngôn ngữ dấu hiệu	cherology
khoa nghiên cứu ngôn ngữ trong các thiết chế	institutional linguistics
khoa nghiên cứu sự biểu trưng âm thanh	phonaesthesia
khoản miễn thứ cho thơ	poetic license
khoang	cavity
khoang cộng minh (nh. cộng minh trường)	resonator; resonance cavity / chamber
khoang mũi	nasal cavity

khoang yết hầu	pharyngeal cavity
khoảng cách	distance; interval
khoảng cách thẩm mỹ	aesthetic distance
khoảng cách xã hội	social distancing
khổ âm	cacophony
khối cộng đồng ngôn ngữ	speech community
không (có tác dụng) hạn định	non-restrictive
không bật hơi (sự ~)	unaspilation
không bật ra (phụ âm tắc ~)	unexploded (stop consonant)
không bện đậu (thông tin ~)	unanchored (information)
không bị nghẽn (âm / luồng hơi ~)	unobstructed
không biến cách được	indeclinable
không biến hình	uninflected
không biệt loại (danh từ ~)	non-classified (noun)
không căng	non-tense
không chấp nhận được	unacceptable
không chêm xen vào được (tính ~) (của từ)	uninterruptibility
không chính thức (diễn ngôn~)	informal (discourse / speech)
không chỉnh / chuẩn	ill-formedness; ungrammatically
không chúm (môi ~)	spread (lips)
không có chủ ngữ	subjectless
không có chủ ý	uncontrolled
không có hiệu lực nhận diện	non-identifying; non-defining
không có lõi chủ vị	absence of nexus
không có nguyên do	unmotivated
không có sở chỉ	non-referential

không có tác dụng khu biệt	non-distinctive
không có thang độ	non-gradable
không có thì (ngôn ngữ / câu ~)	tenseless (language / clause)
không có tiếng xát	frictionless
không có trung tâm	non-headed; exocentric
không có trường hợp nào khác	tertium non datur (Lat.)
không duy nhất/ đơn nhất (tính-)	non-unique(-ness)
không đánh dấu (nh. vô trung)	unmarked (unmarkedness, n.)
không đánh dấu số đơn	non-singular
không đánh dấu số phức	non-plural
không đánh dấu thì	untensed
không được sử dụng (thông tin ~)	unused (information)
không gian	space
không gian (thuộc ~)	spatial
không gian âm vị học	phonological space
không gian có cương vị chủ đạo (quan điểm ~)	localism
không gian hoa (quan điểm ~)	localization
không gian nội tâm	mental space
không gian tiêu điểm	focal space
không gộp (phức số không gộp ngôi thứ hai: chúng tôi)	exclusive
không hàng trước (nguyên âm)	non-anterior
không hoàn tất (thể ~)	incompletive
không hoàn thành (thể ~)	imperfective (aspect)

không lệ thuộc ngôn / văn ảnh	context-free
không năng sản	unproductive
không nhất quán về loại hình học (điểm / chỗ ~)	typological inconsistency
không phụ thuộc (quan hệ ~)	independency
không quan yếu	non-relevant; irrelevant
không quan yếu về ngôn ngữ học	linguistically irrelevant
không r-tính	non-rhotic; r-less
không tất yếu (tính ~)	non-necessity
không thê	non-strident; mellow
không thể đảo vị (tính ~)	irreversibility
không thoá đáng (tính ~)	inadequacy
không thời lượng (nh. điểm tính)	non-durative; punctual
không tiếp diễn	non-continuous
không tròn môi	non-rounded; unrounded
không trọn vẹn	incomplete
không tương đương (quan hệ ~) (nh. phi đẳng trị)	non-equivalence
không tương phản	non-contrastive
không tương thích	incompatible; incompatibility (n.)
khống vị	ceneme
khởi âm	onset
khởi âm (cách ~)	attack
khởi âm mạnh	hard attack
khởi âm zero	null onset; zero onset
khởi đầu nguyên âm (cách ~)	vowel beginning

khởi động (thể ~) (nh. khởi phát)	inceptive (aspect)
khởi phát (sự biến đổi)	actuation (of change)
khởi phát (thể ~) (nh. khởi động)	inceptive (aspect)
khu biệt (dấu ~)	diacritic
khu biệt học	diacritics
khu biệt rắn / mềm (sự ~)	stiff / slack distinction
khu biệt trực chỉ	deictic distinction
khu biệt từ vựng (tính ~)	lexemic distinctness
khu vực (1)	range
khu vực (2)	areal
khu vực mục tiêu cấu âm	target articulation domain
khu vực ngôn ngữ (nh. ngữ vực)	linguistic area; Sprachbund (Đ.)
khuất chiết bên trong	inner inflection; internal inflection; introflexion
khung	frame
khung Cách	case frame
khung đề	range topic
khung hành động nhận thức	frame of cognitive acts
khung hình ảnh trong tâm trí	picture frame
khung khảo sát	examination frame
khung quy chiếu	frame of reference
khung sự tình	event frame
khung thay thế	substitution frame
khung vị ngữ	predicative frame; predicate frame
khuyết nghĩa (vị từ ~)	delexical (verb)
khứ chỉ	cataphora; cataphoric (adj.)

kích thích (tố)	stimulus
kích thích và phản ứng	stimulus and response (theory /model)
kịch bản	scenario
kịch bản của cách giải quyết vụ xung đột	scenario of conflict resolution
kịch bản của vụ xung đột	scenario of conflict
kịch bản thương lượng	negotiation scenario / script
kiểm định (quyền ~)	control
kiểm tố	controller
kiểm tra tính hữu hiệu bằng cứ liệu ngoại	external validation
tại	
kiên trì (tính ~)	persistence
kiến tạo (khái niệm được ~)	construct
kiến tạo ngôn ngữ học	linguistic construct
kiêng kỵ	taboo
kiểu	type
kiểu biến cách	type of declension
kiểu câu	sentence type
kiểu câu	type of sentence
kiểu dùng từ ngữ riêng biệt	phraseology
kiểu hành động bằng lời	type of speech act
kiểu ngôn ngữ lý tưởng	ideal language type
kiểu nói đót (khi phát âm [s], [z])	lisp
kiểu nói ngoại quốc	foreigner talk
kiểu tạo âm	voice set; phonation
kiểu thực thể	entity type
kinh nghiệm	experience
ký hiệu (1)	notation

ký hiệu (2)	symbol
ký hiệu (3) (nh. dấu hiệu; phù hiệu)	sign
ký hiệu hóa (quá trình ~)	semiotization
ký hiệu học (nh. phù hiệu học)	semiotics; semiology
ký hiệu ngôn ngữ	linguistic sign
ký hiệu ngữ âm	phonetic symbol
ký hiệu phức	complex symbol
ký tự	character
ký ức	memory
ký ức cạn	shallow memory
ký ức có chọn lọc	selective memory
ký ức dài hạn	long term memory
ký ức đoạn thời	episodic memory
ký ức ngắn hạn	short-term memory
ký ức ngắn hạn thuần ngữ âm (W. Chafe)	echoic memory
ký ức thị giác	visual memory
ký ức vị	meme
kỹ thuật dùng / quan sát hướng nhìn của đối tượng	eye movement technique

L

la mắng (dùng để ~)	invective
la tinh hóa (được ~)	romanized
la tinh hóa (việc / cách ~)	romanization

lạ hóa (sự ~)	de-automatization
lai ngôn ngữ (hiện tượng ~)	creolization
làm thơ (việc / cách ~)	versification
lạm dụng từ ngữ ngoại quốc (văn bản ~)	macaronic
lan rộng (sự-)	spreading
lan rộng lịch đại (sự ~)	diachronic spread
lan truyền (sự biến đổi)	implementation of change
lan truyền (sự biến đổi âm) qua từ vựng	lexical diffusion
la-tinh hoa	romanization
lặp cấu trúc	parallelism
lặp lại với ý nghĩa cường điệu (phép ~)	intensive-iterative
lặp lùi (kỹ thuật ~)	backchaining; backward build-up
lặp phụ âm đứng trước và sau nguyên âm	consonance; consonantal assonance
lặp từ / ngữ có biến âm chút ít (phép ~)	epimone
láy (từ-)	reduplicated
láy âm	reduplication
láy bộ phận	partial reduplication
láy hoàn toàn (cf. láy bộ phận)	complete reduplication
lấp trạng (thể ~)	inchoative (aspect)
lân dụ (nh. hoán dụ)	metonymy
lẫn lộn thời đại	anachronism
lập luận (cách ~)	argumentation; reasoning
lập luận bằng ngôn ngữ tự nhiên (việc / cách ~)	natural language argumentation

lập luận căn cứ vào phẩm chất	qualitative reasoning
lập luận diễn dịch	deductive reasoning
lập luận thực dụng (cách ~)	practical reasoning
lập luận thương lượng	negotiation argumentation
lập luận tự nhiên (cách ~)	natural reasoning
lập mã (nh. mã hoa)	encoding; coding; codification
lập mã có tính thao tác (việc / cách ~)	operational coding
lập thức (cách ~)	formulation
lập thức lại (nh. tái lập thức)	re formulation
lập trình (việc ~)	programming
lấy người lớn làm trung tâm (quan điểm ~)	adultocentric
lấy thông tin (từ tư liệu viên)	elicit
lề	margin
lề.an toàn (nh. dải an toàn)	safety-margin
lễ độ	politeness
lễ độ thiết chế hoa	institutionalized politeness
lễ độ tiêu cực	negative politeness
lệ cấm đoán	forbidding
lệ ngoại (trường hợp ~)	exception
lệ thuộc	dependent
lệch chuẩn (sự ~)	deviation
lệch (lạc)	deviant; deviation (n.)
lịch đại	diachronic
lịch sử	historical
lịch sử (của một) diễn ngôn	discourse history
liên đới (cách ~)	committative
liên đới (sự ~)	commitment

liên hệ	binding; link; relation
liên hệ (việc / cách xác lập ~)	linkage
liên hệ bên trong câu	intrasentential linkage
liên hệ giữa các câu	intersentential linkage
liên hệ nhánh	branching
liên hợp (quan hệ ~)	syndesis
liên kết	equivalence
liên kết (1) (sự-)	cohesion
liên kết (2) (sự)	conjunction
liên kết nguyên âm (hiện tượng ~)	syneresis
liên kết ngữ	conjunct
liên kết ngữ tái lập thức	reformulatory conjunct
liên ngành (tính ~)	interdisciplinarity
liên ngữ	conjunctive
liên ngữ khách quan	objective correlate
liên nhân	interpersonal
liên tục (thể ~)	continuum
liên tục của các âm thanh (thể-)	phonic continuum
liên tục của chủ đề / tham tố (tính-).	thematic continuity; topic continuity
liên tục về phương ngữ (thể~)	dialect continuum
liên từ	conjunction
liên từ đẳng kết	co-ordinating conjunction
liên từ hoặc có nghĩa loại trừ	exclusive OR
liên từ nối kết	copulative conjunction
liên từ phân từ	participle conjunction
liên từ phụ thuộc	conjunction of subordination

liên từ phụ thuộc hoa	subordinating conjunction
liên từ tương liên	correlative conjunction
liên tưởng	associative; association (n.)
liên tưởng đối vị	paradigmatic association
liên văn bản	intertextual; intertextuality (n.)
linh động	mobile
linh động về trật tự từ	word order flexibility
linh hoạt ngữ pháp (sự ~)	motion
lĩnh hội (sự ~)	comprehension
lĩnh hội / hiểu ngôn ngữ tự nhiên	natural language understanding
lĩnh vực	domain; field
lĩnh vực ứng dụng	domain of applicability
loại	type: sort
loại (tính chỉ ~)	sortality
loại biệt	specific
loại (hình) thực thể	entity type
loại hình	type
loại hình biến cố	type of event
loại hình học	typology
loại hình học của cách lập luận	pology of argumentation
loại hình học của cấu trúc nhận thức	typology of cognitive structures
loại hình học ngôn ngữ	linguistic typology
loại suy (phái ~)	analogist
loại suy (phép ~)	analogy
loại sự tình	situation type
loại sự tình	type of event
loại tổ	classifier

loại trừ nhau	mutually exclusive
loại trừ tính lưỡng khả về vai	role desambiguation
loại từ	classifier
loại từ (có tác dụng) hiện thực hoa	actualizing classifier
loại từ (có tác dụng) vật hoa	reifying classifier
loại từ cá thể hoa	individualizing classifier
loại từ chỉ loại	sortal classifier
loại từ đo lường	mensural classifier
loại từ số lượng	numerative classifier
loãng (âm ~)	diffuse (sound)
loạt	series
loạt luân phiên e/o	e/o series
loạt tương liên	correlative series
lọc âm (hiện tượng / cách ~)	acoustic filtering
logic	logical
logic (học)	logic
logic (học) phi cổ điển	non-classical logic
logic của các giá trị	logic of values
logic của câu đáp	question-answering logic
logic của ngôn ngữ tự nhiên	natural language logic
logic của niềm tin	logic of belief
logic của thể loại tự sự	narrative logic
logic đa trị	many-valued logic
logic không gian	spatial logic
logic lưỡng trị	two-value logic
logic mệnh đề	propositional logic
logic mờ	fuzzy logic
logic thì	tense-logic
logic thời gian	temporal logic

logic toán	mathematical logic
logic tự nhiên	natural logic
lõi	core
lõi chủ-vị	nexus
lỗ mũi	nostril
lối đi	path(way)
lối nói	tourneur (Ph.)
lối nói / viết ngoại quốc	barbarism
lối nói bác học	learned expression
lối nói của người lớn với trẻ con	baby-talk; caregiver /caretaker speech; fatherese;motherese; mother-talk
lối nói của trẻ con	baby-talk
lối nói kiêu cách	affectation
lối nói tránh	avoidance style
lối nói vòng	circumlocution; periphrasis
lối văn cô đặc thành đoạn ngữ	block language
lối viết chữ theo hình đường cày	boustrophedon
lối viết để ghi cách phát âm biệt ngữ / phương ngữ	eye dialect
lỗi	error
lỗi bền âm	perseveration error
lỗi của người nói	speakers error
lỗi do đảo vị	reversal error
lỗi đồng hóa ngược	anticipation error
lỗi ngữ pháp do chứng thất ngữ	paragrammatism
lỗi thời	obsolete

lồng (câu / ngữ đoạn) (cách ~)	embedding
lồng (được ~ vào câu)	embedded
lồng (những kết cấu vào câu)	nesting (of constructions)
lời (phụ âm ~)	lenis (pl. lenes)
lời (giải) đáp	answer
lời báng bổ	blasphemy
lời chào đón	greeting
lời chê trách	blame
lời chúc	wish
lời dẫn thuật gián tiếp	indirect speech
lời dẫn thuật gián tiếp tự do	free indirect speech
lời dẫn thuật trực tiếp	direct speech
lời dẫn thuật trực tiếp tự do	free direct speech
lời hứa	promise
lời kể	reported speech
lời khen	congratulation
lời lược trình	exposition
lời mỉa mai	irony, ironic (adj.)
lời mừng	congratulation
lời nói (cf. ngôn ngữ)	speech; parole (Ph.) (cf. langue)
lời nói bên trong	experienced speech
lời nói có thể nghiệm	experienced speech
lời nói có tính công thức	formulaic discourse
lời nói gián tiếp	oblique speech
lời nói mạch lạc	connected speech
lời nói trau chuốt	elaborated speech
lời nói vô nghĩa của người thất ngữ	aculalia
lời nói vội	sputter

lời phản bác	objection
lời tiên đoán	prediction
lời từ biệt	leave-taking
lời tự sự	narrative (n.)
lợi (âm ~)	alveolar
lợi (tính chất ~)	alveolarity
lợi ngạc (âm ~)	alveo-/alveolo-palatal
lớp	layer; class; stratum
lớp (ương âm vị học tự đoạn)	tier (in autosegmental phonology)
lớp âm chiết đoạn	segmental tier
lớp âm vị	phonemic tier
lớp âm vị học (đoạn tính)	phonemic (segmental) tier
lớp của cấu trúc	layer of structure
lớp của thanh điệu	tonal tier
lớp danh từ	noun class
lớp dưới (nh. cơ tầng)	substratum; substrate
lớp đối vị	paradigmatic class
lớp sườn	skeletal tier
lớp thượng tầng	superstratum
lớp trên	superstratum
lớp từ có nghĩa tương hợp	meaning congruence class
lớp từ vị (nh. từ tầng)	lexemic stratum
lớp X + gạch ngang	X-tier
luân phiên (hiện tượng ~)	alternation
luân phiên hình thái học (hiện tượng ~)	morphological alternation
luân phiên nguyên âm	ablaut; vowel alternation
luân phiên tự do	free alternation
luân phiên zero	zero alternant

luẩn quẩn (tính ~)	circularity
luận chứng /luận cứ	argument
luật giảm khó	law of least effort
luật Verner	Verner's law
luồng hơi	airstream
luồng hơi (khẩu) mạc	velaric airstream
luộc đồ chủ vị	subject-predicate scheme
luyện tập theo mô hình	pattern drill
lựa chọn (sự ~)	choice
lực	force; power
lực ngôn trung	illocutionary force
lực ngôn trung cơ sở	primary illocutionary force
lực ngôn trung gián tiếp	indirect illocutionary force
lực ngôn trung phái sinh	derived illocutionary force
lực ngôn trung trực tiếp	direct illocutionary force
lực tạo ngôn	locutionary force
lực thổi ra yếu	weak force of exhalation
lực xuyên ngôn	perlocutionary force
lược âm	syncope; syncopation; elision; contraction
lược âm cuối	apocope
lược âm đầu	uphaeresis
lược bỏ	omission; deletion; elision (elide, v.); syncopation (syncopate, v.)
lược bỏ danh ngữ đồng sở chỉ	equi-NP deletion (EQUI)
lược bỏ kết từ / liên từ	asyndeton
lược bỏ một âm / âm tiết	ecthlipsis
lược bỏ nếu đồng sở chỉ	deletion under identity
lược bỏ yếu tố đồng nhất	identity deletion / erasure

lược bớt một âm / âm tiết trùng nhau	haplology
lược đồ	schema; scheme
lược đồ ẩn dụ	metaphoric scheme
lược đồ câu	sentence schema
lược đồ điển mẫu	prototypical scheme
lược đồ hành động	act ion-schema
lược đồ phương hướng	directional schema
lược nguyên âm đầu	aphesis
lược phần trước trong phát ngôn	prosiopesis
lưỡi	tongue
lưỡi (phụ âm ~)	lingual
lưỡi (thuộc ~)	linguo-; glossal
lượng thức	common sense
lượng cực	polar
lượng cực (tính ~)	polarity
lượng cực tích cực (tính ~)	positive polarity
lượng khả cấu trúc (tính ~)	structural ambiguity
lượng khả của tầm bao quát (tính-)	scope ambiguity
lượng khả về dụng pháp (tính~)	pragmatic ambiguity
lượng khả về sở chỉ (tính ~)	referential ambiguity
lượng nghĩa	ambiguous; ambiguity (n.)
lượng nghĩa ngữ pháp (tính ~)	grammatical ambiguity
lượng nghĩa cú pháp (tính ~)	syntactic ambiguity
lượng nghĩa từ vựng (tính ~)	lexical ambiguity
lượng ngữ (có khả năng ~)	ambilingual
lượng phân (nh. song đối; song)	binary; binarity / binariness (n.)

đôi)	
lưỡng phân luận	binarism
lưỡng thái	dual voice
lưỡng thuộc (thuộc cả âm tiết trước lẫn âm tiết sau)	ambisyllabicity
lưỡng trị	ambivalent
lượng	quantity
lượng ngữ / t ô / từ	quantifier; numerator; numerative
lượng từ tồn tại	existential quantifier
lượng từ tổng quát (nh. tác từ lượng hóa phổ quát)	universal quantifier
lướt (âm ~)	glide
lướt buông	off-glide
lướt tiến	on-glide
lướt lời	move
lướt nói (trong hội thoại)	turn (conversation ~)
ly cách	ablative
ly tâm	centrifugal; centrifuge (Ph.J)
lý do	reason
lý giải	understanding
lý luận văn học	literary theory
lý thuyết tham số	theta theory
lý thuyết cảm thán (về nguồn gốc của ngôn ngữ)	exclamation theory
lý thuyết biểu hiện diễn ngôn	discourse representation theory
lý thuyết Cách	case theory
lý thuyết cải biến (nh. ngữ pháp cải biến; cải biến luận)	transformationalism
lý thuyết chi phối-và-ràng	government(-and)-binding

buộc	theory (GB)
Lý thuyết Chuẩn (Chomsky)	Standard Theory
Lý thuyết Chuẩn Mở rộng (Chomsky)	Extended Standard Theory (EST)
Lý thuyết Chuẩn Mở rộng có điều chỉnh (Chomsky)	Revised Extended Standard Theory (REST)
Lý thuyết Chuẩn Mở rộng có	Revised Extended Standard
Hiệu chỉnh (Chomsky)	Theory
lý thuyết của Firth (thuộc ~)	Firthian
lý thuyết của M.A.K.	Hallidayan
Halliday (thuộc ~)	
lý thuyết của R. Jakobson (thuộc ~)	Jakobsonian
lý thuyết của Saussure (thuộc~)	Saussurean
lý thuyết của Chomsky (thuộc~)	Chomskyan
lý thuyết dân dã	folk theory
lý thuyết diễn tố	actantial theory
lý thuyết động giác (về cơ chế tri giác ngữ âm)	motor theory (of speech perception)
lý thuyết giới hạn	bounding theory
lý thuyết hành động ngôn từ	speech act theory
lý thuyết kiểm định	control theory
lý thuyết lực thở ra	expiratory theory of syllable- formation
lý thuyết nét đặc trưng âm vị học	phonological feature theory
lý thuyết nghĩa chính là cách dùng (L. Wittgenstein)	use theory of meaning

lý thuyết nghĩa học dựa trên cách phân bố	distributional theory of meaning
lý thuyết "nghĩa là cách dùng" (L. Wittgenstein)	meaning-as-use theory
lý thuyết nghĩa trường	held theory
lý thuyết ngôn hành (J.L. Austin, J.R. Searle)	theory of speech acts
lý thuyết ngôn ngữ học	linguistic theory
lý thuyết phiên dịch (nh. phiên dịch học)	translatology
lý thuyết ràng buộc	binding theory
lý thuyết sóng	wave theory
lý thuyết tâm trí luận	mentalistic theory
lý thuyết tập hợp	set theory
lý thuyết theta (trong lý thuyết chi phối và ràng buộc)	theta theory
lý thuyết thông tin	information theory
lý thuyết tiếng hét tự phát	yo-he-ho theory
lý thuyết trường nghĩa	theory of semantic fields
lý thuyết tương đối luận ngôn ngữ học	theory of linguistic relativity
lý thuyết vai	role theory
lý thuyết về các phụ âm thanh hầu (của tiếng Ấn-Âu) (F. de Saussure)	theory of the laryngeals
lý thuyết về hoạt động trình hiện của tâm trí	representation theory of mind
lý thuyết về nét khu biệt âm vị học	phonologic(al) feature theory
lý thuyết về ngữ trị (của vị từ)	valency theory
lý thuyết về tính [± hữu]	theory of markedness

trung]

lý thuyết về tính quan yếu	relevance theory
lý thuyết X + gạch ngang	X-bar theory
lý tưởng hoa (được ~)	idealized
lý tưởng hóa (việc ~)	idealization

M

ma (hình thái ~; từ ~)	ghost (form / word)
ma trận	matrix
mã	code
mã (có tính) thao tác	operational code
mã hạn chế	restricted code
mã hoa (nh. lập mã)	encoding; coding
mã hóa thái quá (nh. siêu mã hóa)	over-coded
mã hoa tiếng nói	speech coding
mặc (âm ~) (nh. ngạc mềm(âm ~))	velar
mạc (nh. ngạc mềm)	velum
mạc giữa (âm ~)	mediovelar
mạc hóa	velarization
mạc-yết hầu (vùng ~)	velo-pharyngeal
mạch lạc (logic / thời gian)	coherence (logical/ temporal ~)
mạch lạc (tính ~)	coherence
mạch lạc của diễn ngôn (tính~)	discourse coherence
mạch lạc về nội dung thông báo / thông tin	informational coherence

mạch văn tự sự	narrative thread
màn (kịch)	scene
mang nghĩa	meaningful
mạng lưới	network
mạng lưới hệ thống tính	systemic network
mảnh (phụ âm ~)	tenuis (cu; pl. tenues)
mạnh	strong
màu của nguyên âm	nh. âm sắc
màu sắc (của nguyên âm) (M. Joos)	colour (of a vowel)
mắt	plug
mặt lưỡi	dorsum; tongue back
mặt lưỡi (âm ~)	dorsal
mặt lưỡi sau (âm ~)	postdorsal
máy đo / chụp khe thanh	glottograph
máy ghi âm điệu	intonograph
máy ghi ba động	kymograph
máy ghi chấn động của thanh hầu	laryngograph
máy ghi chuyển động lưỡi	glossograph
máy ghi điện ngạc đồ	electropalatograph; palatograph
máy ghi sự co bóp cơ	electromyograph (EMG)
máy ghi thanh phổ	sound spectrograph
máy quay phim hoạt động của thanh hầu	laryngoscope
máy tổng hợp giọng nói	voice synthesizer
máy tổng hợp lời nói	speech synthesizer
máy Turing	Turing machine
mẫn cảm ngôn ngữ học	linguistic intuition

mất khả năng đọc (chữ) (chứng ~)	alexia; dyslexia
mất khả năng viết (chứng ~)	agraphia; dysgraphia
mất ngữ pháp (chứng ~)	agrammatism
mất sức sản sinh (từ ghép ~)	fossilized (compounds)
mất thanh	devoiced; devoicing
mất thông tin (tình trạng ~)	loss of information
mất tiếng (chứng ~)	aphonia; dysphonia
mất trọng âm (hiện tượng ~)	desaccentuation
mật độ mã hóa	coding density
mật mã (B. L. Whorf)	cryptotype
mật ngữ	idioglossia
mật ngữ của người song sinh	cryptophasia
mâu thuẫn	contradictory (1)
mâu thuẫn ngữ nội (nh. mâu thuẫn trong thuật ngữ)	contradiction in terms
mâu thuẫn nội tại	antinomy
mâu thuẫn trong thuật ngữ (nh. mâu thuẫn ngữ nội)	contradiction in terms
mẫu (dùng làm thí dụ)	sample
mẫu (để nhận diện)	template
mẫu minh họa	illustrative sample
mẫu số	denominator
mẹ (nh. nút trên)	mother
mel (đơn vị đo cao độ)	mel
mệnh đề	proposition
mệnh đề bị ràng buộc về thời gian	time-bound proposition
mệnh đề khả định	determinable proposition
mệnh đề ngoại diên	extensional proposition

mệnh đề phân tích tính	analytic proposition
mệnh đề phi thời gian	omnitemporal proposition; timeless proposition
mệnh đề phiếm thời	omnitemporal proposition; timeless proposition
mệnh đề tổng hợp	synthetic proposition
mệnh đề tương phản	contrary (propositions)
mệnh đề vô thời	omnitemporal proposition; timeless proposition
mệnh lệnh	order
mệnh lệnh có nghĩa cho phép (hình thái / câu ~)	jussive (form / sentence)
miền	territory
miền khẳng định	assertive territory
miền không khẳng định	non-assertive territory
miễn thứ	exemption
miệng	mouth
miêu tả (có tác dụng ~)	descriptive; description (n.)
miêu tả luận	descriptivism
miêu tả qua kinh nghiệm	experiential description
miêu tả xác định (cách ~)	delinite description
minh định (sự ~; việc ~; cách-)	instantiation; ostension; specification
minh định bất cập	underspecification
minh định đặc trưng (sự ~)	feature specification
minh họa	illustration; instantiation
mò mẫm (bằng cách ~)	trial and error (by ~)
modul	module
modul (tính ~)	modularity; modular (adj.)
modul của ngôn ngữ (tính ~)	modularity of language

modul của tâm trí (tính ~)	modularity of mind
mong muốn	volition
mong muốn (thức ~)	desiderative (mood)
mora (đơn vị đo trường độ)	mora
mô hình (1)	pattern
mô hình (2)	model
mô hình âm điệu	pitch pattern
mô hình âm tiết	syllable pattern
mô hình câu ưa thích (nh. mô hình câu chính)	favourite
mô hình câu chính (nh. mô hình câu ưa thích)	major
mô hình cấu tạo từ	word building pattern
Mô hình Chuẩn (Chomsky)	Standard Model
mô hình có âm tiết bằng nhau	isosyllabism
mô hình có trọng âm cách đều	isochrony
mô hình Danh ngữ Vị ngữ	NP-VP model
mô hình diễn ngôn	discourse model
mô hình diễn tố	actant model
mô hình diễn trị	actantial model
mô hình đơn vị-và-cách sắp xếp	item-and-arrangement (IA)
mô hình đơn vị-và-phái sinh	item-and-process (IP)
mô hình đơn-vị-và-cách-sắp-xếp	item and arrangement model
mô hình đơn-vị-và-thao-tác	item and process model
mô hình giai điệu	melodic pattern
mô hình giọng điệu	prosodic pattern
mô hình hoa (việc / cách ~)	patterning

mô hình hộp đen	black box modelling
mô hình lĩnh hội	models of understanding
mô hình lý thuyết	theoretical model
mô hình ngữ âm	sound pattern
mô hình ngữ điệu	intonation pattern
mô hình nội tâm	mental model
mô hình Phương tiện- Cứu cánh	Means-End Model
mô hình tình huống	situation model
mô hình tổ chức hội thoại	speech exchange system
mô hình trọng âm	accentual pattern
mô hình trọng âm	stress pattern
mô hình trọng âm hay trường độ [00]	dibrach
mô hình trọng âm hay trường độ [000]	tribrach
mô hình trọng âm hay trường độ [000] (do thay thế một âm tiết dài bằng hai âm tiết ngắn)	chore us
mô hình trọng âm hay trường độ [0000]	proceleusmatic
mô hình trọng âm hay trường độ [001]	anapaest
mô hình trọng âm hay trường độ [0011]	ionic minore
mô hình trọng âm hay trường độ [01]	iamb
mô hình trọng âm hay trường độ [010]	amphibrach
mô hình trọng âm hay trường độ [0101]	di-iamb

mô hình trọng âm hay trường độ [011]	bacchius
mô hình trọng âm hay trường độ [0110]	antispast
mô hình trọng âm hay trường độ [01101]	dochmiac
mô hình trọng âm hay trường độ [0111]	epi trite
mô hình trọng âm hay trường độ [10]	trochee
mô hình trọng âm hay trường độ [100]	dactyl
mô hình trọng âm hay trường độ [1000]	paeon
mô hình trọng âm hay trường độ [1001]	choriamb
mô hình trọng âm hay trường độ [101]	amphimacer
mô hình trọng âm hay trường độ [1010]	ditrochee
mô hình trọng âm hay trường độ [11]	clashing
mô hình trọng âm hay trường độ [11]	spondee
mô hình trọng âm hay trường độ [110]	antibacchius; palimbacchius
mô hình trọng âm hay trường độ [1100]	ionic majore
mô hình trọng âm hay trường độ [111]	dispondee
mô hình trọng âm hay trường độ [111]	mollossus
mô hình từ dạng	logogen model

mô hình vị từ - diễn tố	actantial model
mô phỏng (âm / từ ~)	imitative (sound / word)
mô phỏng (một câu)	paraphrase (v.)
mô phỏng (việc / cách ~)	imitation
mốc định vị (nh. nền định vị)	landmark
mộc so sánh	vehicle
môi	lip(s)
môi (âm ~)	labial
môi dưới	lower lip
môi hoa	labialized
môi hóa (hiện tượng ~)	labialization
môi mạc (âm ~)	labiovelar
môi mạc hóa (hiện tượng ~)	labiovelarization
môi môi (âm ~) (nh. hai môi)	bilabial
môi răng	labiodental
môi trên	upper lip
một chiều (nh. đơn kích)	one-dimensional
môtíp	motif; (leit)motif
mơ hồ	vague
mờ	fuzzy; fuzziness (n.)
mờ nghĩa	vague
mở	open; openness (n.)
mở rộng	expansion; widening
mở rộng bất cập	underextension
mở rộng ngoại diên (hiện tượng / quá trình ~)	overextension
mở rộng ngữ đoạn (sự ~)	phrasal expansion
mở rộng thái quá (nh. siêu mở rộng)	over-extension
mới tinh / mới toanh (thông)	brand-new (information)

tin ~)	
mục đích	aim: target
mục đích luận	teleology
mục đích ngôn trung	illocutionary goal
mục lục tra cứu	index
mục tiêu	aim; target
mục từ	lexical entry
mũi	nose
mũi (âm ~)	nasal
mũi (tính chất ~)	nasality
mũi hóa	nasalized
mũi họng (âm ~)	pharyngonasal
mức chuyên biệt hóa	specialization (of the signal)
mức độ	level
mức độ	degree
mức độ bị tác động	patienthood scale
mức độ hoàn thành / dĩ thành	perfectivity scale
mức độ thích đáng / thỏa đáng	level of adequacy
mức độ tích cực	positive degree
mức hữu thanh	scale of sonority
mức khả thính	audibility
mức thông dụng	usage
mức tin cậy	reliability
mức tinh tế (trong miêu tả)	delicacy
mức trọng âm	level of stress
mười decibels	bel
mỹ âm pháp (nh. uyển âm)	euphony

N

nam tính	masculine (gender)
năng biểu	signifiant; significans; signifier
năng sản	productive
nấp họng	epiglottis
nâng cao chất lượng thông tin (việc / cách / hiện tượng~)	upgrading
nâng lên (nguyên âm ~)	raising
nén tín hiệu ngôn từ	speech compression
nét (nh. đặc trưng)	feature
nét / đặc trưng âm học	acoustic feature
nét dư	redundant feature
nét đặc trưng (nh. nét khu biệt)	merism
nét đặc trưng của trung tâm	head feature
nét đặc trưng nội tại / cô hữu	inherent feature
nét đặc trưng về nguồn âm (N. Chomsky & M. Halle)	source feature
nét điệu tính thể hiện thái độ	modulation
nét khu biệt (nh. đặc trưng khu biệt)	distinctive (feature); merism
nét khu biệt ngữ pháp	taxeme
nét lên xuống (của thanh)	pitch contour
nét lên xuống của lời nói (bộ phận của ngữ điệu)	melodies
nét nghĩa (nh. nghĩa vị)	plereme; semantic feature; semantic component

nét sỗ	minim
nền	ground
nền định vị (nh. mốc định vị)	landmark
nêu tiêu điểm bằng kết cấu chẻ	cleft-focusing
ngạc	palate
ngạc (âm ~)	palatal
ngạc cứng (nh. ngạc trước)	hard palate
ngạc đồ	palatogram
ngạc giữa (âm ~)	mediopalatal
ngạc hóa	palatalized; palatalization (n.)
ngạc hở	cleft palate
ngạc lợi (âm ~) (cf. lợi ngạc)	palato-alveolar
ngạc mềm (nh. (khẩu) mạc)	soft palate; velum
ngạc mềm (âm ~) (nh. mạc(âm ~))	velar
ngạc sau (âm ~)	postpalatal
ngạn ngữ	saying; adage
ngăn	slot
ngăn cản (sự ~)	impediment; obstruction
ngăn tham tố	argument slot
ngắt câu trong thơ (cách ~)	caesura
ngắt quãng (sự ~)	interruption
ngâm thơ (lối ~)	poetic diction
ngẫu nhiên	accidental
ngẫu tính	stochastic
nghe	hearing
nghe - nói (phương pháp ~)	audio-oral (method)
nghe có chọn lọc (cách ~)	selective listening
nghe thấy được	audible

nghe thấy được	audible
nghe từng tai một (để thử phản ứng của từng bán cầu não)	dichotic listening
nghe / nói (phương pháp ~)	auditory (method)
nghệ thuật viết chữ	calligraphy
nghi lễ (có tính ~)	ritual
nghi thức	formal; formality (n.)
nghi vấn	interrogative
nghĩa	meaning
nghĩa	sense
nghĩa (đã) chuyển hóa	transferred meaning
nghĩa (trong) từ điển	dictionary meaning
nghĩa biểu hiện	representational meaning
nghĩa bóng	figurative meaning
nghĩa cảm xúc	affective / emotive meaning
nghĩa cấu tạo	compositional meaning
nghĩa cấu trúc	structural meaning
nghĩa của câu	sentence meaning
nghĩa của hành động ngôn từ	meaning of speech act
nghĩa của hình vị	sememe
nghĩa của ngữ vị	noeme
nghĩa của người nói	speaker's meaning
nghĩa định tính	attributive meaning
nghĩa hàm ẩn (nh. hàm nghĩa)	implicit meaning
nghĩa hãn hữu	occasional meaning
nghĩa hình tượng	figurative meaning
nghĩa học	semantics; semantic (adj.)
nghĩa học cấu trúc	structural semantics
nghĩa học chân ngụy	truth conditional semantics

nghĩa học của những thế giới khả hữu	possible worlds semantics
nghĩa học điển mẫu	prototype semantics
nghĩa học hình thức	formal semantics
nghĩa học logic	logical semantics
nghĩa học ngôn ngữ	linguistic semantics
nghĩa học nhận thức	cognitive semantics
nghĩa học sản sinh	generative semantics
nghĩa học theo lý thuyết mô hình	model-theoretic semantics
nghĩa học thuyết minh từ vựng	lexical semantics
nghĩa học thuyết minh từ vựng	lexical-interpretative semantics
nghĩa học tình huống	situation semantics
nghĩa học tình huống	situational semantics
nghĩa học triết học (cf. ngữ nghĩa học)	philosophical semantics
nghĩa học từ vựng	semasiology
nghĩa học văn học	literary semantics
nghĩa học về sở chỉ	referential semantics
nghĩa khái niệm	conceptual meaning
nghĩa liên nhân (nh. nghĩa xã hội)	social meaning
nghĩa liên tưởng	associative / connotative meaning; connotation
nghĩa logic-ngôn từ	logico-discursive meaning
nghĩa mệnh đề	propositional meaning
nghĩa miêu tả	descriptive meaning
nghĩa ngôn trung	illocutionary meaning
nghĩa nguyên văn	literal meaning

nghĩa ngữ pháp	grammatical meaning
nghĩa nhận thức	cognitive meaning
nghĩa nội hàm	intensional meaning
nghĩa quan hệ	relational meaning
nghĩa sở chỉ	referential meaning
nghĩa sở thị	denotative meaning; denotation
nghĩa tạo ngôn	locutionary meaning
nghĩa tầng học	semology
nghĩa tầng vị học	sememic
nghĩa thông dụng	usual meaning
nghĩa thu hẹp	narrowed meaning
nghĩa thứ yếu	secondary meaning
nghĩa tình huống	situational meaning
nghĩa tố	seme
nghĩa tố ngữ pháp	episememe
nghĩa trị giá	evaluative meaning
nghĩa trường	semantic field
nghĩa từ vựng	lexical meaning
nghĩa và sở chỉ	sense and reference
nghĩa văn bản	textual meaning
nghĩa vị (nh. nét nghĩa)	plereme; sememe
nghĩa xã hội (nh. nghĩa liên nhân)	social meaning
nghĩa ý niệm	ideational meaning
nghĩa zero	zero meaning
nghịch âm	dissonance
nghịch dụ	catachresis
nghịch lý	paradox (paradoxical, adj.)
nghiệm thể	experiencer

 nghiên cứu điền dã	field work
 nghiên cứu theo cách cắt dọc	longitudinal (investigations)
 nghiên cứu theo cách cắt ngang	cross-sectional (investigation)
 ngoa dụ (phép ~)	hyperbole (cf. litotes)
 ngoa dụ thiết chế hoa (phép~)	institutionalized hyperbole
 ngoài	external
 ngoài âm tiết (tính ~)	extrasyllabicity
 ngoài âm tiết hợp lệ (tính ~)	licensed extrasyllabicity
 ngoài hạt nhân	extranuclear
 ngoài hệ thống	extra-systemic
 ngoài lề	marginal
 ngoài ngôn ngữ (nh. phi ngôn ngữ; ngôn ngữ chi ngoại)	extralinguistic
 ngoại chỉ	exophora; exophoric (adj.)
 ngoại danh	exonym
 ngoại diên	extension; extensional (adj.)
 ngoại diên của nghĩa	meaning extension
 ngoại diên cực đại	maximal extension
 ngoại động song chuyển (vị từ~) (cf. vị từ ngoại động phức chuyển, vị từ ngoại động đơn chuyển)	ditransitive (verb)
 ngoại ngữ	foreign language
 ngoại suy	extrapolation
 ngoại tại	external
 ngoại tâm	exocentric
 ngoại tâm (ngữ đoạn / kết cấu ~)	exocentric (construction /syntagma)

ngoại vi (1)	margin
ngoại vi (2)	periphery; peripheral (adj.)
ngoại vị	extraposition (extrapositive, adj.)
ngộ nhận cảm xúc (gán cảm xúc của người cho vật) (sự ~)	pathetic fallacy
ngộ nhận tự nhiên luận (sự.-)	natural fallacy
ngộ nhận về tính tương ứng một đôi một (sự ~)	correspondence fallacy
ngôi	person
ngôi bị loại trừ (trong chúng tôi)	exclusive person
ngôi thứ ba	third person
ngôi thứ hai	second person
ngôi thứ nhất	first person
ngôi thứ tư	fourth person
ngôn âm học (nh. ngữ âm học)	phonetics; phonetic (adj.)
ngôn âm học câu âm (nh. ngữ âm học câu âm)	articulatory phonetics
ngôn âm học thính giác (nh. ngữ âm học thính giác)	auditory phonetics
ngôn cảnh	context
ngôn cảnh đục	opaque context
ngôn cảnh gián tiếp	oblique context
ngôn cảnh phát ngôn	context-of-utterance
ngôn cảnh tình huống thiết chế hóa	institutionalized situational context
ngôn cảnh văn hóa	context-of-culture
ngôn hành	speech act
ngôn hành (câu ~) (cf. câu	performative (utterance)

nhận định)	
ngôn hành (tính ~)	performativity
ngôn liệu (cf. tình thái)	lexis; dictum
ngôn lưu	speech flow
ngôn ngữ (có thể) có kiểu câu vô chủ ngữ	pro-drop language
ngôn ngữ (1) (nh. tiếng)	language
ngôn ngữ (2) (phân biệt với lời nói)	language; langue (Ph.)
ngôn ngữ / phương ngữ sở tại của một cộng đồng	vernacular
ngôn ngữ bệnh học	clinical linguistics
ngôn ngữ biến hình (nh. ngôn ngữ khuất chiết)	inflectional / inflecting language; fusional language
ngôn ngữ bình dân	popular language
ngôn ngữ bình thường	ordinary language
ngôn ngữ buôn bán	trade language
ngôn ngữ chấp dính (cf. ~ biến hình, ~ đơn lập, ~ hòa đúc)	agglutinating language
ngôn ngữ chi hạ	sublanguage
ngôn ngữ chi ngoại (nh. ngoài/phi ngôn ngữ)	extralinguistic
ngôn ngữ chiếm ưu thế	dominant dialect / language
ngôn ngữ chủ cách(-đối cách) (cf. ngôn ngữ tác cách (-tuyệt cách))	nominative(-accusative) language
ngôn ngữ chung	lingua franca
ngôn ngữ có chủ ngữ zero	null-subject language
ngôn ngữ có phương thức khuất chiết bên trong	introflecting language; introflexive language

ngôn ngữ có thanh (điệu)	tone language
ngôn ngữ có thanh dùng âm vực	register tone language
ngôn ngữ có thanh dùng điệu hình	contour tone language
ngôn ngữ có tính câu hình	configurational language
ngôn ngữ con	daughter language
ngôn ngữ cơ sở	base language
ngôn ngữ cơ tầng	substrate language
ngôn ngữ cùng hệ	related language
ngôn ngữ dấu hiệu	sign language
ngôn ngữ dùng đại từ zero	pro-drop language
thay cho chủ ngữ trước vị từ	suffixing language
ngôn ngữ dùng hậu tố	out-group language
ngôn ngữ dùng ngoài nhóm	affixing language
ngôn ngữ dùng phụ tố	deriving language
ngôn ngữ dùng phương thức phái sinh	chrone language
ngôn ngữ dùng thời vị	in-group language
ngôn ngữ dùng trong nhóm	polytonic language
ngôn ngữ đa thanh điệu	incorporating language;
ngôn ngữ đa tổ hợp / tổng hợp	polysynthetic language
ngôn ngữ đích	target language
ngôn ngữ điện tín	telegraphese
ngôn ngữ điện toán	computer language
ngôn ngữ đối tượng	object language
ngôn ngữ đơn lập	(root-)isolating language

ngôn ngữ được dùng nhiều nhất (trong một cộng đồng đa ngữ)	first language
ngôn ngữ hình tượng	figurative language
ngôn ngữ hòa đúc	fusional language
ngôn ngữ học	linguistics; linguistic (adj.)
ngôn ngữ học cơ động	dynamic linguistics
ngôn ngữ học dạy tiếng	educational (pedagogical) linguistics
ngôn ngữ học đại cương	general linguistics
ngôn ngữ học địa lý	geographical linguistics; geolinguistics
ngôn ngữ học định chuẩn	prescriptive linguistics
ngôn ngữ học đối chiếu	contrastive linguistics
ngôn ngữ học đồng đại	synchronic linguistics
ngôn ngữ học khu vực	areal linguistics
ngôn ngữ học lịch đại	diachronic linguistics
ngôn ngữ học lịch sử	historical linguistics
ngôn ngữ học loại hình	typological linguistics
ngôn ngữ học lý thuyết	theoretical linguistics
ngôn ngữ học miêu tả	descriptive linguistics
ngôn ngữ học nhân học	anthropological linguistics
ngôn ngữ học so sánh	comparative linguistics
ngôn ngữ học so sánh-lịch sử	historical-comparative linguistics
ngôn ngữ học sư phạm	pedagogical linguistics
ngôn ngữ học tâm trí luận	mentalistic linguistics
ngôn ngữ học theo quan điểm nữ quyền	feminist linguistics
ngôn ngữ học thống kê	statistic linguistics
ngôn ngữ học thực dụng	pragmalinguistics

ngôn ngữ học toán học	mathematical linguistics
ngôn ngữ học triết học	philosophical linguistics
ngôn ngữ học ứng dụng	applied linguistics
ngôn ngữ học và ngữ âm học (như hai môn học riêng)	linguistic sciences
ngôn ngữ học văn học	literary linguistics
ngôn ngữ học phát triển	developmental linguistics
ngôn ngữ học vi mô	microlinguistics
ngôn ngữ học vĩ mô	macrolinguistics
ngôn ngữ học xã hội học	sociological linguistics
ngôn ngữ huýt sáo	whistled language
ngôn ngữ kentum	centum language
ngôn ngữ không có thanh điệu	non-tonal language
ngôn ngữ không dùng phương thức phái sinh	non-deriving language
ngôn ngữ không dùng thời vị	non-chronic language
ngôn ngữ khuất chiết (nh. ngôn ngữ biến hình)	(root-)inflecting language / inflectional language; fusional language
ngôn ngữ lai (nh. tiếng lai)	creole language
ngôn ngữ làm nguồn	SL; source language
ngôn ngữ nghi lễ	ritual language
ngôn ngữ lớp trên (nh. ngôn ngữ thượng tầng)	superstate language
ngôn ngữ máy	machine language
ngôn ngữ mẹ	parent language
ngôn ngữ mẹ vợ	mother-in-law language
ngôn ngữ ngoại hóa	externalized language
ngôn ngữ nguồn	source language

ngôn ngữ nhân tạo	artificial language
ngôn ngữ nhân tạo do O. Jespersen sáng chế	Novial
ngôn ngữ nhi hạ (giao tiếp ~)	sublinguistic (communication)
ngôn ngữ nói	aural language; oral language
ngôn ngữ nội hóa (cf. ngôn ngữ ngoại hóa)	internalized language
ngôn ngữ pha trộn	mixed language
ngôn ngữ phân tích tính	analytic language
ngôn ngữ phi cấu hình	non-configurational language; W* (W-star) language
ngôn ngữ phụ trợ	auxiliary language
ngôn ngữ quốc gia	national language
ngôn ngữ quốc tế (nh. quốc tế ngữ)	international language
ngôn ngữ satem	satem language
ngôn ngữ SOV	SOV language
ngôn ngữ SOV nhất quán	rigid / consistent SOV language
ngôn ngữ SVO nhất quán	rigid / consistent SVO language
ngôn ngữ khiếm cách	ergative language
ngôn ngữ tâm-đi-sau	head-last language
ngôn ngữ tâm-đi-trước	head-first language
ngôn ngữ thân thể	body language
ngôn ngữ thiên chủ đề	topic-prominent language
ngôn ngữ thiên chủ ngữ (cf. ngôn ngữ thiên chủ đề)	subject-prominent language
ngôn ngữ thơ	poetic language
ngôn ngữ thứ hai	second language

ngôn ngữ thứ hai	second language
ngôn ngữ thứ nhất	first language
ngôn ngữ thường ngày	everyday language
ngôn ngữ thượng tầng (nh. ngôn ngữ lớp trên)	superstrate language
ngôn ngữ tiền thân (nh. tiền ngôn ngữ)	proto-language
ngôn ngữ tổng hợp tính (cf. ngôn ngữ phân tích tính)	synthetic language
Ngôn ngữ trong Trí não	Lingua Mentalis
ngôn ngữ trung gian (trong ngành ừi tuệ nhân tạo)	interlingua
ngôn ngữ trung gian (trong việc học tiếng)	interlanguage
ngôn ngữ tự nhiên	natural language
ngôn ngữ văn chương / văn học	literary language
ngôn ngữ viết	written language
ngôn ngữ vos nhất quán	rigid / consistent VOS language
ngôn ngữ vso nhất quán	rigid / consistent VSO language
ngôn ngữ vườn trẻ	nursery language
ngôn trung	illocutionary
ngôn từ	discourse (discursive, adj.); speech
ngũ ngôn (thơ ~)	pentameter
nguồn (cf. đích)	source
nguồn thông tin	information source
nguyên âm	vowel; vocalic (adj.)
nguyên âm [j] hóa	yotized vowel

nguyên âm ba	triphthong (triphthongal, adj.)
nguyên âm cao	high (vowel)
nguyên âm căng	tense vowel
nguyên âm chóp lưỡi-mặt lưỡi	apical-dorsal vowel
nguyên âm chuyển sắc (nh. nguyên âm lướt)	gliding vowel
nguyên âm chuyển sắc nhiều lần	polyphthong
nguyên âm dài	long (vowel)
nguyên âm đặc / rộng	saturated vowel
nguyên âm đôi	diphthong
nguyên âm đôi hóa	diphthongization
nguyên âm đôi hướng trung	centring diphthong
nguyên âm đôi khép dần	closing diphthong
nguyên âm đôi lên dần	rising diphthong
nguyên âm đơn	monophthong
nguyên âm giữa	medial vowel
nguyên âm hàng sau	back (vowel)
nguyên âm (hàng) trước	front vowel
nguyên âm hẹp	narrow vowel
nguyên âm hơi chuyển sắc	diphthongoid
nguyên âm (khi) nói thầm	whispered vowel
nguyên âm ký sinh	parasite vowel; svarabhakti
nguyên âm lướt (nh. nguyên âm chuyển sắc)	gliding vowel
nguyên âm mạnh	strong vowel
nguyên âm mốc	cardinal vowel
nguyên âm (mốc) cấp hai	secondary (cardinal) vowel
nguyên âm (mốc) cơ sở	primary cardinal vowel

nguyên âm mũi (hóa)	nasal vowel
nguyên âm rộng	open vowel
nguyên âm sáng	bright / light vowel
nguyên âm thấp	low vowel
nguyên âm tiền bật hơi	pre-aspirated vowel
nguyên âm tối	obscure vowel
nguyên âm tròn môi	rounded vowel
nguyên âm trung dung	neutral vowel
nguyên âm trung gian (giữa hai nguyên âm mốc)	intermediate vowel
nguyên âm từ cán	thematic vowel
nguyên âm yếu	weak vowel
nguyên do	motivation
nguyên do thông tin	inform reason
nguyên khối (tính ~)	cohesiveness; uninterruptibility
nguyên lý	principle
nguyên lý chiếu xạ	projection principle
nguyên lý (dựa vào) khả năng biểu đạt	principle of expressibility
nguyên lý (dựa vào) khả năng nhận diện	principle of identification
nguyên lý (dựa vào) ngôn cảnh tình huống	principle of context of situation
nguyên lý (dựa vào) quan điểm nội tại	principle of immanence
nguyên lý (dựa vào) tính tiết kiệm	principle of economy
nguyên lý (dựa vào) ước lệ mỹ học	principle of aesthetic convention
nguyên lý hợp tác	co-operative principle
nguyên lý khoảng cách tối	minimal distance principle

thiếu	(MDP)
nguyên lý lặp lại có chu kỳ	recursion principle
nguyên lý "người nói biết rõ nhất"	speaker-know-best principle
nguyên lý nhập cảm	empathy principle
nguyên lý nỗ lực tối thiểu	principle of least effort
nguyên lý ổn định	stability principle
nguyên lý phạm trù rỗng	empty category principle
nguyên lý sóng đôi một đối một	biuniqueness principle
nguyên lý tiết kiệm	economy principle
nguyên lý tuyến tính	linearity principle
nguyên lý tương đối luận về ngôn ngữ	principle of linguistic relativity
nguyên lý về quyền kiểm định sự phù ứng	control agreement principle
nguyên mẫu	archetype
nguyên nhân (chi ~)	causal
nguyên sơ	primitive (adj.)
nguyên tắc	principle
nguyên tắc đồ hình đoán chữ	rebus principle
nguyên tắc giữ khoảng cách tối thiểu	MDP; minimal distance principle
nguyên tắc kế cận	adjacency principle
nguyên tắc tiêu điểm đặt sau	end-focus principle
nguyên tắc trọng hậu	end-weight principle
nguyên tố khái niệm	conceptual primitive
nguyên tố ngữ nghĩa	semantic primitive
nguyên từ (nh. từ gốc)	etymon (pl. etyma)
nguyên vị (nh. hiệu vị)	moneme

nguyên vị ràng buộc	joint moneme
nguyên vị tự do	free moneme
ngữ âm (thuộc ~)	phonic
ngữ âm hóa (quá trình ~)	phonetization
ngữ âm học (nh. ngôn âm học)	phonetics; phonetic (adj.)
ngữ âm học âm học (nh. thanh học)	acoustic phonetics
ngữ âm học cấu âm	organogenetic phonetics
ngữ âm học cấu âm (nh. ngôn âm học cấu âm)	articulatory phonetics
ngữ âm học chức năng (nh. âm vị học)	functional phonetics
ngữ âm học của khẩu ngữ	laletics
ngữ âm học của thanh điệu	tonetics
ngữ âm học của tiếng nói mạch lạc	phonetics of connected speech
ngữ âm học đại cương	general phonetics
ngữ âm học đồng đại	synchronic phonetics
ngữ âm học khí cụ	instrumental phonetics
ngữ âm học thính giác (nh. ngôn âm học thính giác)	auditory phonetics
ngữ âm học thông số	parametric phonetics
ngữ âm phong cách học	phonostylistics
ngữ âm học pháp y	forensic phonetics
ngữ cố định	fixed phrase; collocation
ngữ cú	phraseology; phraseologic(al) (adj.)
ngữ danh từ (nh. danh ngữ)	nominal group; nominal phrase; noun phrase (NP)
ngữ dụng học	linguistic pragmatics

ngữ dụng học xã hội	sociopragmatics
ngữ dụng pháp	linguistic pragmatics
ngữ dụng pháp văn học	literary pragmatics
ngữ điệu	intonation
ngữ điệu đi lên	rising accent
ngữ điệu đi xuống	descending intonation
ngữ điệu gác	sustained intonation
ngữ điệu mạnh dần	increasing intonation
ngữ điệu xuống	fading intonation
ngữ điệu xuống dần (có điều kiện âm vị học)	declination; downdrift
ngữ điệu xuống dần (không có điều kiện âm vị học)	downstep
ngữ điệu yếu dần	decreasing intonation
ngữ định danh	denominative phrase; term
ngữ (đoạn) (1)	phrase; phrasal / phrastic (adj.)
ngữ (đoạn) (2)	syntagm; ; syntagma
ngữ đoạn âm vị học	phonological phrase
ngữ (đoạn) Cách	case phrase
ngữ đoạn chỉ chức danh	descriptor
ngữ (đoạn) có sở chỉ	referring expression
ngữ (đoạn) danh từ (nh. danh ngữ)	noun phrase
ngữ (đoạn) đóng ngoặc	parenthesis (pl. parentheses)
ngữ (đoạn) giới từ	prepositional phrase
ngữ đoạn hành chức như câu	phrase-sentence
ngữ đoạn không có chỗ buộc	unattached phrase
ngữ đoạn nội tâm	endocentric (headed) construction / syntagma
ngữ đoạn phân từ	participial phrase

ngữ (đoạn) tính	phrasal (phrasally, adv.)
ngữ (đoạn) tính từ (nh. tính ngữ)	adjective phrase
ngữ đoạn trạng ngữ	adverbial phrase
ngữ (đoạn) trạng từ	adverb phrase
ngữ (đoạn) tuyệt đối	absolute phrase
ngữ (đoạn) vị từ	verb phrase
ngữ hệ	language family; family of languages
ngữ học (đồng đại) động	dynamic linguistics
ngữ học ảo thuật (nh. ngữ học duy danh)	hocus-pocus linguistics
ngữ học cấu trúc	structural linguistics
ngữ học chức năng	functional linguistics
ngữ học cổ điển	classical linguistics
ngữ học duy danh (nh. ngữ học ảo thuật)	hocus-pocus linguistics
ngữ học điện toán	computational linguistics
ngữ học hình thức chủ nghĩa	formalist linguistics
ngữ học liệt kê - phân loại	taxonomic linguistics
ngữ học nhận thức	cognitive linguistics
ngữ học văn bản	text linguistics
ngữ liên kết không trọn vẹn	incomplete conjunct - coordination
ngữ nghĩa của cú pháp	semantics of syntax
ngữ nghĩa học	(linguistic) semantics; semantic (adj.)
ngữ nghĩa học từ vựng	lexical semantics
ngữ pháp	grammar; grammatical (adj.)
ngữ pháp Cách	case grammar

ngữ pháp cải biến (nh. lý thuyết cải biến; cải biến luận)	transformationalism; transformational grammar
ngữ pháp căn cứ vào trung tâm các ngữ đoạn	head-driven phrase-structure grammar
ngữ pháp câu	sentence grammar
ngữ pháp cấu trúc ngữ đoạn	phrase-structure grammar
ngữ pháp cấu trúc ngữ đoạn khái quát hóa	generalized phrase-structure grammar (GPSG)
ngữ pháp cấu trúc thành tố	constituent structure grammar
ngữ pháp chia loại	taxonomic grammar
ngữ pháp chức năng	functional grammar
ngữ pháp chức năng hệ thống tính (M.A.K. Halliday)	systemic functional grammar
ngữ pháp có tính đến ngôn / văn cảnh	context-sensitive grammar
ngữ pháp cốt lõi	core grammar
ngữ pháp của quan hệ lệ thuộc	dependency grammar
ngữ pháp của tiêu đề	headline
ngữ pháp diễn ngôn	discourse grammar
ngữ pháp dụng ngôn	performance grammar
ngữ pháp duy lý	rational grammar
ngữ pháp đa phương / biệt ngữ	polylectal grammar
ngữ pháp đại cương	general grammar
ngữ pháp định chuẩn	normative / prescriptive grammar
ngữ pháp đồng thể hiện	co-representational grammar
ngữ pháp đơn tầng	monostratal grammar

ngữ pháp hạt nhân	core grammar
ngữ pháp hệ thống tính	systemic grammar
ngữ pháp hình thức	formal grammar
ngữ pháp hóa	grammaticalized; grammaticalization (n.)
ngữ pháp không gian (nh. ngữ pháp nhận thức)	space grammar (nh. cognitive grammar)
ngữ pháp không phân lập	non-discrete grammar
ngữ pháp không tính đến ngôn / văn cảnh	context-free grammar
ngữ pháp liên phương / biệt ngữ	panlectal grammar
ngữ pháp lý thuyết	theoretical grammar
ngữ pháp mạng lưới	network grammar
ngữ pháp Montague	Montague grammar
ngữ pháp mờ	fuzzy grammar
ngữ pháp nhà trường	school grammar
ngữ pháp nhận thức	cognitive grammar
ngữ pháp phạm trù	categorial grammar
ngữ pháp phân tầng	stratificational grammar
ngữ pháp phổ quát	universal grammar
Ngữ pháp Port-Royal (tk. XVII)	Port-Royal Grammar
ngữ pháp quan hệ	relational grammar
Ngữ pháp Song cung	Arc Pair Grammar
ngữ pháp tạo sinh / sản sinh	generative grammar
ngữ pháp thang độ và phạm trù	scale-and-category grammar
ngữ pháp thẩm năng	competence grammar
ngữ pháp theo nghĩa	notional grammar

ngữ pháp tiến bước một	finite state grammar
ngữ pháp tình huống	situational grammar
ngữ pháp tra cứu	reference grammar
ngữ pháp truyền thống	traditional grammar
ngữ pháp tuyến tính (trong ngôn ngữ học điện toán)	linear grammar
ngữ pháp tuyến tính viết từ phải sang trái (trong ngôn ngữ học điện toán)	right linear grammar
ngữ pháp tuyến tính viết từ trái sang phải (trong ngôn ngữ học điện toán)	left linear grammar
ngữ pháp từ vựng-chức năng	lexical-functional grammar (LFG)
ngữ pháp vai	role grammar
ngữ pháp vai và sở chỉ	role and reference grammar
ngữ pháp văn bản	text grammar
ngữ pháp-chức năng hệ thống tính	systemic-functional grammar
ngữ tiếng lóng	slang expression
ngữ tộc	language family; family of languages
ngữ trạng	state of language; etat de langue
ngữ trạng vĩ mô	macro-state
ngữ trị zero	zero valency
ngữ văn học	philology
ngữ vị	glosseme
ngữ vị học	glossematics
ngữ vị từ	VP; verb phrase
ngữ vực (nh. khu vực ngôn ngữ)	linguistic area; Sprachbund

ngữ)	(Đ.)
ngực	chest
người	person
người (tham gia) giao tiếp	communicant
người bản ngữ	native speaker
người bản ngữ lý tưởng hóa	idealized native speaker
người bị động	undergoer
người bị thay đổi	patient of change
người biết nhiều thứ tiếng	linguist
người cảm thụ	experiencer
người chiếm hữu	possessor
người cho	donor
người dịch (miệng)	interpreter
người đa ngữ	polyglot
người đọc	reader
người độc ngữ	monolingual
người gửi	sender
người gửi (cf. người nhận)	source
người gửi (thông điệp)	addresser; locutor
người hành động	actor
người hiện hữu	existent
người hưởng lợi	beneficiens; beneficiary
người hưởng lợi (vai ~)	beneficiary
người kể chuyện	narrator
người kể chuyện biết rõ mọi sự	omniscient narrator
người khởi động	initiator (of action)
người làm hộ	benefactor
người mang trạng thái	patient of state
người nghe	hearer; listener

người nghe kể	narratee
người nghe lý tưởng	ideal hearer / listener
người nhận (thông điệp)	addressee; allocutor
người nhận (vật trao) (nh. tiếp thể)	recipient
người nói	speaker
người nói (x. addresser)	locutor
người nói lý tưởng	ideal speaker
người sử dụng	user
người theo chức năng luận	functionalist
người thể nghiệm	experiencer
người thông ngôn	interpreter
người thụ cảm	senser / sensor
người thực hiện	performer
người / vật bị tác động	nh. bị thể
người / vật tác động (nh. tác thể)	agent
ngưỡng thính giác	auditory threshold
nhà âm vị học	phonologist
nhà ngôn ngữ học	linguist
nhà ngữ âm học	phonetician / phonetist
nhà ngữ học tâm trí luận	mentalist
nhà ngữ pháp	grammarian
nhạc thanh (nh. tiếng thanh)	musical tone
nhạc thanh thuần túy	pure tone
nhại lại	mimicry
nhãn	label
nhãn giác	perspective
nhắc đến (việc ~)	mention
nhắc nhở	allusion

nhân âm học (Baudouin de Courtenay); = ngôn âm học)	anthropophonics
nhân cách hóa	personification
nhân danh	anthroponym; personal name
nhân danh học	anthroponomastics
nhân học ngôn ngữ học	linguistic anthropology
nhân nhượng (sự ~)	concession
nhân quả (tính ~)	causality
nhân tạo	artificial
nhân tính hóa (cách tiếp cận ~)	anthropomorphism
nhân tố	factor
nhân tố hoá (sự ~)	factorization
nhân tố khởi động	initiator (of action)
nhân tố nhiễu	noise
nhân tố xác định	determinant
nhân vật	character
nhân vật kịch	dramatis personae
nhân vật phản diện	villain
nhân vật trung tâm	protagonist
nhấn mạnh (lối đọc ~)	scansion
nhận biết	apperception
nhận diện	identify; recognition
nhận diện (khả năng (được) ~)	identifiability; identifiable (adj.)
nhận diện (việc / cách ~)	identification; identical (adj.)
nhận diện chữ / ký hiệu bằng thị giác (việc / cách ~)	optical character recognition
nhận diện đề (cách ~)	topic identification
nhận diện giọng người nói	speaker recognition

nhận diện mô hình	pattern recognition
nhận diện ngôn từ (cách ~)	speech recognition
nhận diện tham tố (cách/việc ~)	participant identification
nhận diện tự động (cách ~)	automatic (speech) recognition
nhận định sai về phái sinh	misderivation
nhận định	statement
nhận định (câu ~)	constative (utterance)
nhận định (lời ~)	assertion
nhận định đuôi	tag statement
nhận định hiện thực	realis-assertion
nhận định ngôn hành (lời ~)	performative statement
nhận định tổng loại	generic statement
nhận định tổng quát	total assertion
nhận định về nguyên do	motivational statement
nhận định về thông lệ	gnomic statement
nhận hiểu (một trong ba yếu tố của tam giác biểu nghĩa theo lý thuyết C.S. Peirce)	interpretant
nhận thức	cognition
nhận thức (thuộc ~)	epistemic
nhập cách (nh. nội biến cách)	illative
nhập cảm	empathy
nhập cảnh thêm một biến cố	event integration
nhập nội	internalization
nhập tâm	internalization
nhất quán với mô hình (tính ~)	pattern consistency
nhất cố (thể ~) (cf. durative)	semelfactive (aspect)
nhất cố (thể-; vị từ ~)	momentaneous / semelfactive

	(aspect/verb)
nhất nguyên luận (x. nhị nguyên luận)	monism
nhất quán (ngôn ngữ ~)	consistent / rigid (language)
nhất quán loại hình học (tính ~)	typological consistency
nhất quán logic (tính ~)	logical consistency
nhất quán với toàn bộ cấu trúc (tính ~)	structural consistency
nhất tả	homography
nhất thời	temporary
nhị nguyên luận (x. nhất nguyên luận)	dualism
nhị phân (phép ~) (nh. song phân)	dichotomy; dichotomic (adj.)
nhích về phía giữa	centralization
nhích về phía trước	fronting
nh nhiễm hợp / kết	contamination
nhieu chiều (thế đối lập / thế tương liên)	multilateral (opposition / correlation)
nh nhiễu trên kênh truyền thông	channel-noise
nhịp	tact
nhịp điệu trong thơ / nhạc	cadence
nhịp độ	tempo
nhịp thơ	meter
nhịp thở của phổi	chest-pulse
nhỏ nhất (nh. tối thiểu)	minimal
nhóm đồng chất	peer group
nhóm ngữ điệu	intonation-group

nhóm thở	breath-group
nhóm trọng âm	stress-group
những chuẩn tắc phi ngữ học	non-linguistic criteria
nhược hoá (nguyên âm ~)	reduced (vowel)
nhược hóa âm	reduction
nhược hoá nguyên âm (cách ~)	vowel reduction
niềm tin	belief
niên đại tương đối	relative chronology
nói cho có nội dung	be informative
nói chuyện	talk
nói chữa	repair
nói có hình tượng (cách ~)	figurative expression
nói để	aside
nói giảm (phép ~) (nh. khiêm dụ)	litotes
nói giọng bụng	ventriloquism
nói hay viết nhịu	heterophemy
nói lái	spoonerism
nói lại cho rõ	repair
nói lắp	stuttering
nói lắp (do khuyết tật thần kinh)	palilalia
nói năng dung tục (cách ~)	vulgarism
nói năng theo lối tự kỷ	egocentric speech
nói nhịu	lapsus linguae; tongue-slip; slip of the tongue
nói nhịu (hiện tượng ~)	tongue-slip
nói rõ ý	be perpicuous
nói thuật (chứng ~)	echolalia

nói tục (chứng ~)	coprolalia
nói vào đề	be relevant
nổi vòng (có tính chất ~)	periphrastic
nở bất thường (giai đoạn ~)	abnormal plosion
nỗ lực (tình thái -)	conation
nổi	equivalence
nổi bật	
nổi bật / trội	prominent (prominence, n.; salient (saliency / saliency, n.))
nổi trội của (chủ) đề (tính ~)	thematic saliency; theme prominence
nội biến cách (nh. nhập cách)	illative
nội chỉ (cf. hồi chỉ, khứ chỉ, ngoại chỉ)	endophora
nội danh	endonym
nội dung	content
nội dung nghĩa	semantic content
nội động (tính ~)	intransitivity
nội hàm	intension
nội hoá	internalization
nội quan	introspection
nội tại	immanent; intrinsic
nội tâm (cf. ngoại tâm)	endocentric
nội tâm ngữ	mentalese
nội tố	infix
nội tố (phương thức ~)	infixation
nơi chốn	place
nơi xuất phát (cf. đích)	source
nuôi dưỡng	feeding

nút (nh. đầu nhánh)	node
nút con (nh. nút ngay dưới)	daughter
nút đồng thuộc (nh. nút ngang cấp)	sister
nút gốc	root
nút ngang cấp (nh. nút đồng thuộc)	sister
nút ngay dưới (nh. nút con)	daughter
nút phân nhánh (nh. đầu nhánh)	branching node
nút trên (nh. mẹ)	mother
nút trống	empty node
nút tuần hoàn	cyclic node
nữ tính	feminine (gender)
nước (phụ âm ~)	liquid

Ô - Ơ

ô	slot
ô trống	empty case
ô trống trong hệ phân bố	hole in distribution
ô trống từ vựng	lexical gap
ốc tai	cochlea / cochleae
ổn định (tính ~) (của từng lớp đơn vị âm vị học)	stability (of tiers)
ở bên ngoài chuỗi tiếp nối	out-of-sequence
ở dưới một bậc (có cường vị ~)	dominated (by)

ở trên một bậc (cương vị ~)	dominance / domination
ở vị trí đầu	initial (at ~ position)
ở vị trí trước trọng âm (nguyên âm ~)	pretonic

P

phác thảo	outline
phác thảo sự việc (bản ~)	scheme of things
phách	tact
phai bạc (nghĩa ~)	bleaching
phái sinh (có tính ~)	derivational
phái sinh (sự ~)	derivation
phái sinh (từ ~; phụ tố ~)	derivative
phái sinh giảm kích	diminutive derivation
phái sinh ngược (hiện tượng ~)	back-formation
phái sinh từ danh từ	denominal
phái sinh từ kết cấu ghép	parasyntesis
phái sinh từ một kết cấu ghép	parasyntetic
phái sinh từ ngữ cố định	delocutive
phái sinh từ tính từ	de-adjectival
phái sinh từ từ cán	stem derivation
phái sinh từ vị từ	deverbal
phái sinh zero	zero derivation
phải chăng	reasonable
phạm trù	category

phạm trù bậc hai	double-bar category
phạm trù chi phối	governing category
phạm trù dựa trên điển mẫu	prototype-based category
phạm trù đường rọi	radial category
phạm trù hiển ngôn	overt category
phạm trù hình thái học	morphological category
phạm trù hóa đan chéo	cross-categorization
phạm trù hữu tận	finite category
phạm trù khái niệm	conceptual category
phạm trù khái quát hóa	status
phạm trù loại biệt	specific category
phạm trù lồng	embedded category
phạm trù ngữ (Aristotle)	catagorema
phạm trù ngữ nghĩa	semantic category
phạm trù ngữ pháp	grammatical category
phạm trù ngữ pháp giống	grammatical gender
phạm trù người / phi người	human / non-human
phạm trù rỗng	empty category
phạm trù thấp (hơn)	lower category
phạm trù từ vựng	lexical category
phạm trù zero + gạch ngang	zero-bar category
phạm vi	domain
phạm vi ảnh hưởng	sphere of influence
phạm vi của những hiện dạng	universe of tokens
phạm vi của những loại hình	universe of types
phạm vi luận bàn	field of discourse; universe of discourse
phạm vi ứng dụng	domain of applicability
phạm vi xuất hiện	domain of occurrence
phán đoán	judgement

phán đoán có tính phạm trù (nh. phán đoán dứt khoát)	categoric judgement
phán đoán dứt khoát (nh. phán đoán có tính phạm trù)	categoric judgement
phán đoán về -giá trị	value judgement
phản bị động (thái ~)	antipassive
phản bối cảnh (nh. phản trường)	counterfield
phản chỉ	reflexive; reflexiveness / reflexivity (n.)
phản chỉ hóa (thao tác ~)	reflexivization
phản cộng minh	antiresonance
phản dẫn chứng	counterexample
phản đề	antithesis
phản hàm thực (của vị từ) (tính ~)	counterfactivity; contrafactivity
phản hiện thực	contrafactive; contrafactivity (n.)
phản hồi (thông tin ~)	feedback
phản hồi đang nghe	back channeling
phản kháng (lời / thái độ ~)	protest
phản loại suy (phái ~) (nh. bất thường (phái ~))	anomalist
phản ngôn ngữ	antilanguage
phản nhận định	Neg-assertion
phản phổ quát luận	anti-universalism
phản tác thể (nh. tác thể chống đối)	counter-agent
phản tiếp nối	counter-sequence
phản tiếp nối (tính ~)	counter-sequentiality
phản tiểu thuyết	antinovel

phản tỉnh (việc ~)	reflection
phản trực giác	counter-intuitive
phản trường (nh. phản bối cảnh)	counterfield
phản ứng	response
phản ứng cấp hai	secondary response
phản ứng cự tuyệt	rebuttal
phản ứng đối vị	paradigmatic response
phản ứng liên tưởng	associative response
phản ứng tối thiểu	minimal response
phản xạ phát ra tiếng	vocal reflex
phát âm	pronunciation
phát âm chuẩn (cách ~)	standard pronunciation; received pronunciation
phát âm chúi (cách ~)	slurred pronunciation
phát âm dung tục (cách ~)	vulgar pronunciation
phát âm kéo dài	drawl
phát âm một hơi	breathy voice
phát âm rời hai nguyên âm	diaeresis
kế cận (cách -)	
phát âm theo chính tả (cách ~)	spelling pronunciation
phát động (sự ~)	activation
phát ngôn	utterance; utter (v.)
phát ngôn cho sẵn	ready-made utterance
phát ngôn hội thoại	enonciation de discours (Ph.)
phát ngôn lịch sử	enonciation historique (Ph.)
phát ngôn nghi lễ	ritual utterance
phát ra tiếng nói (cách ~)	speech production
phát ra tiếng	utter

phát triển bên ngoài	outer development
phát triển không có hướng (sự-)	unidirectional development
phẳng	level
phẩm chất	quality
phẩm chất ngữ âm	sound quality
phân âm tiết (sự / cách ~)	syllabification
phân biệt đối xử về quyền nói	verbal deprivation
phân bố bao hàm	distributional inclusion
phân bố bổ sung (thế ~)	complementary distribution
phân bố có phần bổ sung	partial complementation
phân bố đan xen	overlapping distribution
phân bố khiếm khuyết	defective distribution
phân bố không tương phản	non-contrastive distribution
phân bố song song	parallel distribution
phân bố trọng âm (cách ~)	accentuation
phân bố tương đương	distributional equivalence
phân chia âm tiết (việc / cách ~)	syllabic division
phân danh (cf. tổng danh)	meronym
phân định vai cho các tham tố (việc / cách ~)	theta-assignment
phân đoạn (sự / cách ~)	articulation
phân đoạn (thủ pháp ~)	segmentation
phân đoạn đề-thuyết	topic-comment articulation
phân đoạn đề-thuyết (cách ~)	thematic-rhematic articulation
phân đoạn hai bậc	double articulation; double structure
phân đoạn thực tại của câu	actual division of the sentence

phân đoạn thực tại (nh. quan điểm chức năng về cấu trúc câu)	functional sentence perspective (FSP)
phân đôi (nh. tách đôi)	split
phân giới (thể ~) (nh. giới hạn (thể-))	delimitative (aspect)
phân hóa về Cách (sự ~)	case differentiation
phân lập	discrete
phân lập (danh từ ~)	bounded; boundedness (n.)
phân lập (tính ~)	discreteness
phân loại	classification
phân loại (cách / bảng ~)	taxonomy
phân loại các hành động bằng lời (cách ~)	taxonomy of speech acts
phân loại các hành động ngôn ngữ (cách ~)	taxonomy of illocutionary acts
phân loại danh từ (việc / cách ~)	nominal classification
phân loại dân gian (cách ~)	folk taxonomy
phân loại ngôn ngữ theo cội nguồn (cách ~)	genetic classification of languages
phân loại ngôn ngữ theo hình thái học (việc / cách ~)	morphological classification of languages
phân loại ngôn ngữ theo loại hình (việc / cách ~)	typological classification of languages
phân loại ngôn ngữ theo phổ hệ (cách ~) (nh. phân loại theo quan hệ cội nguồn)	genealogical classification of languages
phân loại theo quan hệ cội nguồn (cách ~) (nh. phân loại ngôn ngữ theo phổ hệ)	genetic classification

phân lớp	layering
phân lượng (phương thức ~)	quotification
phân lượng từ	quotifier
phân nhãn (nh. phân tách)	parsing
phân nhánh đôi	binary branching
phân nhiệm (nh. phân vai; gán nghĩa)	ascribe
phân phối (thể ~)	distributive (aspect)
phân rẽ (sự ~)	divergence
phân tách (nh. phân nhãn)	parsing
phân tách thành tố của từ phái sinh (việc / cách ~)	tmesis
phân tán (kết cấu ~, vị từ ~) (cf. tập trung)	extensive (construction/verb)
phân tầng	stratification
phân tích (việc / cách ~)	analysis
phân tích âm vị học (việc / cách ~)	phonemic analysis
phân tích bằng / qua tổng hợp	analysis-by-synthesis
phân tích bất cập	underanalysis
phân tích cấu trúc tham tố	role structure analysis
phân tích diễn ngôn	discourse analysis
phân tích hành vi luận (cách ~)	behaviouristic analysis
phân tích hình thái học (việc / cách ~)	morphological analysis
phân tích hình vị (việc / cách ~)	morphemic analysis
phân tích hội thoại	conversation analysis
phân tích lỗi (việc / cách ~)	error analysis

phân tích nghĩa tố	componential analysis
phân tích ngôn hành	performative analysis
phân tích ngữ nghĩa	semantic analysis
phân tích ngữ pháp (việc / cách-)	grammatical analysis
phân tích nhân tố (việc / cách ~)	factor analysis
phân tích nhiều biến	multivariate analysis
phân tích quan hệ cú pháp	construe
phân tích sở chỉ	reference analysis
phân tích thái quá (nh. siêu phân tích)	overanalysis
phân tích thành tố	constituent analysis
phân tích theo khả năng kết hợp	tactic analysis
phân tích theo mô hình phương tiện - cứu cánh	means-end analysis
phân tích theo thời gian biểu kiến	apparent-time analysis
phân tích theo thời gian thực	real-time analysis
phân tích tiếng nói (cf. phân tích diễn ngôn)	speech analysis
phân tích tính	analytic
phân từ (nh. vị tính từ)	participle
phân từ dĩ thành	perfect participle
phân từ quá khứ	past participle
phân vai (chức năng ~)	role assigning (function)
phân vai (nh. phân nhiệm; gán nghĩa)	ascribe
phần	member
phần thanh hầu dưới yết hầu	laryngopharynx

phần tùy chọn của một câu	optional part of the sentence
phần việc (phải giải quyết)	transaction
phần yết hầu gần khoang mũi	nasopharynx
phần yết hầu gần miệng	oropharynx
phép (cho / được ~)	permission
phép tu từ	figure of speech
phê bình (về) ngôn ngữ học	linguistic criticism
phê bình theo quan điểm nữ quyền (cách ~)	feminist criticism
phê bình văn chương	literary criticism
phi âm tiết tính	asyllabic; non-syllabic
phi âm vị hóa (quá trình ~)	dephonologization
phi âm vị học	non-phonemic
phi bị động (thái ~)	unpassive
phi căn tố	non-root
phi câu	non-sentence
phi chức năng	non-functional
phi dĩ tiền	non-anterior
phi đẳng trị (quan hệ ~) (nh. không tương đương)	non-equivalence
phi đoạn (tính)	non-segmental
phi đơn số	non-singular
phi hạch tâm	non-nucleus
phi hạt nhân	non-nucleus
phi hiện thực (tình thái ~)	irrealis
phi lai hóa (quá trình ~)	decreolization
phi lý	absurd
phi mạc hóa (sự ~)	develarization
phi môi hóa (sự ~)	delabialization

phi ngạc hóa (hiện tượng ~)	depalatalisation
phi ngôn ngữ (nh. ngôn ngữ chi ngoại; ngoài ngôn ngữ)	extralinguistic
phi ngôn ngữ học	non-linguistic
phi nguyên âm tính	non-vocalic
phi ngữ pháp	ungrammatical; ungrammaticality / ungrammaticalness(n.)
phi nhân tính	non-personal
phi nhân xưng	non-personal
phi phụ âm tính	non-consonantal
phi phụ tố	non-affixal
phi phức số	non-plural
phi quá khứ	non-past
phi quy tắc	irregular
phi thân từ (nguyên âm ~)	athematic
phi thời gian	atemporal
phi thời gian tính	achronical
phi thực tại hóa (sự ~)	de-actualization
phi tiêu chuẩn	non-standard
phi trọng âm	atonic
phi vị ngữ tính	non-predicative
phí tổn của việc xác định cũ-mới trong giao tiếp	activation cost
phiên âm	transcribe
phiên âm (cách ~)	notation; transcription
phiên âm âm vị học	phonem(at)ic transcription; phonological transcription
phiên âm ngôn / ngữ âm học	phonetic transcription
phiên âm ngữ âm học (cách	phonetic transcription

~)

phiên âm sát	narrow transcription
phiên âm thoáng	broad transcription
phiên dịch	translation (translate, v.)
phiên dịch (việc / cách ~)	translation
phiên dịch học (nh. lý thuyết phiên dịch)	translatology
phiên dịch ngữ (nh. giọng văn dịch; văn lai căng)	translate (Chao)
phó hình tố (nh. hạ hình tố)	submorph
phó tiểu từ	prepositional adverb; adverb particle
phó từ	adverb
phó từ chỉ hậu quả	illative
phó từ chỉ mức độ	degree adverb
phó từ chỉ tần suất	frequency adverb
phó từ có ý nghĩa dĩ thành	perfective adverb
phó từ đa vị trí	multiple position adverb
phó từ định lượng	quantitative adverb
phó từ giới thiệu	expositive adverb
phó từ liên hệ	relative adverb
phó từ liên kết	conjunctive adverb
phó từ ngôn hành	performative adverb
phó từ phương thức ngôn hành	performative manner adverb
phó từ tiêu điểm hoá	focusing adverb
phó từ tình thái	modal adverb
phó vị từ	co-verb
phong cách	style
phong cách (của) diễn ngôn	style of discourse; discourse

phong cách hóa	style
phong cách học	stylization
phong cách học điện đoán	stylistics; stylistic (adj.)
phong cách học xã hội	computational stylistics
phong cách nói	sociostylistics
phong cách phát âm	key
phong vực	style of pronunciation
phòng máy (để học tiếng)	register
phóng chiếu (sự ~)	language laboratory
phóng chiếu tối đa (sự ~)	projection
phóng chiếu trung gian (sự ~)	maximal projection
phỏng dịch (1) (nh. dịch thoát)	intermediate projection
phỏng dịch (2) (nh. sao phỏng)	free translation
phỏng thuật (bản ~)	loan translation
phỏng vấn (cuộc ~)	adaptation
phổ niệm	interview
phổ niệm âm vị học	universal (n.)
phổ niệm diễn dịch	phonologic(al) universal
phổ niệm hình thức	deductive universal
phổ niệm kinh nghiệm	formal universal
phổ niệm ngôn ngữ (học)	empiric universal
phổ niệm ngữ âm học	language / linguistic universal
phổ niệm ngữ nghĩa	phonetic universal
phổ niệm tất suy	semantic universal
phổ niệm thống kê	implicational universal
phổ niệm thực thể	frequency universal
phổ niệm tiểu loại	substantive universal
phổ niệm tuyệt đối	sortal universal
	absolute universal

phổ niệm tương đối	relative universal
phổ quát	universal
phổ quát luận	universalism
phối cảm (nh. cộng cảm)	synesthesia (cv. synaesthesia); synesthetic (adj.)
phối hợp (nh. kết hợp)	combination
phối hợp (trong thời gian) (sự~)	timing
phổi	lungs
phổi (do ~)	pulmonic
phù hiệu (nh. dấu hiệu; ký hiệu)	sign
phù hiệu hóa (quá trình ~)	semiotization
phù hiệu học (nh. ký hiệu học)	semiotics; semiology; semiotic (adj.)
phù hiệu học của sự giao tiếp	semiotics of communication
phù hiệu ngôn ngữ	linguistic sign
phù hợp	congruent; congruence / congruity (n.)
phù hợp về ngữ nghĩa (sự ~)	semantic congruence
phù hợp với mô hình chung	pattern congruity
phù ứng	agreement (agree, v.); concord
phù ứng (của / với) vị từ (sự ~)	verb agreement
phù ứng chủ-vị (sự ~)	subject-verb agreement
phù ứng giữa bổ ngữ và vị từ (sự~)	object-verb agreement
phù ứng giữa các thì trong câu (sự ~)	concord of tenses
phù ứng ngữ pháp	grammatical agreement
phù ứng ngữ pháp theo nghĩa (hiện tượng ~)	synesis

phù ứng trong số phức phân phối (quy tắc ~)	distributive plural concord
phủ định	negation
phủ định bằng phương thức phụ tố	affixal negation
phủ định bị chuyển di	transferred negation
phủ định cú pháp	syntactic negation
phủ định kép	double negation
phủ định lõi chủ-vị	nexus negation
phủ định mệnh đề	propositional negation
phủ định miêu tả (cf. phủ định siêu ngôn ngữ)	descriptive negation
phủ định một nhận định tổng quát	negation of a total assertion
phủ định ngôn hành	performative negation
phủ định phổ quát	universal negation
phủ định rộng	broad negation
phủ định siêu ngôn ngữ	metalinguistic negation
phủ định tổng loại	generic negation
phủ định tổng quát	general / total negation
phủ định trùng điệp	multiple negation
phủ nhận (lời ~)	denial (deny, v.)
phủ nhận ước lệ (lời ~)	provisoed denial
phủ quyết (có tính ~)	vetative
phụ	secondary
phụ (dấu ~)	diacritic
phụ âm	consonant
phụ âm âm tiết tính	syllabic consonant
phụ âm bập vào	implosive
phụ âm bật hơi	aspirate

phụ âm bên	lateral consonant
phụ âm căn tổ	radical
phụ âm câm	mute consonant
phụ âm cứng	hard consonant
phụ âm đôi	double consonant
phụ âm giữa (cf. ~ bên)	media (n.)
phụ âm hai đỉnh / hai tiêu điểm	double-peak consonant
phụ âm mạnh	strong consonant
phụ âm mềm (=ngạc hóa)	soft consonant
phụ âm tắc câm (không bật ra)	silent stop
phụ âm tính	consonantal
phụ âm vang	resonant
phụ âm yếu	weak consonant
phụ danh	patronymic
phụ gia	additive
phụ kết	hypotaxis, hypotactic (adj.); subordination
phụ ngữ (1)	adjunct; complement; satellite
phụ ngữ (2)	modifier
phụ ngữ (phương thức ~)	adjunction
phụ ngữ (của) tính từ	adjectival complement
phụ ngữ (là) tính từ	adjectival modifier
phụ ngữ của danh từ	adnominal / noun modifier
phụ ngữ của bổ ngữ	objective complement
phụ ngữ của câu	sentence modifier
phụ ngữ của câu	sentence modifier
phụ ngữ của chủ ngữ	subjective complement
phụ ngữ của danh từ	adnominal (modifier)

phụ ngữ đặt nhầm chỗ	misplaced modifier
phụ ngữ đặt sau trung tâm	postmodification
phụ ngữ đặt trước danh từ	pre-nominal modifier
phụ ngữ hạn định (cf. phụ ngữ trang trí)	defining/ restrictive modifier; restrictive modification
phụ ngữ ngôn trung	illocutionary satellite
phụ ngữ sinh cách chỉ phẩm chất	genitive qualificative modifier
phụ ngữ sinh cách chỉ sở hữu	genitive-possessive modifier
phụ ngữ thả nổi	dangling modifier
phụ ngữ thứ cấp	submodifier
phụ ngữ trang trí (nh. tính ngữ trang trí)	epitheton ornantium (pl. epitheta ornantia)
phụ ngữ tự do	free modifier
phụ thuộc	subordinate (adj); dependent (dependency, n.)
phụ tố	affix (affixal, adj.)
phụ tố (phương thức ~)	affixation
phụ tố chu vi (nh. tiền-hậu tố)	circumfix (nh. confix)
phụ tố có ý nghĩa đánh giá	evaluative affix
phụ tố gây khiến	causative affix
phụ tố phái sinh	derivational affixes
phụ tố phức hợp (nh. đồng phụ tố)	synaffix
phụ tố siêu đoạn	suprafix; superfix
phụ tố tạo tác	factitive affix
phụ tố thứ yếu	secondary affix
phụ tố xen kẽ	transfix
phụ tố zero	zero affix
phụ trợ	auxiliary

phục hồi (thông tin)	recover
phục hồi về sau (căn cứ vào về trước)	catalysis
phục nguyên (việc / cách ~)	reconstruction
phục nguyên bằng cách so sánh	comparative reconstruction
phục nguyên bên trong	internal reconstruction
phục nguyên ngoại chiếu (cách ~)	external reconstruction
phúng dụ (có tính ~)	allegorical
phúng dụ (phép ~)	allegory
phức (hợp)	complex; complexity (n.); clustering
phức cấu	cluster
phức cấu danh từ	nominal compound
phức cú	phraseological locution
phức số (tính ~)	plurality
phức số chỉ tổng loại	generic plural
phức số trong cách tự xưng của vua	plural of majesty
phức số zero	zero plural
phương châm của diễn ngôn	maxim of discourse
phương châm hội thoại	conversational maxim(s); maxim(s) of conversation
phương châm (hội thoại) về cách thức	(conversational) maxim of manner; manner maxim
phương châm (hội thoại) về chất	(conversational) maxim of quality; quality maxim
phương châm (hội thoại) về lượng	(conversational) maxim of quantity; maxim of quantity
phương châm (hội thoại) về	(conversational) maxim of relevance; maxim of

tính quan yếu	relevance
phương ngữ	regional dialect; dialect
phương ngữ (thuộc ~)	lectal
phương ngữ / ngôn ngữ sở tại của một cộng đồng	vernacular
phương ngữ có uy tín	prestige dialect
phương ngữ hóa	nh. biệt ngữ hóa
phương ngữ học	dialectology
phương pháp "điền từ thích hợp"	appropriate word method
phương pháp nội quan	introspective method
phương pháp so sánh (của ngôn ngữ học lịch sử)	comparative method
phương pháp trình hiện các quá trình nhận thức	method for representing cognitive structures
phương pháp trình hiện vốn tri thức	method of knowledge representation
phương pháp trực tiếp	direct method
phương thức	manner
phương thức (biểu nghĩa)	mode (of expression)
phương thức cấu âm	manner of articulation
phương thức diễn ngôn	mode of discourse
phương thức (dùng) phụ ngữ	adjunction
phương thức dùng phụ ngữ trực tiếp	daughter adjunction
phương thức (dùng) tiền tố	pre fixation
phương thức ghép từ căn	stem-composition
phương thức hành động (ngôn từ)	manner of (verbal) action
phương thức kể (thông tin)	diegesis

bằng cách kể lại)

phương thức mô phỏng

mimesis

phương thức sản sinh âm thanh

manner of production

phương thức thêm phụ ngữ đồng thuộc

sister adjunction

phương tiện

means; resource

phương tiện giao tiếp xúc giác

haptic medium

phương tiện hiện thực hoá

means of actualization

phương tiện truyền thông

medium (pl. media)

phương tiện từ vựng

lexical means (of expression)

Q

quá khứ bất định (thì ~)

past indefinite

quá khứ giản đơn

simple past

quá khứ tiếp diễn (thì ~)

past continuous

quá trình

process

quá trình chuyển biến dần sau khi hình thành tiếng creole

post-creole continuum

quá trình lịch đại

diachronic process

quá trình nội tâm

mental process

Quan điểm Chức năng về cấu trúc Câu

FSP; Functional Sentence Perspective

(nh. Phân đoạn Thực tại của Câu)

quan điểm (nh. điểm nhìn)

point of view; view-point;

	perspective
quan điểm chức năng về cấu trúc câu (nh. phân đoạn thực tại)	functional sentence perspective (FSP)
quan điểm đề cao ngôn ngữ nói	logocentrism; phonocentrism
quan giác	perspective
quan hệ	relation; relational (adj.)
quan hệ "và"	and-relation
quan hệ bao nghĩa	inclusion; hyponymy
quan hệ cặp đôi	coupling relation
quan hệ chi phối	government; rection
quan hệ chuỗi	phase
quan hệ cội nguồn	genetic relation ,
quan hệ cú pháp	syntactic relationship
quan hệ cú pháp (có ~ với)	construe (with)
quan hệ đề-thuyết	topic-comment relation
quan hệ điều kiện hậu quả	condition-consequence relation
quan hệ đối vị	paradigmatic relation / relationship
quan hệ gia phả	genealogical relation
quan hệ giữa các tiểu cú	clause relation
quan hệ giữa đạo tử và mốc	trajector vs. landmark
quan hệ giữa nghĩa và nội dung	meaning vs. content
quan hệ "hoặc" (nh. quan hệ tuyển)	or-relation
quan hệ kết hợp	collocation; syntagmatic relation / relationship
quan hệ không gian	spatial relation
quan hệ liên kết cách quãng	bonding relation

quan hệ liên tưởng	associative relation
quan hệ mạch lạc	coherence relation
quan hệ ngữ nghĩa	semantic relation; sense relation
quan hệ nhân nhượng - phản dự kiến	concession-contraexpectation relation
quan hệ nhân quả	causal relation
quan hệ phương hướng	directional relation
quan hệ quan yếu	pertinent relation
quan hệ thành chuỗi	serial relationship
quan hệ thì giữa các tiểu cú	tense back-shifting
quan hệ tĩnh trạng	static relation
quan hệ trái trở	adversative relation
quan hệ trong diễn ngôn	discourse relation
quan hệ tuyển (nh. quan hệ "hoặc")	or-relation
quan hệ từ	relational; relational word (cũ)
quan niệm	belief
quan niệm độc nguyên	monogenesis
quan sát (sự / cách ~)	observation
quan yếu	relevant
quan yếu (tính ~)	relevance (cv. relevancy)
quan yếu hiện đương / hiện tại (tính ~)	current relevance; present relevance
quan yếu ngôn ngữ học (tính ~)	linguistic relevance
quan yếu thường xuyên (tính ~)	lingering relevance
quan yếu về phương diện ngôn ngữ học	linguistically relevant
quán hình	stereotype

quán ngữ	cliche; habitual collocation; stereotype
quán từ	article
quán từ bất định	indefinite article
quán từ xác định	definite article
quán từ zero	zero article
quản lý sự tương tác (việc / cách ~)	interaction management
quặt lưỡi (âm ~) (nh. uốn lưỡi)	cacuminal (cũ); retroflex
quặt lưỡi (sự ~)	retroflexion
quần sinh (cách tiếp cận ~)	phylogeny; phylogenesis (phylogenetic, adj.)
quên tên gọi (chứng ~)	anomia (nh. dysnomia)
quốc tế ngữ (nh. ngôn ngữ quốc tế)	international language
quy biểu (sự ~)	designation
quy chiếu	reference assignment
quy điểm thì	tense locus
quy cho (việc ~)	reference
quy luật của phù hiệu	law of the sign
quy luật ngữ âm	sound law
quy nhóm ngang	horizontal grouping
quy tắc	rule
quy tắc biểu hiện (nh. quy tắc diễn đạt)	expression rule
quy tắc cấu trúc hình vị	morpheme-structure rule
quy tắc chế định cách dùng phụ ngữ	adjunct island constraint
quy tắc chuyển vị	movement rule
quy tắc cơ sở	base-rule
quy tắc di chuyển	movement rule

quy tắc định chuẩn	normative rule
quy tắc đọc	reading rule
quy tắc đục	opaque rule
quy tắc hạt nhân	core rule
quy tắc hình âm vị học	morpho(pho)nemic rule
quy tắc hồi quy	recursive rule
quy tắc khai triển	expansion rule
quy tắc không thuộc hạch tâm	non-core rule
quy tắc lõi	core rule
quy tắc ngữ pháp	rule of grammar
quy tắc phạm trù	categorial rule
quy tắc phóng chiếu	projection rule
quy tắc sản sinh	generative rule
quy tắc thái quá (nh. siêu quy tắc hóa)	over-regularization; overgeneralization
quy tắc tổng quát	global rule
quy tắc trật tự tuyến tính	linear precedence (LP) rule
quy tắc tuần hoàn	cyclic rule
quy tắc về quan hệ giữa các yếu tố hội chỉ với tiền lệ	construal (rule of)
quy tắc về tiêu điểm chú ý	attention focusing rule
quy tắc viết lại	rewrite/rewriting rule; expansion rule
quy ước đặc trưng của trung tâm	head feature convention (HFC)
quy ước giản lược	abbreviatory convention
quy về một hệ hình (sự ~)	accidentalization
quyền chi phối yếu	weak government
quyền kiểm định bổ ngữ	object control

quyền kiểm định của chủ ngữ	subject control
quyết định của diễn ngôn	discourse decision
quyết định luận	determinism
quyết định luận ngôn ngữ	linguistic determinism

R

ra sức thuyết phục	persuade
rã (thao tác ~) (nh. tháo rời)	dislocation
rã sang phải	right dislocation
rã sang trái	left dislocation
ràng buộc	binding
ràng buộc (đơn vị / hình thái ~)	bound (form, unit)
ràng buộc của lượng từ (sự ~)	quantifier binding
rãnh (âm xát ~)	groove (fricative)
rào chắn ngôn ngữ	language barrier
răng (âm ~)	dental
răng dưới	lower teeth
răng trên	upper teeth
r-hoá (quá trình ~)	rhotacism; rhotacization
rối loạn ngôn ngữ (chứng ~)	acataphasia
rối loạn về tiếng thanh	voice disorder
rỗng	empty
rỗng (chủ ngữ, yếu tố ~)	dummy (subject, element)
rộng	wide
rộng vừa	half-open; mid-open

r-tính	rhotic
rung (âm ~)	trilled; vibrant
rung (sự ~)	vibration
rung (trong âm nhạc)	vibrato
rung lưỡi (âm ~)	lingual roll / trill
rung tiểu thiệt (âm ~)	uvula roll / trill
rụng âm (hiện tượng ~)	dropping (of a sound)
rụng âm cuối	apocope
rụng nguyên âm cuối (khi từ kế theo mở đầu bằng nguyên âm) (hiện tượng ~)	ecthipsis
rút gọn (hiện tượng / thao tác ~)	shortening
ruòm (rà) (tính ~; văn ~)	redundancy

S

sách đa ngữ	polyglot
sai khiến (thể / thức ~)	manipulative
sai lầm	error
sai lệch	AA; action aider
san bằng (việc / cách ~)	levelling
san bằng các từ hình theo phép loại suy (việc ~)	paraplastm
sản sinh (nh. tạo sinh)	generate (v.); generative (adj.)
sản sinh ngôn ngữ (sự ~)	language generation
sandhi (hiện tượng ~)	sandhi

sandhi bên ngoài	external sandhi
sandhi bên trong	internal sandhi
sandhi cưỡng bách	sandhi (compulsory ~)
sandhi hình thái học	sandhi (morphological ~)
sandhi không theo quy tắc	sandhi (irregular ~)
sandhi tùy ý	sandhi (optional ~)
sáng tạo (của người bản ngữ) (tính ~)	creativity
sáng tạo theo phép loại suy	analogic creation
sao chép	copying
sao phỏng	calque; loan translation
sáo ngữ	cliché
sau âm cuối (vị trí ~)	postfinal
sau âm đầu (vị trí ~)	postinitial
sau danh từ	postnominal
sau lợi (âm ~)	postalveolar
sau mặt (âm ~)	postvelar
sau nguyên âm (âm ~)	postvocalic
sau phụ âm	postconsonantal
sau răng (âm ~)	postdental
sắc thái hóa chủ đề (việc / cách ~)	topic shading
sắc thái nghĩa	shade of meaning
sắp xếp (cách ~)	placement
sắp xếp (cách ~)	arrangement
sắp xếp trật tự của các quy tắc (việc/ cách ~)	ordering of rules
sắp xếp trật tự thành tố (cách ~)	constituent ordering
sâu (phụ âm ~) (từ gốc lưỡi)	guttural (consonant)

đến thanh hầu)	
siêu âm vị	archiphoneme
siêu chỉnh (nh. sửa thái quá)	hypercorrection; overcorrection
siêu chủ đề	metatopic; supertopic
siêu chuẩn xác	hypercorrect
siêu chủng loại	metaclass
siêu chức năng	melafunction
siêu cơ sở	metabasis
siêu dài	overlong
siêu dụng pháp	metapragmatics
siêu đoạn	suprasegmental
siêu giao tiếp	meta-communication
siêu hành động	meta-action
siêu khái quát hóa (nh. khái quát hóa thái quá)	overgeneralization
siêu ký hiệu	metasymbol
siêu lý thuyết	metatheory
siêu mã hóa (nh. mã hóa thái quá)	over-coded
siêu mở rộng (nh. mở rộng thái quá)	over-extension
siêu nghĩa tăng học (cấp ~)	hypersememic
siêu ngôn ngữ	metalanguage; metalinguistic (adj.)
siêu ngôn ngữ học	metalinguistics
siêu ngữ pháp	metagrammar
siêu nhận định	metastatement
siêu phân tích (1)	metanalysis
siêu phân tích (2) (nh. phân	overanalysis

tích thái quá)	
siêu phù hiệu	super-sign
siêu phương châm tự vệ	megamaxim of self-defense
siêu quy tắc	metarule
siêu quy tắc hóa (nh. quy tắc thái quá)	over-regularization; overgeneralization
siêu suy diễn	meta-inference
siêu tác dụng	meta-action
siêu từ điển học	metalexicography
siêu từ vựng hóa (nh. từ vựng hóa thái quá)	overlexicalization
siêu tương tác	meta-interaction
sinh cách	genitive
sinh cách chỉ đối tượng	objective genitive
sinh cách chỉ loại	classifying genitive
sinh cách chỉ sở hữu	possessive genitive
sinh cách chiết phân	partitive genitive
sinh cách có tác dụng định nghĩa	genitive of definition
sinh cách có ý nghĩa đánh giá	evaluative genitive
sinh cách miêu tả	descriptive genitive
sinh cách zero	zero genitive
sinh học ngôn ngữ học	biolinguistics
sinh lý học	physiology
sinh lý học của hoạt động ngôn ngữ	physiology of speech
so sánh (cấp ~)	comparative (degree)
so sánh (sự ~) (cf. tỷ dụ)	comparison
so sánh phân tích tính	analytic comparison
song biệt ngữ	diglossia

song bổ ngữ (vị từ ~)	ditransitive (verb)
song đối (nh. sóng đôi; lưỡng phân)	binary
song hành (thế-)	parallelism; parallel (adj.)
song ngữ	bilingual
song ngữ cân bằng	balanced bilingual
song ngữ cộng thêm	additive bilingualism
song ngữ cộng tồn (thế ~)	co-ordinate bilingualism
song ngữ ghép	compound bilingualism
song ngữ trừ	subtractive bilingualism
song phân (phép ~) (nh. nhị phân)	dichotomy; dichotomic (adj.)
song phân hoá (sự ~)	dichotomization
song phương ngữ (người ~, cộng đồng ~)	bidialectal
song song (nh. song hành)	parallel
song thuyết ngữ (câu ~)	dir(h)ema
song thức	doublet
song tính	dual(ity)
song tính không cân đối	asymmetric dualism
song trị	bivalent
song tuyển (câu hỏi ~; chủng loại ~)	alternative (question)
sóng	wave
sóng âm	sound wave
sóng âm có chu kỳ	periodic wave
sóng âm của tiếng nói	speech wave
sóng âm không có chu kỳ	aperiodic
sóng đôi (nh. song đôi; lưỡng phân)	binary; binarity / binariness (n.)

số	number
số ba	trial
số đếm	cardinal number
số đôi	dual
số đơn	singular
số đơn phân phối	distributive singular
số phức	plural
số phức sai lệch	broken plural (pluralis fractus, Lat.)
số thứ tự	ordinal numeral
số từ	numeral
số từ bất định	indefinite numeral
số từ thường diễn	iterative numeral
số từ tính từ (tính)	adjective numeral
sở biểu	signifié (Ph.); significatum (Lat.); signified
sở chỉ	reference
sở chỉ (tính có ~)	referentiality
sở chỉ (vật ~)	referent
sở chỉ bằng đại từ	pronominal reference
sở chỉ của đại từ	pronominal referring
sở chỉ đơn nhất	unique reference
sở chỉ không nhận diện được (vật ~)	non-identifiable referent
sở chỉ phân đôi	split reference
sở chỉ tổng loại	generic reference
sở chỉ võ đoán	arbitrary reference
sở chỉ xác định	definiteness of reference
sở đề (nh. chủ đề logic)	logical subject
sở hữu (cách)	possessive (case)

sở hữu (cách) tuyệt đối	absolute possessive
sở hữu (quan hệ ~; vật ~)	possession
sở hữu khả ly (cf. ~ bất khả ly)	alienable possession
sở thị	denotation
sụn của tuyến giáp	thyroid cartilage
suy diễn (phép ~)	abduction
suy diễn (sự / cách ~)	inference
suy diễn bắc cầu	bridging inference
suy diễn cần đến if (sự ~)	if-needed inference
suy diễn tiềm năng	potential inference
suy diễn tiêu cực	negative inference
suy diễn trong hội thoại	conversational inference
sử dụng các ký hiệu phổ biến (việc ~)	pasigraphy
sử thi	epic
sự biến	process
sự cố	process
sự kiện	fact
sự kiện ngôn từ	speech event
sự kiện thô	raw fact
sự kiện thuộc thiết chế	institutional fact
sự thật tất yếu	necessary truth
sự thể	state of affairs
sự thực	fact
tiến tới (sự ~)	progression
sự tình	event; state of affairs
sự tình hữu đích (loại ~)	telic situation (type)
sự vật cản trở việc đạt mục đích	obstacle to goal achievement
sửa thái quá (nh. siêu chỉnh)	hypercorrection;

sức	overcorrection
sức giải thích	power
sức hấp dẫn tương đối	explanatory power
sức hút (nh. hấp lực)	relative attraction
sức hút của Cách	attraction
sức hút giữa những từ đồng nguyên	case attraction
sức sinh sản	paronymic attraction
sườn	productivity
sườn chuyện (cf. fabula)	framework
sườn tự sự	sjuzhet (Nga)
	tabula; histoire (Ph.)

T

tác cách	agentive
tác dụng biểu nghĩa	significance
tác động (sự ~)	agency
tác động (chức năng ~)	conative (function)
tác giả ẩn mặt	implied author
tác giả hiển ngôn	explicit author
tác giả không có thật	fictive author
tác phẩm dựa trên sự kiện có thật (cf. hư câu)	faction
tác thể (nh. người / vật tác động)	agent
tác thể (tính cách ~)	agentivity

tác thể chống đối (nh. phản tác thể)	counter-agent
tác thể sai khiến	manipulating agent
tác thuật (thì / thể ~)	aorist
tác tử	operator
tác tử chỉ thể	aspectualizer
tác tử chỉ vật / người rời bỏ	exit operator
tác tử chuyển đề	topic shifter
tác tử chức năng	functor; function word
tác tử cường điệu	emphasizer
tác tử dẫn nhập chủ đề	topic introducer
tác tử đánh dấu	marker
tác tử đẳng kết	co-ordinator
tác tử đẳng kết điển hình	central coordinator
tác tử đẳng kết không điển hình	marginal co-ordinator
tác tử điệu tính cấu trúc âm vị của từ	licenser
tác tử đổi nghĩa	modifier
tác tử đồng nhất hóa	identifier
tác tử đơn vị hóa	unitifier
tác tử gây phản ứng	response initiator
tác tử hạn định	restrictor
tác tử hạn định danh hoá	nominalized restrictor
tác tử hạn định vị từ	verbal restrictor
tác tử kết thúc	finalizer
tác tử kiểm định	trigger
tác tử liên hệ	relator
tác tử liên hệ	relator
tác tử liên kết	connector

tác tử liên kết	junctor
tác tử lượng hóa phổ quát (nh. lượng từ tổng quát)	universal quantifier
tác tử nêu vật sở chỉ	referential operator
tác tử ngôn trung	illocutionary operator
tác tử nhận diện	identifier
tác tử phụ ngữ hóa	complementizer
tác tử phụ thuộc hóa	subordinator
tác tử phụ thuộc hóa không điển hình	marginal subordinator
tác tử sáng tạo thế giới	world creative operator
tác tử tạo từ / ngữ định danh	term operator
tác tử tăng cường	intensifier
tác tử tăng cường tiêu cực	negative intensifies
tác tử tiêu điểm hóa	localizer
tác tử tình thái (hóa)	modalizer; modal operator
tác tử tính từ hóa	adjectivizer
tác tử tồn tại (nh. lượng từ tồn tại)	existential operator
tác tử vật hóa	reifier
tác tử vị ngữ hoá	predicator
tách biệt	isolate
tách đôi (nh. phân đôi)	split
tách kết cấu cú pháp thành chuỗi tuyến	hyperbaton
tính (biện pháp tu từ)	
tách riêng	strand
tách rời (hiện tượng ~)	discontinuity (of phrasal verb)
tai giữa	middle ear
tai trong	inner ear

tài nguyên	resource
tái cấu trúc hóa (việc / cách ~)	restructuring
tái dẫn nhập chủ đề của diễn ngôn	reintroducing discourse topic
tái diễn	iteration
tái diễn (thể ~)	frequentative; iterative
tái lập (việc / cách ~)	reconstruction
tái lập thức (lập thức lại)	reformulation
tái mã hóa (việc / cách ~)	recoding
tái phân tích	reanalysis
tái tạo âm tiết (hiện tượng ~)	ressyllabification
tái tạo từ hình (cách ~)	metaplasm
tái từ vựng hoá	relexicalization
tam đoạn luận	syllogism
tam giác (hình / biểu đồ ~)	triangle
tam giác nghĩa học	semantic triangle (cv. triangle of signification)
tam giác nguyên âm	vowel triangle
tam giác phù hiệu học	semiotic triangle
tam giác thiết hiệu (C.S. Peirce)	semiosis triangle
tam phân	triadic
tam trị (vị từ ~)	ditransitive (verb); trivalent (verb)
tám âm tiết (có ~)	octosyllabic
tán đồng (sự / lời ~)	approbation
tảo vị	anticipatory
tạo âm	phonation (type)
tạo danh (hành động ~)	nomination

tạo đối tượng	objectification
tạo kết quả (nh. tạo tác)	factitive
tạo khả năng gây khiến	enable causation
tạo khung	framing
tạo ngôn	locutionary
tạo sinh (nh. sản sinh)	generate (v.); generative (adj.)
tạo tác (nh. tạo kết quả)	factitive
tạo từ ngữ mới (việc-)	coinage
tạp âm	noise
tạp âm ngẫu tính	random noise
tắc (âm ~)	plosive; occlusive; stop
tăng cường	reinforcement; intensification
tăng cường âm thanh hầu	glottal reinforcement
tăng lượng (có tác dụng ~)	augmentative
tăng trường độ	lengthening
tăng tự (nh. thần văn)	hieratic writing
tặng cách - ân cách	dative-benefactive
tặng cách chỉ đối tượng	objective dative
tặng cách của chủ thể đóng vai người thể nghiệm	dative-experiencer subject
tặng cách độc lập	dative absolute
tặng danh (nh. dữ danh)	eponym
tâm	center
Tâm lý học cấu trúc / Gestalt	Gestaltpsychologie (Đ.)
tâm lý ngôn ngữ học	psycholinguistics
tâm lý siêu ngôn ngữ học	psycho-metalinguistics
tâm trạng (nh. trạng thái tinh thần)	psychological state
tâm trạng	mental state

tâm trí	mind; mental (adj.)
tâm trí luận (cf. phản tâm lý luận)	mentalism
tầm (bao quát / tác động)	scope; territory
tầm bao quát hẹp	narrow scope
tầm bao quát của nghĩa	extension of meaning
tầm bao quát của nhận định	scope of assertion
tầm bao quát của vị ngữ	predicate scope
tầm bao quát của ý phi thực	irrealis scope
tầm bao quát rộng	wide scope
tầm khai triển vô biên	unbounded extent
tầm nghĩa	incidence
tầm nhìn	visual field
tầm phủ định	negative scope; scope of negation
tầm tình thái hoá	scope of modalization
tân cách (nh. đối cách; cf. tác cách)	objective (case)
Tân ngữ pháp (phái ~)	Neogrammarians; Junggrammatiker (Đ)
tần số	frequency
tần số cao	high frequency
tần số cộng hưởng	harmonics
tần số cơ bản	F0 / f0; fundamental frequency
tần số trên văn bản	text frequency
tần số từ	word frequency
tầng	stratum
tầng âm vị học (đoạn tính)	phonemic (segmental) tier
tầng ngôn ngữ cơ sở (nh. cơ tầng ngôn ngữ học)	linguistic substrate; substrate language

tập bản đồ phương ngữ	dialect (linguistic) atlas
tập hợp	set
tập hợp cấu trúc tính	structural set
tập hợp không cắt nhau	non-intersecting set
tập hợp rỗng	empty set; null set; void set
tập hợp theo chiều dọc	vertical grouping
tập quán (thể ~)	habitual (aspect)
tập quán (tính ~)	habituality
tập quán phát âm	habits of pronunciation
tập thể (danh từ ~)	collective (noun)
tập tính học	ethology
tập trung (kết cấu ~, vị từ ~) (cf. phân tán)	intensive (construction / verb)
tất chân tất yếu (tình thái ~)	apodeictic
tất chân (tình thái ~)	alethic (modality)
tất yếu	necessary; necessity (n.)
tất yếu tri / nhận thức (tính ~)	epistemic necessity
tật không phát âm được s	lisp
tật phát âm	phonological paraphasia
tật phát âm sai chữ s	sigmatism
tên (gọi)	name
tên (mượn của) con	teknonymic
tên đặt theo họ ngoại	matronymic
tên gọi tắt (bằng chữ đầu)	acronym
tên họ	name
tên người	personal name
tên riêng	proper name
tên riêng dùng như một danh từ chỉ loại (vd. Sở Khanh)	antonomasia

tha âm	nh. biến thể âm vị
tha âm chính	principal allophone
tha âm chuẩn (nh. tiêu thể)	standard allophone
tha âm vị trí	nh. biến thể vị trí
tha âm zero	nh. biến thể âm vị zero
tha biệt (tính ~)	alterity
tha hình	nh. biến thể hình vị
tha nghĩa tố	nh. biến thể nghĩa vị
tha tự (nh. biến thể chữ viết)	allograph
thách thức (lời / sự ~)	challenge
thái	genus
thái (chủ động / bị động)	voice
thái bị động	passive voice
thái bị động điển mẫu	prototypical passive
thái bị động không có tác thể	agentless passive
thái bị động tĩnh	stalic passive
thái bị động trung dung	medio-passive
thái chủ động	active voice
thái độ	behaviour; behavioural (adj.)
thái độ (của người nói)	attitude (of speaker); attitudinal (adj.)
thái độ (mệnh đề) tình thái	modal (propositional) attitudes
thái độ bao hàm trong tiền giả định	presuppositional attitude
thái độ cú pháp	syntactic behavio(u)r
thái độ của người nói	speakers attitude
thái độ kiên trì trong sai lầm	persisting in error
thái độ mệnh đề	propositional attitude
thái độ mệnh đề (có ý) mong muốn	volitive (propositional attitudes)

thái độ ngôn ngữ học (nh. hành vi ngôn ngữ)	linguistic behaviour
thái độ ngữ pháp (của các đơn vị ngôn ngữ)	grammatical behavio(u)r
thái độ nội tâm	mental attitudes
thái độ phi thời	achronism
thái trung (cf. ~ chủ động / ~ bị động)	medial
thái trung tính	middle voice
tham khảo chéo	cross-reference
tham tố	argument
tham tố (có tính ~, thuộc về ~)	thematic
tham tố hạt nhân	nuclear argument
tham tố trong hành động giao tiếp	participant in the act of communication
thán từ	interjection
thang độ	scale
thang độ (tính có ~)	scalar; scalarity (n.)
thang độ của tính cách tác thể	agentivity scale
thang độ định giá	evaluative / axiological scale
thang độ mạnh yếu	strength scale
thang độ thanh tính	sonority scale
thang độ truy cập	accessibility scale
thang liên hệ	binding scale
thang thái độ	attitude scale
thanh	voice
thanh bằng (thanh ngang; thanh điệu tính)	plain / level tone
thanh cộng hưởng (nh. thượng thanh)	harmonic; overtone

thanh cơ bản	fundamental tone
thanh dùng âm vực	register tone
thanh dùng điệu hình	contour tone
thanh điệu (có ~; mang ~)	accented
thanh (điệu)	tone; tonal (adj.)
thanh điệu (tính ~)	tonality
thanh điệu của từ	lexical tone
thanh (điệu) điểm tính (nh. thanh ngang; thanh bằng)	punctual tone; level tone
thanh điệu học	tonology
thanh điệu (khi) nói thầm	whispered tone
thanh điệu ngữ âm học	tonetics
thanh điệu tĩnh	static tone
thanh định biên	boundary tone
thanh động	dynamic tone
thanh đới	vocal cords; vocal bands / folds / lips)
thanh gãy	broken tone
thanh hầu	larynx
thanh hầu (âm ~)	glottal
thanh hầu hóa	glottalization:laryngealization
thanh học (nh. ngữ âm học âm học)	acoustics; acoustic phonetics
thanh kế	sonometer
thanh lượng	saturation
thanh lướt (nh. thanh trắc; cf. thanh bằng)	gliding tone
thanh môn (nh. khe thanh)	glottis
thanh ngang (nh. thanh bằng; thanh điểm tính)	level tone

thanh phổ đồ	visible speech (cũ)
thanh phổ đồ giọng nói của một cá nhân	voiceprint
thanh phức (hợp)	compound tone
thanh sớm (hiện tượng ~)	voicing lead
thanh thả nổi	floating tone
thanh tính	sonority
thanh tối trầm	undertone
thanh trượt (nh. thanh lướt; cf. thanh bằng)	gliding tone
thanh trượt phức	complex tone
thanh trễ (hiện tượng ~)	voicing lag
thanh uốn võng	falling-rising accent
thanh uốn vòng	circumflex
thanh vị	toneme
thanh vị học	tonemics
thanh vô trung	plain tone
thanh âm tiết	syllabic
thành công hụt	fleeting <i>success</i>
thành ngữ	idiom; habitual collocation
thành ngữ (tính ~)	idiomaticity
thành ngữ hóa (quá trình ~)	idiomatization
thành ngữ tính	idiomatic
thành phần	constituent; element
thành phần câu (nh. yếu tố của câu)	sentence element
thành phần phụ	subsidiary member
thành quả	achievement
thành tích	accomplishments
thành tố	component

thành tố	constituent
thành tố âm vị học	phonological component
thành tố của hệ nhận thức	component of cognitive system
thành tố dài	long component
thành tố danh tính	noun-equivalent
thành tố dưới cấp âm vị	hypophoneme
thành tố đơn nhất	unique constituent
thành tố gốc	base component
thành tố hậu từ vựng	postlexical component
thành tố nằm ngoài câu	extra-clausal constituent
thành tố ngang cấp	sister constituent
thành tố ngắn	short component
thành tố nghĩa	semantic component
thành tố ngữ nghĩa	semantic component
thành tố phạm trù	categorial component
thành tố tột cùng	ultimate constituent
thành tố trực tiếp	immediate constituent (IC)
thành tố từ vựng	lexical component
thành tựu	accomplishments
thành viên	member
thánh tự	hieroglyph
thao tác	operation; operational (adj.)
thao tác hóa (việc / cách ~)	operationalization
thao tác luận	operationalism
thao tác nâng cấp	lifting
thao tác thay đổi cấu trúc	structure manipulation
tháo rời (thao tác ~) (nh. rã)	dislocation
thăng	sharp
thăng cấp	level-skipping

thắt thanh hầu (động tác ~)	glottal stricture
thay danh tính bằng hình ảnh miêu tả (phép ~)	kenning
thay nghĩa (việc / hiện tượng ~)	meaning substitution
thay thế (sự ~)	substitution
thay thế (yếu tố ~)	replacive
thay thế bằng âm thanh hầu	glottal replacement
thay thế bổ khuyết	suppletion
thay thế bổ khuyết (hình thái ~)	nh. bổ thế
thay thế nghĩa (việc / cách ~)	substitution of meaning
thay thế từ vựng (sự ~)	relexification
thảm năng	competence
thảm năng dụng pháp	pragmatic competence
thảm năng giao tiếp	communicative competence
thảm năng ngôn ngữ	linguistic competence
thân lưỡi	tongue body
thân từ	thematic; stem
thần kinh ngôn ngữ học	neurolinguistics; neurological linguistics
thần thoại vị	mythologeme
thần văn (nh. tăng tự)	hieratic writing
thất ngữ (chứng ~)	aphasia
thất ngữ (hiện tượng ~)	language loss
thất ngữ động giác (chứng ~)	dysarthria; anarthria
thấu đáo / triệt	exhaustive
thé	strident
theo mô hình iamb	iambic
thế cấu âm	articulatory setting

thế giới hiện thực	actual world; real world
thế giới khả hữu	possible world
thế giới quan	world view
thế giới quan của ngôn ngữ	linguistic view of the world
thế giới tự sự	narrated world
thể	aspect; Aktionsart (Đ.)
thể chốc lát	momentary aspect
thể diện	face
thể diện tích cực	positive face
thể diện tiêu cực	negative face
thể điểm tính	punctual aspect
thế giới của diễn ngôn	discourse world
thể hiện (sự ~)	implementation
thể hiện (việc / cách ~)	realization
thể hiện đồng thời của các nét khu biệt (sự ~)	simultaneous implementation of distinctive features
thể hiện vật chất (của một đơn vị trừu tượng) (sự ~)	exponence
thể loại (văn chương)	genre
thể loại diễn ngôn	discourse genre
thể nghiệm (sự ~)	experience
thích ứng (thể ~)	accommodative aspect
thêm nguyên âm	anaptyxis
thêm thanh	voicing
thi ca (có tính / thuộc ~)	poetic
thi học	poetics
thi pháp	poetics
thì	tense
thì hiện tại	present (tense)

thì hiện tại lịch sử	historic present (tense)
thì hiện tại thông dụng	usual present (tense)
thì phi quá khứ	non-past (tense)
thì phi tương lai	non-future (tense)
thì phức (hợp)	compound (tense)
thì quá khứ	past (tense)
thì quá khứ đơn giản	past simple (tense)
thì quá khứ kinh nghiệm	experiential past (tense)
thì quá khứ tiếp diễn	past progressive (tense)
thì thầm (tiếng ~)	vocal murmur
thì tương lai	future tense
thí dụ	example
thí nghiệm ngôn ngữ học	linguistic experiment
thích hợp	appropriate (appropriacy, appropriateness, n.); adaptation
thích hợp với tình huống (tính / mức ~)	situationality
thích nghi	accommodation
thích ứng	appropriate (appropriacy, appropriateness, n.); adaptation
thiết bị	device
thiết bị đánh dấu chủ đề	topic marking device
thiết bị hồi ức nhận diện	identifying mnemonic device
thiết bị phân đoạn	segmentator
thiết bị phân tích hình thái học	morphological analyzer
thiết bị thụ đắc ngôn ngữ	language acquisition device
thiết chế	institution; institutional (adj.)
thiết chế hóa	institutionalization

thiết hiệu (sự ~) (C.S. Peirce)	semiosis
thiếu nhất quán	inconsistent; inconsistency (n.)
thiếu nhất quán với mô hình (tính ~)	pattern inconsistency
thiếu nhất quán với toàn bộ cấu trúc (tính ~)	structural inconsistency
thính đồ	audiogram
thính giác	hearing
thính giác học	audiology
thính kế	audiometer
thính thị (phương pháp ~)	audiovisual (method)
thỏa đáng (sự ~)	adequacy
thỏa đáng kém (tính ~)	weak adequacy
thỏa đáng cao (mức ~)	strong adequacy
thỏa đáng ngoại tại (sự ~)	external adequacy
thỏa đáng nội tại (sự ~)	internal adequacy
thỏa đáng về quan sát (tính ~)	observational adequacy
thỏa hiệp trong thông báo / thông tin	informational compromise
thoái nhiều bước	multiple-regression
thói nói một mình	soliloque (Ph.)
thở ngữ	patois; subdialect
thông báo thứ cấp (tính ~)	second order informativity
thông báo viết tay	written communication
thông dụng (tính ~)	preference
thông điệp	message
thông lệ (có tính ~)	gnomic
thông số	dimension; parameter
thông số của lời nói (các ~)	speech parameter
thông số của từ trung tâm	head parameter

ngữ đoạn	
thông tin (có tính ~)	informative
thông tin có căn cứ (E. Prince)	anchored information
thông tin cũ	old information
thông tin đoạn tính	episodic information
thông tin hàm thực	factual information
thông tin mới	new (information)
thông tin nền	background information
thông tin phản hồi trọn vẹn	complete feedback
thông tin tổng loại	generic information
thông tin xã hội	social information
thống kê ngôn ngữ học	linguistic statistics
thống kê ngữ âm học (trên cơ sở cứ liệu ngữ âm học khí cụ)	phonometry
thống kê ngữ thời học	glottochronology
thống lĩnh tối đa	maximal command
thơ bi (nh. ai thi)	elegy
thơ dở	doggerel
thơ không vần	blank verse
thơ lục ngôn	hexameter
thơ mảng chữ	flyting
thơ mừng cưới	epithalamion
thơ mười một vần	hendecasyllabic
thơ thất ngôn	heptameter
thơ thuận nghịch đọc	palindrom
thơ tự do	free verse; vers libre (Ph.)
thở bằng cách nâng xương đòn	clavicular breathing
thời	time

thời điểm của biến cố	point-of-event
thời điểm của sự tình	time of event
thời điểm khởi thanh	voice onset time
thời điểm mốc	reference time
thời điểm phát ngôn	time of speech
thời đoạn (tính ~)	periodicity
thời gian	time
thời gian (thuộc / trong ~)	temporal
thời gian khởi phát tiếng nói	voice onset time
thời gian bên ngoài	external time
thời gian thiết chế hoá	institutionalized time
thời gian trực chỉ	deictic time
thời gian tự sự	narrative time
thời hiện tại	present
thời lượng	duration
thời lượng ngắn	short duration
thời tổ	chrone
thời vị	chroneme
thu gọn	abridged; abridgement (n.)
thu hẹp nghĩa	narrowing of meaning
thủ pháp	operation; procedure
thủ pháp đánh giá (các khả năng phân tích)	evaluation procedure
thủ pháp phát hiện	discovery procedure; finding procedure
thủ pháp phân tích	analytic procedure
thủ pháp quyết định	decision-procedure
thủ pháp sắp xếp trật tự	ordering operation
thủ pháp trắc nghiệm bằng việc điền từ	cloze testing procedure

thủ thuật Markov	Markov process
thủ tục	procedure
thủ tục phát hiện	discovery procedure; finding procedure
thủ tục phân tích (nh. thủ pháp phân tích)	analytic procedure
thủ tục quyết định	decision-procedure
thụ đắc (quá trình ~)	acquisition
thụ đắc ngôn ngữ (quá trình ~)	language acquisition
thụ đắc ngôn ngữ của trẻ con (quá trình ~)	child language acquisition
thuần khiết luận	purism
thuật ngữ phức hợp	complex term
thuật ngữ	term
thuật ngữ chuyên môn (nh. thuật ngữ kỹ thuật)	special term; technical term
thuật ngữ khoa học	scientific term
thuật ngữ kỹ thuật (nh. thuật ngữ chuyên môn)	special term; technical term
thuật toán	algorithm
thuộc tính	attribute; property
thuộc tính cố hữu	inherent attribute
thuộc tính của chủ ngữ	subject property
thuộc tính của đề	topic properties
thuộc tính của đối tượng	PA; picture aider
thuộc tính đáp ứng với chuẩn tắc	criteria property
thuộc tính không cố hữu	non-inherent attribute
thuộc tính trục	axial properties
thủy âm (nh. âm đầu)	initial

thủy âm zero	null initial
thủy âm zero	zero initial
thuyết	comment
thuyết (có tính / cương vị của phần ~)	rhematic
thuyết (ngữ)	rheme
thuyết cấp dưới (nh. tiểu thuyết)	hyporheme; subrheme ; minor rheme / comment
thuyết đa căn	polygenesis
thuyết gâu-gâu	baow-waow theory
thuyết hóa (thao tác ~)	rhematization
thuyết minh	interpretation
thuyết minh học	hermeneutics
thuyết minh lại (một văn bản)	backup
thuyết minh nội dung (khái niệm của câu) (việc ~)	construing
thuyết minh văn bản (việc / cách ~)	text interpretation
thuyết minh văn bản (việc ~; cách ~)	exegesis
thuyết mô phỏng	imitation theory
thuyết ngữ	rhematic phrase
thuyết phục	convince
thuyết phục (sức ~)	persuasion; persuasive (adj.)
thuyết thán từ (về cội nguồn ngôn ngữ)	pooh-pooh theory
thuyết trong câu điều kiện	apodosis
thuyết tượng hình tượng thanh	onomatopoetic theory
thư pháp	calligraphy
thứ tự (số ~)	ordinative

thứ yếu	secondary
thừa dư (sự ~)	redundancy
thừa dư về thông báo (tính ~)	informational redundancy
thừa dư về thông tin (tính ~)	informational redundancy
thừa hưởng (các quan hệ cấu trúc sau khi chuyển hình)	inheritance
thức	mood
thức cấm đoán	prohibitive (mood)
thức cổ vũ	hortative (mood)
thức dự kiến / chờ đợi	expectative (mood)
thức điều kiện	conditional (mood)
thức điều kiện phi hiện thực	mood of unreal condition
thức giả thuật (nh. thức hạ thuộc)	subjunctive (mood)
thức hạ thuộc (có nghĩa) giả định	suppositional subjunctive (mood)
thức hạ thuộc (nh. thức giả thuật)	subjunctive (mood)
thức hạ thuộc chỉ mệnh lệnh	subjunctive of manipulation
thức hạ thuộc chỉ tình thái không chắc	subjunctive of uncertainty
thức hạ thuộc thì quá khứ	past subjunctive (mood)
thức khẳng định	affirmative (mood)
thức khâm phục (t. Albani)	admirative (mood)
thức mệnh lệnh	imperative (mood)
thức mệnh lệnh ngôi thứ ba	third-person imperative (mood)
thức mong muốn	volitional (mood)
thức ngờ vực	dubitative (mood)
thức nhân nhượng	concessive (mood)
thức phi hiện thực	mood of irreality

thức phủ định	negative (mood)
thức trần thuật	indicative (mood)
thức vô định	infinitive
thức vô định không có to (t. Anh)	bare infinitive (mood)
thức vô định làm chủ ngữ	subject infinitive (mood)
thức vô định nhân xưng	narrative infinitive / personal infinitive (mood)
thức vô định nhân xưng	personal infinitive
thức vô định tự sự	narrative infinitive / personal infinitive (mood)
thức vô định zero	zero infinitive (mood)
thức vô tận hoàn chỉnh	perfect infinitive (mood)
thực chất	substance
thực chứng luận logic	logical positivism
thực hành ngôn ngữ	linguistic performance
thực hiện (việc / cách ~)	realization
thực nghĩa	significative meaning
thực quản	esophagus (cv. oesophagus); esophageal (cv. oesophageal; adj.)
thực tại	reality
thực thể	entity
thực thể có được nhắc đến	mentioned entity
thực thể cụ thể	concrete entity
thực thể di chuyển được	movable entity
thực thể từ	substantive (cũ)
thực thi diễn ngôn (cách ~)	discourse execution
thực từ	
thực từ	lexical / content / contentive / full / notional word

thường diễn (thể ~)	frequentative; iterative
thường tồn	permanent
thường xuyên	permanent
thượng cấp / danh	superordinate; hyperonym
thượng thanh (nh. thanh cộng hưởng)	overtone
thượng tầng	superstratum
thượng tự	ascender
thượng vị	dominance
thượng vị trực tiếp	ID; <i>immediate dominance</i>
tích cực	positive
tích lũy (thể ~)	cumulative
tiềm năng	potential
tiệm tiến (1) (tính ~)	progressivity
tiệm tiến (2) (tính ~)	gradience; cline
tiền âm tiết	presyllable
tiền bật hơi	preaspiration
tiền cảnh	foreground
tiền đề	prerequisite
tiền định ngữ	predeterminer
tiền giả định	presupposition
tiền giả định (của) diễn ngôn	discourse presupposition
tiền giả định (về sự) tồn tại	presupposition of existence
tiền giả định (yếu tố được ~)	presupposed
tiền giả định có sở chỉ	referential presupposition
tiền giả định dụng pháp	pragmatic presupposition
tiền giả định hàm chân	factive presupposition
tiền giả định tạo tác	factitive presupposition
tiền giả định tiêu điểm	focus presupposition
tiền giả định tồn tại	existential presupposition

tiền giới từ	preposition
tiền khẩu mạc (âm ~)	prevelar
tiền lệ (ngữ) (nh. tiền sở chỉ)	antecedent
tiền lệ của hồi chỉ	anaphoric antecedence
tiền mẫu (nh. điển mẫu)	prototype
tiền mẫu (tính ~) (nh. điển mẫu (tính ~))	prototypicality
tiền mẫu tiếng Creole	creole prototype
tiền mũi hóa	prenasalized
tiền ngôn ngữ (nh. ngôn ngữ tiền thân)	proto-language
tiền ngôn ngữ học	prelinguistics
tiền ngôn ngữ học (thời kỳ ~)	prelinguistic (period)
tiền ngôn ngữ học (thuộc cấp độ ~)	pre-linguistic
tiền phụ ngữ (cf. hậu phụ ngữ)	premodifier
tiền sở chỉ (nh. tiền lệ)	antecedent
tiền thanh hầu hóa	preglottalized
tiền tố	prefix; prefixal (adj.)
tiền tố của danh từ	noun prefix
tiền tố đi trước vị từ	preverb
tiền trọng âm	forestress
tiền từ	proto-word
tiền từ khinh âm	proclitic
tiền ước	presumption
tiền ước	presumption
tiền ước (thức ~)	presumptive (mood)
tiền vị (nh. vị trí đứng trước)	precedence
tiền giả định logic	logical presupposition
tiến hoá (sự ~)	evolution

tiếng (1)	nh. âm tiết
tiếng (2)	voice
tiếng (3)	monosyllable
tiếng (4)	nh. âm tiết vị
tiếng (5)	word
tiếng (6) (nh. ngôn ngữ)	language
tiếng "á", "ò" đệm vào chỗ ngưng	pause filler
tiếng á-chuẩn	acrolect
tiếng Anh của người da đen	black English
tiếng ậm ừ	filled pause; hesitation noise
tiếng Âu châu trung bình chuẩn (B. L. Whorf)	Standard Average European
tiếng bật bên (sau âm tắc)	lateral plosion
tiếng bật khẩu mạc - yết hầu	faucal plosion
tiếng bật mũi (sau âm tắc)	nasal <i>plosion</i>
tiếng bật ra	outburst
tiếng bật ra chỉ có khi kết hợp	combinatorial explosion
tiếng bồi (nh. tiếng pidgin)	pidgin
tiếng buông mũi	nasal release; nasal plosion
tiếng ca nghi lễ	chanting
tiếng cận chuẩn	paralect
tiếng chuẩn	standard language
tiếng có uy tín nhất	acrolect
tiếng cơ sở	basilect
tiếng creole	creole
tiếng lai (nh. ngôn ngữ lai)	creole language
tiếng lóng	argot; slang
tiếng lóng có vần	rhyiming slang

tiếng lóng của kẻ trộm	thieves cant / patter
tiếng lóng đọc ngược (trật tự âm)	back slang
tiếng mẹ đẻ (nh. bản ngữ)	mother tongue; first language; native language
tiếng nói bập bẹ	babbling
tiếng nói bên trong	endophasy
tiếng nói của tác giả	authorial voice
tiếng nói thầm	whisper (n., v.)
tiếng nội tâm	mentalese
tiếng ồn	noise
tiếng pidgin (nh. tiếng bồi)	pidgin
tiếng thanh	voice
tiếng thanh (nh. nhạc thanh)	musical tone
tiếng thanh (thuộc ~)	vocal
tiếng thều thào / thì thầm	breathy voice; murmur
tiếng thượng lưu	hyperlect
tiếng trung gian (giữa tiếng cơ sở và tiếng có uy tín nhất)	mesolect; mesolectal (adj.)
tiếng xát	friction
tiếng xì xì	hissing (sound)
tiền-hậu tố (nh. phụ tố chu vi)	circumfix
tiếp cận	approximation
tiếp cận bằng phân tích (cách ~)	analytic approach
tiếp cận nguyên tử luận (cách ~)	atomistic approach
tiếp cận phiếm thời luận (đối với các ngôn ngữ) (cách ~)	panchronistic approach (to languages)
tiếp diễn (thể ~)	progressive (aspect)

tiếp diễn (tính ~)	progressivity
tiếp điểm (nh. kết hiệu; tín hiệu tiếp điểm)	junctione
tiếp điểm (nh. tiếp vị)	schismeme
tiếp điểm âm tiết	syllable junctione
tiếp điểm hình vị	morphemic suture
tiếp điểm khép	close junctione
tiếp điểm mở	open junctione
tiếp điểm thanh điệu	tonal junctione
tiếp điểm zero	zero junctione
tiếp nối tuyến tính (sự ~)	linear succession
tiếp thể (nh. người nhận)	recipient
tiếp vị (nh. tiếp điểm)	schismeme
tiếp xúc chặt	close contact
tiếp xúc học	proxemics
tiếp xúc ngôn ngữ	language contact
tiết điệu học	metrics
tiết kiệm	economy
tiết kiệm sức lực	economy of efforts
tiết tấu	rhythm
tiêu chí (nh. chuẩn tắc)	criterion (pl. criteria)
tiêu chí hình thức	formal criterion
tiêu chí theta	theta criterion
tiêu chuẩn	norm
tiêu chuẩn hóa	standardization
tiêu điểm	localization
tiêu điểm (của) diễn ngôn	discourse focus
tiêu điểm (trong câu)	focus
tiêu điểm của lời khẳng định	focus of assertion
tiêu điểm của sự chú ý	focus of attention

tiêu điểm của thông tin mới	focus of new information
tiêu điểm của ý thức	focus of consciousness
tiêu điểm hẹp	narrow focus
tiêu điểm hiển ngôn	explicit focus
tiêu điểm mã hóa	coding point
tiêu điểm nhập cảm	empathy focus
tiêu điểm thông báo / thông tin	information focus
tiêu điểm trực tiếp	immedlate focus
tiêu điểm tương phản	contrastive focus
tiêu thể (nh. tha âm chuẩn)	standard allophone
tiêu vong của ngôn ngữ (sự ~)	language death
tiểu cú liên hệ không có tác dụng hạn định	non-restrictive relative clause
tiểu (chủ) đề (nh. đề cấp dưới)	minor theme/topic
tiểu âm vị	microphoneme
tiểu chiết đoạn	microsegment
tiểu chủ ngữ	minor subject
tiểu cú	clause; clausal (adj.)
tiểu cú (có chức năng) phụ ngữ	modifier clause
tiểu cú (có ý) so sánh	comparison clause
tiểu cú âm vị học	phonemic clause
tiểu cú bình luận	comment clause
tiểu cú bình thường	ordinary clause
tiểu cú bổ ngữ	object clause
tiểu cú chỉ mục đích	purpose clause
tiểu cú chính (nh. câu chính)	main clause; principal clause
tiểu cú chủ ngữ	subject clause
tiểu cú có vị từ dạng nguyên	infinitival clause

tiểu cú danh tính	noun clause
tiểu cú dùng wh- (đại từ nghi vấn trong tiếng Anh)	wh-clause
tiểu cú điều kiện	conditional clause
tiểu cú điều kiện đặt trước tiểu cú chính	protasis
tiểu cú điều kiện siêu ngôn ngữ học	metalinguistic conditional clause
tiểu cú định tính	attributive clause
tiểu cú đồng chủ đề	equi-topic clause
tiểu cú đồng chức / đồng vị	appositional / appositive clause
tiểu cú giải thích	explicative clause
tiểu cú giản lược	abbreviated / reduced clause
tiểu cú kết quả	consecutive clause
tiểu cú không có vị từ	verbless clause
tiểu cú không nơi buộc (nh. tiểu cú thả nổi)	unattached clause
tiểu cú làm bổ ngữ	clause object
tiểu cú làm đề	topical clause
tiểu cú liên hệ	relative clause
tiểu cú liên hệ (có tác dụng) hạn định	restrictive relative (clause)
tiểu cú liên hệ bất định	indefinite relative (clause)
tiểu cú liên hệ danh từ tính	nominal relative (clause)
tiểu cú liên hệ hạn định	defining relative (clause)
tiểu cú liên hệ không có tác dụng xác định	non-defining relative (clause)
tiểu cú liên hệ miêu tả	descriptive relative (clause)
tiểu cú liên hệ nhắc nhở	resumptive relative (clause)
tiểu cú liên hệ tiếp xúc	contact relative (clause)

tiểu cú liên hệ trực kết	contact clause
tiểu cú liên hệ zero	zero relative (clause)
tiểu cú mẹ	matrix clause
tiểu cú nghi vấn	interrogative clause
tiểu cú nguyên nhân	causal clause
tiểu cú nhân nhượng	concessive clause
tiểu cú nội dung	content clause
tiểu cú phân từ	participle clause: participial clause
tiểu cú phụ	subordinate clause
tiểu cú phụ cận	adjoined clause
tiểu cú phụ gia	additive clause
tiểu cú phụ ngữ	complement clause
tiểu cú phụ tự lập về nghĩa	semantic autonomous subordinate clause
tiểu cú so sánh	comparative clause
tiểu cú thả nổi (nh. tiểu cú không nơi buộc)	unattached clause
tiểu cú thời gian	time clause
tiểu cú thứ cấp	small/ clause
tiểu cú thượng cấp (nh. ~ mẹ)	superordinate clause
tiểu cú tính từ	adjective clause
tiểu cú trạng ngữ	adverb clause
tiểu cú trạng ngữ thời gian	temporal clause
tiểu cú treo	hanging clause
tiểu cú tuyệt đối	absolute clause
tiểu cú tỷ lệ	proportional clause
tiểu đề	subtheme; hypotheme; subtopic
tiểu loại	subclass

tiểu loại danh từ	noun class
tiểu ngôn cảnh	microcontext
tiểu ngôn cảnh	microcontext
tiểu phạm trù	subcategory
tiểu tập hợp	subset
tiểu thiệt	uvula
tiểu thuyết	roman
tiểu thuyết (nh. thuyết cấp dưới)	hyporheme; subrheme ; minor rheme / comment
tiểu tố (nh. tiểu từ)	particle
tiểu tố dụng pháp	filler
tiểu tố tình thái (nh. tiểu từ tình thái)	modal particle
tiểu trạng thái	micro-state
tiểu từ (nh. tiểu tố)	particle
tiểu từ chỉ vị từ dạng nguyên	infinitival particle
tiểu từ (dùng làm tác tử) ngôn trung	illocutionary particle
tiểu từ diễn ngôn	discourse particle
tiểu từ ngữ dụng	pragmatic particle
tiểu từ phủ định	negative particle
tiểu từ thời gian	temporal particle
tiểu từ thời gian (A. Wierzbicka)	temporal particle
tiểu từ tình thái (nh. tiểu tố tình thái)	modal particle
tiểu từ trạng ngữ	adverb particle
tiểu từ xác định mức độ	scaling particle
tin đồn	hearsay
tín hiệu	signal

tín hiệu cấu trúc tính	structural signal
tín hiệu dẫn nhập hay kết thúc một đề tài	pop marker
tín hiệu phản hồi thính giác đến muộn	delayed auditory feed back
tín hiệu tiếp điểm (nh. kết hiệu; tiếp điểm)	juncture
tình huống	circumstant; circumstantial (adj.); situation; situational(adj.)
tình huống của lời nói	speech situation
tình huống đặt tên cho sự vật	name-thing situation
tình huống hoá	framing
tình huống phát ngôn	situation of utterance
tình thái	modality
tình thái chủ quan	subjective modality
tình thái của sở chỉ	referential modality
tình thái đạo lý	deontic modality
tình thái đơn nhất	single modality
tình thái hoàn cảnh	circumstantial modality
tình thái hướng (vào) người nói	speaker-oriented modality
tình thái hướng vào tác thể	agent-oriented modality
tình thái hữu chứng	evidential modality
tình thái khách quan	objective modality
tình thái khẳng định sự kiện	dynamic modality
tình thái mong ước	boulmai modality
tình thái ngoại tại	extrinsic modality
tình thái tâm thể	dispositional modality
tình thái tất chân	alethic modality
tình thái tri / nhận thức	epistemic modality

tình thế	situation
tình thế tiếp nhận	situation of reception
tình thế tương tác	situation of interaction
tình tiết diễn biến	peripetia (cv. peripeteia)
tình tiết trong chuyện kể	story episode
tình trạng không khớp	discrepancy
tính (phép ~)	calculus
tính-danh từ	adjectival noun
tính ngữ (1)	attribute
tính ngữ (2)	modifier
tính ngữ (3)	epithet
tính ngữ (4)	qualifier
tính ngữ (5) (nh. ngữ (đoạn) tính từ)	adjective phrase
tính ngữ bị chuyển di (nh. tính ngữ dùng lệch tâm)	transferred epithet; hypallage
tính ngữ dùng lệch tâm (nh. tính ngữ bị chuyển di)	transferred epithet; hypallage
tính ngữ đã thành công thức	standing epithet
tính ngữ nội tại	inherent attribute
tính ngữ phi nội tại	non-inherent attribute
tính ngữ trang trí (nh. phụ ngữ trang trí)	epitheton ornantium (pl. epitheta ornantia, Lat.)
tính từ	adjective
tính từ bị động	passive adjective
tính từ chỉ loại	classifying adjective
tính từ chỉ phẩm chất	qualitative adjective
tính từ chỉ xuất	demonstrative adjective
tính từ điển hình	central adjective
tính từ định hướng	pointer

tính từ hạn định thời gian	temporally restrictive adjective
tính từ hóa	adjectivized; adjectivization (n.)
tính từ không có hậu tố	suffixless adjective
tính từ không làm tính ngữ	non-attributive
tính từ không thể có bổ ngữ	intransitive adjective
tính từ làm định ngữ	attributive adjective
tính từ làm vị ngữ	predicative adjective
tính từ liên hệ	relative adjective
tính từ miêu tả	descriptive adjective
tính từ ngoại động	transitive adjective
tính từ trung hòa hữu độ	neutral gradable adjective
tính vô hiệu lực (cf. tính diễm phúc)	infelicity
tính lược	reduction; abbreviation; ellipsis (elliptical, adj.)
tính lược hồi chỉ	anaphoric ellipsis
tính lược khứ chỉ	cataphoric ellipsis
tính lược ngoại chỉ	exophoric ellipsis
tính lược trung tâm	gapping
tĩnh (khí quan cấu âm ~)	stationary (articulators)
tĩnh (trạng)	stative; stasis (n.)
tĩnh trạng (nghĩa ~)	statal
tọa độ không - thời gian	spatiotemporal co-ordinates
toàn chủng	generic
toàn thể ngôn / văn cảnh	overall context
toàn văn do tác giả viết tay	holograph
toán thuật mệnh đề	propositional calculus
toán thuật vị ngữ	predicate calculus
toát yếu	abstract (n.)

topo học	topology
tổ chức (trong) không gian	spatial organization
tổ chức có tôn ty (cách ~)	hierarchic organization
tổ chức diễn ngôn	discourse organization
tổ danh từ	nominal group
tổ hợp	group
tổ hợp âm	cluster
tổ hợp cú pháp nghĩa (G.Lakoff)	syntactic amalgam
tổ hợp hai chiết đoạn	dyad
tổ hợp hồi chỉ	anaphorical chain
tổ hợp kết vị	tactic form
tổ hợp phụ âm	consonant cluster
tổ hợp vị từ	verbal group
tốc độ	tempo
tốc ký	tachygraphy
tộc âm tố (D. Jones)	family of sounds
tối đa luận	maximalism
tối thiểu (nh. nhỏ nhất)	minimal
tối thiểu luận	minimalism
tối ưu hóa (việc / cách~)	optimization
tôn ty trong khả năng làm đề	topic accession hierarchy
tôn ty (hệ ~)	hierarchy
tôn ty chủ đề tự nhiên	natural topic hierarchy
tôn ty Keenan-Comrie	Keenan-Comrie hierarchy
tôn ty nhập cảm của cấu trúc bề mặt	surface structure empathy hierarchy
tôn ty nhập cảm với chủ đề	topic empathy hierarchy
tôn ty trong giá trị	value hierarchy

tôn ty trong mức nhập cảm của người tham gia hành động giao tiếp	speech act participant empathy hierarchy
tôn ty truy cập	accessibility hierarchy
tôn ty trực tiếp (quan hệ ~)	immediate dominance (ID)
tồn tại	existence
tổn thất (lượng) thông tin (sự ~)	information loss
tổng danh (cf. phân danh)	holonym
tổng hợp (sự ~)	synthesis
tổng hợp tiếng nói	speech synthesis
tổng hợp tính tiên nghiệm	apriori synthetic
tổng loại / tổng quát (tính ~)	genericity; generic (adj.)
tổng - phân nghĩa (quan hệ ~)	meronymy
tốt nghĩa (tính từ ~) (cf. ~ xấu nghĩa)	meliorative
trả lời (câu / cách ~)	reply
trái nghĩa	contrary
trái nghĩa (quan hệ ~)	antonymy
trái nghĩa loại trừ / mâu thuẫn (quan hệ ~)	complementarity; complementary (adj.)
trái nghĩa nghịch đảo (quan hệ ~)	converseness
trạng ngữ phương thức	manner adverbial
trạng ngữ (ngoài cấu trúc câu)	adjunct
trạng ngữ (tính)	adverbial
trạng ngữ biểu thái	attitudinal disjunct
trạng ngữ câu	disjunct; sentence adverb(ial); sentence modifier
trạng ngữ của vị từ	adjunct
trạng ngữ gốc tính từ	adjective-based adverbial

trạng ngữ liên kết	phrase
trạng ngữ ngôn liệu (nh. trạng ngữ nội dung)	conjunct
trạng ngữ nội dung (nh. trạng ngữ ngôn liệu)	content disjunct
trạng ngữ phong cách	content disjunct
trạng ngữ phụ	style disjunct
trạng ngữ quan điểm	subjunct
trạng ngữ tăng cường	viewpoint adjunct
trạng ngữ thời gian	intensifier
trạng ngữ vị trí / nơi chốn	time adverbial
trạng thái	locative adverbial
trạng thái (nghĩa ~)	state; static (adj.)
trạng thái bất khả dung	statal
trạng thái cảm xúc	undesirable state
trạng thái hữu thức	emotional state
trạng thái mù chữ	consciousness
trạng thái muốn	illiteracy
trạng thái ngôn ngữ (nh. ngữ trạng)	want
trạng thái nội tâm	état de langue (Ph.)
trạng thái sau cùng	mental state
trạng thái tâm trí	final state
trạng thái thông thường	mental state
trạng thái tinh thần (nh. tâm trạng)	generic state
trạng thái từng thể nghiệm	psychological state
trạng từ	experienced state
tránh cách	adverb
	aversive

trao đổi	exchange
trào lưu khoa học tiêu biểu cho một thời đại	paradigm
trào lưu Phê bình mới	New Criticism
trau dồi ngôn ngữ (việc ~)	culture of language
trắc nghiệm bằng câu hỏi	question test
trắc nghiệm đảo vị	permutation test; inversion test
trắc nghiệm giao hoán	commutation test
trắc nghiệm lược bỏ	deletion test
trắc nghiệm thay thế	replacement test; substitution test
Trắc nghiệm Turing	Turing Test
trâm	grave
trần thuật (câu ~) (nh. tuyên bố)	declarative
trần thuật (thức ~)	declarative (mood)
trần thuật dự báo	prolepsis
trần thuật hồi cố	analepsis
trật tự thành tố được ưu đãi trong mọi thứ tiếng	language-independent preferred order of constituents
trật tự	order
trật tự bình thường (cách xếp ~)	normal ordering
trật tự cứng nhắc	rigid order
trật tự mềm dẻo	flexible order
Trật tự thành tố tối ưu trong mọi ngôn ngữ	Language Independent Preferred Order of Constituents (LIPOC) (S. Dik)
trật tự thời gian (nh. trật tự tiếp nối)	temporal order

trật tự tiếp nối (nh. trật tự thời gian)	sequential order
trật tự trong chất lượng thông tin	order of informativity
trật tự từ bình thường / hợp chuẩn	normal word order
trật tự từ cơ bản	basic word order
trật tự từ cứng nhắc / nhất quán	rigid word order
trật tự từ ngữ	word order
trật tự từ ngữ cố định	fixed word order
trật tự từ ngữ tự do	free word order
trật tự từ ngược lại	inversed word order
trật tự từ OV	OV word order
trật tự từ OVS	OVS word order
trật tự từ SOV	SOV word order
trật tự từ SVO	SVO word order
trật tự từ VO	VO word order
trật tự từ VOS	VOS word order
trật tự từ VSO	VSO word order
trên thanh hầu (âm ~)	supraglottal
tri giác	perceptual; perception (n.)
tri giác được (tính ~)	perceptibility
tri giác lời nói (cách ~)	speech perception
tri giác ngôn ngữ (việc / cách ~)	language apprehension
tri giác thị giác	visual perception
tri giác và tư duy (S. Palmer & L.Talmy)	ception
tri nhận	cognition
tri thức (thuộc ~)	epistemic

tri thức ẩn mặc	tacit knowledge
tri thức bên ngoài ngôn ngữ	extralinguistic knowledge
tri thức chủ quan	subjective knowledge
tri thức chuyên gia	expert knowledge
tri thức được tiên giả định	presupposed knowledge
tri thức học (nh. tri thức luận; khoa học luận)	epistemology
tri thức không được kích hoạt	inactive information
tri thức luận (nh. tri thức học; khoa học luận)	epistemology
tri thức nền	background knowledge
tri thức ngây thơ	naive knowledge
tri thức ngôn ngữ năng động	active language knowledge
tri thức ngôn ngữ năng sản	productive language knowledge
tri thức ngôn ngữ thụ động	passive language knowledge
tri thức ngôn ngữ tiếp thụ	receptive language knowledge
tri thức tiêu cực	negative knowledge
tri thức về thế giới	world knowledge
trí nhớ	memory
trí tuệ nhân tạo	artificial intelligence
trích máu	bleeding
trích phân (nh. chiết phân)	partitive
trích phân (quán từ / danh từ ~)	partitive (article / noun)
trích xuất (việc / cách ~)	extraction
triết lý của ngôn ngữ	philosophy of language
triết lý của ngôn ngữ bình thường	ordinary language philosophy
triết lý ngôn ngữ học	linguistic philosophy

triệu chứng	symptom
triệu chứng học (trong ngành y)	semiology
trình tự hóa quy tắc	rule ordering
trình hiện	nh. cấp độ thể hiện
trình hiện / biểu hiện (cách ~)	representation
trình hiện âm vị (cách ~)	phonemic / phonologic(al) representation
trình hiện nghĩa so với trình hiện khái niệm	semantic vs. conceptual representation
trình hiện ngữ nghĩa (cách ~)	semantic representation
trình hiện tri thức như một mạng lưới (việc / cách ~)	network representation of knowledge
trình hiện trong tâm trí (cách ~)	mental representation
trình tự	ordering
trình tự của tính từ	adjective order
trình tự ngoại tại	extrinsic ordering
trình tự nội tại	intrinsic ordering
trình tự xử lý từ trên xuống	top-down processing
trò chơi ngôn ngữ	language game
tròn môi (âm ~)	rounded
tròn môi (cấu âm ~)	rounding
tròn môi (tư thế / động tác ~)	lip rounding
trọn vẹn	full
trong (suốt) (cf. đục)	transparent
trọng âm	stress; tonic accent
trọng âm (có ~; mang ~)	accented
trọng âm (có tác dụng) hợp nhất	unifying stress

trọng âm (được phân bố theo) tiết tấu	rhythmic stress
trọng âm (từ / câu)	accent (word / sentence ~)
trọng âm âm vực	pitch accent
trọng âm bằng phẳng	even stress
trọng âm câm	silent stress
trọng âm cấp ba	tertiary stress
trọng âm cấp hai	secondary stress
trọng âm câu	nuclear stress ; sentence stress
trọng âm chính	main stress; primary stress
trọng âm chuyển lùi	recessive stress
trọng âm có vị trí lưỡng khả	variant stress
trọng âm cố định	fixed stress
trọng âm cuối từ	ultimate stress
trọng âm di động	mobile stress
trọng âm di động (nh. trọng âm khả biến)	shifting stress; variable stress
trọng âm đi lên	rising accent
trọng âm đi lên	uplifted stress
trọng âm đỉnh (nh. trọng âm hạt nhân)	nuclear stress
trọng âm hạt nhân (nh. trọng âm đỉnh)	nuclear stress
trọng âm khả biến (nh. trọng âm di động)	variable stress; shifting stress
trọng âm lực	dynamic stress; expiratory accent
trọng âm lượng	quantitative stress
trọng âm nặng	heavy stress
trọng âm ngữ đoạn	syntagm stress; phrasal stress
trọng âm nhạc tính	chromatic accent

trọng âm ở âm tiết áp chót (có ~)	paroxytonic
trọng âm phân đoạn / phân giới	demarcative stress
trọng âm phụ	secondary accent
trọng âm phức hợp (trong từ ghép)	compound stress
trọng âm thứ yếu	secondary accent
trọng âm tiêu điểm	focal accent
trọng âm trung bình	medium stress
trọng âm từ	lexical stress; word stress
trọng âm yếu	weak stress
trội	prominent
trộn mã	code mixing
trở ngại (biểu hiện ý ~)	adversative
trợ ngữ	auxiliary
trợ vị từ (nh. vị từ phụ trợ)	auxiliary (verb)
trợ vị từ tình thái	modal auxiliary
trục	axis
trục đối vị	paradigmatic axis
trục hoành (cf. trục tung)	horizontal axis
trục kết hợp (cf. trục đối vị)	syntagmatic (axis)
trục tung (cf. trục hoành)	vertical axis
trục vị ngữ	predicator
trung bình	medium
trung dung (1)	neutral
trung dung (2)	neuter (adj.)
trung định ngữ (nh. định ngữ giữa)	central determiner
trung gian tố (nh. trung tố)	interfix

trung hoà (1)	mid / middle; neutral
trung hoà (2)	neuter (adj.)
trung hoà hóa (hiện tượng ~)	neutralization; syncretism
trung hoa hoa (tính ~)	syncretism; syncretic(al) (adj.)
trung hoà hóa cú pháp (sự ~)	syntactic neutralization
trung hoà hóa hình thái học (sự ~)	morphological neutralization
trung hoà hóa tuyệt đối	absolute neutralization
trung hoà hóa về Cách	case syncretism
trung hoà về giới	sex-neutral
trung hoà về phạm trù	category-neutral
trung tâm	central; center (n.)
trung tâm (âm tiết)	nucleus (pl. nuclei)
trung tâm (của vị từ) (tính ~)	centrality (of the verb)
trung tâm (ngữ pháp)	head
trung tâm trực chỉ	deictic center
trung thành đối với ngôn ngữ (sự~)	language maintenance; language loyalty
trung tính (1)	mid / middle
trung tính (2)	neuter
trung tố (nh. trung gian tố)	interfix
trung vị (nh. vị trí giữa)	mid-position
trùng ngôn	tautology
trùng ngôn (cf. (lỗi) trùng ngữ)	tautological; tautologous; tautology (n.)
trùng ngữ	pleonastic; pleonasm (n.)
trùng ngữ cố ý	intended pleonasm
truy cập từ vựng (trong nhận thức)	lexical access
truyền thông đại chúng	mass media

truyền thống truyền khẩu	oral tradition
truyện (cổ tích) dân gian	folktale
trực cách (nh. danh cách)	direct case
trực chỉ	deixis, deitic, adj.; indexicality; indexical, adj.
trực chỉ chủ quan	subjective deixis
trực chỉ liên nhân	social deixis
trực chỉ người	person-deixis
trực chỉ nhập cảm	empathetic deixis
trực chỉ trong diễn ngôn	discourse deixis
trực chỉ trong không gian	spatial deixis
trực chỉ trong văn bản	textual deixis
trực chỉ về thời gian	temporal deixis
trực chỉ xã hội	social deixis
trực giác	intuition (intuitive, adj.); Sprachgefühl (Đ.)
trực giác ngôn ngữ (học)	linguistic intuition
trước (hàng ~)	front
trước ngạc (âm ~)	prepalatal
trước trọng âm (vị trí ~)	prevocalic (position/consonant)
trường	field
trường cú	period / periodic sentence
trường cú (tính ~)	periodicity
trường cú phức hợp	period
trường độ	quantity; length
trường độ trung bình của phát ngôn	mean length of utterance
Trường Geneva (C. Bally, S. Karcevsky, v.v.)	Geneva School
trường hợp lệ ngoại	exception

Trường Kazan	Kazan School
trường liên tưởng	associative field
Trường Praha	Prague School; Praguian (adj.)
trường phái tự nhiên	natural school
trường phức cú	periphrasis
trường tồn của chủ đề (tính ~)	topic persistence
trường từ vựng	lexical field
trừu tượng (tính ~)	abstractness
trừu xuất	abstraction; abstract (v.)
tu từ học	rhetoric
tuần hoàn	cycle
tục (tĩu)	obscene
tục ngữ	proverb
tục ngữ có vần	rhyming proverb
tùy chọn / ý (cf. bắt buộc, cưỡng bách)	optative: facultative: optional
tuyên dị ngữ	heterogloss
tuyên đẳng âm	isophone
tuyên đẳng hình	isomorph
tuyên đẳng nghĩa	isoseme
tuyên đẳng ngữ	isogloss
tuyên đẳng ngữ văn hóa	isopleth
tuyên đẳng từ	isolex
tuyên đồng ngữ âm	isophononic line
tuyến tính	linear; linearity (n.)
tuyến tính hóa	linearization
tuyển (phép ~)	disjunction
tuyển chặt (phép ~)	exclusive disjunction
tuyển chọn	selection

tuyển lỏng (phép ~)	inclusive disjunction
tuyển lựa (tính ~)	selectivity
tuyệt cách	absolutive case
tuyệt cách chỉ bị thể	absolutive-patient
tuyệt đối cách	absolute case; absolutive patienthood
tư cách bị thể	
tư cách chủ đề	topicworthiness
tư cách đề (nh. đề tính)	topicality
tư cách thành viên / thành phần	membership
tư duy	thought
tư duy duy lý	rational thought / thinking
tư liệu thực	authentic (materials)
tư liệu viên	informant
tư thế	position
tư thế môi	lip position
từ	word
từ mới đặt	coinate
từ (chỉ dùng trong) sách vở	bookish word
từ (ngữ) ngoại lai	foreignism
từ/hình vị có ý khen ngợi (C. Morris)	appraisor
từ bác học	learned word
từ bịa đặt	wugs
từ bịa đặt (để luyện nghe)	nonsense word
từ biểu thị tính ngôn hành	tropic
từ biểu ý	ideophone
từ cán	base; root; thematic; stem
từ cán chìm	underlying stem
từ cán vị (nh. từ vị)	lexeme

từ chỉ dùng một lần	nonce-word
từ chỉ được ghi một lần trong sách vở	hapax legomenon (pl. hapax legomena)
từ chỉ loại (nh. loại từ)	classifier
từ chỉ quốc tịch	nationality word
từ chìa khoá	keyword
từ chuyển tử	shift-word
từ chức năng	function word; functor
từ có số âm tiết không thay đổi (trong khi biến hình)	parisyllabic word
từ có tác dụng liên kết	linking word
từ có trọng âm chính rơi vào âm tiết áp chót	paroxytone
từ có trọng âm chính rơi vào âm tiết cuối	oxytone
từ có trọng âm đặt ở âm tiết cuối	oxytone; oxytonic (adj.)
từ có trọng âm đặt ở âm tiết thứ ba kể từ cuối	proparoxytone
từ có trọng âm hình vống ở âm tiết áp chót (t. Hy cổ đại)	properispomenon
từ cú pháp (nh. hư từ)	syntactic word
từ dị tự đồng âm	heterograph
từ dùng biểu trưng âm thanh	ideophone
từ dưới lên (hướng phân tích ngữ pháp ~)	bottom-up
từ đa (âm) tiết	polysyllable
từ đầu mục (trong từ điển)	headword; lemma
từ đệm	filler
từ điển	dictionary

từ điển học	lexicography
từ điển phát âm	pronouncing dictionary
từ độc hiện	hapax legomenon
từ đồng âm	homonym
từ đồng âm dị nghĩa	homophone
từ đồng hình khác loại	homomorph
từ đồng nghĩa	synonym
từ đồng nghĩa cú pháp	syntactic synonym
từ đồng nghĩa hình thái học	morphological synonym
từ đồng nguyên gần nghĩa	paronym
từ đồng nguyên giả	false cognates (friends)
từ đồng tự	homograph
từ đồng tự dị âm	heterophone
từ đồng tự hay đồng âm dị nghĩa	heteronym
từ đơn tiết	monosyllable
từ được cấu tạo theo lối phái sinh ghép từ	parasyntheton
từ gần đồng âm	quasi-homonym
từ gần đồng nghĩa	quasi-synonym
từ ghép	compound word
từ ghép cú pháp	syntactic compound
từ ghép đồng chức	appositional / appositive compound
từ ghép giả hiệu (như <i>vĩ nhận</i>)	improper compound
từ ghép liên danh đẳng lập	dvandva (compound)
từ ghép phi cú pháp	asyntactic compound
từ ghép sở hữu	bahuvrihi compound
từ gốc (nh. nguyên từ)	etymon (pl. etyma)
từ hãn hữu	occasional word

từ hậu đề	tag
từ kết	taxis (cũ, pl. taxes)
từ khả kết	collocate
từ khó phát âm	jaw-breaker
từ lai gốc	hybrid word
từ láy	reduplicative
từ loại	part of speech; word class
từ loại chính	major parts of speech
từ loại hình thức	form class
từ lược âm	contraction
từ mô phỏng	onomatopoeia
từ mượn	borrowing; loan(word)
từ mượn biến âm gốc	loan shift
từ mượn giữ âm gốc	loan blend
từ mượn qua sao phỏng	translation loanword
từ nghi vấn	wh-word
từ ngoại lai đồng đại	synchronic foreignism
từ nguyên học	etymology
từ nguyên học dân gian	folk etymology
từ nguyên học đồng đại	synchronic etymology
từ nguyên sai lạc	false etymology
từ nguyên sơ	primary word
từ ngữ cảm thán	exclamation
từ ngữ chỉ biến cố	eventive
từ ngữ chỉ màu sắc	colour term
từ ngữ chỉ quan hệ thân tộc	kinship term
từ ngữ có cánh	winged word
từ ngữ cổ	archaism
từ ngữ đặc Pháp	gallicism

từ ngữ hội thoại	colloquialism
từ ngữ mới xuất hiện	neologism
từ ngữ pháp	grammatical word
từ ngữ xưng hô	address form / term; form / term of address
từ ngữ xưng hô thân thiết	term of endearment
từ ở thế trái nghĩa loại trừ	complementary
từ phái sinh thứ yếu	secondary derivative
từ phối nghĩa (cf. từ tự nghĩa)	synsemantic word
từ phức	complex word; compound word
từ rỗng nghĩa	empty word; form word: function word; functor; grammatical word
từ rút ngắn	telescoped word
từ song phần	two-part word
từ song tiết	bisyllable; dissyllable
từ tam tiết	trisyllable
từ tầng (nh. lớp từ vị)	lexemic stratum
từ tiết điệu học	prosodic word
từ tình thái có nghĩa tình huống	situation modal
từ tổ	group
từ tổ biểu nghĩa	sense group
từ trái nghĩa	antonym
từ trái nghĩa không phân độ	ungraded antonym
từ trái nghĩa nghịch đảo	converse
từ trẹo quai hàm	jaw-breaker
từ trên xuống (hướng phân tích ngữ pháp ~)	top-down
từ trộn	blend

từ trực chỉ	deictic
từ tự nghĩa	autosemantic word
từ tương đương khi phiên dịch	translational equivalent
từ tượng hình	onomatopoeia
từ tượng thanh	onomatopoeia (onomatopoetic, adj.)
từ vị (nh. từ cán vị)	lexeme; lexemic (adj.)
từ vị đồng âm	homonymous lexemes
từ vựng (thuộc ~)	lexical
từ vựng hoá	lexicalization
từ vựng hóa (thao tác / quá trình ~)	lexicalization
từ vựng hóa bất cập	under-lexicalization
từ vựng hóa thái quá (nh. siêu từ vựng hóa)	overlexicalization
từ vựng học	lexicology
từ vựng thống kê học	lexicostatistics
từ vựng-ngữ pháp (loại / nghĩa)	lexico-grammatical (class / meaning)
tứ giác nguyên âm (hình ~)	quadrilateral of vowels
tứ tuyệt (thơ ~)	quatrain
tử ngữ	dead language
tự do	free
tự do của trật tự từ (tính ~)	word order freedom
tự điển	dictionary
tự giác (tính ~)	consciousness
tự giác bán chủ động (tính ~)	semiactive consciousness
tự lồng vào câu mẹ (câu / ngữ đoạn ~)	self-embedding
tự mẫu âm tiết tính	syllabary

Tự mẫu Ngữ âm Quốc tế	International Phonetic Alphabet
tự mộ	epilogue
tự nhiên (tính ~)	naturalness
tự nhiên luận (về quan hệ âm-nghĩa)	naturalism
tự sự học	narratology
tự tố	graph
tự vị	grapheme
tự vị học	graphemics
tự xét (việc ~)	reflection
từ-câu	holophrase
tương cận (sự ~)	affinity
tương đối luận	relativity (hypothesis)
tương đối luận ngôn ngữ	linguistic relativity
tương đối luận ngôn ngữ học	linguistic relativity
tương đối luận văn hóa	cultural relativism
tương đồng	similar; similarity (n.)
tương đồng về loại hình (sự ~)	typological similarity
tương đương	equivalent; equivalence (n.)
tương đương về chức năng	functional equivalence
tương hỗ (nghĩa ~, tính ~)	reciprocity; reciprocal (adj.)
tương hợp về chủ đề (tính ~) (A. Greimas)	isotopy
tương lai	future
tương lai (tính ~)	futurity
tương liên	correlative
tương liên (thế~)	correlation
tương liên bật hơi (thế~)	correlation of aspiration
tương liên môi mạt hoá (thế~)	correlation of labiovelarization

~)	
tương liên ngạc hoá (thể ~)	correlation of palatalization
tương liên phụ âm điệp (thể ~)	correlation of gemination
tương liên trong loại hình học	correlation in typology
tương liên về độ căng (thể ~)	correlation of tension
tương liên về lượng b	correlation of quantity
tương liên về quan hệ (thể ~)	correlation of relation
tương liên về thanh (thể ~)	correlation of voice
tương liên về tiếp xúc (thể ~)	correlation of contact
tương liên về tính mũi (thể ~)	correlation of nasality
tương liên về tính tắc (thể ~)	correlation of occlusion
tương liên về trọng âm	correlation of accent
tương phản (đề ~)	contrasting (topics)
tương phản (trong kết hợp)	contrast (in praesentia)
tương phản phi tối thiểu	non-minimal contrast
tương tác (hoạt động ~)	interaction
tương tác luận	interactionalism
tương tác trong xã hội (sự ~)	social interaction
tương thuộc (quan hệ ~)	interdependence
tương tự	similar; similarity (n.)
tương ứng (sự ~)	correspondence
tương ứng một đối một	one-to-one correspondence
tương ứng một đối một (sự ~)	one(-to)-one correspondence
tương ứng một đối một (trong âm vị học)	hiuniqueness
tỷ cấp	comparative (degree)
tỷ cấp tuyệt đối	absolute comparative
tỷ dụ (cf. so sánh)	simile

tỷ dụ mặc ẫn (trong nghĩa của tính từ hữu độ)	implicit comparative
tỷ lực thông báo / thông tin	communicative dynamism

U

u có vạch ngang (= [ɯ])	barred u
umlaut	umlaut
umlaut môi (hiện tượng ~)	labial umlaut
umlaut ngạc hóa	palatal umlaut
un đúc (sự ~)	elaboration
uốn lưỡi (nh. quặt lưỡi)	cacuminal (cũ); retroflex
uốn lưỡi (sự ~) (nh. quặt lưỡi)	retroflexion
uốn võng (thanh ~)	fall-rise (tone)
uy tín ẩ	covert prestige
uy tín hiển lộ	overt prestige
uyển âm (nh. mỹ âm pháp)	euphony
uyển ngữ	euphemism
ức dương (lối hành văn ~)	anticlimax; bathos
ức đoán (tình thái ~)	putative (modality)
ung ý (thể ~) (đối với một chủ thể)	applicative (aspect)
ứng dụng (có tính ~)	applicative
ứng dụng (sự ~; tầm ~)	adaptation
ứng xử (cách ~)	behaviour; behavioural (adj.)
ứng xử (câu ~)	habitative
ước danh	conventional name

ước định	conventional; conventionality (n.)
ước lệ	convention
ước lượng	approximation
ước vọng (thức ~)	optative (mood)
ưu thế	preference
ưu tiên từ vựng học (thế ~)	lexical priority

V

vạch cộng minh	resonance bar
vạch nghiêng	bars; slants; solidi
vai	role
vai bị thể bị tác động	affected patient
vai chu tố	circumstantial role
vai của Cách	case role
vai của tham tố	theta role
vai hành thể bị tác động	affected actor
vai kẻ bị gây khiến	causee
vai kẻ gây khiến	causer
vai nghĩa	role
vai phụ	secondary role
vai tham tố	participant role; thematic role
vai thứ ba (trong vở kịch)	tritagonist
vai thứ yếu	secondary role
vai trò	role
vành lợi	alveolar ridge; alveolum

vành lưôi	rim
văn bản	text
văn bản dẫn nhập	expository discourse
văn bản học	textology
văn bản hư cấu	fictional text
văn bản khép (cf. văn bản mở)	closed text
văn bản mở (cf. văn bản khép)	open text
văn bản tự sự	narrative text
văn biếm phóng	parody
văn cảnh	context; co-text
văn cảnh đục	opaque context
văn cảnh gián tiếp	oblique context
văn cảnh vĩ mô	macrocontext
văn lai căng (nh. "phiên dịch ngữ; giọng văn dịch)	translatese (Chao)
văn thư học	diplomatics
văn tự	script
văn tự ABC	alphabetic writing
văn tự âm tiết tính	syllabic script
văn tự chỉ có ký tự phụ âm	consonantal writing
văn tự ghi âm	phonetic writing
văn tự ghi âm tiết	syllabic script
văn tự ghi âm tố	alphabetic writing
văn tự ghi hình vị	morphemic script
văn tự ghi từ	logographic script
văn tự ghi từng câu	phraseography
văn tự ghi ý	ideographic script
văn tự hình đinh	cuneiform script

văn tự hình họa (nh. chữ tượng hình)	pictographic writing
văn tự học	graphology
văn tự ngữ âm	phonographic script; cenic script
văn tự tuyến tính	linear script
văn xuôi	prose
vay mượn (từ/ nghĩa / phụ tố ~)	borrowed (word / meaning/ affix)
vần	rhyme
vần bao	enclosing rhyme
vần chân	end(-)rhyme
vần kép	double rhyme
vần lưng	internal rhyme
vần nam	masculine / male rhyme
vần ngược	amphisbaenic rhyme; backward rhyme
vần nữ	feminine rhyme
vần thông	half-rhyme; pararhyme
vần vòng	enclosing rhyme
vấn đề (quan hệ giữa) tâm trí và thể xác	Mind-Body problem
vật	thing
vật bị động	undergoer
vật bị thay đổi	patient of change
vật đang chuyển động	trajector
vật đồng chỉ	co-referent
vật được định vị	tr / TR; trajector
vật hiện hữu	existent
vật hóa	reify

vật hoá (phương thức ~)	reification
vật hữu danh	nominal object
vật không minh định	non-specified object
vật lý luận	physicalism
vật mang trạng thái	patient of state
vật sở chỉ có thể xác định được	identifiable referent
vật sở chỉ trong diễn ngôn	discourse referent
vật sở quy	designatum
vật sở thị	denotatum
vật tính	reity; thingness
vật vô sở chỉ	nonreferential object
vê hữu trung của một thế đối lập	marked term of an opposition
vê không đánh dấu (nh. vê vô trung)	unmarked term
vê thứ ba của tỷ dụ	tertium comparationis (Lat.)
vê vô trung (L. Hjelmslev)	extensive
vê vô trung (nh. vê không đánh dấu)	unmarked term
vệ tổ chỉ thái độ	attitudinal satellite
vi đơn (danh từ ~)	singulative
vi phạm (việc ~)	violation
vi phạm phương châm (hội thoại)	maxim violation
vĩ âm (nh. kết âm)	coda
vĩ âm zero	null coda; zero coda
vĩ tố (nh. biến tố)	inflection (cv. inflexion); accidance
vĩ tố chỉ ngôi	personal ending
vị-danh từ	verbal noun; gerund

vị-danh từ (hình thái ~)	gerundive
vị ngữ	predicate
vị ngữ phủ định	predicate-negation
vị ngữ bao hàm	implicative predicate
vị ngữ chính	primary predication
vị ngữ danh từ	nominal predicate
vị ngữ giới từ tính	adpositional predicate
vị ngữ kép	double predication
vị ngữ mẹ	matrix predicate
vị ngữ nòng cốt	core predication
vị ngữ nội tâm	mental predicate
vị ngữ phụ	secondary predication
vị ngữ sáng tạo thế giới	world creative predicate
vị ngữ tính	predicative
vị ngữ tính từ	adjectival predicate
vị ngữ từ	predicative
vị ngữ vị từ tình thái	modal verbal predicate
vị ngữ vô đích	atelic verb phrase
vị thành (thể ~)	imperfect (aspect)
vị thế trung gian	mediation
vị-tính từ	participial adjective
vị-tính từ (nh. phân từ)	participle
vị-tính từ bị động	supinum (Lat.)
vị-tính từ hiện tại	present participle
vị-tính từ không có quan hệ ngữ pháp (với vị từ gốc)	misrelated participle
vị-tính từ không liên quan về ngữ pháp	unrelated participle
vị-tính từ không nơi buộc (nh. vị tính từ thả nổi)	unattached participle

vị tính từ treo	hanging participle
vị trí	location; place; position; slot
vị trí chuyển tới	landing site
vị trí cấu âm	place of articulation
vị trí cấu âm	place / point of articulation
vị trí cuối hình vị	morpheme-final position
vị trí đứng trước (nh. tiền vị)	precedence
vị trí giữa (nh. trung vị)	mid-position
vị trí giữa hai phụ âm	interconsonantal (position)
vị trí mang trọng âm	position of stress
vị trí nghỉ	position of rest
vị trí ngữ	locative
vị trí trong không gian	spatial location
vị trí yếu	weak position
vị từ (1)	predicate
vị từ (2)	verb
vị từ "báo cáo"	reporting verb
vị từ "chuỗi"	catenative (verb) (n., adj.)
vị từ "công bố"	public verb
vị từ "suy nghĩ riêng tư"	private verb
vị từ "thùng chứa"	container verb
vị từ (có nghĩa) đa cố	iterative verb
vị từ bán phụ trợ	semi-auxiliary verb
vị từ bán tình thái	semi-modal verb
vị từ bán trung thái	semi-deponent verb
vị từ bất cập vật (nh. vị từ nội động)	intransitive verb
vị từ biến ngôi	finite verb
vị từ biểu đạt ý kiến	verb of opinion
vị từ biểu đạt ý muốn	verb of volition

vị từ chêm xen	parenthetical verb
vị từ chỉ hướng	vector verb
vị từ chính	main verb
vị từ chủ động có hình thái bị động	deponent verb
vị từ chứa sẵn đối tượng (hiện tượng ~)	goal incorporation
vị từ chứa sẵn nghĩa tương hỗ	inherently reciprocal verb
vị từ có cấu tạo danh từ+vị từ	noun incorporation
vị từ có cấu trúc chuỗi	phase verb
vị từ có giới từ kèm theo	prepositional verb
vị từ có hai tiểu từ (như look down on)	three-part verb
vị từ có một trạng từ và một giới từ kèm theo	phrasal-prepositional verb
vị từ có nghĩa là "nói"	verb of saying
vị từ có phó từ bổ nghĩa	phrasal verb
vị từ có ý nghĩa tình thái	modality verb
vị từ di chuyển	verb of motion
vị từ động	dynamic verb
vị từ đơn chuyển (nh. vị từ song trị)	monotransitive verb
vị từ đơn trị	one-place verb; intransitive verb; monovalent verb
vị từ gây hậu quả	causative verb
vị từ giới thiệu	presentative verb
vị từ hai tham tố	two-participant verb
vị từ hàm chân	factive verb
vị từ hành động	action verb: verb of action
vị từ hóa (quá trình / cải biến~)	verbalization

vị từ kết chuỗi	serial verb
vị từ kết chuỗi	verb in series
vị từ kết chuỗi	phasal verb
vị từ khái niệm	notional verb
vị từ liên hệ	link-verb; copula
vị từ liên kết (nh. hệ từ)	linking verb
vị từ liên kết zero	zero link-verb
vị từ một tham tố	one-participant verb
vị từ ngoại động	transitive (verb)
vị từ ngoại động đơn chuyển	monotransitive (verb)
vị từ ngoại động phức chuyển	complex transitive (verb)
vị từ ngôn hành	speech act verb; performative verb
vị từ nhận thức-nói năng	cognition-utterance verb
vị từ nội động (nh. vị từ bất cập vật)	intransitive verb
vị từ phản chỉ	reflexive verb
vị từ phi đôi cách	unaccusative verb
vị từ phi khiến cách	unergative verb
vị từ phụ trợ (nh. trợ vị từ)	auxiliary verb
vị từ phức đoạn	phrasal verb
vị từ song chuyển	bi-transitive verb
vị từ song phần	two-part verb; two-part word
vị từ song trị (nh. vị từ đơn chuyển)	two-place verb
vị từ tác động	operative verb
vị từ tam trị	three-place verb
vị từ tham dự vào kết cấu gây khiến	causative verb
vị từ thuyết phục	suasive verb

vị từ thực nghĩa	lexical verb; full verb
vị từ thực nghĩa dùng như hệ từ	material copula
vị từ tình thái	modal verb
vị từ tình thái điển hình	central modal
vị từ tình thái phủ định	negation (modal verb of ~)
vị từ tĩnh (nh. vị từ trạng thái)	stative verb; state verb
vị từ trạng thái (nh. vị từ tĩnh)	stative verb; state verb
vị từ tri giác	perception verb; verb of perception
vị từ tri giác nói năng	perception-utterance verb
vị từ trung tính	medial verb; middle verb
vị từ xuyên ngôn	perlocutionary verb
việc truy tìm cơ sở cứ liệu	data-base query
viễn chỉ	remote
viễn tác	remote
viễn tính	distal
viết (chữ abc) (cách ~)	spelling
viết đẹp (cách ~)	calligraphic writing
viết ngữ âm học (cách ~)	phonetic spelling
viết nhịu	lapsus calami
viết tắt	abbreviation
vĩnh cửu	perdurative
vô đoán (tính ~)	arbitrariness
vòng	cycle
vòng quay ngược	loopback; backlooping
vòng từ vựng	lexical cycle
vọng tiền	prospective
vô cách	abessive
vô cơ (cf. hữu cơ)	organic

vô đích	atelic
vô định	non-finite
vô định chỉ thời hiện tại (thức ~)	present infinitive
vô hàm	non-implicative
vô hàm (với các vị từ nhận định)	non-factual
vô hàm (với các vị từ sai khiến)	non-factive
vô hạn	non-finite
vô hiệu hóa (một tiền giả định)	cancelling (of a presupposition)
vô nghĩa (tính ~)	meaninglessness
vô nhân xưng	impersonal
vô thanh	unvoiced; voiceless; breathed; surd
vô thanh hoá (hiện tượng ~)	devoicing
vô thì (ngôn ngữ / câu ~)	tenseless (language / clause)
vô thời gian	atemporal
vô trị (vị từ ~)	avalent (verb)
vô trung (nh. không đánh dấu)	unmarked (unmarkedness, n.)
vô vị từ (tiểu cú / câu)	verbless (clause/sentence)
vốn khung vị ngữ	fund
vốn ngữ liệu	corpus
vốn ngữ liệu không được phân biệt về tính quan yếu	untagged corpus
vốn phương ngữ dùng được	repertoire
vốn tri thức tổng loại	generic background knowledge
vốn từ	vocabulary
vốn từ (của một tác giả, một văn bản)	diction

vốn từ thụ động	passive vocabulary
vốn từ tích cực	active vocabulary
vốn từ vựng	lexicon; lexis
vốn từ vựng nội tâm	mental lexicon
vùng	territory
vùng cấu âm	articulatory region
vùng chuyển tiếp (nh. vùng giáp ranh)	transition area
vùng cộng hưởng	formant
vùng di tích	relic area
vùng giáp ranh (nh. vùng chuyển tiếp)	transition area
vùng tiêu điểm	focal area

X

xa	distal; remote
xã giao	formal
xã hội hóa (sự ~)	socialization
xã hội học ngôn ngữ (nh. xã hội ngôn ngữ học)	sociolinguistics
xã hội ngôn ngữ học (nh. xã hội học ngôn ngữ)	sociolinguistics
xã hội ngôn ngữ học tương tác	interactional sociolinguistics
xác định	definite
xác định (có tác dụng ~)	determinative
xác định (tính ~) (cf. tính bất)	definiteness

định)

xác định dạng từ điển của từ (cách ~)	lem matization
xác định vị trí của từ vị (việc / cách ~)	lexical attachment
xác lập chủ đề (việc / cách ~)	topic establishment
xác lập chủ đề diễn ngôn (cách ~)	establishing discourse topic
xác lập một kiểu tạo âm (việc ~)	phonatory setting
xác lập thông số (việc ~)	parametrization
xác quyết cục bộ (tính ~)	local determinacy
xác suất chủ quan	subjective probability
xác suất của thanh điệu	tone frequency
xác suất khách quan	objective probability
xác tín	conviction
xác tín của người nói	speakers certainty
xát hóa (hiện tượng ~)	spirantization
xấu nghĩa	pejorative
xen	insertion
xếp chuỗi	sequencing
xoá bỏ (sự ~)	elision (elide, v.); syncopation (syncopate, v.)
xu hướng	tendency
xu hướng chuyển biến (chung của một ngôn ngữ)	drift
xu thế chuyển lùi	recesssive tendency
xú ngữ	dysphemism; cacology
xuất cách	elative (case)
xuất hiện (sự ~)	occurrence

xuất hiện của âm [j] trước các nguyên âm (sự ~)	yotation
xuất xứ	source
xúc động (sự ~)	emotion
xung đột (sự ~)	collision
xung đột (sự ~) (nh. đối kháng)	conflict
xung đột giữa từ đồng âm (sự ~)	homonymic conflict
xung đột về nhập cảm (sự ~)	empathy conflict
xuyên hình tố	diamorph
xuyên mô hình (chung cho một số ngôn ngữ khác nhau)	diatype
xuyên ngôn	perlocutionary
xuyên ngữ (nghiên cứu ~)	cross-linguistic (investigation)
xuyên phương ngữ học	dialinguistics
xuýt (tính ~)	sibilance
xuýt hóa	assibilation
xử lý dữ liệu tự động (cách ~)	automatic data processing
xử lý ngôn ngữ tự nhiên (cách ~)	natural language processing
xử lý theo trật tự tuyến tính (cách ~)	linear processing
xử lý tự động (cách ~)	automatic processing
xử lý văn bản (việc / cách ~)	text processing
xung hô (cách ~)	address form / term; form / term of address
xương sụn hình chóp	arytenoid cartilage
xương sụn hình nhẫn	cricoid cartilage

Y - Z

ý	idea
ý định	intention
ý định (tính có ~)	intentionality
ý định của việc phát ngôn	intention of utterance
ý định sở chỉ	referential intent
ý nghĩa	sense
ý nghĩa Cách	case meaning
ý nghĩa liên nhân	interpersonal meaning
ý nghĩa thời gian	temporal meaning
ý nguyện	volition
ý nguyện (tình thái ~)	volitional
ý niệm	idea
ý niệm tuyệt đối	absolute idea
ý thức	conscience
ý thức chủ động	local consciousness
ý thức tự giác chủ động (W. Chafe)	active consciousness
ý thức tự giác không chủ động	inactive consciousness
ý tự	ideogram/ideograph
yết hầu	pharynx
yết hầu (âm ~)	pharyngeal
yết hầu (phụ âm ~)	faucal (consonant)
yết hầu hóa	pharyngealization
yết hầu mũi (âm ~)	pharyngonasal

yêu cầu	request
yêu cầu tiên quyết	prerequisite
yếu (phụ âm ~)	lenis (pl.lenes); weak
yếu tố	element; item
yếu tố (có thể) điền vào ô	filler
yếu tố cấu tạo (từ)	formative
yếu tố của câu (nh. thành phần câu)	sentence element
yếu tố cùng thuộc một tiểu cú	clausemate
yếu tố được chọn giữa mấy khả năng	multiple-choice item
yếu tố hiển ngôn phủ định lực ngôn trung của câu	illocutionary suicide
yếu tố khả kết	collocate
yếu tố khinh âm có vị trí thứ hai	second position clitic
yếu tố kiểm định (nh. chủ tố)	governor
yếu tố luân phiên	alternant
yếu tố luân phiên diễn cảm	expressive alternant
yếu tố luân phiên hình vị	morpheme alternant
yếu tố ma	ghost form
yếu tố mắc cạ	stranded element
yếu tố năng biểu	significant
yếu tố so sánh	comparative element
yếu tố thay thế	substitute
yếu tố trực chỉ	deictic element; indexical item
yếu tố từ vựng	lexical item
yếu tố wh-	wh-element
yếu tố zero	null element; zero element

CÁC TỪ ĐIỂN THAM KHẢO CHÍNH

- Axmanova, O. S. 1966. Slovar' Lingvisticheskix Terminov. Moskva : Sovetskaja Enciklopedia, ANSSSR.
- Asher, R. E. (editor-in-Chief), 1994. The Encyclopedia of Language and Linguistics. Oxford - New York - Seoul -Tokyo : Pergamon Press.
- Baranov, A.N., & Dobrovol'kij, D.O. (eds.) 2001. Anglo-Russkij slovar' po Lingvistike i Semiotike. Moskva : Izd. II.
- Bright, W. (editor-in-Chief) 1992. International Encyclopedia of Linguistics. Oxford : Oxford University Press.
- Chalker, Sylvia & Weiner, E., 1994. The Oxford Dictionary of English Grammar. Oxford : Oxford University Press.
- Crystal, D. 1985. A First Dictionary of Linguistics and Phonetics. New Delhi : Selecbook Service Syndicate.
- Cuddon, J. A. 1976. The Penguin Dictionary of Literary Terms and Literary Theory. London : Penguin Books.
- Dubois, J., Giacomo, M., Marcellesi, Ch. & J.B. et al. (eds.). 1994. Dictionnaire de Linguistique et des Sciences du Langage. Paris : Larousse.
- Matthews, P. H. 1997. The Concise Dictionary of Linguistics. Oxford : Oxford University Press.
- Richards, J.C., Platt, J.& H. 1992. Longman Dictionary of Language Teaching & Applied Linguistics (English-Chinese). London : Longman.
- Trask, R. L., 1996. A Dictionary of Phonetics and Phonology. London & New York : Routledge.